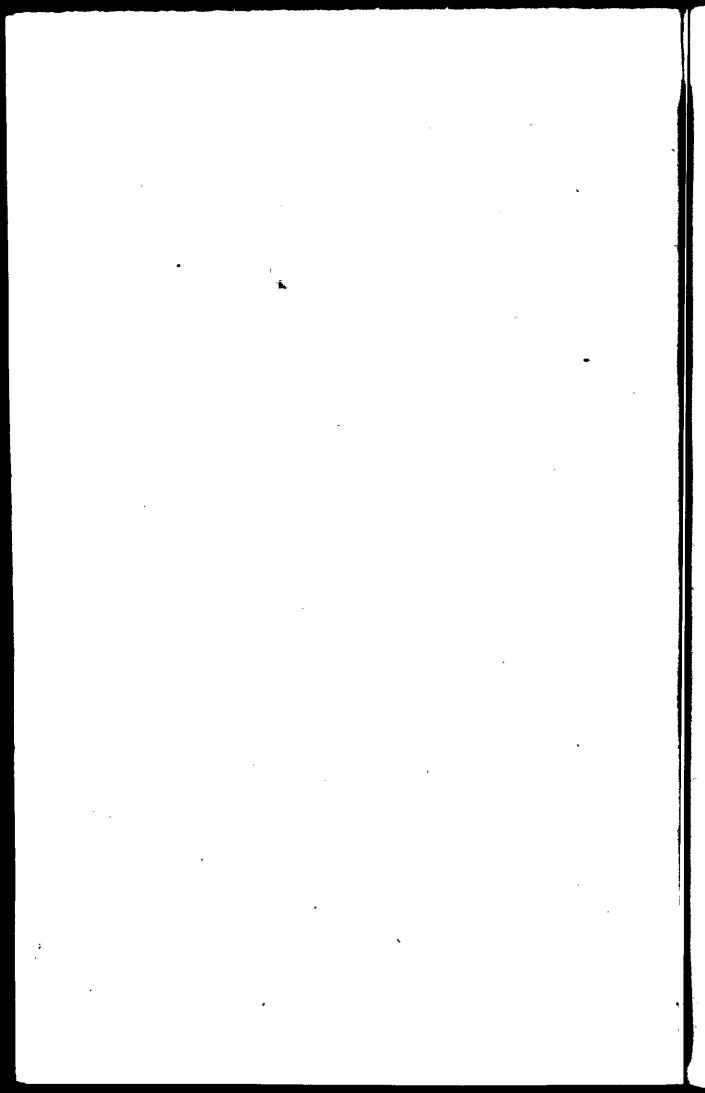

2
Bam. 308.

SPECTATORIAALE
SCHOUWBURG,

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE DEEL.

844 ^E 7-1
7

SPECTATORIAALE
SCHOUWBURG,

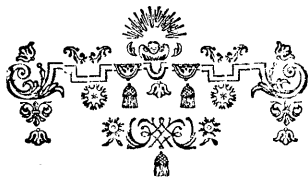
BEHELZENDE EENE VERZAMELING
DER BESTE ZEDELIJKE

TOONEELSTUKKEN,

BIJ EEN GEBRAGT UIT ALLE DE VERSCHIEDEN
TAALLEN VAN EUROPA.

*MET NIEUW-GEINVENTEERDE KONST-
PLAATEN VERSIERD.*

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE DEEL.

Te AMSTERDAM,
Bij GERRIT WARNARS.

MDCCC.

INHOUD VAN HET ZEVEN EN-TWINTIGSTE
DEEL.

I. NATUUR EN PLIGT.	Bl. 3
II. ALDERSON.	125
III. DE HEER WILLEM, OF DE ONBE- KENDE REIZIGER.	271

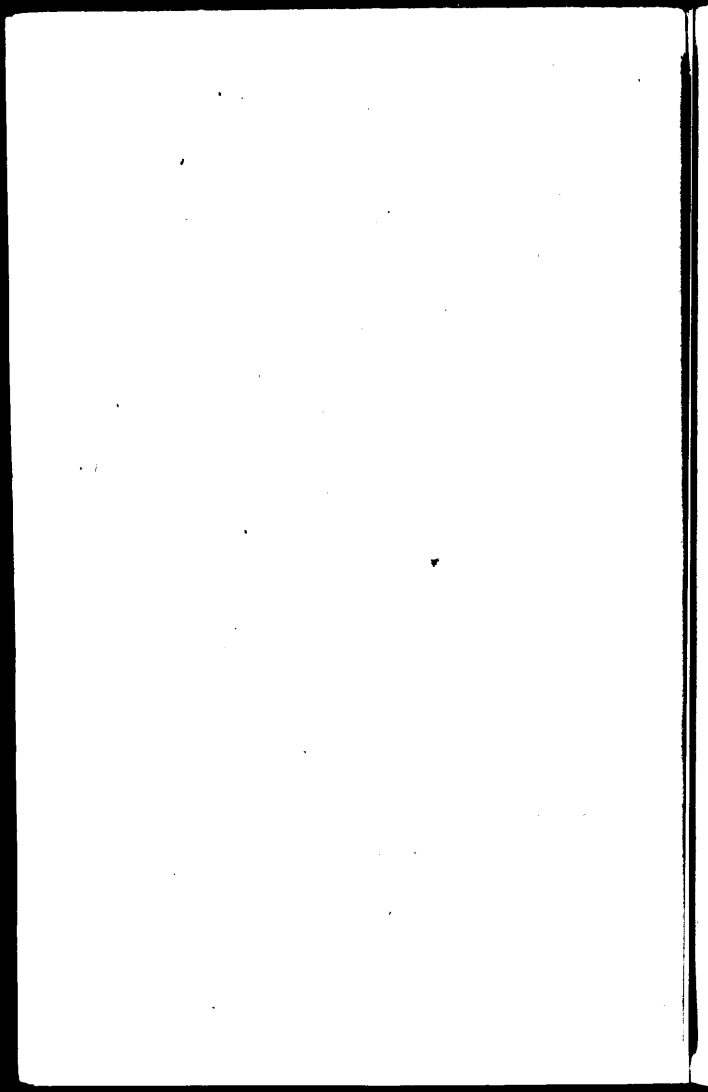

N I E U W E
SPECTATORIAALE
SCHOUWBURG,

ZEVENDE DEEL.

N I E U W E
SPECTATORIAALE
SCHOUWBURG,

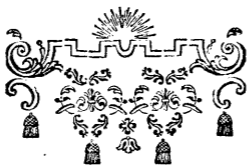
BEHELZENDE EENE VERZAMELING
DER BESTE ZEDELIJKE

T O O N E E L S T U K K E N ,

BIJ EEN GEBRAGT UIT ALLE DE VERSCHIEDEN
TAALEN VAN EUROPA.

*MET NIEUW-GEINVENTEERDE KONST-
PLAATEN VERSIERD.*

Z E V E N D E D E E L .

Te AMSTERDAM,
Bij GERRIT WARNARS.

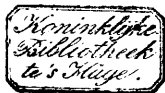
MDCCC.

INHOUD VAN HET ZEVENDE DEEL.

I. NATUUR EN PLIGT.	Bl. 3
II. ALDERSON.	125
III. DE HEER WILLEM, OF DE ONBE- KENDE REIZIGER.	271

NATUUR EN PLIGT.

T O O N E E L S P E L .

IN VIJF BEDRIJVEN.

NAAR HET FRANSCHÉ

V A N

PELLETIER VOLMÉRANGES.

VII. DEEL

A

---

*Loin de moi ces esprits venimeux & mal faits ,
Qui n'ont que le talent de trouver tout mauvais.
Si l'onse verse des pleurs en lisant mon ouvrage ,
Du critique attendri , j'obtiendrai le suffrage.*

V E R T O O N E R S,
KLEEDING EN WAARDIGHEID.

DE LUZINCOURT, Gouverneur van het Eiland.
Een blaauw, met goud geborduurd kleed, rood kamizool en broek, een roode fatijnen sjarp, een, met goud geboorden hoed, laarzen met sporen

LAUREVAL, *de Zoon*, Colonel van een regiment landtroupen. Een blaauwe rok, geele knopen, gouden schouder- en degenkwasten, kamizool en broek van wit laken, een monteering-degen, een zwarte gordel met een vergulden plaat in het midden, halve laarsjens.

LAUREVAL, *de Vader*, onder den naam van EDMOND. Een grijs kleed, zwart kamizool en broek, grijze op de hielen gezakte kousfen.

Mevrouw DE LOSANGES, zeer rijk gekleed, een kapsel met vederen en juweelen.

ROSALIDE, Stiefdochter van Mevrouw DE LOSANGES, zeer armoedig gekleed.

LA PIERRE, Knecht van LAUREVAL, *de Zoon*. Een scharlaken rooden rok, geel kamizool en broek en een met zilver geboorden hoed. In het *vierde bedrijf*, een postrijders wambuis en laarzen, en eene zweep in de hand.

LA FLEUR, Bedienden van Mevrouw DE LOSANGES; groot livrei.

CHARLES, Bedienden van DE LUZINCOURT. Een groene rok, rood kamizool en broek.

DE CIPIEK, een bruine rok, groen kamizool en bruine broek, een klein zwart parukjen, en driekantigen hoed.

DE FOURIER die in den krijgsraad den post van Schrijver waarneemt , eene monteering naar goedvinden.

EEN AIDE-DE CAMP , eene kleeding overeenkomstig zijnen rang.

EEN OFFICIER , die de grenadiers in de gevangenis gebiedt , eene monteering naar goedvinden.

12 GRENADIERS , in dezelfde monteering als de Officier.

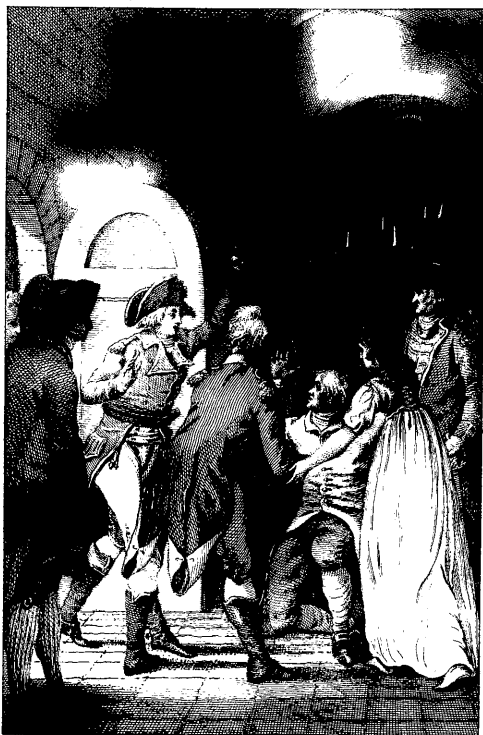
3 LAKEIËN VAN LAJREVAL , *de Zoon* , gekleed als LA PIERRE.

3 BEDIENDEN VAN MEVROUW DE LOSANGES , in een livrei , als dat van LA FLEUR.

Leden van den Krijgsraad.

LAUREVAL , *de Zoon* , Voorzitter , 3 Capiteins , 2 Lieutenants en 1 tweede Lieutenant. Alle deeze perfoonen moeten door Vertooners verbeeld worden , welken in hunne houding de grootfte deftigheid in acht neemen Te veele gebaarden zouden de achtbaarheid verstooren.

*Het Tooneel is op een eiland van America
in den jaare 1780*

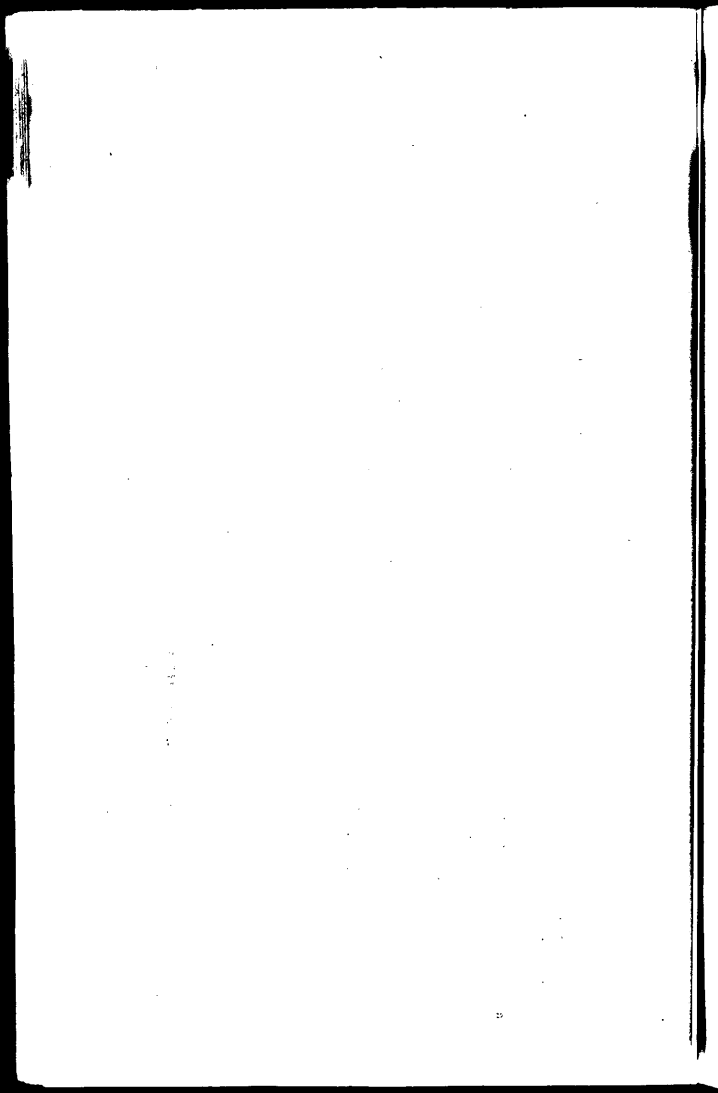

A. Winkelas, inv. et fecit.

DE LUSJNGOURT

Zijne onschuld is ontdekt ?

NATUUR EN PLEGT. V^{de} Bdr. IX^{de} Soor.

NATUUR EN PLIGT.

TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRIJF.

*Het Tooneel verbeeld eene fraaije zaal.
Bij het eerste scherm, aan de rechterzijde
van den speelder, staat een tafel.*

EERSTE TOONEEL.

DE LUZINCOURT, DE AIDE-DE-CAMP,
CHARLES.

*(DE LUZINCOURT zit aan de tafel te schrijven.
De AIDE-DE-CAMP staat, met den
hoed in de hand, agter hem. CHARLES
is agter op het Tooneel.)*

DE LUZINCOURT een papier aan den AIDE-
DE-CAMP overgeevende.

Ziedaar, mijn Heer! breng dit aan uwen Generaal, en wensch hem van mijnentwegen geluk; zijne laatste krijgsverrichting voert zijnen roem ten top *(De AIDE-DE-CAMP buigt zich, en vertrekt)* CHARLES, — als de Heer LAUREVAL hier komt, moet gij hem dit briefjen ter hand stellen, en hem verzoeken mij te wachten. *(Hij neemt de papieren welke op de tafel liggen, ziet dezelve in, en geeft zijn afschrijven te kennen.)* Ik kan, zonder ijzen, mijn oog niet slaan op die vervloekte briefwisseling! . . . O trouwloos grijs-
aart!

aart! Gij zult het loon uwer misdaden ontvangen.
(Hij steekt de papieren in zijn zak. neemt een verzegelden brief, welke op de tafel ligt, en leest d'zelfs opschrift.) „ Aan den Heer DE
 „ LUZINCOURT” — Goed: het is een brief van
 mijn bespieders *(Hij breekt denzelven open)*
 „ Den 10den Julij 1780 —” Zij hebben zich wel
 gekweeten! men kan niet beter gediend worden.
(Hij leest)

„ Mijn Heer de Gouverneur wordt verwittigd,
 „ dat de Engelsche troupen van standplaats ver-
 „ andert zijn; dat de scheepsvloot, welke hen
 „ versterking moest aanbrengen, aangekomen is,
 „ en dat hun voorneemen is, om op de stad aante-
 „ rukken, dezelve te belegeren en stormenderhand
 „ inteneemen.” *(Hij slaat op.)* Wij zullen hen
 voorkomen! Ik durf mij op het Legerhoofd der
Franschen gerust verlaaten, en de moed der solda-
 daaten verzeekerd mij van de overwinning.

T W E E D E T O O N E E L.

DE LUZINCOURT, MEVROUW DE LOSANGES.

MEVROUW DE LOSANGES.

Wel nu, mijn Heer, welk nieuws melden u de
 zo even ontvangene berichten? Men zegt: dat
 wij, van de zijde onzer vijanden, alles te vreezen
 hebben.

DE LUZINCOURT.

Stel u gerust, Mevrouw; ik heb alles voorspelt;
 wij kunnen niet verrast worden.

MEVROUW DE LOSANGES.

Ondertuschen waren wij verraden. Hoe is het
 met

met dien man gegaan, die aan den Engelschen kapitein, eene schuilplaats had bezorgd?

D E L U Z I N C O U R T.

Hij is zo even in hechtenis genoomen. Ik ga den Krijgsraad beleggen. LAUREVAL zal voorzitter zijn, en het vonnis dat hij uit zal spreken, zal den schuldigen straffen en deszelfs medepligtigen doen beeven.

Mevrouw DE LOSANGES.

LAUREVAL?... Ik kwam om met u over hem te spreken. Gij zijt zijn vriend, en zijn toestand moet u zeker veele ongerustheid baaren.

D E L U Z I N C O U R T.

Hij lijdt veel, door geheime kwellingen, van welken mij de oorzaak onbekend is.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik zoek dezelve.... En kan ze niet raaden.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik heb hem nimmer, omtrent zijne betrekkingen, onderhouden, en om hem tot mijnen vriend te maaken was het mij genoeg, zijn verdiensten en deugd te kernen. Maar gij, Mevrouw, van waar kent gij hem?

Mevrouw DE LOSANGES

Te *Parijs*, was mijn echtgenoot de boezemvriend van zijnen vader, en het was deeze achtenswaardige man aan wien hij mij beval zijne dochter te zenden. Ik deed het; doch zulks wierd door haar geleider niet ten uitvoer gebragt. LAUREVAL, na eenige rampen doorgeworsteld te hebben, kwam in *America*, om den Heer DE LOSANGES te ver-

zoeken, om hem een bestaan te bezorgen; deeze was niet meer; en ik bewees LAUREVAL de diensten welken hij van hem had durven verwachten. Na een' aanzienlijken rijkdom door den Koophandel verworven te hebben, koos hij de wapenen, munttede door schitterende daaden uit, en bereikte, onder uwe begunstiging, den hoogen rang, welken hij thans bekleed. Schoon met rijkdom en eere overlaaden, is hij ongelukkig; de onrust en zwaar-moedigheid van zijn hart, rust op zijn gelaat, en hij schijnt door eene kwelling gedrukt te worden welke hem langzaam verteert. Wat moet men hier van denken? Gij weet dat ik voornemens ben hem mijne dochter te geeven, welke thans in het klooster is.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik acht uwe keuze zeer goed, en durve u van haar geluk verzekeren.

Mevrouw DE LOSANGES.

LAUREVAL heeft mij zijn woord gegeven. Gij hebt ons in dit uw verblijf bij elkanderen doen wonen, en evenwel zie ik hem zelden. Zijn belang deed hem de hand mijner dochter aanvaarden; ik verbond hem door een geschrift, bij het welk bepaald werdt, dat eene aanmerkelijke somme zoude betaald worden, door die geen welke het verdrag verbrak: doch niets kan hem doen besluiten.

D E L U Z I N C O U R T.

Gij moet hem noodzaaken om zich te verklaaren; hij is u zijn vertrouwen verpligt.

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij hebt gelijk. (LA PIERRE gaat van agteren over

over *het Tooneel*.) Ik zie zijn knecht, en zal hem hier ontbieden. LA PIERRE!

D E R D E T O O N E E L.

DE VOORIGEN, LA PIERRE.

LA PIERRE.

Wat beliest Mevrouw?

Mevrouw LOSANGES.

Is uw Meester te huis?

LA PIERRE.

Neen, Mevrouw; maar hij zal niet lang uitblijven. Ach! hij veroorzaakt mij zeer veel kommer.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe! Beklaagt gij u over uwen Meester?

LA PIERRE.

ô Neen, Mevrouw; maar zijn toestand is inderdaad verschrikkelijk, en zo die nog lang duurt, dan vrees ik wel haast zonder dienst te zijn.

Mevrouw DE LOSANGES.

Kunt gij mij niet iets meerder van zijnen toestand berichten?

LA PIERRE.

Ik weet niet zeker wat hem zo smartelijk beezig houdt. Hij schrijft dikwijls, zucht, en besproeit zijn schrift met traanen; en wanneer er schepen vertrekken, zendt hij mij met groote pakken brieven voor *Parijs*, voor *London*, voor *Holland*... kortom voor de geheele waereld. Geen antwoord ontvangende, maakt hem dit wanhoopend, terwijl het

IO   N A T U U R   E N   P L I G T .

zijne droefheid verdubbeld. Hij zal er onder bezwijken, Mevrouw. Ik heb alle reden om zulks te vreezen; en wat zou er dan van mij worden? .. Het grootst ongeluk voor eenen armen bedienden, is, den besten van alle Meesters te verliezen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Het is genoeg. Als hij te rug gekoomen zal zijn, zult gij hem zeggen: dat ik hem hier verwacht.

L A P I E R R E .

Zeer goed, Mevrouw.

V I E R D E T O O N E E L .

DE LUZINCOURT, MEVROUW DE LOSANGES.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik kan het onderwerp zijner droefheid niet begrijpen. Wat er ook van zijn moge, ik heb belooten mijne dochter uit te huwen, en de goederen, welke haar door haren stiefvader zijn nagelaaten, zullen haar de hand van LAUREVAL kunnen waardig maaken.

D E L U Z I N C O U R T .

Maar kunt gij over de goederen beschikken, zonder u aan derzelver teruggaave bloot te stellen? Wat is er van dat meisje, de vrucht van uw echtgenoot's eerste huwelijk, geworden?

Mevrouw DE LOSANGES.

Zij leeft niet meer.

D E L U Z I N C O U R T .

Welke zekerheid hebt gij hier van?

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

De meest mooglijke.

D E L U Z I N C O U R T.

Dan heb ik u niets meer te antwoorden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoor mij. Toen ik met DE LOSANGES trouwde, was hij weduwnaar, en ik weduwe. Hij van zijne zijde, had eene dochter, gelijk ik er eene, van mijne zijde had: ik was zonder middelen, en wierd door mijnen echtgenoot in geenendeele bevoorrecht. Doch op zijn sterfbed verklaarde hij mijne dochter tot zijne eenigste erfgenaame, indien de zijne mogt koomen te sterven. Hij had geene bloedverwanten, stelde vertrouwen in mij, en maakte mij de bewaardster van al het geen hij had, latende mij geduurende vijftien jaaren er het volle genot van. Zijn laatste wil is in de beste orde beschreven. Mejuffrouw DE LOSANGES wierd na haars vaders dood ter opvoeding naar *Frankrijk* gezonden. . . . Hij had zulks uitdrukkelijk bevolen. . . . Helaas! . . . het arme kind stierf na weinige maanden. Mejuffrouw DE GERCOURT moet derhalven nu de goederen bezitten, welke haar met recht toekoomen. Echter zouden er zich mischien eenige zwaarigheden kunnen opdoen; help mij derhalven. De medehulp van een man van vermogen zullen mij buiten twijffel, mijnen wensch doen verkrijgen.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik stem er in toe. Trouwt uwe dochter uit, en zijt verzekerd, dat ik al mijn vermogen zal aanwenden, om u naar wensch te doen slaagen.

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

Zoud gij zulks willen doen . . . . Ondanks de zorgen die uw beroep van u vorderen?

DE LUZINCOURT *haar in de reden vallende.*

Waarom niet? Mijn post verschaft mij middelen om gelukkigen te maaken; dit niet te doen ware denzelven niet wel waarneemen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ach! welk eene eedle en grootmoedige ziet!

DE LUZINCOURT.

Geene loftuitingen; wanneer ik mijne vrienden van dienst kan zijn, verschaft het genoeg van hen te verpligten, mij de aangenaamste belooning.

V I J F D E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES *alleen.*

Zie daar dan het geen waar naar ik verlangde; mijne dochter zal rijk zijn! — Eene zaak echter maakt mij nog ongerust: mejuffrouw DE LOSANGES leeft mischien nog; en kan haare erfenis komen te rug eischen: ik bezit de goederen van mijnen echigenoot; zij heeft er met recht aanspraak op . . . . wat zou mij alsdan overig blijven? — Veinzende den wil van haaren vader ten uitvoer te brengen verwijderde ik haar, reeds in haare tenderste kindschheid van hier; een huisknecht welke ik dacht dat mijn vertrouwen waardig was, vergezeld haar; hij is dood, en ik vrees maar al te veel dat hij mij verraaden heeft. Ik heb ontdekt dat mij eenige papieren ontbrecken, welken hij

mij ontnomen heeft, en ik ben beducht dat hij dezelve aan den een of anderen zal hebben toe- betrouwd, om dezelve aan dat meisje ten eenigen tijd ter hand te stellen . . . . Doch niemand is tot nog toe verscheenen . . . . Mejuffrouw DE LOSANGES eischt niets van mij, derhalven leeft zij niet meer. Mijn ontwerp was zeer wel be- raad, dewijl het wel geslaagd is.

Z E S D E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES, LA PIERRE.

L A P I E R R E.

Mijn Heer LAUREVAL!

Mevrouw DE LOSANGES.

Dat hij binnen koome.

Z E V E N D E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES, LAUREVAL.

L A U R E V A L.

Mevrouw, indien ik had kunnen denken, dat gij mij spreken wilde, zou ik gevlogen hebben om des te spoediger uwe bevelen te ontvangen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik ken uwe hoeschheid, en zal mij rondborstig verklaren. LAUREVAL, uwe bekwaamheid en goede zeden doen mij besluiten om de belofte, welke ik u deed, naar te komen. Ik bood u mijne dochter aan, met honderd duizend kroonen. Zij behoort u — verklaar u deswegens.

LAU-

L A U R E V A L .

Ach, Mevrouw, welk eene aanbieding doet gij mij? mijne erkentenis evenaart uwe goedheid — Doch wel verre van aan het geluk te denken, haak ik naar niets meer, dan naar het oogenblik het welk mij van een ondraaglijk leven ontlasten zal.

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij verbaast mij. Gij zijt jong en beminnelijk, welke oorzaken kunnen dus de rust van uw leven flooren?

L A U R E V A L .

Welke oorzaken! — Ach, wacht u wel dezelve te willen verneemen: Gij zoudt bij het verhaal mijner mislagen fidderen. Zij zijn zeer groot, en het berouw, het welk mijnen boezem van een scheurt, doet er mij het gewigt van gevoelen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Men verligt niet zelden zijne kwellingen, door dezelve aan anderen mede te deelen. Zeg mij, wat u zoo veel finerte veroorzaakt . . . Ik eisch dit van uwe vriendschap . . . Schenk mij uw vertrouwen, en geloof dat ik onbekwaam ben, om van het zelve een misbruik te maaken.

L A U R E V A L .

Ik moest de beweegoorzaaken mijner droefheid geheim houden . . . Dan, gij wilt het . . . Ik geef mij aan de aanzoecken der vriendschap over. Hoor, en beklaag mij, maar veracht mij niet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik verlang uwe redenen te hooren.

L A U R E V A L.

In eenen aanzienlijken stand gebooren , schein zich de loopbaane des geluks voor mij te openen. Verblind door de aanlokkelen der wispeltuurige waereld , geleid door verleidende vrienden , waren mijne bezittingen welhaast verdweeren. De zoon zijnde van eenen deugdzaamen vader , was ik doof voor zijne vermaaningen , en ongevoelig voor zijne traanen. Ik verdubbelde mijne verkwistingen , wierd door schuldeischers overvallen , en door den rechter gedwongen mijne schulden te betaalen. Het verlies mijner vrijheid stond de straffe mijner mislagen te worden. Hij , die mij het leven schonk , bied zich aan , en verbind zich voor mij ; hij ontbloot zich van zijne goederen en maakt zich den ongelukkigsten vader van den ondankbaarsten zoon.

Mevrouw DE LOSANGES.

Welk een verhaal doet gij mij?

L A U R E V A L.

Die waardige grijsaart aan zijne verbindtenissen willende voldoen , moest zonder eenig uitstel zijne landgoederen , kasteelen , en bezittingen verkoopen. O wanhoop ! Alles wat hier van kwam was niet voldoende , er wierd vonnis tegen hem geveld ; en ik , eerlooze als ik was ! zag hem naar den kerker sleeten , zonder eenige pooging ter zijner reddinge aan te wenden ! Ik zag een weesmeisjen , het welk door mijns vaders zorg wierd opgevoed , aan de schrikkelijkste ellende ten prooij geeven ; en de liefde die ik voor haar had , deed zich in mijn versteend hart niet gevoelen. Kortom , ik heb hen allen verraden ; vader , minnares , vrienden , allen in mijnen ondergang medegefleekt. Wat kon mij , na hun bedorven te hebben , nog over blijven ?

Ver-

Verachting en wroegingen: zie daar het geene ik verdiende, en zie daar het geen mijn deel is geworden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Welk een ijsfelijk tafereel?

L A U R E V A L .

Op mijn beurt gedwongen door die geenen, welken ik in den afgrond, in welken ik mij zelven bevond, gedompeld had; was ik genoodzaakt de hoofdstad te verlaten; en mij aan hunne vervolgingen te onttrekken. Ik kwam in dit gewest. Getroffen door de rampen, welken ik veroorzaakt had, door behoeften overvallen, en van het noodlot gedrukt, wilde ik sterven, doch terug gehouden door het gevoel, wilde ik leven voor die geenen welken ik had ongelukkig gemaakt. Welaan, zeide ik tot mij zelven, gij moet alles herstellen; om hier toe in staat te zijn is er slechts één middel nodig; het is geld. Laat ik om het zelve te verkrijgen werken, met ijver werken; en de rust wedergeeven aan de huisgezinnen, welken ik in den grond heb geholpen; tot zulk een schoon doeleinde zal de hemel mijnen arbeid zegenen! Ik wierd in mijne verwachting niet te leur gesteld, en alles is betaald. De kunstenaar en de arbeider hebben hun werkloon ontvangen; ik heb de traanen der behoeftigen doen opdroogen, en, schoon te laat, ondervonden, dat de weg des geluks die der deugd is.

Mevrouw DE LOSANGES.

Uw ongeluk is groot; maar wil u zelven niet langer te vergeefs kwellen. Uwe schuldeischers zijn voldaan, wat blijft u nu nog overig om te doen?

LAU-

L A U R E V A L.

Zeer veel! de dierbaarste schuld is nog niet betaald. Die der gantsche waereld voljaan hebbende, blijft mij die mijns vaders nog overig; en als trouwloos minnaar moet ik ook de mislagen der liefde herstellen. Wat heb ik, van de dwaalingen eener onbezuide jeugd te rug gekomen, en zedert tien jaaren van die dierbaare panden verwijderd zijnde, niet al beproefd om hen te ontdekken, en de rampen die hen drukten te doen ophouden! Dan de hemel ontrekt hen aan mijne naarspooringen, om mij te straffen. Mijn vader is den kerker ontvlucht; zie daar al wat ik heb kunnen vernemen; hij is ontvlucht; maar arm, van ieder een verlaaten en onder zijn droevig noodlot bezweken, zal hij, zijnen zoon vervloekende, zijn leven geëindigd hebben.

Mevrouw DE LOSANGES.

Maatig uwe droefheid, Mijn Heer! de tijd en uwe naarspooringen zullen u zekerlijk uwen vader doen wedervinden.

LAUREVAL, *haar in de reden vallende.*

Ik durf zulks niet hoopen. Schoon van hem verwijderd zweeft zijne beelden mij aanhoudend voor de oogen: ieder oogenblik meen ik hem mij mijne ondankbaarheid te hooren verwijten.... wanneer men zoo misdaadig is, dan kan men onmooglijk gelukkig zijn.

Mevrouw DE LOSANGES.

Het huwlijk en onze vriendschap zullen mis-
schien.....

B

L A U -

L A U R E V A L.

Het huwlijk?.... Ach! mevrouw! ik moet 'er niet aan denken, ik brand nog van liefde voor die aanbiddelijke wees! Deeze hartstocht verteert en belet mij, om mij aan een ander voorwerp te verbinden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wie is dan die wees, in welke gij zoo veel belang stelt?

L A U R E V A L.

Ik weet het niet; mijn vader heeft haare geboorte altijd geheim voor mij gehouden?

Mevrouw DE LOSANGES.

Waarom hebt gij dan eene verbindtenis aangegaan, zo gij niet voorneemens waart dezelve naar te koomen.

L A U R E V A L.

Ik meende als toen het te kunnen doen. Gij waart mijne weldoester: jong, en zonder onderzinding zijnde, wierd ik door dankerkentenis verblind; dan ik werd door liefde en eer verlicht. Laaten wij deswegens niet langer spreken, en berisip mijn gedrag in dezen niet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Maar gij hebt mijne dochter uw woord gegeven.

L A U R E V A L.

Dat is zoo... maar zij bezat mijn hart niet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hebt gij vergeeten, dat eene trouwbelofte u verbindt? dat 'er honderd duizend gulden bepaald zijn, wanneer men niet voldoet aan deeze zijne belofte

L A U -

L A U R E V A L.

Ach! dit juist vertroost mij; ik kan het recht van over mij zelve te beschikken weder in koo- pen; en zal hier over niet aarzelen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe! gij zoudt eene zo aanmerkelijke som betaalen, om u van ons los te maaken?

L A U R E V A L.

Ja, mevrouw, ik heb te veel rijkdom en te weinig rust; ik heb dezelve nodig, en kan ze niet te duur betaalen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij weigert derhalven de hand van mijne dochter.

L A U R E V A L.

Ik heb mijn gantsche ziel voor u open gelegd; meent gij dat ik uwe voorstellen kan aanneemen?

Mevrouw DE LOSANGES.

Neen, mijn Heer. Toen ik u de voorkeur gaf, achte ik u dezelve waardig, dan ik heb mij bedroogen. Gij hebt dus niets anders te doen dan de voorwaarden uwer belofte te vervullen — De bekendenis, welke gij mij zo even gedaan hebt, doet mij minder berouw hebben.... ik ben 'er van onderricht; dit is genoeg.

L A U R E V A L.

Mevrouw!...

Mevrouw DE LOSANGES, *haare gramfchap bedwingende.*

Thans kan niets van u, mij vreemd voorkoomen. Hij, die zijnen vader in den grond helpt, kan ook

zijne vrienden ongelukkig maaken. Uwe rijkdom geeft u de magt om uw woord te rug te trekken; maar dezelve zal niet in staat zijn uw gedrag te herstellen. Vaarwel!

A G T S T E T O O N E E L.

L A U R E V A L, *alleen.*

Zij verlaat mij.... en neemt mijn geheim met zich!... Neen, ik zal de dierbaarste minnares niet verraden! — Door misdaden atgemat, heb ik getracht, het pad der deugd weder te zullen bereiken; haare bekoorlijkheden hebben dikwijls mijne kwellingen verzacht, doch dezelve niet geheel uit mijn hart kunnen rukken; zelfs genot hebbende van de weldaaden, waarmede ik de ongelukkigen belaadde, haal ik een oogenblik adem.... en mij aan de weldaadigheid overgeevende, heb ik gelukigen gemaakt, zonder het zelfs te kunnen zijn. (*Hij bedekt met zijne twee handen zijn voorhoofd, en blijft in eene diepe mijmering staan.*)

N E G E N D E T O O N E E L.

L A U R E V A L, L A P I E R R E.

L A P I E R R E.

Mijn Heer, ik heb uwe boodschap gedaan. (L A U R E V A L *blijft in dezelfde houding staan*) Ik heb de schepen doorzocht (L A U R E V A L *andwoord niet*; L A P I E R R E *trekt hem bij den arm*) Mijn Heer?

L A U R E V A L, *bij zich zelve komende.*

Ach.... hebt gij mij niets mede te deelen?

L A

L A P I E R R E.

Niets.

L A U R E V A L.

Ik kan het niet langer wederstaan! — Is 'er in de haven geen schip binnen gekomen?

L A P I E R R E.

Zedert drie dagen, geen enkel; doch, deze nacht zal eene *Zweedsche Corvet* naar de *Indiën* vertrekken.

L A U R E V A L.

Ik zal schrijven!... Ik zal schrijven! (*Hij wandelt, met groote schreden, over het tooneel.*)

L A P I E R R E, *hem aanziende.*

Arm jongeling!

L A U R E V A L.

Geen tijding; hoe worde ik gefolterd! 'Er is voor mij geen rust meer, zo zij niet gevonden worden. (*Hij rust met zijn hoofd op de leuning van een armstoel.*)

L A P I E R R E, *naar hem toegaande.*

Mijn waarde meester, wees bedaard. (*LAUREVAL haalt zijn zakdoek uit, en houdt dezelve voor zijne oogen.*) Gij weent?

L A U R E V A L, *opstaande.*

Ach! zo gij wist! (*met goedheid*) L A P I E R R E?

L A P I E R R E.

Mijn Heer?

L A U R E V A L.

Leeft uw vader nog?

LA PIERRE, *op een bedroefden toon.*

Helaas! neen mijn Heer.

LAUREVAL.

Hebt gij hem reeds verlooren!... ik beklaag u. —
Bemindet gij hem?

LA PIERRE, *zeer gevoelig.*

Als mij zelven!

LAUREVAL.

Hebt gij hem nimmer droefheid veroorzaakt?

LA PIERRE, *met vuur.*

Neen, nooit! nooit! . . . en zo lang hij leefde
gaf ik hem al mijn loon, om tot zijn onderhoud te
dienen.

LAUREVAL, *hem bij de hand vattende,
met nadruk.*

Gij hebt uwen vader wel gedaan! De hemel zal
het u beloonen.

LA PIERRE, *met gevoel.*

Mijn Heer, het was niet uit belang; ik heb
slechts de inspraak van mijn hart gevolgd.

LAUREVAL, *tot zich zelven.*

Hij heeft zijnen vader wel gedaan! — En ik....
ik!.... Ach ongelukkigen! (*Hij werpt zich in
een' armstoel.*)

LA PIERRE, *naar hem toegaande.*

Mijn Heer!....

LAUREVAL.

Welk een voorbeeld!

L A P I E R R E.

Indien ik u troosten konde.

L A U R E V A L.

Het is onmogelijk! — ga mijn vriend, laat mij alleen. (*LA PIERRE verwijderd zich langzaam.*)
Een knecht beter te zijn dan zijn meester! welk eene schande!

T I E N D E T O O N E E L.

D E V O O R I G E N , C H A R L E S.

C H A R L E S , *met een brief in de hand. Hij komt binnen, op het oogenblik dat LA PIERRE, zal heenen gaan.*

Kan men den Heer LAUREVAL spreken?

L A P I E R R E , *toont hem zijnen meester, zonder iets te zeggen, bedekt met beide handen zijn voorhoofd, en vertrekt.*

E L F D E T O O N E E L.

L A U R E V A L , C H A R L E S.

C H A R L E S , L A U R E V A L *naderende.*

Mijn Heer, zie hier een brief van den Heer D E L U Z I N C O U R T.

L A U R E V A L , *opstaande.*

Geef hier.

C H A R L E S.

Hij laat u verzoeken om hem hier te wachten.

LAUREVAL.

Ik zal hem wachten.

TWAALFDE TOONEEL.

LAUREVAL, *alleen.*

Laat ons zien, wat hij van mij begeert: „wij
 „ waren op het punt van overvallen te worden. Een
 „ grijsaart, EDMOND genaamd, onlangs uit *Frank-*
 „ *rijk* aangekomen..... (LAUREVAL breekt af
 „ *en zegt met aandoening.*) EDMOND!....
 „ een grijsaart uit *Frankrijk*!.... zo het cens? ..
 „ laat ons voortgaan. — En die in een hutjen buiten
 „ de stad woont, heeft den kapitein van het *Engelsch*
 „ *Esquader*, het welk eenige mijlen van hierten an-
 „ ker ligt, bij zich ontvangen. Deeze heeft eene
 „ tekening van onze vestingwerken gemaakt, en de-
 „ zelve aan zijnen Admiraal gezonden. Men heeft
 „ deszelfs antwoord, het welk naar de woning des
 „ grijsaarts gezonden wierdt, onderschept: het is
 „ derhalven zeker dat deeze zijne medepligtige is.
 „ De Engelschman is het ontvlucht, men zet hem
 „ na, en ik heb EDMOND in hechtenis doen ne-
 „ men: gij zijt tot voorzitter van den krijgsraad be-
 „ noemd; dezelve zal binnen één uur vergaderen,
 „ en de beschuldigde binnen vier-en-twintig uren
 „ gevonnist zijn”

(Met het uiterst gevoel.)

Zie hier dan wederom eenen ongelukkigen; en
 ik ben het die hem veroordeelen moet! zal ik dee-
 zen zwaarwichtigen post naar eisch kunnen waarneem-
 en? ô Smartelijk ogenblik voor een gevoclig hart!
 Hoe rechtvaardig, hoe overtuigd een rechter ook zij,
 'er

'er is 'er geen die niet ijzen moet , wanneer hij zijnen medemensch moet ter dood doen brengen.

D E R T I E N D E T O O N E E L.

L A U R E V A L , D E L U Z I N C O U R T.

D E L U Z I N C O U R T.

Ha! L A U R E V A L , ik zocht u. Hebt gij mijnen brief ontvangen?

L A U R E V A L.

Ik heb denzelfen zo even gelezen.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik heb de nodige bevelen gegeven: en de Raad zal hier vergaderen.

L A U R E V A L.

Is die grijsaart alleen?

D E L U Z I N C O U R T.

Men zegt dat hij van een zeer bevallig meisje vergezeld wordt.

L A U R E V A L.

En wordt dat meisje ook beschuldigd?

D E L U Z I N C O U R T.

Zij is in de briefwisseling niet genoemd. Het zou dus onbillijk zijn haar haare vrijheid te beneemen. Men zegt dat zij onophoudelijk weent , en den aangeklaagden tracht te verontschuldigen.

L A U R E V A L.

Zou men mij van dien wreeden pligt van voorzitter niet kunnen bevrijden?

D E L U Z I N C O U R T.

En waarom zoudt gij dien aanzienlijken post van de hand wijzen? Indien de braave man de misdadigers niet strafte, zouden zij straffeloos hunne schelmstukken begaan.

L A U R E V A L.

Ja, indien het verraad bewezen is, verdient die grijsaart den dood; maar zo slechts de minste twijfel in zijn voordeel spreekt, moeten wij hem redden.

D E L U Z I N C O U R T.

Een verrader redden!

L A U R E V A L, *met veel nadruk.*

Is hij zulks? Ik verklaar u, dat ik niet, dan op stellige bewijzen, vonnis zal vellen. Vervloekt zij de bloeddorstige rechter, die het bloed zijner natuurgenooten stroomen doet, zonder het bewijs hunner misdaden in handen te hebben.

D E L U Z I N C O U R T.

Ach! de misdaad van welke wij thans spreken, is maar al te zeer bewezen. Ik begeer geen onrechtvaardig vonnis, mijn vriend. Welk voordeel toch, zou mij de dood van eenen ongelukkigen aanbrengeu? Indien hij schuldig is, moet hij v roordeeld worden; zo niet, red hem, red hem; dit is de wensch van mijn hart. Indien ik door dwaaling, of onrechtvaardigheid, de oorzaak van den dood eens on-

onschuldigen was, zou 'er voor mij geen geluk meer zijn. — De tijd verloopt, laten wij vertrekken.

L A U R E V A L.

Welaan. De Hemel geeve dat ik niet verplicht worde te straffen.

Einde van het eerste bedrijf.

T W E E.

T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES *alleen, in eene diepe mijmering verzonken, binnen komende.*

Neen, ik kan mijne verontwaardiging niet weêrhouden! LAUREVAL ondankbaar! na dat ik hem begunstigd heb... Hij, op wien ik vertrouwde, dat hij een Huwlijk zoude aangaan, hetwelk mij van mijn eigen geluk en dat van mijne dochter moest verzeekeren!... Al mijne hoop is verdweenen. — Hoe! niets wederhoud hem; het kost hem niets zijn woord te breken? En tot overmaat van mijn ongeluk zal ik misfchien genoodzaakt worden, Mejuffrouw DE LOSANGES haare goederen weder te geeven. Wanneer dat geschied dan ben ik verlooren; en mijne wanhoop zal het overige doen. (*Zij geeft bij de volgende woorden haare wroegingen te kennen.*) Ik ben wel te beklagen! men deed mij tegen mijnen wil handelen... Ik ongevoelige! hoe verre heeft de gouddorst en moederlijke liefde mij gebragt!... verleid door een monster, dat ik mijn vertrouwen schonk .. Indien bij het leven van het kind, het welk ik hem ter hand stelde, in zijne magt ziende, zijne moorddaadige handen eens had uitgeslooken! ... bekwaaam, om eenen slechten raad te geeven, zal hij zulks ook geweest zijn, om eene slechte daad ten uitvoer te brengen! — Hoe worde ik gefolterd! en hoe duur komt de rijkdom te staan, wanneer men dezelve door eene misdaad verkrijgen moet. —

D E

DE LUZINCOURT komt niet. — Ik heb hem hier ontbooden om hem het antwoord van LAUREVAL mede te deelen. — Helaas! hoe moet ik in zijn bijzijn bloozen! ik, misdaadige moeder! verdien zulk eenen deugdzamen vriend niet — daar is hij!

T W E E D E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES, DE LUZINCOURT.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ach, Mijnheer? koom en verneem de handelwijze van LAUREVAL.

DE LUZINCOURT.

Wat heeft hij dan gedaan?

Mevrouw DE LOSANGES.

Hij is een trouwlooze. Hij breekt zijn woord. Hij wil de som betaalen, die op het niet nakomen van ons verdrag gesteld is, en weigert mijne dochter te trouwen. Wij kunnen aan zijn geluk niets toebrengen, en die wreedaart stoort het onze.

DE LUZINCOURT.

Gij moet hem onzijdig beoordeelen. Heeft hij u ook gezegd, dat hij een ander bemindde?

Mevrouw DE LOSANGES.

Ja.

DE LUZINCOURT.

Zie daar, zijne verontschuldiging.

Mevrouw DE LOSANGES.

Maar hij verzaakt zijne belofte.

D E L U Z I N C O U R T.

Hij verzaakt die niet; hij had twee middelen om ze te vervuilen; indien hij één van dezelve voldoet, hebt gij niets te vorderen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Maar, zal hij zich ooit van de verplichting kunnen ontdoen, welke hij aan mij heeft?

D E L U Z I N C O U R T.

Vorder dezelve niet, want als dan zou hij ze u niet meer verschuldigd zijn.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wie zou hem hier van kunnen bevrijden?

D E L U Z I N C O U R T.

Gij zelve, indien gij hem uwe weldaaden verwijt.

Mevrouw DE LOSANGES.

Verdedig hem niet; 'er zal misfchien ook een tijd koomen, dat gij u, over hem, zult te beklagen hebben. Ondankbaar jegens zijn weldoensfer, kan hij het ook omtrent zijnen begunstiger worden. Want in 't kort gezegd, bij is u alles verplicht. Zijn geheel bestaan is uw werk.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik zal mij wel wachten om mij dit te herinneren.

Mevrouw DE LOSANGES.

Waarom?

D E L U Z I N C O U R T.

Om dat zulks hem het recht zoude geeven, om hetzelfde te vergeeten.

Me-

MEVROUW DE LOSANGES.

Raad hem dan toch om zijne beloften naar te koomen.

DE LUZINCOURT.

Ik, hem raaden eene verbintenis aan te gaan, welke de goedkeuring van zijn hart niet wegdraagt? Neen, dan ware ik zijn vriend niet.

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij zoudt hem onder het oog kunnen brengen, dat het schitterendst aanzien ....

DE LUZINCOURT, *met zeer veel vuur.*

Neen, Mevrouw, eene eeuwige verbindtenis moet door het hart, en niet uit ecrzucht worden aangegaan. Wee hem! die zich verbindt, om zich te verrijken! wat kunnen van eene dusdanige, door geldzucht aangegaane verbintenis, de gevolgen zijn? Zonder vriendschap, zonder tederheid voor elkanderen te gevoelen, zijn de echtgenooten twee vreemdelingen die elkanderen naauwlijks kennen, en welke schatten opeenstapelen, welke tot hunne oncenigheid dienen moeten. Zij zijn rijk, maar niet gelukkig. Hunne inborst, smaak, denkwijze, niets kooft overeen; zonder liefde gehuwd, leven zij afgezonderd en eindigen met elkanderen te verfoeijen; door het belang vereenigd, scheid hen de tweedracht van een; gedwongen zijnde elkanderen te vermijden, wordt hunne woning hen haatelijk, zij zoeken in de schitterendste vermaakten een geluk, het welk voor hen niet bestaanbaar is. Na alles doorgebracht te hebben, doet zich de behoefte al ras gevoelen; nu worden zij door niets wederhouden: de man verliest zijne zeden, de vrouw vergeet haare pligten, en beider ondergang

is zeeker. De kinderen, flachtöfiers eener kwa-
lijk gekoozene verbindtenis, bloezen over hunnen
naam; vinden zich zonder beftaan, zonder middelen,
en vervloeken hunne geboorte. Getuigen van alle
deze onheilen, berouwt het de ouders, dit verfoei-
lijk huwlijk te hebben aangegaan; maar het is te
laat, het kwaad is gefchied, en 'er blijft niets
meer overig dan van droefheid te fierven.

Mevrouw DE LOSANGES.

Intusfchen keurde gij LAUREVAL's verbind-
tenis met mijne dochter goed.

DE LUZINCOURT.

Zo lang hij 'er in toestemde; dan, hij weigert
dezelve, en wat zal ik hier tegen inbrengen? Indien
ik, door hen tegen-hunnen zin aan elkanderen te
verbinden, oorzaak van hun ongeluk was, zouden
zij mij zulks hierna kunnen verwijten. 'Er zijn
duizend omftandigheden waarin men zijnen vriend
kan raadpleegen; maar voor het huwlijk, die ach-
tenswaardige band, die niet dan door het graf
moet verbroken worden, gelden geene raadgeevin-
gen, geene vrienden; 't is het hart alleen, dat
men raadpleegen moet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wel nu! laat hij zich zelve raadpleegen; en zo
hij volhard, zal misfchien een proces....

DE LUZINCOURT.

Wacht u wel hem voor den rechter te roepen!
wat zoudt gij hier bij winnen? Indien LAUREVAL
in het ongelijk wierd gefield, zou uwe dochter
ongelukkig en uw fchoonzoon uw vijand zijn;
zoud gij als dan meenen, hun geluk en het uwe
bevorderd te hebben?

Me-

Mevr. DE LOSANGES.

Vervoeg u bij LAUREVAL, spreek hem, en...

DE LUZINCOURT.

Neen, ik wil van alles onkundig zijn. Een derde zou slechts dienen om ulieden meer te verbitteren en niet te bevredigen. Gij hebt verstand, en het is thans het oogenblik om het zelve te gebruiken.

DERDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, CHARLES.

CHARLES.

Een vreemd meisje vraagt naar mijn Heer de Gouverneur.

DE LUZINCOURT, *gemelijk.*

Ik kan haar nu niet spreken.

CHARLES, *in eene smeekende houding.*

Zij zegt: dat zij ongelukkig is, en u om hulp komt smeeken.

DE LUZINCOURT.

Zij heeft hulp noodig! (*met goedheid.*) laat haar binnen koomen, ik zal haar hooren.

CHARLES *gaat naar het zijfcherm, wenkt*

ROSALIDE *om binnen te koomen, en*
vertrekt.

V I E R D E T O O N E E L .

DE LUZINCOURT, MEVROUW DE LOSANGES,
 ROSALIDE, (DE LUZINCOURT *staat in het*
midden, MEVROUW DE LOSANGES aan zijne
linker, en ROSALIDE aan zijne rechter-
hand, aan welke zijde de laatste ook
op het tooneel komt.)

ROSALIDE, *weenende.*

Ach! mijn Heer, heb medelijden met mijne
 smert, en bevredig mijne wanhoop.

DE LUZINCOURT, *vriendelijk.*

Wat begeert gij?

R O S A L I D E .

Recht en mededogen.

D E L U Z I N C O U R T .

Wat eischt gij?

R O S A L I D E .

De vrijheid van den grijsaart, wien gij naar den
 kerker hebt doen sleepen. Duld niet dat hij onder-
 drukt worde, toon u rechtvaardig en wees den toe-
 vlucht der ongelukkigen.

D E L U Z I N C O U R T .

Hij is beschuldigd, en zijn leven staat niet meer
 in mijne magt.

R O S A L I D E , *met nadruk.*

Wacht u wel zijne beschuldigers te gelooven!
 valsche aanbrengers zijn de geesfels van het mensch-
 dom, en de schandvlekken der maatschappij.

D E L U Z I N C O U R T.

Zijt gij de dochter van EDMOND?

R O S A L I D E.

Helaas! De Hemel heeft mij dat geluk onthouden! Ik wierd door wreedaartige ouders verlaaten, en ofschoon hij mij het leven niet schonk, heeft hij mij hetzelfde behouden; dit immers weegt tegen het andere op.

Mevrouw DE LOSANGES, *ter zijde met drift.*

Hij is haar vader niet!

D E L U Z I N C O U R T.

En waardoor zijt gij zoo naauw aan hem verbonden?

R O S A L I D E.

Door vriendschap, rampspoed en erkentenis.

D E L U Z I N C O U R T.

Hoe is uw naam?

R O S A L I D E.

ROSALIDE is die welken hij mij gegeven heeft.

D E L U Z I N C O U R T.

Waarom staat het niet in mijne magt, van de beschuldiging tegen den grijsaart ingebracht, onkundig te zijn; alsdan zouden uwe sneedkingen niet vruchteloos wezen; maar zijn misdaad is groot, en de wet. . .

R O S A L I D E, *met vuur.*

Moet den schuldigen treffen, en niet den onschuldigen! Ik ken EDMOND; hij is tot geen schelmsluk bekwaam.

D E L U Z I N C O U R T.

Ach! ik wenschte dat het zoo ware. Maar troost u, en maak op mijne weldaaden staat.

R O S A L I D E.

Mij troosten, daar mijn vriend zal omkoomen? Hoedaanig uwe weldaaden ook wezen mogen, zullen zij mij ooit de zijne kunnen doen vergeeten? Neen, indien ik in staat ware het aandenken zijner goedheid te verliezen, dan zou ik mij de uwe onwaardig maaken.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik gevoel uwe naauwgezetheid; ik wil u ondersteunen en niet vernederen. Mijn ambtsbediening en natuurlijke neiging, maaken mij den vader der ongelukkigen: ik geef hen zonder hoogmoed, zij kunnen dezelve zonder bloozen aanneemen.

R O S A L I D E.

Indien gij edelmoedig zijt, geef mij dan mijnen weldoener weder, of doe mij met hem in denzelfden kerker opfluiten.

D E L U Z I N C O U R T, *met nadruk.*

De kerkers zijn voor de misdaad, en zoo lang het van mij afhangt, zullen zij nimmer de verblijfplaats der onschuld zijn. — Gij zijt ongelukkig, en ik ben u mijnen bijstand en bescherming verschuldigd: neem dezelve aan, gij zult zien dat wij rechtvaardige mannen en geen bloeddorstige Rechters zijn; dat wij de misdaad kunnen straffen en de deugd beschermen.

R O S A L I D E, *weenende.*

Ach! wat kunt gij mij aanbieden, zo gij mij mij-

mijnen weldoener ontnemt? — Zou ik een plaats kunnen bewoonen, welken gij met zijn bloed bevochtigd had? Te vergeefs zouden mijne traanen er de sporen van uitwischen. In het diepst van mijn hart zou uwe onrechtvaardigheid gegraveerd zijn! . . . Wacht u wel, u zelve te bedriegen: het verlies van zijn leven zal mischien de kwelling van het uwe veroorzaaken.

DE LUZINCOURT, *met zachtheid.*

Stel u gerust. Om u alle reden tot klaagen te ontnemen, zal ik zijnen Rechter hier doen koomen om u te overtuigen: gij zult hem hooren, en ik durve mij vleijen, dat gij, na hem gesproken te hebben, mij geene verwijtingen meer zult kunnen doen.

ROSALIDE, *befchroomd.*

Ach! Mijn Heer, vergeef.

DE LUZINCOURT, *met de uiterste vriendelijkheid.*

Ik zou zeer onbillijk zijn, indien de uitdrukking der smert mij beledigen konde! ik heb slechts uw ongeluk gezien; en bij een gevoelig mensch moet eigenliefde voor menschlijkheid onder doen. (*Hij vertrekt.*)

V I J F D E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES, ROSALIDE, *met haare neusdoek haar aangezicht bedekkende.*

Mevrouw DE LOSANGES.

Stel u gerust mijn kind, indien gij de weldaaden van

van den Gouverneur mogt van de hand wijzen; biede ik u de mijne aan.

ROSALIDE, *weenende.*

Ach, mevrouw!

MEVROUW DE LOSANGES.

Ik stel belang in u, en uwe opvoeding spreekt ten uwen voordeele. Wat toch kan u tot deezen beklagenswaardigen toestand gebracht hebben?

ROSALIDE.

De gouddorst eener wreedaartige stiefmoeder.

MEVROUW DE LOSANGES, *ter zijde.*

Wat hoor ik! (*Overluid.*) Welk land zag u gebooren worden?

ROSALIDE.

Dit, waar wij ons thans bevinden.

MEVROUW DE LOSANGES.

Kent gij die geenens, aan welken gij toebehoord.

ROSALIDE.

Ik weet slechts hun naam; en vrees maar al te zeer, dat zij mij niet zullen willen herkennen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Waarom?

ROSALIDE.

Als men in het ongeluk is, kennen u uwe ouders niet; zij hebben mij in mijne kindschheid verworpen, en zouden zij mij dan in tegenspoed goedgunstig willen zijn?

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij moet hen om bijstand vraagen.

ROSALIDE, *met kragt.*

Ik heb minder hun bijstand, dan wel hunne braafheid van nooden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Waarom hebt gij dan de reis herwaards ondernomen?

ROSALIDE.

Om onder het geleide van den grijzen EDMOND, de goederen mijns vaders te rug te eischen; wij staken de zeeën over, en vinden het onrecht en den dood.

Mevrouw DE LOSANGES, *ter zijde.*

De goederen haar's vader's. (*Overluid.*) Verhaal mij uwe ongelukken, en zijt verzeekerd dat ik al wat in mijn vermogen is, zal aanwenden, om dezelve te verzachten.

ROSALIDE, *aarzelende.*

Mevrouw! . . .

Mevrouw DE LOSANGES, *op een' vriendelijken toon.*

Spreek, kind lief, ik wil alles weeten, en beschouw mij als uwe beste vriendin.

ROSALIDE.

Deeze naam vereert mij; maar gij schijnt mij toe zo gevoelig te zijn, dat ik u niet gaarne wil bedroeven. Gij zoudt mij mischien niet zonder traanen te storten kunnen aanhooren.

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat is daar aan gelegen! Men moet nooit be-
rouw hebben over de tranen, welken ongelukki-
gen ons doen storten.

R O S A L I D E .

Verneem dan hoe zeer ik vervolgd wierd. —
Bij mijne geboorte verloor ik mijne moeder; mijn
vader ging eene nieuwe verbindtenis aan, en stierf
eenigen tijd daarna. . . Zie daar de oorzaak van
alle mijne rampen! Mijne stiefmoeder, haare doch-
ter, ten koste mijner bezittingen willende verrij-
ken, verbande mij voor altoos. Een kind aan de
gierigheid opgeofferd, en het slachtoffer eener on-
barmhartige stiefmoeder zijnde, wierd ik reeds van
mijn wieg af, uit het vaderlijk huis verstootten: en
toen mijne oogen het licht zagen zag ik niets dan
kommer, ellende en den dood in het verschiet.
Deeze hebzuchtige vrouw, had de zwakheid zich te
laten bestuuren door het uitvaagsel aller mannen; en
aan deezen ellendigen, die de zorg van mijnen on-
dergang op zich nam, wierd ik toebetrouwd. In
Frankrijk gekomen zijnde, koos hij een afgeleegen
verblijf, en wist mij aan elks oogen te onttrek-
ken. . . . Toen schreef hij in eenen brief aan mijne
ontaarte moeder, dat ik niet meer leefde, en deed
mij dus voor dood doorgaan, toen ik naauwlijks
gebooren was.

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij doet mij ijzen! . . . vaar voort.

R O S A L I D E .

Mijn verdfchte dood liet mijne vijandin in alle
mijne bezittingen: maar haar medepligtige meende
haar dezelve met zekerheid te moeten doen genie-
ten. . .

ten. . . niets was gemakkelijker. Hij deed een langzaam en smertelijk vergif in mijnen boezem sluipen!

Mevrouw DE LOSANGES, *geeft haare verontwaardiging te kennen.*

Gij beeft! . . . heb moeds genoeg mij te hooren.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe toch zijt gij het ontkoomen?

ROSALIDE, *met veel kragt.*

Door een wenk des hemels, die de misdaad nooit ongestraft laat. — De ontmenschte schurk, die zoo veele gruwelen had op één gestapeld, wierd in een gesbil door verscheidene steeken doorboord. Toen hij nu zag, dat hij de vruchten zijner misdaad niet zou kunnen smaaken; wilde hij dezelve ontdekken en mij trachten te redden. Ten d'en einde zond hij om EDMOND, die de vriend mijn's vaders geweest was, en riep, zodra hij denzelven zag aankomen, uit: „red dit kind, het wordt door vergif van een gescheurd.” — Daarop gaf hij met eene beevende hand denzelven eenige papieren over, en dat monster stierf in de woede der wanhoop. De goede EDMOND zag mij, in een' hoek van dit afschuwelijk verblijf stervende liggen, nam mij, door medelijden bewoogen in zijne armen, bevochtigde mij met zijne traanen, verdreef het vergif, hetwelk door mijne aderen stroomde, en mij het leven weder schenkende, gaf hij mij aan het ongeluk terug.

Mevrouw DE LOSANGES, *ten uitersten ontfeld.*

Rechtvaardige Hemel! wat heb ik gehoord? (*driftig*) Zoudt gij het? (*zich weêrhoudende*) Uw verhaal

haal heeft mijn hart ontrust. (*Zij blijft in de uiterste verflaagenheid staan.*)

R O S A L I D E.

Zijt gij getroffen? Ach! hoe zeer, moet gij die verachtelijke vrouw haaten, die om het bezit haarer goederen, een zwak schepseljen in den morgenstond van haar leven smooren deed. Want wat toch was mijn misdrijf? Was het mijne geboorte, die mijnen ondergang veroorzaakte? Neen, het waren mijne rijkdommen; ik heb u alles bekend, beklaag mij en beoordeel haar.

Mevrouw DE LOSANGES, *verward.*

Wat zal ik u kunnen zeggen?

R O S A L I D E.

Vergeef het mij dat ik u bedroefd heb: gij zijt gevoelig en medelijdend. . . helaas! waarom bezat mijne moeder uw hart niet.

Mevrouw DE LOSANGES, *van haare verwarring terug koomende, met drift.*

Uwe stiefmoeder gaf nooit bevel tot die gruwel-daad . . . zulks kan niet zijn, en ik ken 'er haar niet bekwaam toe.

R O S A L I D E, *met gevoel.*

Behagde het den hemel! . . . Ik verlang niets meer, dan haar onschuldig te vinden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Zij is het, zonder twijffel! — Maar hoe is de naam van uw' vader?

R O S A L I D E.

Mevrouw, die naam is een groot geheim, het
welk

welk ik bewaaren moet! Denk dat er mijn leven en bezittingen van afhangen. Indien mijne stiefmoeder onderricht wierd, dat ik hier was gekoomen; om mijne rechten te doen gelden, zou-zij tot uitersten kunnen overflaan. . .

MEVROUW DE LOSANGES.

Vrees niets van haar, ik zal u beschermen. . . . maar ik herhaale het, zeg mij, hoe is de naam van uw vader?

ROSALIDE.

DE LOSANGES!

MEVROUW DE LOSANGES, *wanhoopend ter zijde.*

Zie daar het geen ik vreesde, en alles is verlooren. (*Zij werpt zich in een armsloel, en bedekt haar gelaat met haare neusdoek.*)

ROSALIDE, *verwonderd.*

Wat deert u, Mevrouw?

MEVROUW DE LOSANGES, *zich bedwingende.*

Niets. . . niets — En met welk een oogmerk zijt gij hier gekoomen?

ROSALIDE, *teder.*

Ik koom eene moeder zoeken.

MEVROUW DE LOSANGES, *onthutst.*

Gij zult haar mischien vinden, meer te beklagen dan gij zelve.

ROSALIDE, *driftig.*

Zoudt gij haar kennen? Ach! spreek: indien zij rijk is, is zij mij mijne goederen verschuldigd; is zij arm, dan ben ik haar mijnen bijstand verplicht.

Me-

Mevrouw DE LOSANGES, *opstaande.*

Ach! ik lijde te veel! . . . ik moet. . .

Z E S D E   T O O N E E L .

DE VOORIGEN, LA PIERRE, *(het binnen
koomen van LA PIERRE, moet op den
juisten tijd geschieden)*

L A P I E R R E .

Mijn meester vraagt naar een meisje, hetwelk
zich bij Mevrouw DE LOSANGES bevindt. *(Hij
vertrekt.)*

ROSALIDE *den naam van* Mevrouw DE LO-
SANGES *hoorende, geeft een gil en werpt
zich aan haare voeten.*

Ach! zijt gij Me. . . .

Mevrouw DE LOSANGES, LAUREVAL *ziende
binnen koomen, houdt haay zakdoek tegen
den mond van ROSALIDE en belet haar
voort te spreken; zulks moet zeer
fschielijk geschieden en eene groep op-
leeveren.*

Zwijg; ik beveel het u.

ZEVENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, LAUREVAL.

LAUREVAL, *blijft op den agtergrond van het tooneel, en schijnt diep in gedachten te zijn.*

MEVROUW DE LOSANGES, *vaart, zich naar*

LAUREVAL *wendende, voort.* ROSA-

LIDE *rust met haar hoofd op de hand*

van Mevrouw DE LOSANGES, zoo

dat LAUREVAL haar gelaat niet

zien kan.

Gij ziet haar aan mijne voeten, die om het ontslag van den aangeklaagden grijsaart smeekt. (*Tegens ROSALIDE*) Mijn Heer is de geen, van wien gij alles hoopen moet. Stel hem uw verzoek voor; vervoeg u daarna weder bij mij, en denk dat ik u mijne vriendschap beloofd heb. . . (*Zeer zacht.*) Bewaar vooral uw geheim! beloofst gij het mij?

ROSALIDE, *zacht.*

Ik zweer het u, bij mijne eer!

MEVROUW DE LOSANGES.

Staa op, ik zal u wachten en mij op uwen eed verlaaten. (*Ter zijde in het heen gaan.*) Ik zegpraal zoo het geheim verzwegen word. (*ROSALIDE zet zich in een armstoel, en rust met haar hoofd op de tafel; Mevrouw DE LOSANGES groet LAUREVAL in het heen gaan, en wenkt hem ROSALIDE te gaan spreken.*

A G T-

A G T S T E T O O N E E L .

R O S A L I D E , L A U R E V A L .

L A U R E V A L , *zachtjens naderende.*

Mejuffrouw!... Wat is zij bedroefd! Vermits mijn heer de Gouverneur mij de oorzaak uwer komst heeft medegedeeld. . .

R O S A L I D E , *zonder hem aan te zien.*

Ik kan van mijne verwondering niet bekoomen! Wat staat mij te wagten?

L A U R E V A L , *ontroerd.*

Welk eene stem doordringt mijne ooren?

R O S A L I D E .

Helaas! wat zal 'er van mij worden?

L A U R E V A L .

Indien ik mijn hart geloof gaf! . . . . Mejuffrouw, hoor mij. . .

R O S A L I D E .

Geef, geef mij mijnen weldoener weder.

L A U R E V A L .

Ja, ik zal hem u wedergeeven, indien mij zulks mogelijk is; gij kunt alles van zijnen Rechter verwachten.

R O S A L I D E *staat op en ziet* L A U R E V A L .

Vermits gij zijn Rechter zijt. (*Met een ijsfelijke gil.*) Hemel! . . . L A U R E V A L ! (*Zij valt weder in den armsstoel.*)

L A U .

LAUREVAL, *zich aan haare voeten werpende.*

ROSALIDE! . . . Ô Noodlot! door welk geluk hebt gij ons bij den anderen gevoerd! (*Hier moet LA FLEUR over het Tooneel gaan, en LAUREVAL en ROSALIDE ontdekken.*)

ROSALIDE.

Zijt gij het wel. . . LAUREVAL! en gij zegent het noodlot!

LAUREVAL.

Indien ik nog uw hart bezit, moet ik het voor altoes zegenen.

ROSALIDE *staat op, en zegt met nadruk.*

Verdenk mijne trouw niet; ik heb mij niets te verwijten; doch gij kunt niet even het zelfde van u zeggen.

LAUREVAL, *met geestdrift.*

ROSALIDE bemint mij, er bestaat voor mij geen onheil meer.

ROSALIDE *op eenen nadrukkelijken toon.*

Gij zijt verre af van dat te voorzien, het welk u boven het hoofd hangt.

LAUREVAL.

Er ontbreekt mij niets dan mijn vader, alsdan kan ik alles trotsfeeren Zeg mij, wat is er van hem geworden?

ROSALIDE, *met nadruk.*

Wacht u wel mij naar hem te vraagen.

LAUREVAL, *schielijk.*

Waarom?

ROSALIDE, *met wanhoop.*

Uw vader, naar wien gij mij vraagt. . .

LAUREVAL, *verschrikt en met drift.*

Wel nu! waar is hij?

ROSALIDE, *op een ijslijken toon.*

In den kerker, op het punt van door u veroordeeld te worden.

LAUREVAL, *met afgrijzen.*

Door mij! Rechtvaardige hemel!

R O S A L I D E

Zie daar zijn lot, gij kunt over het uwe oordeelen.

LAUREVAL *buiten zich zelve.*

Ik bezwijk; de blixem zou mij minder getroffen hebben dan deeze ijsfelijke bekenctenis! Mijn vader zucht in ketenen, en zal door de handen van zijnen zoon omkoomen? Ô Hemel! Stel u met deezen flag te vreedcn; geniet uwe wraak, en vergeef mij mijne gruwelcdaaden.

ROSALIDE, *verwonderd, en vervolgens op den voorgrond van het tooneel koomende om haare bede te doen.*

Wat zegt gij? . . . Welk eene taal?... LAUREVAL zou veranderd zijn? Hemel! . . . heb mededogen met zijne kwellingen, indien zijn hart deugdzaam is, verhoor mijn gebed en schenk hem vergeeving

L A U R E V A L.

Beklaag mij, ik heb het noodig. De Hemel wreekt zich. Mij de schande en het ongeluk mijns vaders voor oogen te stellen is, als of mij gezegt wierd:
zie

zie daar uwe misdaden! Bencem hem het leven; om hem van de kwellingen te bevrijden, welke gij hem veroorzaakt hebt, en sneev' daarna zeive. Ô Hemel! ik zal aan uw vonnis voldoen.

ROSALIDE *vat de hand van LAUREVAL,*
en zegt op een' nadruklijken toon.

Gij wildt sterven zonder uwen vader te reddeden? . . . Uwe mijmering verblindt u; behoud uwe rede, en laat uwe wroegingen daar.

LAUREVAL *van zijne mijmering bekoomende.*

Welk een lichtstraal! . . . het is genoeg.

ROSALIDE, *schielijk.*

Wat zal er eindelijk van hem worden?

LAUREVAL.

Hoe kan ik zulks voorzien? Ik kan immers de werking der wet niet belemmeren.

ROSALIDE.

De wet? . . . Ongelukkige! Hij is uw vader!

LAUREVAL, *met zeer veel drift.*

Ja, doch indien ik hem spaarde, zou men mij beschuldigen van in de Saamenzweering te deelen, en wij zouden beiden omkoomen. — Het geen mij de meeste wanhoop veroorzaakt, is dat de waarschijnlijkheden teegen hem zijn. — Zeg mij de waarheid; zou hij schuldig zijn?

ROSALIDE.

Gij kent zijne deugd, en kunt hem verdenken?
Gij zijt niet waardig zijn zoon te zijn.

L A U R E V A L.

Binnen weinige uren zult gij mij beter beoordeelen. Zijn aangenoomen naam, zal mij in het plan, het welk ik beraamd heb, van zeer veel dienst zijn. Doch zo hij zijn' waaren naam opgeeft, is al onze hoop verdweenen.

R O S A L I D E.

Dien zal hij niet opgeeven. Hij heeft mij gezegt, dat hij, tot het einde deezer zaak, onbekend wilde blijven.

L A U R E V A L.

Alsdan zal ik mijn oogmerk kunnen bereiken! Ga ROSALIDE, vóór het einde van deezen dag, zal ik u noodzaaken mij te beklaagen en hoog te achten.

N E G E N D E T O O N E E L.

D E V O O R I G E N , L A F L E U R .

L A F L E U R , *tegen* ROSALIDE.

Mejuffrouw, volg mij, mevrouw DE LOSANGES vraagt naar u. (*Hij wacht haar op den achtergrond van het Tooneel.*)

L A U R E V A L , *verwonderd.*

Mevrouw DE LOSANGES? . . . Wat begeert zij van u?

R O S A L I D E , *zeer zacht.*

Ik kan u zulks niet zeggen. . . men bespied ons. — Zodra het mij zal geoorloofd zijn te spreken, zal ik u ook mijne kwellingen ontdekken. . . ik vergeet mijne eigene rampen, om mij slechts
met

met de uwen bezig te houden. — Vaarwel ; denk aan uwen vader , raadpleeg uw hart , en doe uw pligt. (*Zij vertrekt, en LA FLEUR volgt haar.*)

T I E N D E T O O N E E L.

L A U R E V A L.

Wreedartig noodlot ! is het eindelijk genoeg ; en zal uwe woede hier mede bevredigd worden ? — *ô* Mijn vader , mijn vader ! wat zal uw lot zijn ? — Er blijft mij geen middenweg open , men moet mij ontslaan ; alles wil het , en de wet zou er mij toe noodzaaken ; hij is mijn vader en ik kan tegen hem geen vonnis vellen. — Vertoef , LAUREVAL , wat gaat gij doen ? Om hem van meerder dienst te zijn , moet gij den post , welke u is toebetrouwd , behouden. — Indien ik , na zijne beschuldiging onderzocht te hebben , zijne onschuld niet aan den dag kan leggen , dan maak ik mij bekend ; het proces word van geene waarde , ik win tijd en stel alle mijne poogingen in het werk , om hem te redden. — Welaan , laten wij ons zelve onderrichten , en ons de hoogachting van anderen waardig maaken. Ja ik zal de strengste aller Rechteren schijnen , en de tederste aller zoonen zijn.

Einde van het tweede bedrijf.

D E R D E B E D R I J F.

Het tooneel verbeeldt de gehoorzaal van den Gouverneur. Aan het eerste scherm ter linkerzijde van den speeler is eene groote, met groen laken overdekte tafel. Aan dezelfde zijde, staat een klein tafeltjen, voor den FOURIER, die den post van schrijver waarneemt; hetzelfde staat in eene rechte lijn met, doch eenigzins verwijderd, van de groote tafel. Er zijn in een half rond eenige armstoelen voor de Rechters van den Krijgsraad geplaatst. Ter rechterzijde van den speeler staat een zitbankjen voor den beschuldigden.

E E R S T E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES, LA FLEUR.

Mevrouw DE LOSANGES, *schielijk binnens koomende.*

Zal de Heer LAUREVAL hier koomen?

L A F L E U R.

Ja, Mevrouw.

Mevrouw DE LOSANGES, *ter zijde.*

Ik moet hem spreken, en van hem weten of ROSALIDE in het rechtsgeding van haaren geleider is ingewikkeld. (*Overluid.*) En LAUREVAL lag aan de voeten van het vreemde meisje?

L A

L A F L E U R.

Zo als ik u gezegt heb, hij deed haar de tederste uitdrukkingen, en. . .

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat doet zij thans?

L A P I E R R E.

Zij weent. Men heeft haar gezegt dat de kriegsraad hier zou gehouden worden; zij wil volstrekt haaren vriend koomen zien. Zij is op u ten uitersten vertoornd, en beklaagt zich overluid, over het bevel, het welk gij gegeven hebt van haar niet uit te laten gaan. Niets kan haar weêrhouden; zij kooft.

MEVROUW DE LOSANGES, *met drift.*

Ga, vlieg, belet haar beneden te koomen, en volg sfiptelijk het bevel, hetwelk u gegeven is. (L A F L E U R *vertrekt*)

T W E E D E T O O N E E L.

MEVROUW DE LOSANGES.

Ik kan er niet langer aan twijffelen, ROSALIDE is dat ouderlooze meisje, waarop LAUREVAL zoo verliefd is, zij is de oorzaak van het ongeluk mijner dochter en zal die van mijnen ondergang zijn. — Weike zijde zal ik kiezen? — Zij is bij mij in zoekere bewaaring, haare onbescheidenheid kan mij geen nadeel doen. . . ik zal haar van hier verwijderen. Een eerlijk bestaan zal haar te vreden stellen, en. . . (*door wroeging ontrust*) wat ga ik onderneemen! — Is het mogelijk, dat ik ten tweede maale? . . . (*Zij neemt haare vorige houding*

weder aan.) Ja, de vrees van haar in eene misdadige zaak betrokken te zien, en de schaamt om zelve tot armoede te vervallen, doen mij alles te boven koomen. (*Met zeer veel nadruk.*) Zou ik nog moeten? . . . Ik word door wroeging en eerzucht beurtlings befreeden! doch de noodzaaklijkheid vordert het, dezelve is onwederstaanbaar, en behaalt de overhand; doch het is ondanks mij zelve dat ik gedrongen word haar te gehoorzaamen. — (*ROSALIDE ziende aankoomen.*) Wat zie ik?

D E R D E T O O N E E L.

MEVROUW DE LOSANGES, ROSALIDE,
LA FLEUR.

ROSALIDE, *gevolgd van LA FLEUR en
nog een andere bediende.*

Eene ongelukkige, die haaren weldoener kooft verdeedigen, of in zijn lot deelen.

MEVROUW DE LOSANGES, *tot de bediendens.*

Verwijder u, doch ga niet te verre; binnen weinige oogenblikken zal ik u eenige bevelen te geeven hebben (*De bediendens verwijderen zich, door de middendeur.*) Gij zijt zeer onvoorzichtig, wanneer gij u van daag vertoont zoud gij mijnen en uwen goeden naam bloot stellen.

R O S A L I D E.

Al moest ik voor EDMOND mijn leven blootstellen, ik zou niet aarzelen! . . . Maar, mevrouw, had ik immer zulk eene wreedaartige behandeling van u durven verwachten? Ik bewaar uw geheim, en men beneemt mij mijne vrijheid: men
we-

wederhoudt mij. . . Men dreigt mij zelfs, ik ben genoodzaakt geweld te gebruiken, om den grijs aart, die buiten mij geene ondersteuning heeft, ter hulpe te snellen; en dit alles zou op uw bevel geschieden?

Mevrouw DE LOSANGES, *op een toon van gezach.*

Voorzeker; en moest gij hetzelfde overtreden? Die man, wien gij durft verdedigen, is overtuigd den Staat verraaden te hebben. . . en zo gij zelve eens mede . . .

ROSALIDE, *met drift en afschrieken.*

Ga niet voort! . . . ik ben verlooren zo gij mij beschuldigt. . . . (*Met verontwaardiging.*) Ik vrees het, en herken u. Vaarwel, mevrouw.

Mevrouw DE LOSANGES, *haar tegenhoudende.*

Waar wilt gij naar toe?

ROSALIDE, *weenende.*

Eene verblijfplaats en beschermers zoeken.

Mevrouw DE LOSANGES, *verschrikt.*

Beschermers, zegt gij?

ROSALIDE.

Ja, ik heb dezelve nodig, wijl ik geene moeder kan vinden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe! kunt gij zulks in dit doodelijk tijdstip van haar verwachten?

ROSALIDE.

In dit tijdstip juist moest zij mij haare armen toere-

reiken. Ik liide zonder het verdiend te hebben, dit weet gij, mevrouw!

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik u erkennen in een ogenblik, dat de grijs-aart, die u herwaards geleidde, de straf zijner misdaad staat te ontvangen?... Neen.

ROSALIDE, *ondanks zich zelve door gram-schap weggesleept.*

En gij zijt het, die hem met eene misdaad durft bezwaaren, gij?... Daar ik de uwe vergeet, om u dezelve niet te verwijten.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wat durft gij mij zeggen?... Beef over uwe rockeloosheid!

ROSALIDE, *verontwaardigd.*

Gij hebt mij dan uw geheim doen bewaaren, om uw ijsfelijk werk te voltooijen?... Gij hebt mij bedroogen, vrees mij!

Mevrouw DE LOSANGES.

Wat maakt u zo stoutmoedig?

R O S A L I D E.

Uwe harde behandeling.

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij kent LAUREVAL, mischien hebt gij aan hem ontdekt?.....

R O S A L I D E.

Ik ken LAUREVAL, heb mij mijnen eed herinnerd, en hem niets ontdekt. Gij hebt van mijne ligtgeloovigheid een misbruik gemaakt, heden moet ik

ik mij tegen u verzetten. Evenwel zal ik niets vorderen, dan het geen mij roekomt. Wat de kwellingen betreft, welke gij mij berokkend hebt, ik wil mij over dezelve niet wreken... Gij voert den naam mijns vaders, ik moet dezelve geen oneer aandoen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij kunt mij zulks niet wijs maaken; zo even waart gij zo onderdanig en ondergeschikt... Zonder de raadgevingen van LAUREVAL... (ROSALIDE geeft haare verwondering te kennen.) Ik weet uwe verstandhouding. Gij bemint hem, doch hij beminde u nooit.

ROSALIDE.

Ik kan zulks niet gelooven! hij bemind mij: ik ben ongelukkig; en zo hij eenig gevoel van eer heeft, kan hij mij niet trouwloos zijn.

MEVROUW DE LOSANGES.

Indien ik u, door een eigenhandig geschrift van LAUREVAL overtuigde, dat hij voor mijne dochter de oprechste liefde gevoelt... wat zoud gij mij als dan kunnen antwoorden?

ROSALIDE, *ontroerd.*

Wat ik zou antwoorden?... Wel.. Neen: het is niet mogelijk!

MEVROUW DE LOSANGES, *haar de trouwbelofte van LAUREVAL geevende.*

Neem aan... en zie hetzelfde.

ROSALIDE, *het papier aanneemende.*

Zou het waar zijn?... leezen wij: „Met toestemming van de achtenswaardigste aller moeders, „beloove ik aan Mejuffrouw SOPHIA DE GER-

„ COURT, dochter van Mevrouw DE LOSANGES,
 „ mijn lot door de banden des huwelijks met het
 „ haare te veréénigen. Dat, indien ik bij toeval
 „ meinedig mogt worden... de betaaling van hon-
 „ derd duizend guldens, mijne straf zal zijn. Dee-
 „ ze voorwaarde zal wederkeerig plaats hebben...
 „ zijnde hier van tusfchen ons een dubbel affchrift
 „ gemaakt . . . . .
 „ LAUREVAL.”

Ik fta verftomd. (*Na eenige flilte.*) Verrader!
 Indien ik slechts mijne woede gehoor gaf, zou ik u
 ogenblikkelijk verbaasd doen ftaan; ik zou u uwe
 trouwloosheid doen beklagen... ik... maar ik ben
 niet overtuigd; offchoon ik het bewijs in handen
 heb, blijft er nog eene twijffeling in mijn hart over.

Mevrouw DE LOSANGES, *het papier terug
 neemende.*

Geloof mij, fta van hem af.

R O S A L I D E.

Wil zulks niet hoopen. Men kan mij mijne goe-
 deren, maar nooit mijnen minnaar ontnemen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Deeze belofte befchuldigt hem.

R O S A L I D E.

De vriendschap verdedigt hem.

Mevrouw DE LOSANGES.

Dit fchrift bewijst u... .

R O S A L I D E, *haar met drift in de reden
 vallende.*

Het bewijst mij niets; het is van geene waarde:
 hij fchreef het zonder zijn hart te raadpleegen.

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

Maar de som welke hij betaalen moet?

ROSALIDE, *met drift.*

ô Wat legt daar aan gelegen, dat hij dezelve betaale en mij beminne; hij kan op mijne vergiffenis staat maaken.

Mevrouw DE LOSANGES.

Welke rechten hebt gij op hem?

ROSALIDE, *met veel nadruk.*

Mijne rechten zijn veel sterker dan de uwe! zo ik al geen geschreeven trouwbelofte heb, bezit ik zijne liefde; onze niet voldoening aan die belofte, is de dood.

Mevrouw DE LOSANGES.

Moet ik u voor zijne onstandvastigheid instaan?

ROSALIDE, *schielijk en met kracht.*

Neen; maar gij moet mij instaan voor alle uwe verraderlijke aanslagen. Indien gij over mij zegepraalt, zal ik mijne ellende aan een ijdere oogent ontdekken.... dezelve kan mij niet vernederen.... Gij alleen zult 'er over bloozen moeten: zodra ik herkend worde zal ik gewroken worden! Men zal de trotsche pracht uwer dochter, welke mijne bezittingen geniet, vergelijken met den ijsfelijken toestand, waartoe gij mij gebragt hebt: wie zal mij mededoogen kunnen ontzeggen, en wie zal uw gedrag goedkeuren? Indien LAUREVAL wreedaartig genoeg is mij te verlaaten, zal ik hem voor de gantsche waereld, voor uwe dochter zelve, zijne trouwloosheid verwijten. En zo dra hij zijn eed zal willen uitspreken, zal ik mijne stem verheffen, om hem zulks te beletten; ik zal zo het noodig is, tot
voor

voor den voet des altaars de trouw eens trouwloozen komen te rug eischen! Een minnaares in wanhoop is tot alles in staat; en in zulk een ijsfelijk oogenblik, moet men zegepraalen — of sterven.

V I E R D E T O O N E E L.

DE VOORIGEN. DE FOURIER, *welke een papier en eene inktkoker brengt en op de tafel legt.*

DE FOURIER, *zegt zeer bescheiden.*

Mejuffrouwen, het is thans het uur waar in de krijgsraad vergaderen zal, en ik moet u onderrichten, dat het niemand geoorloofd zij hier te blijven.

MEVROUW DE LOSANGES.

Het is genoeg.

(DE FOURIER, *vertrekt.*)

V I J F D E T O O N E E L.

MEVROUW DE LOSANGES, ROSALIDE, *vervolgens LA FLEUR, en een ander bediende.*

MEVROUW DE LOSANGES.

ROSALIDE, laten wij onzen twist staaken, verbannen wij alle misnoegen, en dat de vriendschap ons veréénige. Houd u verzekerd dat uwe moeder u hartelijk lief heeft, en alles aan zal wenden, om u hier van te overtuigen. (*Zij roept haare bediendens*) Koomt binnen (*De bediendens komen binnen.*) Breng Mejuffrouw op mijne kamer. (*Met de grootste vriendelijkheid.*) Ga, ROSALIDE.... stel alle wantrouwen ter zijde.... ik zal spoedig bij
u

ti komen, en ik beloove u dat gij binnen korten tijd over mijne goederen zult kunnen beschikken.

ROSALIDE.

Ik gehoorzaam.... doch wacht u wel mij te bedriegen!.... Indien ik u hier toe in staat kende, zou ik deeze plaats van mijne klaagtoon en geschrei doen weêrgalmen, en schande zou de vrucht uwer wreedheid zijn. Doch de nagedachtenis aan eenen vader wien ik eere, legt mij stizwijgen op. Zie daar de beweegreden, welke mij noodzaakt in een verblijf wedertekeeren, hetwelk ik voor altoos ontvluchten moest. Ondertusfchen vraag ik, eisch ik, het geen mij toekooft.... Ik zal uw antwoord afwachten; overweeg hetzelve wel: ik laat u aan u zelve over, en durf alles van uwe eigene wroegingen verwachten. (*Zij wil heenen gaan; doch keert weder en zegt zeer zacht.*) Indien het bekend wierd, was uw ondergang zeker; denk daar aan. Dat uw eigen belang mij dat geene doet verkrijgen, het welk uw onmenschelijkheid mij ontroofde.... Anders zal ik niets ontzien!.... indien het mij niet gelukken kan u gevoelig te maaken.... zal ik u noodzaaken billijk te zijn. Vaarwel! (*zij vertrekt; de bediendens volgen haar.*)

ZESDE TOONEEL.

Mevrouw DE LOSANGES, *alleen, in eene verflagene houding.*

Ik kan haare wantrouw en strengheid niet laaken. — Zal ik dan aan niets, dan mijne eierzucht gehoor geeven! Moest ik niet de ingeevingen van mijn hart opvolgen, welke mij aanspooren haar haa-

haare goederen te rug te geeven, en mij van de wroegingen te ontlasten, welken mij overal volgen en folteren? — Maar, mij zelve tot den bedelstaf te brengen! En het geluk mijner dochter op te offeren! . . . Neen, ik kan er niet toe besluiten. (LAUREVAL *kooft langzaam binnen, onder het leezen van eenige papieren.*) LAUREVAL naderd. . . laat ik mij verwijderen. Ik moet ROSALIDE een gelukkig lot bezorgen, en middelen zoeken om haar voor altoos van hier te verwijderen. (*Zij vertrekt.*)

Z E V E N D E T O O N E E L.

LAUREVAL *alleen, met een bleek gelaat.*

ô Smertelijke toestand! . . . Een vader zucht in ketenen, en zijn zoon is de geen, die hem veroordeelen moet. Ach LAUREVAL! LAUREVAL! (*verschrikt.*) Men komt.

A G T S T E T O O N E E L.

LAUREVAL, DE LUZINCOURT. *Alle de Leden van den Krijgsraad.*

DE LUZINCOURT, *tegens LAUREVAL.*

Men brengt den grijsaart herwaards. Ik zelve heb bij zijn verhoor tegenwoordig willen zijn. Door de last der jaaren gedrukt, zijn zijne zwakke oogen nauwlijks in staat de voorwerpen te onderscheiden, en. . .

LAUREVAL, *hem in de reden vallende.*

Men moet hem hooren; mischien. . . maar daar
is

is hij!... Zet u neder, (ter zijde op den voorgrond van het tooneel) welk eene beproeving... en welk een oogenblik voor een' zoon! (LAUREVAL en de rechters zetten zich. DE LUZINCOURT, geen rechter zijnde, plaatst zich aan een hoek van de tafel op den voorgrond, eenigzints van dezelve verwijderd. De FOURIER, die den post van schrijver waarneemt, zet zich aan zijn tafeltjen. Dit alles moet zonder verwarring en met achtbaarheid geschieden.)

NEGEND E T O O N E E L.

Agt Grenadiers maaken twee gelederen uit; EDMOND is tusfchen het eerste en het tweede. Zij komen door het zijfcherm, ter linkerzijde van den speeler binnen. Het eerste gelid marcheert voorwaards, tot aan het fcherm ter rechterzijde. EDMOND, gevolgd van het tweede gelid, doet eene fchreede voorwaards, en komt uit het midden. Zodra hij dit gedaan heeft, wordt den Grenadiers, halt en front gecommandeerd, welke alsdan den achtergrond van het tooneel bezetten.

EDMOND, *achter op het tooneel.*

Zie hier mij dan voor mijne Rechters! Mocht rechtvaardigheid hen verlichten, en men mij mijne vrijheid doen weder geeven.

LAUREVAL, *met een zucht.*

Koom nader; (EDMOND kooft op den voorgrond van het tooneel) en zweert dat gij naar waarheid zult andwoorden.

ED-

EDMOND, *zijne vingers opsteekende.*

Ik zweere het.

L A U R E V A L.

Wie zijt gij?

E D M O N D.

Een man van eer, een ongelukkig vader.

L A U R E V A L.

Hoe is uw naam?

E D M O N D.

EDMOND.

L A U R E V A L.

Welke is de plaats uwer geboorte?

E D M O N D.

Parijs.

L A U R E V A L.

Hoe oud zijt gij?

E D M O N D.

Twee en zeventig jaaren.

L A U R E V A L.

Wat is uw beroep?

E D M O N D.

Ik ben een oud officier.

L A U R E V A L.

Zedert hoe lang bevind gij u hier?

E D M O N D.

Zedert drie dagen.

LAUREVAL.

Wat was de reden van uwe komst op dit eiland?

EDMOND.

Ik kwam 'er om de belangen van het meisje, hetwelk zich bij mij bevond.

LAUREVAL, *schielijk*.

Welke zijn die belangen?

EDMOND.

Ik ben geen meester van haar geheim; en kan u hetzelfde niet ontdekken.

LAUREVAL, *neemt een papier, ziet hetzelfde in, en zegt:*

Gij word beschuldigd tegen den staat zaamge-spannen te hebben; medepligtige te zijn van den Engelschen Capitein, welke de stad aan het leger, hetwelk dezelve belegeren moest, zocht over te geeven; en denzelven eene schuilplaats verschaft te hebben, om zijne misdaadige oogmerken te begunstigen. Antwoord mij hier op.

EDMOND.

Laster en kwaadaartigheid hebben deeze beschuldiging ingegeven. Ik ben niet de medepligtige van den Capitein, ik ben slechts zijn redder.

LAUREVAL.

Zijne briefwisseling spreekt ten uwen lasten. Om welke reden, of door welk toeval, bevond hij zich bij u?

EDMOND.

Wilt gij mij hooren?

VII. DEEL.

E

L A U R E V A L

LAUREVAL, *ondanks zich zelven voortgesleept.*

Of wij willen?... (*zich herstellende*) wij moeten: spreek.

E D M O N D.

Toen in het vallen van den avond, de hemel, na een onweder, kalm en helder was, verzocht ik, aangemoedigd door de frische koelte, mijn kind, dat zij mij naar het zeestrand zou geleiden. Aan den voet eener rots gezeten, begonnen wij met vruchten onzen maaltijd te doen, toen wij uit het midden der baaren eenige gillende schreeuwen hoorden opgaan. Een oogenblik daar na zag ROSALIDE een zwemmend man, welke zijn best deed het strand, waar wij zaten, te bereiken: wij sielden hem aanstonds ter hulpe? — Zijne taal en klederen ontdekten mij niet dat hij een engelschman was: ik bragt hem in mijne hut, gaf hem huisvesting, en schoon zelf arm zijnde, had ik het genoeg eenen ongelukkigen te ondersteunen.

LAUREVAL, *met deelneeming.*

Ga voort.

E D M O N D.

Ik nam hem in mijn huis, men ontdekte het, de wachten kwamen om zich van hem meester te maaken, hij ontvluchte het, en men nam mij in hechtenis. Zie hier de eenvoudige waarheid. Op mijne jaaren het leven te verliezen zegt weinig; en het mijne is mij van geene waarde genoeg om het, ten kosten mijner eer, te behouden.

L A U R E V A L.

ô Grijsaart, wat hebt gij gedaan! gij had van te
VOO-

vooren moeten weten wien gij uwen bijstand verleendde.

EDMOND, *met kragt.*

Als een mensch op het punt staat van te vergaan, vraagt men hem niet; men red hem.

LAUREVAL.

Gij hebt eene grove fout begaan!

EDMOND.

Het kan zijn; maar niet wetende dat die man de vijand van mijn vaderland was, moest ik niet de vijand van het menschedom zijn. — Wie is mijn beschuldiger?

DE LUZINCOURT.

Ik.

EDMOND.

En wat weet gij dan?

DE LUZINCOURT.

Ik weet dat die Capitein, na alvorens de ligging der stad opgenomen te hebben, een plan maakte tot eene verrassing, waarin gij alléén moest gespaard worden. Zijne gemaakte plannen, marschen en aanvallen, zijn in handen van zijnen Generaal. De gendeling die hem dezelve heeft overgebracht, wierd gisteren, op zijne terug reis, door een detachement gevangen genomen; hij wilde weerstand bieden, en zeeg, met verscheidene stieken doorboord, neder. Stervende ontdekte hij, dat de Engelschman zich in uwe hut bevond; en hij zelf gaf de middelen aan de hand, om ons van hem meester te maaken. Deeze brief, welken men bij hem gevonden heeft, getuigt tegen u, en doet uw von-

nis vellen. Hoor denzelfven, en, indien u zulks mogelijk zij, verontschuldigt u.

EDMOND, *met vuur.*

Mij verontschuldigen? en waarvan toch?

D E L U Z I N C O U R T.

Van uw verraad.

EDMOND, *met verontwaardiging.*

Ik, een verrader!

D E L U Z I N C O U R T.

Gij. (*Den brief neemende welke op de tafel ligt.*) Zie hier het bewijs hetwelk ik u voorleg.

EDMOND, *met zeer veel kragt.*

Zie mijne met wonden bedekte borst! Ik heb dezelve voor *Frankrijk* ontvangen; en zie daar het bewijs dat ik haar beschermmer, en niet haar onderdrukker ben.

LAUREVAL *zegt, in eene lijdende houding,*
aan DE LUZINCOURT, *terwijl hij den-*
zelve den brief ontneeft.

Ik bid u laaten wij het, zo veel mogelijk, verkorten. (*Hij geeft den brief aan den FOURIER.*) Leez' deezen brief eens, op dat hij andwoorde, en wij hier een einde aan maaken.

D E F O U R I E R, *leest:*

„ *Uit den Raad van het Engelsch Esquader:*

„ *Aan den Capitein GEORGE ROSTER.*

„ Uwe schipbreuklijding is ons gunstiger geweest
„ dan gij wel dacht, vermits de storm u aan een ei-
„ land gevoerd heeft, het welk wij moeten aanval-
„ len. Wij wenschen u geluk dat gij u meester ge-
„ maakt

„ maakt hebt van die plannen welken ons zoo nood-
 „ zaaklijk waren , om die roemrijke ondernee-
 „ ming , welken wij reeds lang ten oogmerk had-
 „ den , ten uitvoer te brengen. Het eiland zal wel-
 „ haast in onze magt zijn , en wij hebben reden
 „ om te hoopen dat deeze veldtogt roemrijk voor
 „ ons eindigen zal; verzeker den grijzen EDMOND,
 „ die u eene verblijfplaats geschonken heeft , van
 „ onzer aller erkentenis; hij heeft u te veel dienst
 „ gedaan om hem geene daadelijke bewijzen onzer
 „ dankbaarheid te geeven; indien wij overwinnaars
 „ zijn , zal hij alléén gespaard worden; en kan voor
 „ het overige voor de diensten welken hij aan *En-*
 „ *geland* bewezen heeft , op eene billijke belooning
 „ staat maaken.

„ (get.) THOVARD, *Generaal.*”

LAUREVAL, *tegen* EDMOND.

Wat hebt gij hier op te antwoorden?

EDMOND.

Dat mij de geheimen van den Engelschman ge-
 heel en al onbekend waren; dat deeze brief tegens
 mij getuigt; dat ik u schuldig toefschijn, doch dat
 ik het niet ben. — Ik sta verstomd.... Mijne ver-
 wondering evenaart mijn ongeluk!.... Rechtvaar-
 dige hemel! men is dan dikwijls misdaadig door wel
 te doen.

LAUREVAL.

Helaas! ongelukkig kunt gij het voorval niet
 loochenen, de overtuiging schijnt volkomen, en dee-
 ze brief....

EDMOND, *met veel nadruk.*

Beschuldigt mij van eene misdaad, welke ik niet

begaan heb: wacht u wel aan dezelve geloof te slaan; valsche waarschijnlijkheden zijn de valstrikken voor den rechtvaardigsten rechter (*Met nadruk.*) Zedert veertig jaaren heb ik voor mijn vaderland gestreden; en ik zou op den rand van het graf gekoomen, hetzelfde verraaden! Neen — als een goed *Franschman* heb ik waardiglijk mijnen loopbaan ten einde gebragt; men kan mij het leven onneemen, maar nimmer mij ontëeren. Wat ook de slag zij die mij boven het hoofd hangt, ik zal dezelve, zonder te verbleeken, ontvangen; zonder zelfsverwijt geleefd hebbende, zal ik zonder vrees kunnen sterven.

(*Een Officier, welke naast LAUREVAL zit, spreekt zeer zacht met denzelven, en geeft de volgende vraag op. LAUREVAL ziet hem met verontwaardiging aan, en besluit eindelijk, dezelve te doen.*)

LAUREVAL.

En wist dat meisje het welk u verzelde?....

EDMOND.

Wat kunt gij mij vraagen?... Ach! verdenk haar niet... zo gij haar kendet.... vervolg dat arme kind niet, zij heeft reeds genoeg geleden. Laat zij mij overleeven, en eens mijne nagedachtenis de verlorene eer wedergeeven: niet voor mij, want ik heb zulks niet nodig; (*weenende*) maar er blijft mij een zoon overig!... Zo hij ondankbaar was, ben ik een goed vader, en ik wil hem geene schandte ten erffenis laten.

LAUREVAL, *zijn zakdoek voor zijne oogen houdende.*

Hebt gij niets meer te zeggen?

E D-

EDMOND.

Niets.

LAUREVAL.

Onderteken dan uwe bekendtenis.

EDMOND *nadert de tafel.* DE FOURIER
staat op en biedt hem het papier en eene
pen aan.

Geef hier. (*Tot de Rechters.*) Zie, mijne hand is bedaard, om dat mijn hart gerust is. (*Hij te- kent, en keert naar zijne plaats te rug.*) Moet ik dan onrechtvaardiglijk sterven! (*Tot de Rechters.*) Maar wat ook mijn vonnis zal zijn, ik zal hetzelfde durven herroepen.

LAUREVAL.

Bij wien?

EDMOND, *met drift.*

Bij den oppersten Rechter! Hij duld zomtijds de onrechtvaardigheid der menschen, maar vroeg of laat doet hij de onschuld zegepraalen. (*De Rechters slaan op*) Nog één woord. (*De Rechters blijven voor de tafel op hunne plaatsen staan.*) Sta mij toe ROSALIDE nog éénmaal te zien; zij kan u niet verdacht voorkoomen. (*Op een droevigen toon.*) Ik heb mijnen zoon verlooren!... en op den rand van het graf zal zij mijnen troost zijn.

LAUREVAL.

Uw verzoek is u toegestaan. (*Tegen de soldaaten.*) Geleid den gevangenen weg, en neemt zijn ongeluk in acht.

EDMOND.

Zie hier de laatste slag van het noodlot!... Wel-
E 4 aan,

aan, ik moet aan mijne bestemming voldoen. (*Tegen de Rechters.*) Ik vergeef u mijnen dood; mogt de Hemel u denzelven vergeeven.

(*De Rechters gaan tot de stemming over, en vormen eenen halven kring, naar het bovenëind van de tafel, bij de zijfchermen. LAUREVAL staat in het midden en fchijnt met vuur te fpreken. De grenadiers maaken, op het bevel van LAUREVAL, regts om. Vervolgens marcheert het eerste gelid langs de zijfchermen aan de rechterzijde, en zodra het tot aan het voorfcherm genaderd is, keert het lings om, en blijft voor de tafel staan. Het tweede gelid maakt dezelve manoeuvre als het eerste, en blijft aan het eerste zijfcherm staan. De grenadiers blijven, zonder voorwaards te gaan, voortflappen, en wachten tot dat de gevangene zijne plaats in hun midden hernoomen heeft.*)

EDMOND, nadert, zonder alle deeze bewegingen te bemerken, tot bij het voetlicht, en zegt met zeer veel vuur.)

ô Hemel! goedertierne Hemel! verhoor mijn gebed, en wil mijne wenschen vervullen. Doe in het toekomende de waarheid in alle rechtbanken nederdaalen; dat de menschlijkheid dezelve verzelle, en het ftronge der wetten niet meer onfchuldige flachtoffers treffe.

(EDMOND treed in het midden der grenadiers. het tweede gelid fluit op; beide gelederen marcheeren het tooneel langs, en vertrekken door hetzelfde fcherm door het welk zij zijn binnen gekoomen.)

Einde van het derde bedrijf.

V I E R-

VIERDE BEDRIJF.

*Het Tooneel is als in het eerste bedrijf.
Het is duister.*

EERSTE TOONEEL.

ROSALIDE, LA FLEUR, en drie Bediendens
van MEVROUW DE LOSANGES.

(Men hoort geraas tusfchen de fchermen.)

ROSALIDE, *vervolgd door de Bediendens.*

Neen, ik zal niet vertrekken! Luister niet naar eene wreedaartige meesteres; zie mij aan; zie mijne traanen, en, zo gij menschlijk zijt, zult gij medelijden gevoelen.

LA FLEUR, *haar bij de hand willende vatten, terwijl de bediendens naderen.*

Wij moeten gehoorzaamen.

ROSALIDE, *haare hand te rug trekkende, en tot op den voorgrond van het tooneel vluchtende.*

Schelmen! Indien men, op mijn gefchreeuw, mij ter hulp koome, doe ik u allen te niet. Gij weet niet wie ik ben.

LA FLEUR.

Wat hebt gij te vreezen? Mevrouw is voor u beducht. Zij wil u naar een haarer landgoederen doen brengen, waar het u aan niets ontbreeken zal;

E 5

zij

zij heeft ons geboden u te doen vertrekken, gij moet du- volftrekt met ons gaan.

R O S A L I D E, *in wanhoop.*

Wat zal er van mij worden? Begceert men mijn dood zie hier mijn borst, stoot toe, en onlast u van mij!... Maar neen, ik wil LAUREVAL, spreken, ik zal hem alles ontdekken, geen eed weêr oud mij langer: indien hij toelaat dat ik vervolgd worde, dan is hij het met mijne vervolgers eens.

L A F L E U R, *gevolgd van de andere Bediendens.*

Mejuffrouw, men heeft ons verboden u met iemand te laten spreken; koom, wij moeten van hier vertrekken.

R O S A L I D E.

Nooit.

L A F L E U R.

Stel ons niet in de noodzaaklijkheid er u toe te dwingen.

R O S A L I D E.

Wee uwer! zo gij mij durft naderen.

L A F L E U R, *haar weg willende voeren.*

Uw wederstand is nutteloos, volg ons.

R O S A L I D E, *uit al haare magt schreeuwende.*

Help! Hemel! Help!

TWEEDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, DE LUZINCOURT.

DE LUZINCOURT.

Welk een geschreeuw! welk een geweld!

ROSALIDE, *zich aan de voeten van DE
LUZINCOURT werpende.*

Ach! Red mij, ik werp mij aan uwe voeten.

DE LUZINCOURT, *tot de Bediendens.*

Waar toe deeze behandeling?

ROSALIDE.

Eene Stiefmoeder begeert mijnen ondergang, en wil mij van de goederen mijns vaders berooven.

DE LUZINCOURT.

En wie was uw vader?

ROSALIDE.

Mijn Heer DE LOSANGES; en zijne echtgenootte is mijne vijandin.

DE LUZINCOURT.

DE LOSANGES!.... Hoe! zoudt gij die dochter zijn.....

ROSALIDE.

Die naar *Frankrijk* gezonden wierd, aan welke men haare bezittingen en leven ontnemen wilde. Door mijne Stiefmoeder herkend, doet zij mij weder op nieuw haare strengheid gevoelen. Ik heb de bewijzen mijner geboorte bij mij: dezelve zijn door de hand mijns vaders geschreeven, men kan
ze

ze onderzoeken: indien het zo niet is, moet ik gestraft worden; indien ik de waarheid spreek, verder ik recht.

D E L U Z I N C O U R T.

Dat zal u geworden. (*Tegen de Bediendens.*) Doet uwe meesteres hier koomen, en spreek haar van niets. (*Zij vertrekken.*) Welk eene schavergoeding hebt gij niet te wachten, indien gij oprecht zijt! Een vriend van wijlen uwen vader zijnde, ben ik u mijnen bijstand verschuldigd. Ik zal mij tegen uwe Stiefmoeder verzetten, niet om haar te verdrukken, maar om haar te noodzaaken, u, het geen zij u schuldig is, te rug te geeven... en zo ik hier in mag slaagen, dan zal ik de minst gelukkige niet zijn.

R O S A L I D E.

Bestuur gij mijn lot; ik stel het geheel en al in uwe handen; verlaat gij mij niet, daar ik in het midden mijner bloedverwanten eene vreemdeling ben.

D E L U Z I N C O U R T.

Ja, ik zal uw beschermer zijn; stel u gerust; om wel te doen behoeft men mij geen tweemaal te vraagen.

R O S A L I D E, *verschrikt.*

Zie daar Mevrouw DE LOSANGES.

D E L U Z I N C O U R T.

Gij hebt niets te vreezen.

D E R-

DERDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, MEVROUW DE LOSANGES.

LA FLEUR, *licht zijne meesteresfe met twee kaarsen voor, waarna hij dezelve op de tafel zet, en vertrekt. Zo dra de zaal dus verlicht wordt, moet ook het voetlicht weder opgehaald worden.*

DE LUZINCOURT.

Koom nader, mevrouw, uwe tegenwoordigheid is hier ten uiterften noodzaaklijk.

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat begeert gij, mijnheer? (ROSALIDE *ontdekkende.*) Ach! wat zie ik?

DE LUZINCOURT.

Mejuffrouw, die haare goederen koomt te rug eifchen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Indien zij eens eene bedriegfter ware.

ROSALIDE.

Ik had dit uw antwoord wel voorzien, maar ik heb de middelen in handen, om u te overtuigen....

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat begeert gij toch?

ROSALIDE, *met nadruk.*

Mijn naam, mijn staat, en de erffenis mijnes vaders.

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

Waar zijn uwe bewijzen?

ROSALIDE, *eenige papieren uit haaren
boezem haalende.*

Hier zijn ze. (*Zij geeft dezelve aan DE LU-
ZINCOURT, welke dezelve met drift doorleest.*)

Mevrouw DE LOSANGES, *verleegen.*

Ik wist niet.....

ROSALIDE, *met kragt.*

Gij wist alles.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik?

R O S A L I D E.

Gij.

Mevrouw DE LOSANGES, *ontroerd.*

Deeze papieren.....

DE LUZINCOURT, *op een verzekeerenden
toon.*

Behooren haar. Zij bevestigen haare geboorte, haare ongelukken, en uwe wreedheid. Zie daar het zegel van haar vader; houd dus eindelijk eens op u zelve veracht te maaken, door haar langer te miskennen.

Mevrouw DE LOSANGES, *trotsch.*

Gij beledigd mij.

DE LUZINCOURT, *gramstorig.*

Hij die zich zelve vernedert, heeft geene aanspraak meer op de achting van anderen.

Me-

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij zijt mijn vriend, en zonder mij te spaaren ...

DE LUZINCOURT.

Uwe handelwijs doet mij tegen u zijn! Erken op dit oogenblik ROSALIDE, stel u zelven te vreden, of vrees ieders verachting. Houd eindelijk eens op, eene wreedaardige moeder te zijn; ondervraag uw geweten, beoordeel u zelve, en noodzaak uw slachtoffer niet, u te beschuldigen.

MEVROUW DE LOSANGES, *met schrik ronds-
om haar ziende.*

Ach! zo men u eens hoorde! . gij doet mij beeven! Ik bid u, spreek een weinig zachter.

DE LUZINCOURT, *met kragt.*

Wanneer men de zaak van het menschedom bepleit, dan kan men niet te overluid spreken! — Ik ben middelaar in deeze zaak: u dien gij u niet aan de rede wedergeeft, worde ik uw partij; gij zijt rijk, zij leeft in armoede gij beiden hebt het geen haar toekomt: zij beklagt zich, en vordert recht; geene rechtbank zal haar hetzelfde kunnen weigeren.

MEVROUW DE LOSANGES, *weenende.*

Gij doet mij bezwijken, en gij verlaat mij. (*Zij werpt zich in een armsstoel ter rechter zijde van den speeler.*)

DE LUZINCOURT.

Ik moest zulks doen. Hoe! bloost gij niet over de rampen welken gij veroorzaakt hebt! om u dezelven te binnen te brengen, hebt gij ROSALIDE slechts aan te zien: stervende vertrouwde haar vader

der haar aan uwe zorg, het was een dierbaar, een heilig pand, het welk hij u toebetrouwde! Indien gij haar het leven niet gaaft, moest gij haar daarom blootstellen hetzelfde te verliezen? Neen de braafheid noodzaakte u voor haare veiligheid te waaken; gij had haar tot eene moeder moeten verstrekken... Ik kan mij niet begrijpen, hoe de gierigheid u heeft kunnen verhinderen, een zoo schoonen pligt te vervullen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Men heeft mij bedroogen, en ik ben 'er reeds genoeg voor gestraft!

DE LUZINCOURT, *met zeer veel nadruk.*

Moest gij u dan aan die trouwlooze aanmaaningen overgeeven! zonder de wroegingen welken u thans folteren, zoud gij niet te verschoonen zijn. Misschien heeft de grijsaart, die om zijn verraad den dood zal ontvangen, het zelve alleenlijk gepleegd, om ROSALIDE, welke hem verzelde, te ondersteunen! Indien dit zo is, zult gij het kwaad gepleegd, gij zult het genot der misdaad gehad, en het bloed van den ongelukkigen zal alleen gefroomd hebben, om uwe verongelijkingen en onrechtvaardigheid te heritellen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik zoude 'er de onwillige oorzaak van zijn.

DE LUZINCOURT.

Geef haar dan het verschuldigde weder, en aarzel niet langer.

Mevrouw DE LOSANGES.

Weet gij dan niet, dat die goederen mijne eenige bezittingen uitmaaken?

DE LUZINCOURT.

Dezelve zijn kwalijk verkreegen, gij moet ze dus niet behouden. Leef, indien het noodig is, in armoede, gij zult vrienden vinden. Geef haar haare rijkdommen weder, (*Hij nadert Mevr. DE LOSANGES en zegt zeer zacht*) zij zal u de misdaad vergeeven.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe vernederd gij mij?

DE LUZINCOURT, *haar naderende.*

Neen, ik wil u uw pligt doen betrachten. Ik verlaat u niet, al voorens gij mij in staat gesteld hebt, om alles, tot uwe eer en eigen rust, in orde te brengen.... Gij zwijgt?.... Zoud gij het mij weigeren? (Mevr. DE LOSANGES *vat de hand van DE LUZINCOURT, en rust met haar hoofd op dezelve, vervolgens ziet zij hem aan, en bedekt met haar Zakdoek haare oogen.*) Ach! ik zie u traanen storten.... Ik ben geslaagd! en begeer niets meer: gij zelve herneemd uwe rechten op mijn hart.

Mevrouw DE LOSANGES, *met gevoel.*

Ik heb dan niets verlooren! uwe billijke verwijtingen zijn tot in mijne ziel doorgedrongen. Zonder de misdaad, waarvan gij mij verdacht houdt gepleegd te hebben. wierd ik reeds zedert lang door wroegingen gefolterd; ik kan dien moeieliijken last niet langer torschen, dezelve verplet mij (*Tot DE LUZINCOURT.*) Gij zult voldaan zijn. (*Tot ROSALIDE, zonder van plaats te veranderen.*) Al te ongelukkige Dochter, neem het geen ik u schuldig ben: ik ben gereed u alles weder te geeven; de armoede heeft voor mij niets verschrikkelijks meer.

VII. DEEL.

F

ik

ik vreeze slechts de schande. (*Tot DE LUZINCOURT.*) Gij hebt mij verlicht. Gij hebt dien ijsfelijken sluiker welke mij, aan mij zelve verbergde, van één gescheurd; de stem van het berouw doet zich hooren, en ik vind mijn hart en mijne deugd weder.

D E L U Z I N C O U R T.

Gevoelt gij nu, hoe aangenaem het is billijk en gevoelig te zijn!... ach! gij hebt u zelven een te langen tijd een groot genoeg onthouden.

ROSALIDE, *ter zijde, op den voorgrond van het looneel.*

Welk een oogenblik voor mijne wraak! ik moet er gebruik van maaken. (*Tot Mevrouw DE LOSANGES.*) Zal ik dan mijne goederen slechts terug hebben, en niets meer?

Mevr. DE LOSANGES.

En wat toch wilt gij meer?

ROSALIDE, *teder.*

U smeeken om de helft er van te behouden, en mij uwe tederheid te schenken.

DE LUZINCOURT, *vat ROSALIDE bij de hand, en geleidt haar bij Mevrouw DE LOSANGES.*

Zie 'daar, zie daar uw kind! druk het aan uw hart, en verzoen u voor altoos.

Mevrouw DE LOSANGES, *weenende.*

ROSALIDE, kunt gij een misdaadige moeder uwe vergiffenis schenken?

R O S A L I D E.

Ja, met al mijn hart! neem mijne aanbieding aan,

aan, en dat alles vergeeten zij. (*Zij werpt zich in de armen van MEVROUW DE LOSANGES.*)

MEVROUW DE LOSANGES.

Ach! het geluk moet niet de belooning mijner dwaalingen zijn. — Geniet uwe rijkdommen in vrede.... en ik!.... ik zal verre van hier....

DE LUZINCOURT, *gevoelig en met goedheid.*

Gij hebt alles hersteld, blijf, blijf bij uwe vrienden.

MEVROUW DE LOSANGES, *met diepe smart en een gesmoorde stem.*

Ik zal dezelve, zonder bloezen, niet kunnen aanzien. — Neen. ik wil in de eenzaamheid, mijne smart en berouw gaan verbergen.

ROSALIDE, *weenende.*

Gij doet mij tranen storten! Ô mijne moeder! neem ten minsten....

MEVROUW DE LOSANGES, *door smart overkropt.*

Ik wil niets ... Neen niets voor mij... maar ROSALIDE... uwe zuster is niet schuldig... heb medelijden met haare armoede, en stort over haar die weldaaden uit, welke ik niet waardig ben te ontvangen. (*Haar de trouwbelofte van LAUREVAL overgeevende*) Geef dit papier aan LAUREVAL weder... ik moet... en wil er geen gebruik van maaken. — Vaarwel, ROSALIDE,... vaar eeuwig well... vergeet uwe zuster niet, en straf haar niet voor de dwaalingen uwer ongelukkige moeder (*Zij vertrekt langzaam, en nadert tot aan de middendeur.*)

ROSALIDE, *naar haar toegaande.*

Het is te veel! blijf, blijf, en.....

Mevrouw DE LOSANGES, *weenende, en op een gedwongen toon.*

Neen... neen... laat ik mij zelve straffen.... ik heb zulks nodig om mij met mij zelve te bevreedigen. (*Zij bedekt haar gelaat met haar zakdoek en verirekt.*)

VIERDE TOONEEL.

DE LUZINCOURT, ROSALIDE.

DE LUZINCOURT.

Haar berouw is oprecht; ROSALIDE, gij moet haar niet verlaaten.

ROSALIDE.

Gij zult mijn hart leeren kennen; doch ik verlies thans eenige dierbaare oogenblikken.. Mijn Heer, ik ben u mijne moeder verplicht; laat ik u ook mijnen weldoener verschuldigd zijn.

DE LUZINCOURT.

Dit is niet in mijne magt. Mijn Heer de LAUREVAL!....

ROSALIDE.

LAUREVAL is mijn minnaar; en ik houde mij verzekerd dat wij van hem zullen verkrijgen, het geen.....

DE LUZINCOURT.

Wat zegt gij?

R O-

ROSALIDE.

Frankrijk zag ons deezen band te saamen knoopen. Wijs mij dus niet van de hand; beschik indien het nodig zij, over het geen ik ontvangen moet, en spaar niets om de redding van EDMOND te bevorderen.

DE LUZINCOURT.

Het is mij niet mogelijk. En uwe rijkdommen.

ROSALIDE, *met kracht.*

Zullen de hoogste rente aanbrengen, indien zij het leven van mijnen weldoener kunnen vrijkooopen.

DE LUZINCOURT.

Maar, overweeg toch dat ...

ROSALIDE, *hem in de reden vallende, zegt met nadruk.*

Moet men ooit aarzelen, wanneer men eenen vriend moet redden? geef, geef alles, op dat hij leve! spaar geen goud, de kerker zal zich openen, en de onschuld er buiten treden.

DE LUZINCOURT, *met waardigheid.*

Kunt gij mij voorstellen mijne eer te verzaaken?

ROSALIDE.

Neen, maar ter belooning uwer weldaaden, wilde ik u in de gelegenheid stellen, nog eene goede daad te doen.

DE LUZINCOURT, *haar bij de hand vattende, en op een' tederen toon.*

ROSALIDE... ik ben te vreden over het ijveren dat ik voor u gedaan heb. — Ik heb de pligten van

een eerlijk man vervuld: uw geluk is mijn werk,
en mijne belooning ligt in mijn hart. Vaart wel!

V I J F D E T O O N E E L.

ROSALIDE, *alleen.*

Wat hoor ik! Alle hoop is dan verlooren!...
en LAUREVAL.... Daar is hij.

Z E S D E T O O N E E L.

ROSALIDE, LAUREVAL.

LAUREVAL, *schielijk binnen komende.*

ROSALIDE, wat heb ik gehoord? Hoe! Me-
vrouw DE LOSANGES is die Stiefmoeder, die....

ROSALIDE, *hem in de rede vallende.*

Matig deeze uwe geestdrift; de Gouverneur heeft
mij recht doen geworden. — En uw Vader?

LAUREVAL, *droevig en weenend.*

Hij is veroordeelt.

R O S A L I D E.

En wat is zijn vonnis?

LAUREVAL, *met eene gesmoorde stem.*

De dood.

ROSALIDE, *weenende.*

Rechtvaardige hemel! — En dat wreede vonnis
hebben uwe lippen kunnen uiten!

L A U-

LAUREVAL, *verstrooid.*

Ik heb het zijne niet uitgesproken.

ROSALIDE, *met drift.*

Wat zegt gij?

LAUREVAL.

Ik mijmer... Ik heb alles gedaan wat in mijn vermoogen was om het tegen te gaan. Helaas! men heeft mij niet gehoord; maar stel u gerust, zo men mij genoodzaakt heeft als Rechter te handelen, zal ik mij nu als zoon gedraagen.

ROSALIDE.

Maar hij bevind zich in het uiterste gevaar.

LAUREVAL.

Ik leef nog, hij heeft niets te vreezen.

ROSALIDE.

Wat zult gij doen?

LAUREVAL.

Gij zult het weldra weeten. — Ga ROSALIDE, laat mij alleen, ik smeek het u, de oogenblikken zijn dierbaar, laaten wij dezelve niet verliezen.

ROSALIDE, *hem bij de hand vattende.*

Staat gij mij voor zijn leven in?

LAUREVAL.

Ik stel u het mijne ten waarborg.

ROSALIDE.

Het is genoeg. (*ter zijde*) Laat ik mij bij Mevrouw DE LOSANGES vervoegen. (*zij doet eenige schree-*

schreeden voorwaards en zegt.) Hij houd mij zijn geheim verborgen, ook zal ik mijne handelingen voor hem geheim houden.

Z E V E N D E T O O N E E L .

L A U R E V A L .

Ik bevind mij dan eindelijk alleen, en durf weder moed scheppen. Ik heb tot het vertrekken van mijn vader de nodige maatregelen genomen. De CIPIER zal spoedig hier komen, en ik zal alles in het werk stellen om hem overtehaalen. Hij is hardvogtig, maar heeft gevoel, en dit stelt mij gerust. Ik zal dien ongelukkigen vader dan wederzien, hem zeggen dat ik zijn zoon ben, en hem aan mijn hart drukken! . . . . Maar hoe zal ik mij aan hem ontdekken? . . . . Zijn toestand . . . . de mijne, alles moet hem verbitteren. Als hij hooren zal dat hij veroordeeld is' . . . . Ja, ik zelfs heb hem gevonnisd, en ik sterf om hem te redden. Zie hier mijne verontschuldiging. Laat ik die intusfchen voor hem verborgen houden, en dat hij niet weete welke opoffering ik hem doe, dan nadat dezelve geheel gefchied is.

A G T S T E T O O N E E L .

L A U R E V A L , D E C I P I E R .

Dit toneel moet met vuur en deelneeming gespeeld worden.

D E C I P I E R .

Mijnheer! ik koom uwe bevelen ontvangen.

L A U .

L A U R E V A L.

Ik heb u geene bevelen te geeven , maar een verzoek te doen.

D E C I P I E R.

Gij , Mijnheer ?

L A U R E V A L.

Kan ik mij op uwe bescheidenheid verlaaten ?

D E C I P I E R.

ô Ja , Mijn Heer.

L A U R E V A L.

Zweer mij dan dat gij mij mijn verzoek niet weigeren zult.

D E C I P I E R.

Ik geef mijn woord niet , dan wanneer ik zeker ben dat ik het houden kan ; verklaar u.

L A U R E V A L.

Wilt gij u voor uw gantsche leven rijk genoeg maaken ?

D E C I P I E R.

Ja , indien ik het op eene eerlijke wijze doen kan. Wat moet ik doen ?

L A U R E V A L.

Mijn voorstel zal u in den eersten opslag afschrikken ; ik ken uwe naauwgezetheid . en misschien zult gij eenigen tegenzin hebben om mij mijn verzoek toe te staan ; doch gij moet.

D E C I P I E R , *hem in de reden vallende.*

Ho ! ho ! gij verwacht dan eene slechte daad van mij.

L A U R E V A L.

Mijn vriend, ik ben wanhoopend, en gij alleen kunt.....

D E C I P I E R.

Mijn Heer ga niet verder; indien gij mij voorsteld om kwaad te doen, zijt gij niet rijk genoeg om mij te betaalen.

L A U R E V A L.

Denk toch, mijn vriend, dat mijn lot in uwe handen is.

D E C I P I E R.

En wat begeert gij dan toch?

L A U R E V A L.

Een zeer groote gunst! Gij kent dien goeden grijsaart die in den kerker zucht!

D E C I P I E R.

Wel nu?

L A U R E V A L.

Op dit oogenblik zelve moet gij hem hier brengen.

D E C I P I E R.

Mijn Heer, begeert gij mijnen ondergang.

L A U R E V A L.

Gij hebt niets te vreezen.

D E C I P I E R.

Wie zal mij daar voor instaan?

L A U R E V A L.

Ik.

DE CIPIER.

Hoe zult gij dat doen?

LAUREVAL.

Ik zal mij, in zijne plaats, in den kerker be-
geeven.

DE CIPIER

Mijn Heer, gij doet mij beeven! moet gij dan een
eerlijk man opofferen om eenen misdaadigen te
redden?

LAUREVAL.

Verplicht mij en verneder mij niet. Herinner u
dat gij mij uw ganteb bestaan verschuldigd zijt, dat
ik het ben, die u geplaatst heb; dat.....

DE CIPIER.

Ja, ik ben u mijne kostwinning verplicht, gij hebt
recht op mijne erkentenis, maar gij hebt hetzelfde
niet, om mij mijn pligt te doen verzaaken.

LAUREVAL.

Ach! zo gij de reden eens wist!... Ik houde mij
verzekerd, dat gij niet aarzelen zoud.

DE CIPIER.

Ik ben onbuigzaam; wat zou er, indien het eens
ontdekt wierd, van mijne arme vrouw en kinderen
worden?

LAUREVAL.

Ik zal immers in uwe magt blijven, en mijn per-
soon zal voor de uwe kunnen instaan. Ach! mijn
vriend, neem, neem alles wat ik bezit en weiger
het mij niet.

DE

D E C I P I E R.

Die man moet u wel zeer dierbaar zijn, om voor hem zulk eene opoffering te doen!

L A U R E V A L, *uitbarstende.*

Kan men het leven van een vader ooit te duur betaalen?

D E C I P I E R.

(*Met zeer veel kragt.*) Is hij uw vader...?
(*Op een beslissenden toon*) Zie hier de sleutels.
(*Hij geeft de sleutelbosch aan LAUREVAL.*)

L A U R E V A L.

Gij geeft mij het leven weder! koom, en ontvang uwe belooning.

D E C I P I E R.

Neen, mijn Heer, ik zal niets aanneemen; dusdanige diensten moet men zonder loon bewijzen.

L A U R E V A L.

Ik zal u toonen dat ik er de prijs van weet. Maar wil mij niet langer martelen, vlieg heenen, en zeg hem niet wie ik ben.

D E C I P I E R.

Hoe zult gij hem buiten 'de stad doen koomen?

L A U R E V A L.

Er is hier eene deur van een onderaardsch gewelf het welk aan de zee uitkoomt, en ...

D E C I P I E R, *met vreugd.*

Ik begriip het! . . Ik ga hem haalen, en in één oogenblik zijn wij hier. (*Hij wil heen gaan doch koomt terug.*) Ik stel mij zelve in gevaar, doch

Z O

zo ik gestraft worde om dat ik u van dienst was, draag dan zorge voor mijn arm huisgezin, en verlaat hetzelfde niet.

LAUREVAL.

Braave man, wat ook de uitkomst zij, uw fortuin is gemaakt, en het geluk uwer kinderen verzekerd; verlies geen tijd, slaak de boeijens mijns vaders, ik ben het, die dezelve draagen zal.

DE CAPIER, *met gevoel.*

Och, ik zal met droefheid u dezelve zien opneemen, ik ben hardvochtig omtrent misdaadigen; maar wenschte in staat te zijn alle ongelukkigen te redden.

NEGENDÉ TOONEEL.

LAUREVAL, *alleen.*

Ik heb dan eene groote hinderpaal uit den weg geruimd. Indien LA PIERRE den Zweedschen Capitein kan overhaalen, om mijnen vader mede te neemen, dan zijn wij zeker van te zullen slaagen. — Evenwel kooft hij niet terug. (*Hij ziet op zijn horologie.*) Half één uur... Hij moest reeds hier zijn... waarom vertoeft hij zoo lang? Hij kan, langs den weg welken ik hem heb aangewezen binnen koomen... zou men hem geweigerd hebben? .. wat zal ik doen.... vrees, hoop en onzekerheid bestrijden mij beurteling.... ach! hoe lang en verdrietig valt mij dit uur. — Ik hoor iemand... Hij is het.

T I E N.

T I E N D E T O O N E E L.

LAUREVAL, LA PIERRE.

L A U R E V A L.

Wel nu! LA PIERRE?

LA PIERRE, *zijn hoed afneemende, en zich met zijn zakdoek het hoofd afveegende.*

Ik ben buiten adem.

L A U R E V A L.

Herneem uwe zinnen, en antwoord mij schielijk, wat moet ik hoopen?

LA PIERRE, *schielijk.*

De Capitein was, in den beginne, onhandelbaar; ik heb hem alle zwaarigheden moeten uit den weg ruimen. Hij sprak van Admiraliteit, en van paspoort; ik heb hem alles ontdekt, en hij is bereid uw' Vader aan zijn boord te ontvangen. VICTOR en ik zullen denzelven verzellen. Men wacht slechts naar ons, om de zeilen op te haalen.

L A U R E V A L.

Zeer goed.

L A P I E R R E.

De goede uitkomst is zeker; eene *neutraale* vlag, en gunstige wind; wij moeten vertrekken.LAUREVAL, *bedroefd.*

Na tien jaaren eenen vader weder te zien, en denzelven als dan voor altoos weder te verlaten!

L A

L A P I E R R E.

Mijn waarde meester, verlaat hem niet, ga met ons.

L A U R E V A L.

Ik kan niet, men zou mij voor een verrader houden, en ik wil hem toonen dat ik slechts een ongelukkige ben.

L A P I E R R E.

En zal uw vader hier koomen?

L A U R E V A L.

De C I P I E R is zo even heen gegaan om hem te haalen, en ik wacht hem met ongeduld.

L A P I E R R E.

Hij is evenwel niet verr' van hier. Wilt gij dat ik hem voorga?

L A U R E V A L.

Neen, gij zijt vermoeid.

L A P I E R R E.

In het geheel niet; als ik eene goede daad doe, word ik nooit vermoeid.

L A U R E V A L.

Vertoef; ik hoor iemand.

(V I C T O R opent de middendeur, en men ziet de C I P I E R met E D M O N D binnen koomen)

L A P I E R R E.

Mijn Heer, zij zijn het.

E L F D E T O O N E E L.

DE VOORIGEN, EDMOND, DE CIPIER,
VICTOR.

DE CIPIER, EDMOND *geleidende.*

Koom, koom, hier langs.

E D M O N D.

Waar leid gij mij heenen? wat begeert gij van mij.

LAUREVAL, *wenkt zijne Bediendens, om op de deur te pasfen.*

o Achtenswaardige grijsnaart! gij ziet eenen man voor u staan, wiens medelijden met u onbeschrijflijk is; ik ben uw Rechter, en stort traanen over uwe rampen.

E D M O N D.

Zoud gij de waarheid ontdekt hebben? In mijn laatste oogenblik zult gij mij, u, van mijne onschuld hooren verzekeren.

L A U R E V A L.

Gij moest dezelve bewijzen.

E D M O N D.

Het is mij niet mogelijk! Ik wierd altijd door het noodlot vervolgd.

L A U R E V A L.

Hoe! waart gij nooit gelukkig?

E D M O N D.

Ik was het voor dat ik vader was. — Maar ik zie ROSALIDE niet.... gij had mij beloofd....

L A U -

L A U R E V A L.

Stel u ten haaren opzichte gerust; ROSALIDE, met MEVROUW DE LOSANGES verzoend zijnde, zal weldra in het volkomen bezit haarer goederen geraaken.

EDMOND, *met vuur.*

Ach! Ik sterf te vreedem; ik zal ten minsten de deugd niet in armoede agterlaten.

L A U R E V A L.

Is het mij geoorloofd u van uwen zoon te spreken.

E D M O N D.

Wat zegt gij?

L A U R E V A L.

Zo even is die naam uwen mond ontvallen, en ik zou mischien in de gelegenheid zijn dien ongelukkigen te ontdekken, die, voorzeker, zijn leven geeven zou, om het uwe te behouden.

E D M O N D.

Ach! zo gij hem kende, zoud gij in hem geene gevoelens onderstellen, waartoe hij onbekwaam is.

L A U R E V A L.

Doch zo hij zich eens aan uw oog vertoonde, zoud gij hem voor uwen zoon erkennen, zoud gij hem uwe armen toereiken?

EDMOND, *schielijk.*

Zoud gij hem kennen?

L A U R E V A L.

Ja.

E D M O N D.

Waar is hij?

L A U R E V A L.

Hier.

E D M O N D.

Kan ik het gelooven?

L A U R E V A L.

Gij zult hem zien. — Die onwaardige, die weder-spannige, die u zo ongehoorzaam was, u in armoede en schande dompelde... Die Rechter die uwe rampen ten top voerde... die is uw zoon; en hij is het die van berouw aan uwe voeten sterft. (*Hij omvat de knieën van EDMOND.*)

E D M O N D.

L A U R E V A L! (*Hij maakt beweging om zich in de armen van zijn zoon te werpen; doch heft zich, door eene nadere overdenking te rug gehouden, wed' r op, en zegt met afschrieken:*) Hemel! wat ging ik doen! ik ging mijnen moordeenaar omhelzen.

L A U R E V A L.

Wil mij hooren.

E D M O N D.

Wreed en ontaarte zoon, vlucht ver van mij!

L A U R E V A L.

Teder en deugdzaam vader, herken uw kind.

E D M O N D.

En, wat toch kan ik van u verwachten? mijn ondergang is uw werk, en uwe ziel is van alle menschelijkheid ontbloot.

L A U-

LAUREVAL, *uitbarstende.*

De Natuur herneemt er alle haare rechten.

EDMOND.

Gij hebt dezelve miskend.

LAUREVAL, *met vuur.*

Ik gevoel dezelve thans te meer.

EDMOND.

Gij waart een ondankbaare zoon.

LAUREVAL, *met vuur.*

Door het ongeluk gebeterd, heb ik mij geheel en al aan de deugd wedergegeeven.

EDMOND.

Ondankbaare, ik gaf u het leven, en gij geeft mij den dood.

LAUREVAL.

Indien ik een vadermoorder ben, kunt gij slechts de wet beschuldigen.

EDMOND.

Indien de boosdoener het werktuig der wet is, dan moet de braave man omkoomen, en de deugniet zegepraalen. — Ik beminde u ondankbaare, en gij hebt mij verlaaten, toen ik om uwe misdaden in den ijsfelijken kerker zuchtte. Moest gij u in dit doodelijk tusschenpunt aan mij ontdekken? Gij had onbekend moeten blijven, het had mij minder schrikkelijk geweest van een anders hand den dood te ontvangen.

LAUREVAL, *met drift.*

Ach! zo gij in mijn hart kondt leezen, zoudt gij

gij mij uwer meer waardig oordeelen. Wat heb ik niet al aangewend om u te ontdekken? Ik heb van het gantsche menschdom, van elke natie, mijnen vader gevraagd, en hem niet kunnen vinden. U eene gelukkige ouderdom te verschaffen, uwe eer te herstellen, en u op mijn beurt alle de goederen te doen genieten, waarvan ik u ontbloot had, zie daar mijne eenigste hoop. Mij zonder ophouden met u bezig houdende begeerde ik geene schatten, werkte ik niet dan om 'er u de vruchten van aante-bieden; indien het goud, zeide ik tot mij zelve, hem gelukkig kan maaken dan moet ik zeer veel bij een vergaëren, en alles, ja alles zal voor mijn vader zijn.

EDMOND, *vertederd.*

Hoe! gij dacht altijd aan mij... ongelukkige! gij doet mij traanen storten, en ik verwijt mij mijne zwakheid.

L A U R E V A L.

Zie mijne smart, en laaten mijne hartverscheurende wroegingen u beweegen! Herneem het hart van een' vader, en schenk eenen zoon vergiffenis.

EDMOND, *met een schreeuw van vervoering.*

Uw berouw zegepraalt over mijn misnoegen; mijn mond heeft u vervloekt, maar mijn hart schenkt u vergiffenis. Koom, omhels uw vader. (EDMOND *strekt zijne armen naar LAUREVAL uit, die zich opheft en hem aan zijn hart drukt.*)

L A U R E V A L.

Mijn vader!... ô mijn vader! welaan, thans zal ik mij uwer waardig maaken.

(*Het volgende van dit Tooneel moet met veel vuur en snelheid gespeeld worden.*)

E D-

EDMOND.

Wat is uw oogmerk?

LAUREVAL.

U te redden.

EDMOND.

Staat zulks in uwe magt?

LAUREVAL.

Gij zijt vrij De zee is niet ver van hier, tracht het strand te bereiken, een schip het welk zeilreë ligt....

EDMOND.

Zijt gij dan vergeeten, dat ik veroordeeld ben?

LAUREVAL, *met kragt.*

Gij zijt gered, zeg ik u.

EDMOND.

Doe niets, het welk uwer onwaardig is.

LAUREVAL.

Indien ik u sterven liet, zoude ik mij alles onwaardig maaken. Ga, vertrek, vertrek; neem mijne schatten met u, en laat mij uw hart achter.

EDMOND.

Maar gij stelt u zelve in gevaar, en ik kan niet dulden....

LAUREVAL, *zeer schielijk.*

Neen, neen, denk zulks niet; uw langer verblijf alhier, maakt mij wanhoopend.... indien ik eens verraden wierd!... verwijder u toch, ik bezweerc het u; ombels mij, mijn vader, en voer het laatste vaarwel van uwen zoon, in uw hart, met u.

G 3

ED-

E D M O N D .

Ik zal niet vertrekken.

L A U R E V A L , *zeer schielijk.*

Gij moet! Hebt gij een oogenblik kunnen denken dat ik uwen dood zou duiden? (*Tot de Bediendens die naar EDMOND toegaan en hem voorttrekken.*) Mijne vrienden, ik stel u mijnen vader, mijn bestaan, meer dan mij zelven ter hand!... vaarwel, vaarwel, ruk u uit mijne armen... ga, vlucht, vlucht schielijk, en verberg mij uwe traanen.

(*Deze woorden zegt hij, terwijl hij EDMOND tot aan het scherm ter rechterzijde geleidt, ahwaar deeze, de armen naar LAUREVAL uitstreckende, uitroept:*)

E D M O N D , *door de Bediendens voortgetrokken.*

Mijn zoon! Ô mijn zoon!

L A U R E V A L .

Deeze naam is mij dierbaar, en ik ga mij denzelven waardig maaken (*LAUREVAL vertrekt door het scherm aan de linkerzijde van den speeler, en de CAPIER volgt hem.*)

Einde van het vierde bedrijf.

V I J F .

V I J F D E B E D R I J F.

Het Tooneel verbeeldt eene gevangenis.

E E R S T E T O O N E E L.

LAUREVAL, *zit voor eene tafel, en schrijft
het opschrift op eenen brief, waar na
hij 'er twee toezegelt. Hij staat
op en zegt:*

Ik haal eindelijk weder adem . . . Mijn vader is ver van hier! Door de CIPIER beschuldigd dat ik hem zijnen gevangenen met geweld ontnoomen heb, neemt men mij in hechtenis, men dreigt mij, en wil dat ik hem weder zal vinden, of zijn vonnis ondergaan. . . ô Hemel! gij weet het, mijn besluit is genomen (*Hij gaat naar de tafel en neemt de beide brieven*) Deze brieven zullen mischien de uitwerking hebben, welke ik 'er van verwacht. De ééne is voor den Gouverneur, en de andere voor mijne Rechters. Ik verzoek mijnen vriend mij eenige oogenblikken te koomen spreken; beken den Raad mijne misdaad, en offer mij voor mijn vader op; zo dezelve mij veroordeelen moet, zal de Raad mij beklagen; mijn weldoener zal zich mischien in den beginne verontwaardigd toonen, maar als hij de beweegreden zal vernoomen hebben, die mij dus handelen deed, dan zal hij mij zijne achting en medelijden niet kunnen ontzeggen.

T W E E D E   T O O N E E L.

L A U R E V A L ,   D E   C I P I E R .

D E   C I P I E R .

Ach, Mijnheer, koom eenen ongelukkigen ter hulp, wien gij misdadig deed zijn.

L A U R E V A L .

Wat deert u? wat hebt gij te vreezen.

D E   C I P I E R .

Alles is ontdekt, en gij vraagt mij wat ik te vreezen heb? ik ben in gevaar; en zo gij mij ver raad, ben ik verloren.

L A U R E V A L .

Ik, u aanbrengen! gij beledigt mij. Neen, indien ik u eene misdaad deed begaan, moet ik 'er u niet voor doen straffen.

D E   C I P I E R .

Ik geloof u Mijnheer; gij hebt nooit iemand kwaad gedaan, en zult met mij niet willen beginnen. Echter heb ik bevel gekregen om u hier te houden.

L A U R E V A L .

Wel nu! vervul uw plicht.

D E   C I P I E R .

Maar als men u van de ontvluchting spreekt, als men mij eens ongerust maakt, wat zal 'er van mij worden?

L A U -

L A U R E V A L.

Hebt gij dan niet gezegt dat ik met geweld ge-
handeld heb.

D E C I P I E R.

Om mij zelve te verontschuldigen , heb ik u
moeten bezwaaren.

L A U R E V A L.

Het overige is voor mijne rekening.

D E C I P I E R. *met gevoel.*

Waarom toch , Mijnheer , kunt gij u dus laten
behandelen. Kan men ooit iets schooner dan deeze
uwe handelwijs vinden? gij offert uw eigen leven
voor dat van uwen vader op! . . . Deeze trek
doet mij gevoelen dat ik mensch ben : in mijn be-
roep was ik het bijna vergeeten.

L A U R E V A L.

En gij beklagt mij?

D E C I P I E R, *gevoelig.*

Uwe daad is tot in mijne ziel doorgedrongen : gij
zijt de eerste die mij traanen hebt doen storten.

L A U R E V A L, *ter zijde.*

Ik dwing de hartvogtigste menschen tot mede-
lijden , wat heb ik dan niet van gevoelige harten te
wachten !

D E C I P I E R.

Mijnheer , ik durf voor u , als voor mij zelve ,
instaan . . . . Maar . . . . indien gij eenigzins be-
vreesd mogt zijn? . . . . (*hem de deur toonende.*)
Indien gij wilt? . . . .

L A U R E V A L.

Wat durft gij mij aanbieden?

D E C I P I E R.

Door uwe edelmoedigheid kan mijn huisgezin geene behoefte meer gevoelen ; laten wij t'faamen vertrekken , gij zult mijn meester zijn . . . wees vrij . . . . En verr' van hier . . .

L A U R E V A L.

Ik ben u erkentelijk voor den dienst welken gij mij wilde bewijzen ; doch ik kan denzelven niet aanneemen.

D E C I P I E R.

Mijnheer , gij stort u in het verderf.

L A U R E V A L.

Zie daar , bezorg deeze twee brieven ; dit is het eenige het welk ik van u verzoek.

D E C I P I E R.

Geef hier. (*In het heen gaan.*) Ach ! welk een man ! met hem zou de gantsche waereld deugdzaam zijn.

D E R D E   T O O N E E L.

L A U R E V A L , *alleen.*

Ik zou vluchten ! Neen , hier moet ik toonen wat een zoon zijn vader verschuldigd is . Ik zal blijven ; en indien ik mijn leven verliezen moet , is de oorzaak te schoon , dan dat ik hetzelfde betreuren zou.

V I E R-

V I E R D E T O O N E E L.

LAUREVAL, DE CIPIER.

DE CIPIER, *in eene haastige houding.*

Mijn Heer?

LAUREVAL.

Zijt gij alweder te rug gekomen?

DE CIPIER.

Bij het uitgaan, ben ik den gouverneur ontmoet, ik heb hem uw briefjen overgegeeven, en hij heeft mij gezegt dat hij u een bezoek kwam geeven; hij volgt mij op de hiel, en ik ben vooruitgelopen, om u van zijne komst te verwittigen.

LAUREVAL.

Ach! zo veel te beter, dit strekt mij weder ten troost.

DE CIPIER.

Hij schijnt zeer toornig te zijn.

LAUREVAL.

Eén woord zal hem ter nederzetten. Daar is hij, laat ons alleen.

(DE CIPIER, *vertrekt.*)

V I J F D E T O O N E E L.

LAUREVAL, DE LUZINCOURT.

LAUREVAL.

Hoe! zijt gij het! ô mijn vriend!

DE LUZINCOURT, *op een' zeer droevigen toon.*

Ik ben zulks niet meer; ik heb mijne stem gegeven, om u in hechtenis te neemen.

L A U R E V A L.

Gij hebt uw plicht gedaan, en ik heb den mijnen vervuld.

D E L U Z I N C O U R T.

Gij hebt van uw gezag een misbruik gemaakt, gij hebt eenen misdaadigen doen ontkoomen.

L A U R E V A L.

Dat beken ik.

D E L U Z I N C O U R T.

Bedenk dat gij hem moet wedervinden, of sterven.

L A U R E V A L.

Mijne keuze is gedaan!

D E L U Z I N C O U R T.

Wat toch is de reden deezer opoffering? zoudt gij des grijsaarts medepligtige zijn.

L A U R E V A L.

Indien ik zijn medepligtige was, ware ik, met hem voorzeker deeze gewesten ontvlucht; maar ik bide mij zelve aan, en zonder deelgenoot der misdaad te zijn, belast ik mij met deszelfs schuld. Ja, ik heb den grijsaart doen ontkomen; liefde, bijstand, tederheid, alles was ik hem verschuldigd! 'Er bleef mij nog overig zijn leven te redden, ik heb het gedaan; en ik reken de gantsche schuld nog niet voor afgedaan.

DE LUZINCOURT, *schielijk.*

Wat zijt gij hem dan verschuldigd?

LAUREVAL, *met kragt.*

Een geschenk, het welk ik hem wil wedergeeven.

DE LUZINCOURT, *met meer drift.*

Wie was hij dan? uw beschermer?

LAUREVAL, *met geestdrift.*

Hij was meer.

DE LUZINCOURT, *met meer deelneeming.*

Uw Redder? uw vriend?

LAUREVAL, *bijna buiten zich zelve.*

Nog meer.

DE LUZINCOURT.

Ga voort.

LAUREVAL.

Hij is mijn vader, en ik zal voor hem sterven.

DE LUZINCOURT, *met een gil van verwondering.*

Uw vader?

LAUREVAL, *met zeer veel vuur.*

Ja, en ik beroep mij op alle goede zoons; ik houde mij verzekerd dat 'er niet een is, die niet even zo veel voor den zijnen zou gedaan hebben.

DE LUZINCOURT, *verbaast.*

Uw vader!

LAUREVAL.

Voor wien anders toch, zoude ik deeze fout begaan?

gaan? Maar de kinderliefde sprak; en ik moest voor dezelve onder doen. De Raad eischte zijn bloed; ik biede denzelven het mijne aan, zo hij het aanneemt, heb ik mijn vaderland en de wetten der natuur bevreedigd.

DE LUZINCOURT, *droogt met zijn zakdoek zijne oogen af.*

LAUREVAL . . . . Ach ongelukkige!

L A U R E V A L.

Gij zijt aangedaan.

DE LUZINCOURT, *met gevoel.*

Men moest eene ziel van ijzer hebben om geen medelijden met uw ongeluk te hebben! Mijn vriend, ik moet u beklagen en bewonderen.

LAUREVAL, *hem aan zijn hart drukkende.*

Mijn vriend is mij wedergegeeven! Ach! thans heeft de dood voor mij weder meer verschrikkelijks in.

D E L U Z I N C O U R T.

Welk eene gebeurtenis! Hij heeft zijnen vader gered; zie daar zijne misdaad . . . . Zou men kunnen denken, dat 'er ketenen voor eene dergelijke misdaad waren?

L A U R E V A L.

Zij zijn 'er; maar zij strekken mij tot eer, en niet tot schande!

D E L U Z I N C O U R T.

Uw leven is in gevaar!

L A U-

L A U R E V A L.

Mijn vader leeft ik heb niets meer te vreezen; waarde vriend, gij kunt mij van dienst zijn.

D E L U Z I N C O U R T.

Wat moet ik doen?

L A U R E V A L.

Ga naar den rechtbank, waar mijne Rechters vergaderd zijn, en zeg hen: LAUREVAL heeft zijn vader gered; maar is gereed deszelfs vonnis te ondergaan. — Hetzelve is reeds uitgesproken, dat zij bevel geeven, en ik sterf binnen dit uur.

D E L U Z I N C O U R T.

Wel verre van hen aan te maanen u uw verzoek toe te staan, zal ik uwe verdediging op mij nemen. Wie zal, na dat ik hen van uwe edelmoe-dige daad zal verslag gedaan hebben, onmenschlijk genoeg kunnen zijn, om u te beschuldigen? Welke Rechters zullen u vonnissen?

L A U R E V A L.

Mijne vijanden.

D E L U Z I N C O U R T.

Zullen zij hiertoe moeds genoeg bezitten?

L A U R E V A L.

Zij zullen de wetten doen spreken.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik zal op hun gevoel werken; men heeft zeer veel kragt wanneer men voor de deugd om genade smeekt.

L A U R E V A L.

Indien men ook u eens verdacht hielt.

D E   L U Z I N C O U R T .

Mijne gedaane diensten zijn overal bekend, ik ben dus buiten alle verdenking. Morgen, kan ik in eenen veldslag sneuvelen; van daag moet ik dus mijnen vriend helpen. Ik ga alle mijne poogingen aanwenden, om u aan uw ijsfelijk lot te ontrukken. Gij kunt op mijnen ijver staat maaken. Vaarwel, vaarwel, ik laat u alleen, en ga de heilige pligten der vriendschap volbrengen.

Z E S D E   T O O N E E L .

LAUREVAL, *alleen.*

Wat ook mijn lot zij, ik zal mij onderwerpen. Het denkbeeld dat mijn vader het schip, het welk hem van hier verwijderen moet, niet bereikt zal hebben, doet mij beeven. — ô Hemel! Hij is onder uwe bewaaring, zie niet naar het gevaar het welk mij omringt; dat mijn vader alléén, uw aandacht tot zich trekke; geef ons blijken uwer goedheid, toon uwe rechtvaardigheid en wees de beschermmer der onschuld. (*Hij zet zich aan de tafel.*)

Z E V E N D E   T O O N E E L .

LAUREVAL, ROSALIDE, DE CIPIER.

ROSALIDE, *met eene goudbeurs in de hand.*

Neem, neem dit goud, en geef hem zijne vrijheid weder.

D E   C I P I E R .

Het is mij niet mogelijk.

R O S A L I D E.

Gij moet, neem deeze beurs en weiger het mi niet.

D E C I P I E R.

Het is mij niet mogelijk, zeg ik u.

R O S A L I D E.

Waarom niet?

D E C I P I E R, LAUREVAL *toonende.*

Zie.... Mijn Heer de LAUREVAL is u reeds voorgekoomen.

R O S A L I D E, *met vuur.*

Hij heeft zijn vader verlost!.... Ik herken mijn minnaar....! waar is uw vader?

L A U R E V A L.

Buiten gevaar en ver van hier.

R O S A L I D E, *met vreugd.*

Onze rampen neemen een einde!.... Koom laat ons dit ijsfelijk verblijf verlaaten.

L A U R E V A L.

Alles wederhoudt mij.

R O S A L I D E, *verwonderd.*

Waarom? zijt gij dan niet vrij?

L A U R E V A L.

Ik word door de sterkste banden aan deeze plaats geboeid.

R O S A L I D E.

Welke zijn die banden?

L A U R E V A L .

Braafheid, mijn vader, en de eer.

R O S A L I D E .

Wat wilt gij hier mede zeggen?

L A U R E V A L .

Hier vertegenwoordig ik mijn vader; en men houdt mij hier om hem weder ten voorfchijn te doen koomen, of te fterven. Mijn befluit is genoomen.

R O S A L I D E .

Ik ongelukkige! . . . ik zal u niet overleeven.

L A U R E V A L .

Gij zult leeven om mijnen vader te troosten.

R O S A L I D E .

Laaten wij hem t' faamen troosten; vertrekken wij.

L A U R E V A L .

Het is mij niet mooglijk.

R O S A L I D E .

Het is wreedheid mij hetzelfde te weigeren.

L A U R E V A L .

Het zou lafheid zijn 'er in toeteftemmen.

R O S A L I D E .

Hoor de ftem uw's Vaders, die u tot zich roept.

L A U R E V A L .

Hoor die der eer, welke mij weêrhoud.

!   R O .

R O S A L I D E.

Moet gij de gebeden, de traanen uwer beminde wederstand bieden?

LAUREVAL, *met zeer veel nadruk.*

Ja, de natuur moet over de liefde zegepraalen.

R O S A L I D E.

Bevredig de wanhoop van ROSALIDE.

LAUREVAL, *wanhoopend.*

Dezelve verscheurt mij het hart! . . . zeg mij, indien ik al eens zwak genoeg was om mij door uwe smeekingen te laten overhaalen . . . hoe zouden wij ons verwijderen? de wacht, deeze man?

R O S A L I D E.

Zal u niets kunnen weigeren.

DE CIPIER, *zich aan de voeten van*

LAUREVAL *werpende.*

Mijnheer, ik smeek u op mijne knieën dat gij u redden wildt, ketenen en grendels zijn voor misdadigen, maar die braave man moet vrij zijn: vertrek en neem mij als uw bedienden met u?

L A U R E V A L.

Neen! . . . Neen! laat mij met vreden; wildt mijne ziel niet verzwakken; de opoffering is begonnen, ik moet dezelve ten einde brengen. (*Men hoort een groot geraas achter de schermen*)

R O S A L I D E.

Welk een ijsfelijk geraas! welk een schrikkelijk oproer!

L A U R E V A L.

Mijn bloed verlijft van schrik! indien het eens...

EDMOND, *uit al zijn magt schreeuwende.*

Wees ten minsten menschelijk, en heb ontzacht voor mijnen ouderdom.

ROSALIDE, *met een smertelijke uitroep.*

Rechtvaardige hemel! het is EDMOND.

LAUREVAL, *zidderende.*

Ongelukkigel! hij is het, het is uw vader.

A G T S T E T O O N E E L.

DE VOORIGEN, EDMOND, EEN OFFICIER,
TWAALF GRENADIERS, LA PIERRE, DE
DRIE BEDIENDENS van LAUREVAL,
TWEË SOLDAATEN, *met de Zabel
in de vuist.*

DE GRENADIERS koomen met verdubbelde schreden, door het Zijfcherm ter linker zijde van den speeler binnen, waarna zij halt, front en geweer op fchouder maaken, en den achtergrond van het tooneel bezetten. EDMOND wordt met loshangende haairen, door twee Soldaaten binnen gefleept. De kragten ontbreeken hem, hij valt op zijn rechter knie en rust op zijne rechter hand. LAUREVAL staat aan de linker zijde, op den voorgrond. DE BEDIENDENS. fchaaren zich bij hun in-koomen, achter hem. ROSALIDE is ter rechter zijde, en de CIPIER aan dezelfde zijde van LAUREVAL — vóór op het tooneel bij het voetlicht.

EDMOND, *bij het inkoomen, met eene beevende ftem.*

Ik gehoorzaam, laat mij met vreedem, laat mij met vreedem.

L A U

LAUREVAL, tot de SOLDAATEN.

Wreedtaarts, houdt op hem dus aan uwe voeten te sleeten, of vrees mijne woede. (*Hij doet eenige schreden voorwaards, om naar zijn vader te gaan; DE OFFICIER bedekt het lichaam van EDMOND met zijn degen, steekt zijn linker arm naar LAUREVAL uit, en roept hem toe:*

Nadert niet! ik heb de strengste beveelen.

L A U R E V A L.

Niets kan mij wederhouden. (*Tot zijne Bediendens.*) Vrienden, ondersteunt mij. (*LAUREVAL en de Bediendens maaken eenige beweging.*)

D E O F F I C I E R.

Grenadiers . . . spant den haan. (*De Grenadiers volgen het bevel. Dit moet met zeer veel naauwkeurigheid geschieden.*)

DE OFFICIER, welke op zijne knieën achter LAUREVAL ligt, en denzelfven bij zijn rok vast houdt.

Stel u niet in gevaar!

LAUREVAL, biedt zijn borst aan.

Stoot toe; één slachtoffer is genoeg.

ROSALIDE, gaat dwars over het tooneel, plaatst zich vóór LAUREVAL, en valt, haare handen naar de Soldaaten uitgestrekt houdende, op haar knieën.

Houdt op! of doorsteek 'er twee te gelijk.

EDMOND *tot* DE OFFICIER.

In den naam der menschelijkheid, dreigt hem niet langer! Ik ben immers hier, ik lig aan uwe voeten, en kan u niet ontvluchten. Vergeef hem zijne woede, de zelve is ten uitersten billijk... hij is mijn zoon.

DE OFFICIER, *door medelijden aangedaan.*

Uw zoon! (*Tot de Grenadiers, met zeer veel kragt.*) Geweer op schouder! (*De Grenadiers volgen het bevel.*)

LAUREVAL *en* ROSALIDE *naar* EDMOND
lopende, om denzelfen op de been te helpen.

Mijn vader!

R O S A L I D E.

Mijn weldoener!

EDMOND, *hen aan zijn hart drukkende.*

Vaarwel, mijne kinderen; wij moeten voor altoos van elkanderen scheiden . . . . Omhelst uwen vader voor de laatste keer. — Vaarwel; weêrhoudt uwe traanen . . . en stort voor mij, u zelve niet in het verderf. (*Hij rukt zich uit hunne armen, en zegt tot den OFFICIER.*) Wel aan, dat men mij ter dood brenge.

NE-

NEGENDE EN LAATSTE TOONELL.

DE VOORIGEN, DE LUZINCOURT.

DE LUZINCOURT, *met drift binnen koo-
mende, met een schreeuw van ver-
voering.*

Neen, ik koom u allen het leven wedergeeven!

LAUREVAL, *driftig.*

Zoudt gij zijne genade verworven hebben?

DE LUZINCOURT, *uitbarstende.*

Zijne onschuld is ontdekt? de *Engelsman* is ge-
vangen genoomen.

EDMOND, *zijne handen ten hemel heffende.*

Heilige voorzienigheid!

LAUREVAL, *ten uitersten verheugd, kooft
op den voorgrond van het tooneel, werpt
zich op zijne knieën, strekt zijne han-
den ten hemel, en roept met geest-
drift uit.*

ô Hemel, ik dank u, mijn vader zal niet
sterven!

ROSALIDE, *in dezelfde houding.*

De deugd zegepraalt! ô Hemel ik erken uwe
rechtvaardigheid (*Zij staan vervolgens op, om
het verhaal van DE LUZINCOURT aan te
hooren.*)

DE LUZINCOURT.

Ik wist dat EDMOND wederom was gevangen
genomen, en zidderde voor u beiden. Men biedt

mij den Capitein aan. Zie hier het oogenblik, zeide ik hem, om dankbaar te zijn; antwoord mij in waarheid. „ De Grijsaard die u uit de golven „ redde, is zo even ter dood veroordeeld, spreek, „ is hij uw medepligtige? — Neen, heeft hij mij „ geandwoord; ik zweer u, bij het opperste we- „ zen, dat ik alléén de bezitter van mijn geheim „ was; dat hij niets wist, van de belooning, welke „ ik voor hem verzocht had; en ik verklaar u dat „ ik alléén schuldig ben. Ga derhalven zijne boe- „ jens slanken en straf mij, gij zult eenen vijand „ te minder, en eenen deugdzaamen *Franselman* „ te meer hebben.” Toen, naar niets meer hoo- rende, ben ik, vervoerd door deeze bekentenis, welke aan alle uwe rampen een einde maakt, her- waards gefield, om onze onrechtvaardigheid te herfiellen, uwe ketenen te verbreeken, en den tedersten vader aan den besten aller zoons weder te geeven.

LAUREVAL, *hem bij de hand vattende.*

Mijn vriend, hoe veel ben ik u niet verplicht!

EDMOND, *hem ook bij de hand vattende.*

Ach! Mijnheer, de levendigste erkentenis!

LUZINCOURT, *met grootheid en gevoel.*

Geene pligtpleegingen. Het is de pligt van een ieder onfenuldig bloed te spaaren.

LAUREVAL.

ô Mijn vriend!

DE LUZINCOURT.

Waarde LAUREVAL, zoudt gij het gelooven?
De

De Raad stond op het punt om uw vonnis uit te spreken. — Maar thans, welk eene zegepraal voor u.

LAUREVAL, *op een gevoeligen en nadrukkelijken toon.*

Welk eene les voor Rechters! De misdaad bewezen, en toch onschuldig te zijn... Ik zal het mij altijd herinneren, en de ongelukkigen zullen 'er geene schade bij lijden.

E D M O N D.

Mijn zoon, verlaat u voortaan nooit op waarfchijnlijkheden; wanneer men zomtijds eene ongelukkigen voor u brengt, denk dan aan uwen vader.

DE LUZINCOURT tot EDMOND

Weldaadig man, gij hebt ook ROSALIDE het leven behouden: dat zij zich met LAUREVAL vereenige. Dat alle vijandschap met Mevrouw DE LOSANGES ophoude, en dit huwelijk het onderpand uwer verzoening zij.

E D M O N D.

Ach! mijn hart is voor geene haat vatbaar. 'Er ontbrak slechts aan mijn geluk, mijne kinderen gelukkig te zien.

ROSALIDE, *een papier aan LAUREVAL geevende.*

Zie daar, herneem uwe belofte, en dat zij u herinnere, dat gij een oogenblik trouwloos waart, om het nooit weder te zijn.

LAUREVAL, *de trouwbelofte in zijn zak
sleekende.*

Vergeeten wij onze dwaalingen, fouten en rampspoeden; wat mij betreft, ik zal geen berouw van mijne geleedene kwelingen hebben, indien mijn voorbeeld de slechte zoons kan verbeteren, en mij de achting der goede verwerven. Eene moeder kan zwak zijn; maar, in schoone zielen wordt het gevoel nooit uitgedoofd; en vroeg of laat, schenken Natuur en Plicht haar aan de deugd weder.

E I N D E.

A L D E R S O N .

T R E U R S P E L .

I N V I J F B E D R I J V E N .

N A A R H E T H O O G D U I T S C H E

V A N

J O H A N N C H R I S T I A N B R A N D E S .

P E R S O N E N.

- ALDERSON, een Graaf.
CHARLOTTE, zijne Dochter.
LORD KENDALE, gewezen Admiraal.
EDUARD VAN SALISBURIJ, zijn Neef.
Sir ARTHUR BURLINGTON.
Mistress HAMMON, Huishoudster van den Graaf.
LIDIJ, haare Nicht.
Mistress LARFIELD.
WILLIAM, Slotkapelaan van den Graaf.
SARA, een kind van twee jaaren.
THOMAS, Bediende van EDUARD.
BETTIJ, eene Bediende van Mistress LARFIELD.
ROBERT, Kamerdienaar van den Graaf.
JAMES, een jongen.
FRICK, }
HAY, } Notarissen.
Een Kamerdienaar van Lord KENDALE.

*Het Tooneel is in den beginne in het Slot
van ALDERSON, vervolgens in het huis
van Mistress LARFIELD, te London.*

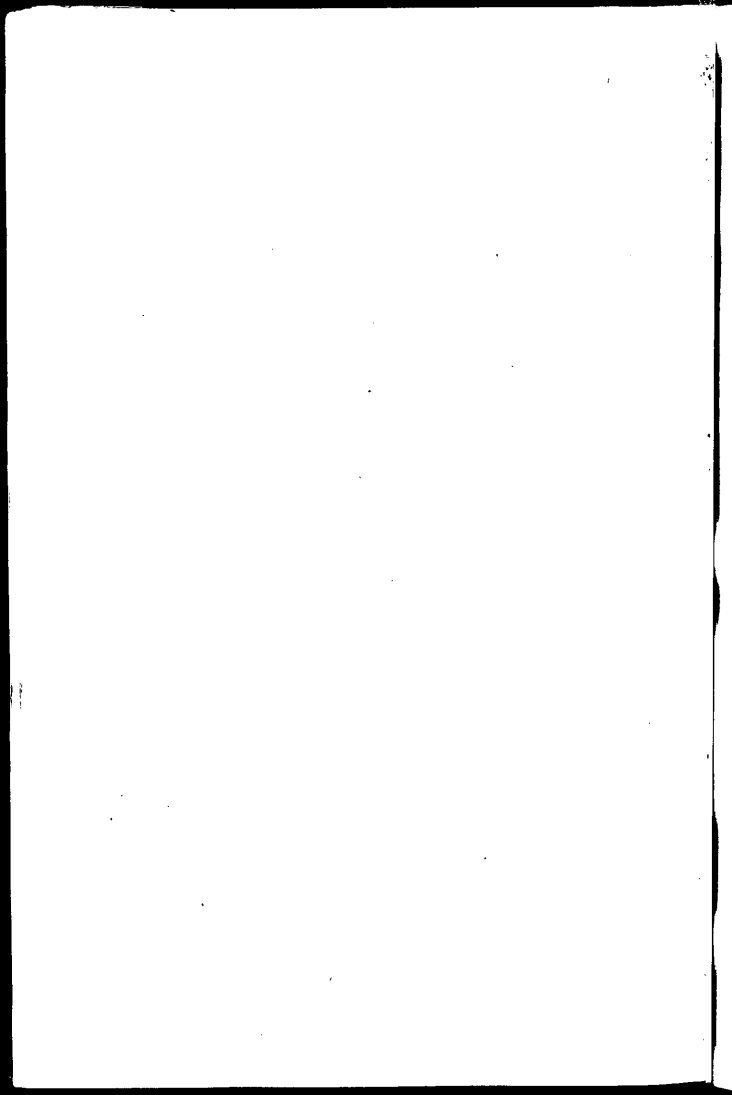

A. Valdes. inv. del. et sculp.

A. L. DORSON.

De schande van mijn huis! wee hem! wee u!....

A. L. DORSON. III^{de} Bdn XVII^{de} Lcon.

A L D E R S O N .

T R E U R S P E L .

E E R S T E B E D R I J F .

*Het Tooneel verbeeldt een Kamer van
den Graaf.*

E E R S T E T O O N E E L .

A L D E R S O N , W I L L I A M .

(A L D E R S O N , *onachtzaam op eene Sopha uitge-
strekt, met boeken, muziekinstrumenten en
papieren omringd, leest:*)

(W I L L I A M , *komt met verscheidene papie-
ren binnen.*)

(A L D E R S O N *hem na eenige oogenblikken
bemerkende.*)

Zijt gij daar, heer Kapelaan! wat wilt gij?

W I L L I A M .

Ik vraag verſchooning, Mijlord, indien ik u
geſtoord heb.

A L D E R S O N .

Het ware beter dat gij mij niet geſtoord had, dan
had gij mij niet om verſchooning behoeven te
vraagen.

W I L -

W I L L I A M.

De zaak is dringend, Mijlord, en van zeer veel gewigt.

A L D E R S O N.

Wel nu?

W I L L I A M.

De Franschen zijn in den voorgaanden nacht, twaalf mijlen van hier, op onze kust, geland.

A L D E R S O N.

Zijn zij? Ik hoop dat zij dan ook wel weder zee zullen kiezen. Wat hebt gij anders?

W I L L I A M.

Eenige brieven en handschriften, welke ik nog in de bibliotheek van de overledene Ladij gevonden heb.

A L D E R S O N.

Uw geheugen wordt door den tijd zwakker, heer Kapelaan! Hoe dikwerf verbood ik u reeds, mij ooit weder dat smartelijk verlies te herinneren! Leg ze daar neder! En nu verzoek ik u, tegen morgen, uwe preek te bestudeeren, want dan zal ik u — niet hooren.

W I L L I A M.

Mijn pligt. ....

A L D E R S O N.

Gij hebt bezigheden, heer Kapelaan, ik wil u niet ophouden.

(WILLIAM, *vertrekt.*)

T W E E.

T W E E D E T O O N E E L.

(ALDERSON, *de ontvangene papieren doorbladerende.*)

Brief aan den verheerlijkten engel — die mij nu voor eeuwig ontrukkt is! liever had ik u nimmer gekend, dan dit aandenken te gevoelen, hetwelk mij tot woede drijft, en mij met al mijn rijkdom en aanzien, ongelukkig maakt! (*De papieren verder doorzoekende.*)... Ook de hand van mijnen HENDRIK! den eenigen dien mij het noodlot voor weinige jaaren overliet: — ook hij wierd door het graf verflonden! — nu ben ik alléén, alle mijne groote oogmerken zijn door zijnen dood vernietigd! nog weinige jaaren, en mijn naam zal met mij ten grave daalen! ô geluk, trouwloos geluk! (*De papieren met drift wegwerpende.*) Weg — weg met alles, wat mij mijn verlies kan te binnen brengen. Waar is CHARLOTTE? Ik moet mij eenige verstrooijing verschaffen. (*Hij schelt.*)

D E R D E T O O N E E L.

ROBERT, ALDERSON.

A L D E R S O N .

Mijne dochter! —

R O B E R T .

Sir ARTHUR BURLINGTON wenscht Mijlord te spreken.

A L-

A L D E R S O N .

Dat hij binnen kome! Mijne dochter moet zo lang vertoeven, tot ik haar doe roepen.

(ROBERT, *vertrekt.*)

A L D E R S O N .

Een goed meisjen! maar zij is eene vrouw, en ik mis eenen zoon, die den naam ALDERSON der vergetelheid ontrukken kan.

V I E R D E T O O N E E L .

SIR ARTHUR BURLINGTON, ALDERSON.

A R T H U R .

Mijlord.....

A L D E R S O N .

Sir ARTHUR....

A R T H U R .

Weet gij dat de *Franschen* geland zijn?

A L D E R S O N .

Zo landt gij, en de duivel!

A R T H U R .

'Er ligt in dien omtrek een groot gedeelte uwer goederen.

A L D E R S O N .

Ik heb mijn geheugen nog, Sir!

A R T H U R .

Indien wij gasten krijgen.....

AL-

A L D E R S O N.

Dan moeten wij hen de kost geeven.

A R T H U R.

Gij schijnt heden in eenen kwaaden luim te zijn,
Mijlord. —

A L D E R S O N.

Het kan zijn!

A R T H U R.

Zoude ik u ook belet doen?

A L D E R S O N.

Het is reeds gedaan.

A R T H U R.

Dan wil ik liever....

A L D E R S O N.

Het kalf is nu reeds verdronken, Sir! door u
verliest het geluk eene lofreden, welke ik haar zo
even wilde toezwaaijen.

A R T H U R.

En waar over, als ik het vraagen mag?

A L D E R S O N.

Om dat zij zo vriendelijk is geweest, mij mijne
gade en eenigsten zoon te ontrukken.

A R T H U R.

Uw verlies is in de daad smertelijk, maar gij
hebt nog eene dochter behouden. —

A L D E R S O N.

Heb ik? Het is goed dat gij mij daar aan her-
innert.

VII. DEEL.

I

A R-

A R T H U R.

Deze frekt u immers nog ten troost?

A L D E R S O N.

Dunkt u dat? hm! de zoon van mijn' voormaa-
ligen schrijffmeester, wierd, om het namaaken van
banknooten, voor een paar uren opgehangen; een
schoone troost voor zijn' ouden vader, dat men
hem, tot reisgezelschap, niet mede opknoopte.

A R T H U R.

Wie kan tegen het noodlot? Geduld is de beste
heelmeester.

A L D E R S O N.

Dat wilde ik wel ... maar het is zo niet! wat is
'er van uw dienst, Sir?

A R T H U R.

Mijn vader had voor eenige dagen de eer....

A L D E R S O N.

Mij, voor u, de hand mijner dochter te verzoe-
ken, en ik had de eer, hem dezelve te weigeren;
ook een groote troost voor u Sir, dat uw vader
met de korf niet struikelde, en hals en beenen brak!
Hij heeft zich goed ter been gehouden.

A R T H U R.

Ik geloof dat de oorzaak van uw weigerend and-
woord hier in bestond; dat Mijlord eene voorwaarde
maakte, om den naam BURLINGTON, met Mij-
lords familie-naam ALDERSON te verwisfelen, en
dat mijn vader zich hier toe niet wilde laten over-
haalen?

A L-

A L D E R S O N.

Ik bewonder uw geheugen, Sir!

A R T H U R.

Deze zwaarigheid is thans uit den weg genomen, Mijlord! mijn vader heeft mijne verzoeken gehoor gegeven, en is gereed zich naar uwen wil te schikken

A L D E R S O N.

Is hij? hum! Dat was zo iets — in de daad niet veel, als ik de waarde der waar beschouw en daar en tegen op den koper let; intusfchen . . (*Hij schelt*) Uit oude vriendschap voor uw' vader zal ik eens zien, wat mij te doen staat.....

V I J F D E T O O N E E L.

R O B E R T, D E V O O R I G E N.

A L D E R S O N, *tegen* R O B E R T.

Mis CHARLOTTE. . .

(R O B E R T, *vertrekt.*)

A L D E R S O N.

Men moet hieromtrent de hoofdperfonage eens raadpleegen.

A R T H U R.

Buiten twijffel, ondertusfchen durve ik mij vleijen, dat mijne geringe verdienften. . .

A L D E R S O N.

De verdienften van uw' vader niet te vergeeten, Sir! Hij diende den Staat weleer in het veld, thans

thans in het kabinet. De uwe.... apropos! Gij zult zeker wel verlangen mijne jagtkamer te zien en mijne honden te leeren kennen mijn opperjaager zal u dezelve toonen De danszaal is ook nog al bezienswaardig, en in geval gij, waaraan ik niet twijffel, een zo goed ruiter, als een bekwaam danser en jaager zijt, zo kan ik u de kennis mijner paarden ook aanbevelen.

A R T H U R .

Indien Mijlord mij wilde toestaan....

(ALDERSON, *schelt.*)

Z E S D E T O O N E E L .

ROBERT, DE VOORIGEN, *kort daarna*
CHARLOTTE.

R O B E R T .

Misf CHARLOTTE zal in één ogenblik hier zijn.

A L D E R S O N .

Sir ARTHUR wil mijne wapenkamer, danszaal en mijne honden en paarden eens bezigtigen; de slotvoogd, stalmeester en opperjaager zullen hem eens rondleiden.

A R T H U R .

Maar....

A L D E R S O N .

Vermaak u wat, Sir!

A R-

A R T H U R.

Maar Misf CHARLOTTE....

A L D E R S O N.

Zal u niet vergezellen.

(CHARLOTTE, *treedt binnen.*)

A L D E R S O N.

Kom nader, Misf! nu, tot wederziens, Sir!

(ARTHUR, *haalt zijne schouders op en vertrekt, ROBERT volgt hem.*)

Z E V E N D E T O O N E E L.

A L D E R S O N , C H A R L O T T E.

(CHARLOTTE *kust haaren vader de hand.*)

A L D E R S O N.

Hoe bevalt hij u?

C H A R L O T T E.

Meent gij Sir ARTHUR?

A L D E R S O N.

Ja, spreek openhartig.

C H A R L O T T E.

Ik ken hem niet genoeg om....

A L D E R S O N.

Zo — en zijn uiterlijk....

C H A R L O T T E.

Verliest, zo dra hij in uw bijzijn is.

A L D E R S O N .

Vleister! (*ter zijde*) zulk eene vrouw zou mij nog gelukkig kunnen maaken, en den naam ALDERSON door mij zelven herstellen; maar — waar vind ik die?

C H A R L O T T E .

Gij schijnt droevig te zijn, mijn vader —

A L D E R S O N .

Wij spreken nu van Sir ARTHUR. Hij is een net danser, een bekwaam ruiter, en een voortreffelijk jaager.

C H A R L O T T E .

Het kan zijn, maar...

A L D E R S O N .

Ook een gek, die zich overal indringt, en vol verwaandheid! —

C H A R L O T T E .

Gij kent hem.

A L D E R S O N .

Hij heeft groote en aanzienlijke verdiensten — van zijne voorouderen geërfd.

C H A R L O T T E .

Het ware beter, dat hij verdiensten van zich zelven had!

A L D E R S O N .

Wat hij niet heeft, wil hij door u behuwlijken.

C H A R L O T T E .

Mijn vader — zo ik het waagen durfde. —

A L D E R S O N.

Wat?

C H A R L O T T E.

U iets te bekennen.

A L D E R S O N.

Spreek de waarheid.

C H A R L O T T E.

Sir ARTHUR verëert mij met zijne liefde; maar! —

A L D E R S O N.

Dat hij 'er u mede verëert is een logen, doch dat ter zijde gesteld! gij moet trouwen. —

C H A R L O T T E.

Mijn vader. —

A L D E R S O N.

'Er is voor mij op de gantsche waereld geene vrouw te vinden, welke mij het verlies uwer moeder vergoeden kan! Ik moet dus vóór mijn dood, van u, nog erfgenaamen zien, zo het mooglijk is. nanceven, die den naam ALDERSON voeren, en voortplanten, en buiten den jongen BURLINGTON, zult gij voorëerst geenen man van aanzien vinden, die ter liefde voor u, zijnen naam zal verzaaken.

C H A R L O T T E.

Misfchien zult gij in het vervolg nog wel zo iemand aantreffen. —

A L D E R S O N.

Dat misfchien geeft mij geene erven, mijne jaaren snellen voorbij en mijne grijsheid komt van tijd tot tijd nader.

C H A R L O T T E.

Gij schikte mij eens den jongen EDUARD toe. —

A L D E R S O N.

Den eenigften zoon van den rijken en aanzienlijken Hertog van *Salisbury*; maar niet den zoon eens rebels, eenes op het schavot onthoofden verraders, zonder rang, zonder tituls, zonder vooruitzigt of vermogen.

C H A R L O T T E.

Gij bemindde hem, mijn vader, en waardeerde zijne eigene verdienften.

A L D E R S O N.

Die waardeere ik nog, en zal dezelveu nog hooger waardeeren, wanneer hij, als een braaf Soldaat de, in onze nabuurschap gelandde, Franschen helpt verjaagen; zo iets beloont de Koning door geld en eertituls, maar geen vader door zijne dochter welke millioenen bezit.

C H A R L O T T E.

Wat zegt gij? zijn de Franschen geland?

A L D E R S O N.

Deze nacht. Een uur geleden heb ik door een estafette de tijding bekomen. Als het Leger niet nog heden slaags raakt en overwint, krijgen wij morgen ongenodigd bezoek.

C H A R.

C H A R L O T T E.

Lieve hemel! Is het gevaar zo nabij! —

A L D E R S O N.

Het is de zaak van den Koning en zijne Generaals, hen afteweeren! Thans spreeken wij niet van oorlogen, maar van trouwen: mishagt u Sir ARTHUR? Spreek openhartig? Ik wil u niet dwingen, noch door mijn vaderlijk gezach een man doen neemen; maar ik begeer geen' ontëerenden bedelaar. Stel mij een' man voor van rang, vermogen en eer, die mij bevalt, die zich door eene plechtige acte verbinden wil, om den naam ALDERSON aanteneemen en op zijne nakomelingen voortteplanten, en hij zal mij wellekom zijn.

C H A R L O T T E.

Dierbaare vader! uwe goedheid, uwe toegeevenheid....

A L D E R S O N.

Heeft haare paalen, dierbaare dochter: eenige dagen kunt gij u beraden, nog agt dagen; maar dan wordt gij getrouwd, — of door BURLINGTON of door een ander, — het is mij om het even, als hij zich slechts aan mijne voorwaarde onderwerpen wil.

A G T S T E T O O N E E L.

Mistrisf HAMMON, DE VOORIGEN.

A L D E R S O N.

Zie daar? onze goede lieve Mistrisf HAMMON.

Mistrisf HAMMON.

Ach Mijlord! Misf! Die Franschen! — die Franschen! —

A L D E R S O N .

Hebt gij hen wel recht vriendelijk ontvangen en in eene kamer gebracht.

Mistrisf HAMMON.

De hemel bewaare ons, Mijlord! waar denkt gij aan? Het gantsche Leger is geland. slechts weinige mijlen van hier; men kan hen duidelijk hooren schieten.

A L D E R S O N .

Gij hebt een scherp gehoor en een fijne reuk, Mistrisf.

Mistrisf HAMMON.

Gij spot Mijlord! als zij nu eens komen....

A L D E R S O N

Dan moet gij het trachten te verhinderen.

Mistrisf HAMMON.

Ach! Het zweet breekt mij, uit enkele angst en schrik, aan alle kanten uit.

A L D E R S O N .

Ook uwe suikerzoete Misf CHARLOTTE, heeft hartkloppingen, — maar om eene andere oorzaak. Ik heb haar zo even een geneesmiddel aan de hand gegeven, maar zij vindt het te bitter, en hoopt dat zij mischien een aangenaamer zal kunnen vinden. Gij, Mistrisf, doet immers ook nog zo iets in de geneeskunde; mij dunkt gij moest met de patient eens raadpleegen, en eenige genesmiddelen uit-

uitdenken, welke boven de mijne de voorkeur hebben; het zal mij aangenaam zijn, indien uwe poging gelukken mag.

N E G E N D E T O O N E E L.

CHARLOTTE, Mistrisf HAMMON.

Mistrisf HAMMON

De heer Graaf is heden in eenen goeden luim. Nu! wat scheelt u hartjen lief? Niet waar, de tijding van de Franschen?

CHARLOTTE.

Dezelve is mij dubbel verschrikkelijk, dewijl mijn EDUARD mischien nog heden met zijn Regiment wordt opgeroepen, om hen tegen te trekken.

Mistrisf HAMMON.

Helaas! die verwenschte oorlog!

CHARLOTTE.

En 'er is nog daar en boven eene tijding, welke mijne droefheid ten toppunt voert.

Mistrisf HAMMON.

Lieve hemel, nog al meer?

CHARLOTTE.

Mijn vader wil mij uithuwelijken.

Mistrisf HAMMON.

Uithuw..... de hemel zij met ons, gij zijt immers reeds zedert drie jaaren...

CHARLOTTE.

Om 's hemels wil! spreek niet zo overluid.

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Nu ja! gij hebt gelijk, ik vergeet mijzelfen; nu het zal niet weder gebeuren. Mijlord sprak dus van uithuwelijken? Ik had zulks wel verwagt. De jaaren snellen voorbij en het is mijnheer om nakomelingen te doen, wijl hij zelf reeds wat te oud is, en ook van een tweede huwelijk niets hooren wil. Maar hij sprak immers ook van geneesmiddelen, van iets bitters, hetwelk u mishaagde, en....

C H A R L O T T E.

Daar onder verstaat hij Sir ARTHUR BURLINGTON, die hem om mijne hand gevraagd heeft.

Mistrisf HAMMON.

Hoe! wat! om uwe hand gevraagd? om de hand van eens anders vrouw, die reeds kinderen heeft...? Dat schreit ten hemel!

C H A R L O T T E.

Lieve HAMMON!

Mistrisf HAMMON.

Nu ja, het is ook waar...; die verwenschte tong! 't is als of zij door een uurwerk wierdt voortgedreven! maar die tijding van de Franschen heeft geheel mijn verstand verbijsterd, lieve hemel! als zij nu eens kwamen aanmarcheeren.

C H A R L O T T E.

Het is eene menschlievende natie! voorzeker, de oorlog maakt in veele gevallen uitzonderingen.

Mistrisf HAMMON.

Wij hoopen dat die uitzonderingen zich voor ons ten besten zullen schikken! maar waar spraken wij ook van...?

C H A R -

C H A R L O T T E.

Van Sir ARTHUR'S verzoek.

Mistrisf HAMMON.

Nu, die krijgt een neus van tien ellen lang, en een korf, waarin hij 'er twintig andere bergen kan.

C H A R L O T T E.

Mijn vader heeft mij agt dagen toegeftaan, om mij te bedenken; maar dan —

Mistrisf HAMMON.

Weet gij wat, hartjen? Zet u aanstonds neder en schrijf alles, met eene zekere warmte aan EDUARD, die zal u daarin ten besten raaden.

C H A R L O T T E.

Dat zal ik; zonder tijd verlies! (*Zij zet zich te schrijven.*)

Mistrisf HAMMON.

Ik hoop dat hij zelf mag koomen en met u een mondelinge afspraak maaken. Hij is reeds federt agt dagen niet hier geweest — en heeft zijn kleine SAARTJEN, geloof ik, in geen zes weken gezien. Het zal hem voorzeker zeer veel vermaak verschaffen, als hij haar, na haare ziekte, zo schoon en vrolijk weder ziet. Ook hebben de kinderpokjens geen het minste spoor achtergelaaten. Dat arme wurmpjen! Ik dacht immers wel, dat het voorspoedig gaan zou! nu, God lof! zij heeft het ergste reeds doorgestaan, aanstaande Hemelvaartsdag gaat zij in haar derde jaar, en — ja, eer ik het vergeet — mijne nicht LIDIJ, is gisteren bij den Landhoevenaar aangekoomen, en heeft zich daar, op mijn aanraaden, voor SAARTJENS, moeder,

der, en voor eene geheime minnares van Sir EDUARD uitgegeeven; geef hem dit, zo duidlijk mooglyk te kennen, op dat hij daaromtrent geen misflag begaat.

C H A R L O T T E.

Goed, goed! zorg nu maar dat ik niet gestoord worde. (*Zij schrijft*)

Mistrisf HAMMON.

ô Ik hoor reeds voetstappen. Ik zal derhalven eens aan het vengster gaan, (*bij zich zelve*) zo is 't het best! Hoe eer hoe liever! wie weet of hij niet nog heden marcheeren moet, en dan was het vergeeffsche moeite!

C H A R L O T T E, *bij zich zelve.*

Nooit was zijne tegenwoordigheid meer noodzaaklyk! zijn vertrek zo nabij. en het gevaar op handen. — ô Hemel! gij alleen moet hem bewaaren. (*Zij vaart voort met schrijven.*)

Mistrisf HAMMON, *het vengster openende.*

Ach! welk een verkwikkende lucht! welk een schoone morgen! zo zacht, zo helder, en die lieve vogeltjens! — Hoe lief zingen zij! (*na eenige flits*) Hoort gij, hartjenlief! als gij Sir EDUARD kunt overhalen, om eens regt voor de vuist met Mijlord te spreken — St! 't is waar, zij schrijft. Dat ik mij ook altijd vergisfen moet! — maar buiten dien, dat gaat ook niet aan. Mijlord is zo rijk als een Koning, trotsch als de grootste Sultan, en LOTJEN is zijne eenigste Dochter. — De arme EDUARD daarentegen heeft, behalven zijn Esquadron, geen penning vermogen. Lieve Hemel! als Mijlord eens wist, dat zij reeds sedert twee

twee jaaren zijne vrouw is en reeds een Dochtertjen bij hem heeft; ik geloof dat hij ons, zonder eenige genade, of barmhartigheid, allen te gelijk de deur uitjoeg! ... Hoor! wat is dat voor een geklapper op de straat? Als de Franschen nu maar niet. .. (*bevreesd het vengster uitziende.*) Ach! Dat zich de hemel erbarme; heb ik het niet gezegt?

C H A R L O T T E.

Wat is 'er?

Mistrisf HAMMON.

Zij koomen! zij koomen!

C H A R L O T T E.

Wie?

Mistrisf HAMMON.

De Franschen. Ik geloof het gantsche leger.

C H A R L O T T E, *opspringende.*

Mijn hemel! (*naar het vengster loopende.*) Ik zie niets.

Mistrisf HAMMON.

Hoe! hier — achter het bosch, digt bij het slot.

C H A R L O T T E.

Lieve HAMMON! Een geheel leger achter eene haage! De angst heeft uw verstand verbijsterd. (*Zij zet zich weder te schrijven*)

Mistrisf HAMMON.

Wat heb ik dan gezien? Ik zag toch van verre eene menigte Ruiters. — (*Zij ziet bevreesd het vengster uit.*) Ach heere jemeni! Hij is het!

C H A R L O T T E.

Wie?

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Hij zelf! zo even steeg hij van het paard, spoedig — koom hier! Hij keek hier naar toe, en ging oogenblikkelijk in huis. — Daar brengt zijn knecht de paarden weg! — Hemel bewaar ons! Wat zweeten die arme beesten! Zij moeten schrikkelijk aangejaagd hebben.

C H A R L O T T E .

Van wien spreekt gij toch?

Mistrisf HAMMON.

Van wien? van uw gemaal, van Sir EDUARD.

C H A R L O T T E .

EDUARD? Is hij gekoomen?

Mistrisf HAMMON.

Ja, indedaad! Stil! Ik hoor hem reeds — waarschijnlijk gaat hij naar uwe kamer; wij moeten roepen — (*de deur openende*) Hier, Sir EDUARD! hier zo.

T I E N D E T O O N E E L .

EDUARD, DE VORIGEN.

E D U A R D .

Mijn waardste! ..

C H A R L O T T E .

EDUARD! (*Hem in de armen snellende.*) wees welkoom, hartelijk welkoom! zo even heb ik aan u gefchreeven. —

Mis-

Mistrisf HAMMON.

Lieve hemel! wat zijt gij verhit! droog toch uw zweet wat af! a propos! zijn u geen Franschen tegen gekoomen?

EDUARD *lagchend.*

Neen, Mistrisf! Ik heb hen geen' goeden morgen kunnen wenschen; maar geland zijn zij.

CHARLOTTE.

En zo digt bij ons!

EDUARD.

Stel u gerust, lieve CHARLOTTE. Lord STORMONT zal deze ongenodigde gasten wel ontvangen, en verwacht versterking, om hen den terug weg te wijzen, Ik moct nog heden naar mijn Regiment, en heb dus geen oogenblik willen verliezen, om u nog eerst eens te zien.

Mistrisf HAMMON.

De hemel zij dank! 'Er is dan toch zo veel gevaar niet, als ik mij wel voorstelde. Nu kinderen, spreekt met elkanderen en stort uwe zielefmarten in elkander's boezems uit; ik zal intuschen in de voorkamer schildwacht houden. Als ik fierk mogt hoesten, dan kooft 'er iemand, dat is het teken; en dan spoedig, door deeze zijdeur langs de kleine trap naar beneden! Maar maak het kort en goed, eer Mijlord wederkooft.

E L F D E T O O N E E L .

CHARLOTTE, EDUARD.

E D U A R D .

Nu lieve CHARLOTTE, eer wij verder gaan, eene goede tijding! Mijn oom, Mijlord KENDALE, weet onze geheimen; hij billijkt onze verbindtenis en volgt mij op den voet, om uw vader, om uw te verzoeken.

C H A R L O T T E .

Wat zegt gij? uw oom?

E D U A R D .

Weet alles! De edelmoedige man heeft zelfs, om zijn verzoek meer gewigt bij te zetten, beslooten, mij tot erfgenaam van alle zijne goederen te verklaaren. Ook heeft hij het door zijne pogingen zo verr' gebragt, dat het proces van mijn ongelukigen vader nog eens is overgezien geworden; hij heeft getuigen gevonden, welke deszelfs onschuld volledig bewezen hebben; en de zaak is reeds zoo verr' gekoomen, dat 'er wel ligt heden, of morgen, eene geheele herroeping van het vonnis op volgt.

C H A R L O T T E .

Koom in mijne armen, EDUARD! zulk eene tijding beurt mij weder op, en geeft mij nieuwe hoop. Mijn vader was u niet ongeneegen; hij wilde slechts, om mij van zijne eigene uitdrukking te bedienen, geen bedelaar, niet den zoon eens op het schavot ter dood gebragten rebels, tot schoonzoon; en wanneer nu deze hinderpaal is weggenomen...

E D U -

E D U A R D.

Dezelve zou immer plaats gevonden hebben, en mijn vader nooit het slachtöffer eener zamenrotting geworden zijn, indien mijn oom was tegenwoordig geweest; maar die snoodaarts rekenden het noodzaaklijk dien edelmoedigen man, naar de *Indien* te zenden, om mijnen ongelukkigen vader eenen sterken steun te ontnemen, en hem dus te zekerder te doen vallen.

C H A R L O T T E.

Gezegend zij zijne terugkomst, welke ten minsten den zoon redt, en zijnen moordenaar ontmaskert. ô Hemel! Ik zou thans gelukkig kunnen zijn, en na eene openhartige bekentenis van mijns vaders toegeevendheid, het einde mijner kwellingen hoopen, — maar die onzalige oorlog. . ! Pligt en eer roepen u op, om u aan duizend gevaaren bloot te stellen.

T W A A L F D E T O O N E E L.

Mistrisf HAMMON, Sir ARTHUR, DE
VOORIGEN.

Mistrisf HAMMON, *voor de kamer sterk
hoestende.*

Nu, nu! wees maar zo driftig niet.

C H A R L O T T E.

'Er kooft iemand.

Mistrisf HAMMON.

Op het Slot van Mijlord moet men bescheiden zijn, en eerst vraagen, of 'er ook bezoek wordt afgewacht.

K 2

A R-

A R T H U R .

Nu, nu! wees maar bedaard mevrouw!

C H A R L O T T E .

Het is de stem van Sir ARTHUR! Ik heb tot nog toe geene gelegenheid gehad om het u te zeggen; hij heeft aan mijn' vader om mijne hand gevraagd.

E D U A R D .

BURLINGTON!

CHARLOTTE, *hem den brief geevende, welken zij te vooren geschreven heeft.*

Zie daar, lees!

Mistress HAMMON, *sterk aankloppende en hoestende.*

Is 'er iemand binnen?

C H A R L O T T E .

Misfchien heeft ARTHUR u zien aankoomen. Gij moet derhalven blijven, om alle verdenking voor te koomen. — In mijne kamer zie ik u weder. (*Zij vertrekt door de zijdeur naar beneden.*)

Mistress HAMMON, *in de kamer hoestende.*

Ziet gij? geen christenziel. — (EDUARD *be-merkenae*) Behalven — hoe! gij hier? Sir EDUARD! wees hartelijk welkoom! wat heb ik u in geen eenwigen tijd gezien! Ei, ei, ei! wat zijt gij veranderd!

E D U A R D .

Eene onpafelijkheid....

Mistress HAMMON.

Neem het mij toch niet kwalijk! wij zoeken Misf

C H A R -

CHARLOTTE Ach, dat lieve kind! ook zij is, zedert de twee maanden, dat gij niet te *Alderson* geweest zijt, zeer veranderd; zij gelijkt dezelfde niet.

E D U A R D.

Het doet mij leed.

Mistrisf HAMMON.

Gij wacht zekerlijk op Mijlord?

E D U A R D.

Ik heb mij reeds laten aandienen.

Mistrisf HAMMON.

Gij zult nog een oogenblik moeten vertoeven; hij liet zich zo even aankleeden. Wilt gij intusfchen zijne dochter uw compliment maaken?

A R T H U R.

Gij hoort immers Mistrisf, dat mijnheer Mijlord wil spreken en niet zijne dochter.

Mistrisf HAMMON.

Dat doet niets ter zaake. Alle bevallige vreemdelingen zijn onze Misf welkoom.

A R T H U R.

Nu juist niet, dewijl ik haar spreken moet.

E D U A R D.

Maar, Sir! ik hoop dat ook mijn bezoek haar niet onaangenaam zijn zal.

A R T H U R.

Het bezoek van een officier? — gij zijt....

E D U A R D.

Dat is de vraag.

ARTHUR, EDUARD *door een lofgnet bs.
gluurende.*

Ach! — als ik mij niet bedrieg, — (*Tot Mistrisf HAMMON.*) Is dit de officier, wien de onlangs uit *Indiën* terug gekomen Admiraal zo grootmoedig heeft aangenomen?

Mistrisf HAMMON.

Juist dezelfde! De zoon van den ongelukkigen Hertog van SALISBURIJ; zijn vader was voorze-ker een braaf man; — maar zo iets mag men niet overluud zeggen.

A R T H U R.

Het is beter dat gij het denkt, en mij bij uwe meesterses aandiend.

Mistrisf HAMMON.

Aandienen? geloof gij dat! Daar zijn de dienstboden voor. Ga maar in de voorkamer.

A R T H U R.

Waartoe zo veele omstandigheden? waar is haare kamer? Ik zal mij zelve wel aandienen. (*Hij wil heen' gaan.*)

E D U A R D, *hem tegenhoudende.*

Sir! ik geloof dat het in alle gevallen ongevoeglijk is, bij eene Dame onverwacht binnen te dringen.

A R T H U R.

Sir! gij zult mij toch geene wellevensheid willen leeren?

E D U -

E D U A R D.

U dezelve herinneren.

A R T H U R.

Weet gij wel met wien gij spreekt?

E D U A R D.

Met Sir ARTHUR EURLINGTON.

A R T H U R.

En gij durft u onderstaan?

E D U A R D.

Gij vergeet u zelve, Sir! met mij spreekt men niet ongestraft op zulk een' toon.

A R T H U R.

Dat ik dat gefnap nog langer moet aanhooren.
(*Hij wil gaan.*)

E D U A R D.

Gij moet blijven, Sir!

A R T H U R.

Welk eene trotschheid! gij durft het waagen!

E D U A R D.

Eenen onbeschaamden achting te leeren.

A R T H U R.

Duivel en dood. (*De hand aan den Degen
staande.*) Indien ik niet in Mijlords huis was —

Mistrisf HAMMON.

Hoe! wat moet dat? Gij zult toch geen geweld willen gebruiken?

E D U A R D.

Mijlords huis? Gij hebt gelijk Sir! Zo iets laat zich beter in de vrijë lucht, onder vier oogen afdoen.

A R T H U R.

Indien ik mij zoo verr' vergeeten konde!

E D U A R D.

Nu, binnen weinige oogenblikken! (*Zijn degen trekkende.*)

Mistrisf HAMMON.

Het wordt waarachtig ernst.

A R T H U R.

Ik moet gaan; want mijn geduld zou ten einde raaken. (*Hij vertrekt.*)

E D U A R D.

Wij blijven bij elkanderen, Sir. (*Hij volgt hem.*)

Mistrisf HAMMON.

De hemel behoede en bewaare ons! Dat gaat nooit goed! Sir ARTHUR! Sir EDUARD! Hoor toch eens hier! — ô Hemel! daar werpt hij dien lomper voor zich van de trappen af, die naar den tuin leiden. — Zeker zullen zij elkanderen dan bij de ooren krijgen. (*Angstig roepende.*) Ach! hola! Is 'er niemand? geen mensch? geen christenziel? Ik moet heenen, om lieden te roepen, die het aan Mijlord zeggen kunnen... Ach! mijne arme, arme Misf, zij zal voorzeker schrikken.

Einde van het eerste Bedrijf.

T W E E-

T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

A L D E R S O N , W I L L I A M .

A L D E R S O N .

Nu, Heer Kapelaan? Ik zie het reeds aan uw neus — de berg is weder zwanger en in barensnood! . . . . wat is 'er?

W I L L I A M .

Sir ARTHUR. . . .

A L D E R S O N .

Bezigtigd de Wapenkamer, —

W I L L I A M .

Neen, Mijlord! hij vecht.

A L D E R S O N .

Hij vecht? met wien?

W I L L I A M .

Met Sir EDUARD VAN SALISBURIJ.

A L D E R S O N .

EDUARD? Is die hier?

W I L L I A M .

Hij kwam, om Mijlord zijne opwachting te maaken, Sir ARTHUR beledigde en tergde hem —

A L D E R S O N.

EN EDUARD nam het kwalijk ; dat is zeer natuurlijk ! Waar valt dat groote werk voor ?

W I L L I A M.

Dat weet ik juist niet ; ik wenschte —

A L D E R S O N.

Weet gij dat niet ? Dacht ik niet, dat 'er een muis ten voorschijn zou koomen. Ha, ha, ha !

W I L L I A M.

Zij snelden beiden met bloote degens naar het park ; maar of zij hunnen weg rechts of links genoomen hebben , kan ik niet zeggen.

A L D E R S O N.

Haast u dan om rechts en links de vechters op te zoeken , om hen met elkanderen te verzoenen , of troost toe te spreken , wanneer 'er reeds één van hen in het gras ligt en troost behoeft.

W I L L I A M.

Gij schertst, Mijlord, en de zaak is zo ernstig, zij betreft het leven van twee menschen !

A L D E R S O N.

Nu, gij wilt toch niet, dat ik die gekken zal opzoeken en van elkanderen scheiden ? Het is uw werk, lieve Kapelaan ! den overwonnenen tot zijn vertrek te bereiden, en de overwinnaar zal mij welkoom zijn.

W I L L I A M.

Beveel ten minsten Mijlord, dat uw jaager mij de vechters in het park helpt opzoeken.

A L-

A L D E R S O N .

Vermaan hen daartoe uit mijn naam. Maar gij behoeft u niet te overhaasten, want het geen geschieden kon, is waarschijnlijk reeds geschied, al was het maar in dien tijd welken gij hier verpraat. (WILLIAM *vertrekt schielijk*)

T W E E D E T O O N E E L .

Mistress HAMMON, ALDERSON.

A L D E R S O N .

Zie daar! mijne lieve zoete HAMMON! Hoe staat het met de Franschen?

Mistress HAMMON.

Ach! niets van de Franschen, Mijnlord! iets veel ergers! Sir EDUARD. —

A L D E R S O N .

Is gebleeven.

Mistress HAMMON.

Gebleeven? Sir EDUARD?

A L D E R S O N .

Nu; ik dacht dat gij mij die troostrijke tijding kwaamt brengen.

Mistress HAMMON.

De hemel behoeft en bewaare ons! om de gantsche wereld niet! Ik wilde u slechts zeggen dat Sir ARTHUR hem schrikkelijk beleedigd heeft, en —

A L -

A L D E R S O N .

En dat EDUARD hem heeft uitgeëischt , dat zij beiden den degen getrokken hebben , en door den tuin naar het park geloopen zijn ; ter rechter of ter linker zijde , dat weet gij niet.

Mistrisf HAMMON.

Gij weet dus alles reeds? Geen mensch kan hen vinden ! Ik liep wat ik loopen kon , om hen in te haalen ; maar daar was geen denken aan.

A L D E R S O N .

Ik geloof het wel ! ha , ha , ha !

Mistrisf HAMMON.

Lagch niet , Mijlord ! Het ongeluk is grooter dan gij denkt ! ook mijne arme Misf —

A L D E R S O N .

Mijne dochter?

Mistrisf HAMMON.

Viel van schrik in onmagt —

A L D E R S O N .

En verlaat gij haar dan ?

Mistrisf HAMMON.

Zij is weder cenigzints hersteld en — nu liep ik spoedig herwaards. —

A L D E R S O N .

Goed ! Loop nu ook weder zo spoedig derwaards , op dat zij niet van eene tweede onmagt overvallen wordt.

D E R -

†

D E R D E T O O N E E L.

ROBERT, DE VOORIGEN.

R O B E R T.

Mijlord KENDALE —

A L D E R S O N.

De Admiraal? (*bij zich zelve.*) Hoe kom ik
aan die eer! (*overluid*) Dat hij binnen koome!

(ROBERT *vertrekt.*)

A L D E R S O N.

Nu, lieve, zoete HAMMON! Drentel nu maar
naar mijne dochter

Mistrisf HAMMON.

Maar de vechters, Mijlord? —

A L D E R S O N.

Daar is reeds voor gezorgd; zorgt gij nu maar
voor uwe lijderes! Ik zal u teritond volgen.

(Mistrisf HAMMON, *vertrekt.*)

Met dat al is die heer aanstaande Schoonzoon
een wilde knaap! Hier in het Slot, en onder
mijne oogen! ..

V I E R D E T O O N E E L.

Lord KENDALE, ALDERSON.

K E N D A L E.

Goeden morgen, Mijlord! vergeef het mij...

A L-

A L D E R S O N .

Dat gij uwen nabuur , zedert uwe terugkomst uit de Indiën , reeds eene enkele keer met uw bezoek vereerd hebt? — Nu gij kooft toch eindelijk ten tweeden maalen , en mijne vergiffenis volgt dus van zelve — wees welkom.

K E N D A L E .

Mijne wonden , Mijlord — het podagra ...

A L D E R S O N .

Zeer goed , Mijlord! het is beter den dood te gemoet te hinken , dan te loopen! wij haalen hem nog altijd vroeg genoeg in.

K E N D A L E .

Zo denk ik 'er ook over.

A L D E R S O N .

Gij zijt in den rouw , Mijlord — toch niet over de Franschen?

K E N D A L E .

Waarachtig niet! Bevond ik mij nu aan het spits eener Vloot , zo zou ik hunne wijven en matresfen gelegenheid tot rouwen geeven , dat zij gedurende hun gantsche leven aan den Admiraal KENDALE denken zouden. Ik erger mij nu over den ouden WEDWAY! Hij offert twee derde deelen van zijne Vloot , benevens eenige duizend dappere Britten op , en laat de Franschen voorleden nacht onze oevers verrassen , om slechts zijn ellendigen grijzen kop te redden! Neen , Mijlord! dat floers geldt mijnen ouden broeder , den Aartsbisshop , die zijn gantsche leven door at en dronk , en voor eenige weeken , zat van wellust , zich uit de

de waereld pakte. Ik zou zijn verlies betreuren, wanneer hij mij niet eene halve millioen Guinjes tot troost had gelaaten.

A L D E R S O N.

Dank zij dien besten broeder, Mijlord; maar nog grooter dank zijnen geneesheer!

K E N D A L E.

Den bereider van het kruid, Mijlord! zijn wel eerwaarde vondt goed, zich geduurende de laatste stormwind dood te schieten. Ik ben zijn cenigste erfgenaam en — wijl ik buiten dien te veel van dat metaal bezit, en vrouw noch kinderen heb, zo heb ik dien blinkenden aardklomp op mijn armen neef EDUARD, laaten afschrijven.

A L D E R S O N.

Dit is edelmoedig, Mijlord! zeer edelmoedig! Gij zijt mijn man en dezen middag mijn gast. Gij kunt mij in allen gevallen de Franschen helpen ontvangen, wanneer die eens zo beleefd waren, mij een bezoek te geeven.

K E N D A L E.

Stel u gerust, Mijlord! Graaf STORMONT heeft het bevel over onze troepen, en zal hen wel ontvangen. Alles wat handen en wapenen heeft stroomt naar zijn leger toe; ook mijn jonge vriend EDUARD, moet naar zijn Regiment. —

A L D E R S O N.

δ, Die is reeds druk bezig.

K E N D A L E.

Tot nog toe niet, Mijlord, maar hij maakt zich
ge-

gereed en zal zich binnen weinige minuten hier bevinden, om zich u aan te bevelen.

A L D E R S O N.

Juist! hij bevondt zich reeds hier en zoekt zo wat tijdverdrijf met Sir ARTHUR BURLINGTON.

K E N D A L E.

Met dien windmaaker?

A L D E R S O N.

Zij zijn beiden in den tuin, om zich in het vechten te oefenen.

K E N D A L E.

Mijlord —

A L D E R S O N.

Sir ARTHUR heeft uw Neef beledigt; ik verwacht elk oogenblik tijing. —

K E N D A L E.

Hagel en Satan! zij zullen toch niet...

A L D E R S O N.

Wij willen het niet hoopen.

K E N D A L E.

Wij willen het niet hoopen? — Daar door wordt het ongeluk niet afgewend, Mijlord!

A L D E R S O N.

Mijne wenschen zijn voor EDUARD.

K E N D A L E.

De duivel haal' uwe wenschen! hulp en bijstand moet men verleen. (*Hij wil vertrekken.*)

A L-

A L D E R S O N.

Overhaast u niet, oude Heer! wat geschieden zal, is reeds geschied; ook heb ik al lieden afgezonden. — Ha, zijt gij daar Kapelaan? wel nu?

V I J F D E T O O N E E L.

WILLIAM, DE VOORIGEN, *kort daarna* ROBERT:

W I L L I A M.

Alles is weder in rust, Mijlord?

K E N D A L E.

Leeft EDUARD?

W I L L I A M.

Ja Mijlord.

A L D E R S O N.

En BURLINGTON?

W I L L I A M.

Is door Sir EDUARD ontwapend geworden.

K E N D A L E.

Braave Jongen!

A L D E R S O N.

Derhalven zonder bloedvergieten? Dat dacht ik wel. (*Hij schelt.*)

ROBERT, *komt binnen.*

A L D E R S O N.

Men moet Sir ARTHUR BURLINGTON melden, dat zijn vader doodkrank ligt, en hem ten spoedig-

VII DEEL.

L

sten

sten wil spreken; ik wil hem wel ontslaan om afscheid te nemen.

ROBERT, *vertrekt.*

A L D E R S O N.

Die bloodaart! Hij laat zich ontwapenen!

K E N D A L E.

Van mijn Neef, Mijlord! Voor hem eene eer te meer.

A L D E R S O N.

Te veel eer! Hij heeft den burgvrede gebroken, en den aan mij verschuldigten eerbied uit het oog verlooren. Uw Neef vergeef ik het; hij wierd 'er toe gedwongen, en heeft zich van zijnen vijand met eer ontslagen. (*Tot WILLIAM.*) Ga heen! Sir EDUARD zal mij welkoom zijn.

WILLIAM, *vertrekt.*

Z E S D E T O O N E E L.

K E N D A L E, A L D E R S O N.

A L D E R S O N.

Die schaaker! wanneer hem die jonge Soldaat naar zijne voorouders gezonden had, ik zou 'er mij niet over bekreunen.

K E N D A L E.

't Is nu beter, Mijlord! Sir ARTHUR's vader heeft veel invloed! EDUARD mist zijne aanbeveeling, en —

A L-

A L D E R S O N.

Aanbeveeling? Bij eene halve millioen, en een dapper hart...?

K E N D A L E.

Maar, Mijlord! Het proces van zijn' ongelukigen vader wordt op bevel van den koning nog eens overgezien; men heeft reeds getuigen en bewijzen zijner onschuld gevonden: wordt dezelve geheel bewezen, dan heeft EDUARD de grootste hoop, van alle de goederen en de aangeërfde Titels van zijn vader, weder te erlangen.

A L D E R S O N.

Hm! Dat zal mij vermaak doen.

K E N D A L E.

Wat dunkt u, Mijlord — als wij, zo de zaak eens een ander aanzien kreeg, onze oude onderhandeling eens weder op het tapijt bragten? eens bestemde gij uwe dochter voor den zoon van den Hertog van SALISBURIJ — wanneer nu de vader onschuldig bevonden, en de zoon in zijne vaderlijke rechten hersteld wierd?... .

A L D E R S O N.

Dat is eerst de vraag!

K E N D A L E.

Beiden is reeds zo goed als beflist! Ik wagt nog heden, in eenen brief van den Lord Kanselier, de bevestiging.

A L D E R S O N.

In dat geval — maar ik heb zo even den held BURLINGTON hoop gegeven. — Wij moeten zien! (*Eij schelt.*)

L 2

Z E-

Z E V E N D E T O O N E E I L .

ROBERT, DE VORIGEN, *kort daarna*
EDUARD.

ALDERSON *tegen* ROBERT.

Mijne dochter —

ROBERT, *vertrekt.*

K E N D A L E .

Daar komt EDUARD! Nu koom wat nader bij! Mijlord wenscht u te spreken.

EDUARD *tegen* ALDERSON.

Mijlord! Beschaamd moet ik u om vergeeving vraagen —

A L D E R S O N .

Wegens die vechtpartij in het park? Zij is reeds voorbij. Bemint gij mijne dochter?

E D U A R D .

Mijlord....

A L D E R S O N .

Bemint gij mijne dochter?

E D U A R D .

Mijlord — ik kan niet...

A L D E R S O N .

Niet?

E D U A R D .

Ontkennen, dat ik haar onuitspreeklijk hoogacht, en...

K E N .

K E N D A L E.

Lief heb! Nu spreek voor de vuist, goede vriend!
Mijlord weet alles!

E D U A R D, *getroffen.*

Mijlord?

K E N D A L E.

Bewilligt alles!

A L D E R S O N.

Zacht, zacht, heer gevader! wij moeten 'er nog eens in 't bijzonder over spreken! derhalven — gij bemint mijne dochter?

K E N D A L E.

Ja, Mijlord!

A L D E R S O N.

Mijlord! De spraakdeelen van uw neef zijn hoop ik nog in goede orde. — (*Tegen* E D U A R D.) Derhalven?...

E D U A R D.

Ik moet bekennen — haar verstand, haare schoonheid, haare....

A L D E R S O N.

Haare deugden en gebreken zijn mij bekend, zonder dat gij mij dezelve herinnerd! de vraag is, of gij haar bemint?

E D U A R D.

Ja Mijlord; met de uiterste tederheid! maar ik vrees...

A L D E R S O N.

Een Soldaat! Foei!

L 3.

E D U -

E D U A R D.

Uw misnoegen — uwe ongenade...

A L D E R S O N.

Zo gij de Franschen niet terug slaat — ja; buiten dat, zijn wij vrienden.

E D U A R D.

ô Mijlord! zo veel goedheid.

A L D E R S O N.

Wij moeten dezelve eerst optellen, om te zien, of het facit de moeite beloont, om een zo wijdloopig dankadres aanteneemen.

A G T S T E T O O N E E L.

C H A R L O T T E, D E V O R I G E N.

A L D E R S O N.

Nu, hoe gaat het Misf? zijt gij van uwe onmagt bekoomen?

C H A R L O T T E.

Lieve vader. —

A L D E R S O N.

Vrouwen zijn en blijven vrouwen! onmagten bij het prikken eener naald, en tijrannij, zo dra men zijn oog aan bloed gewent. Bemint gij dien jongling? (*Op EDUARD wijzende.*)

C H A R L O T T E.

Mijn vader —

A L D E R S O N.

Bemint gij hem?

C H A R-

C H A R L O T T E.

Mijn vader — ik —

A L D E R S O N.

Mijn geduld doet heden een meesterstuk!

C H A R L O T T E, *beevende.*

Ik moet bekennen, dat ...

K E N D A L E.

Ik zeg het u in vertrouwen, Mijlord — zij bemint hem.

A L D E R S O N.

Ik zeg het u in vertrouwen, Mijlord! Ik vraag het u niet, maar in 't bijzonder mijne dochter. Nu? een antwoord, Misf!

C H A R L O T T E.

Wanneer gij het volstrekt beveelt —

A L D E R S O N.

Wie beveelt, vraagt niet! Ik wil weeten —

K E N D A L E, *zacht tegen CHARLOTTE.*

Spreek geheel openhartig.

A L D E R S O N.

Vervloekte snapper! nu?

C H A R L O T T E.

Wanneer gij — inderdaad — ik moet bekennen hij heeft eigenschappen...

A L D E R S O N.

Die heeft iedere gek.

L 4

C H A R.

C H A R L O T T E.

Deugden — voorrechten — die mijne genegenheid — mijne achting — mijne liefde verdienen.

A L D E R S O N.

Derhalven bemint gij hem?

C H A R L O T T E

Ja, mijn vader.

A L D E R S O N.

En gij jongen heer?

E D U A R D.

Ik bemin haar onuitspreeklijk.

A L D E R S O N *tegen* K E N D A L E.

Koom Mijlord!

K E N D A L E.

Beveel slechts.

A L D E R S O N.

In mijn Kabinet.

C H A R L O T T E *en* E D U A R D *tegelijk de hand van* A L D E R S O N *kusfende.*

C H A R L O T T E.

Lieve Vader!

E D U A R D.

Mijlord!

A L D E R S O N.

Uw gehoorzaame dienaar! koom hier heen oude, maar overhaast u niet.

K E N:

K E N D A L E.

Gij laat mij de revue pafseeren, Mijlord!

A L D E R S O N.

Wanneer mijne oogen maar deugden! Ik kan niet onderscheiden of gij hinkt dan fruikelt.

K E N D A L E.

Nadat de grond is, Mijlord! Hier op het aardrijk hoop ik nog te danfen.

A L D E R S O N.

Het zal mij vermaak doen! Maar de Franfchen moesten op het bal niet de muziek geeven.

K E N D A L E.

Wij willen het niet hoopen, Mijlord! wij willen het niet hoopen! (*Hij gaat heen.*)

A L D E R S O N, *volgt hem.*

N E G E N D E T O O N E E L.

C H A R L O T T E, E D U A R D.

E D U A R D, C H A R L O T T E *in de armen
fnellende.*

o Mijne dierbaarfte! uw vader is onbegrijpelijk goed! De levendigheid en vriendelijkheid, waarmede hij de bekendtenis mijner liefde aanhoorde, doet mij alles hoopen.

C H A R L O T T E.

Naauwlijks kan ik het gelooven! Deeze haastige verandering zijner voornemens —

E D U A R D.

Heeft mijn goede Oom bewerkt — aan zijne voor-
sprak alleen hebben wij ons geluk te danken! Ô
mijne geliefde! zo zal ik dan eindelijk aan de wae-
relt vrijelijk durven bekennen, dat gij mijn eigen-
dom, mijne geliefde, mijne echtgenootte zijt? welk
eene zaligheid ligt 'er voor mij in dat vooruitzicht
opgeflooten!....

C H A R L O T T E.

Wanneer wij het zelve nu eerst volkomen ver-
kregen hebben, wanneer 'er nu geene nieuwe hin-
derpaalen —

E D U A R D.

Voorzeker niet, lieve CHARLOTTE! mijn oom
zal uw' vader alles toegeeven; alles aan zijne eige-
ne schikking en willekeur overlaaten; hij heeft het
mij beloofd — en uw vader zelve — hij sprak met
zulk eene warmte, welke mij verrukte, drukte mij
de hand, noemde mij zijnen vriend.

T I E N D E T O O N E E L.

Mistrisf HAMMON, DE VOORIGEN.

Mistrisf HAMMON.

Vreugde boven vreugde, kindertjens! Alle uwe
onheilen neemen een einde! Zo even ontmoeteden
mij Papa met Mijlord KENDALE — „*De vinger*
„*gespitst;*” riep hij mij toe — „*'er moet bruids*
„*goed bezorgd worden!*” waartoe, Mijlord? voor
wie? „*Nu naar uwe suikerzoete CHARLOTTE*
„*gedrenteld, daar zult gij het nieuws hooren*”
— Aanstonds gaf hij enen kamerdienaar bevel,
om

om die beiden Notarissen, welken gisteren avond, om het vervaardigen van een koopcontract hier aangekomen zijn, ten spoedigsten bij hem te roepen, om eene trouwbelofte optestellen. Ach kindertjens! Ik was bijna van vreugde in onmagt gevallen!

C H A R L O T T E.

ô Die goede, liefderijke vader!

Mistrisf HAMMON.

Ja — dat is nu alles zeer goed en voortreffelijk! maar, hoe zal het gaan, kindertjens, wanneer het trouwen zelve zal geschieden? — lieve hemel! gij kunt u toch niet tweemaal laten trouwen!

C H A R L O T T E.

HAMMON uwe aanmerking verschrikt mij. In dit oogenblik gevoelt mijn vader mischien de dwaaze vreugde, de oorzaak van ons geluk te zijn; wanneer hij nu ontdekt ...

Mistrisf HAMMON.

Het beste middel is — dat wij zo lange zwijgen tot dat de contracten ondertekend zijn. Hij mag daarna vrij losbulderen en alles weder willen herroepen; maar wat geschreeven is, is geschreeven, en wat geschied is, is geschied!

C H A R L O T T E.

ô Hemel! Ik sidder bij deeze gedachten!

E D U A R D.

Mijn Oom moet middelaar zijn; en hem, zoo behoedzaam als mogelijk is, voorbereiden —

Mis-

Mistrisf HAMMON.

En dan zal ik 'er ongemerkt dat lieve zoete SAARTJEN bij haalen; die zal hem zo lang kusschen en streelen, tot dat hij weder bedaard is, tot dat ...

E D U A R D .

Mijne SARA! Ik kan het oogenblik naauwlijks afwachten, om haar te zien.

E L F D E T O O N E E L .

K E N D A L E , D E V O O R I G E N .

K E N D A L E .

Lieve kinderen! alles is in orde! Mijlord volgt mij op den voet na; hij geeft zijne toestemming en zelfs wanneer gij uw proces verliezen mogt; hij verlangt alleenlijk, dat gij in het vervolg den naam ALDERSON voeren, de Franschen uit het land helpen jaagen, en dan van de armée uw afscheid nemen zult.

E D U A R D .

Mijn weldoender! mijn vader! Aan u heb ik mijn geluk, mijne rust en mijn leven te danken.

Mistrisf HAMMON.

Ja, alles is zo gewenscht als mooglijk is, maar de veldtogt tegen de Franschen wil mij maar niet in het hoofd. Wanneer gij nu — ik sidder en beef bij de bloote gedachten — wanneer gij nu — de hemel zij met ons, eens doodgeschoten wierd — en die mooglijkheid is toch daar — wat baat dan alle toestemming?

C H A R

C H A R L O T T E.

Ach hemel! Die gedachten is verschrikkelijk!
zo nabij ons geluk en nog meer nabij onzen ondergang.

E D U A R D.

Voedt deze droevige erinnering niet, mijne dierbaare! de oorlog met onze vijanden is minder gevaarlijk dan gij denkt! Hunne landing was eene onbezonnene onderneming, welke zij zich mischien in dit oogenblik reeds beklagen. Zij kunnen en zullen, met hun gering getal troupen, hoe dapper die ook zijn mogen, het tot geen beslissenden slag laten koomen —

T W A A L F D E T O O N E E L.

A L D E R S O N , D E V O R I G E N .

A L D E R S O N .

Nu, oude! uw neef heeft, hoop ik, niets tegen mijne voorwaarde?

K E N D A L E .

Het geringste niet! De wenschen van de beide gelieven zijn de uwe.

A L D E R S O N .

De notarisfen zijn reeds druk bezig en zullen oogenbliklijk volgen. Die heeren van de kunst hooren overal thuis, en hebben hunne instrumenten in alle gevallen bij zich; koop-, pacht- en huwlijks contracten; zij mogen 'er nu één van invullen en alles is in orde.

K E N -

K E N D A L E .

Zo veel te beter.

A L D E R S O N .

Nu, Misf! het gaat wat spoedig, zo als gij ziet, zo na mijne gewoone wijze van handelen, ook hebben wij niet veel tijd te verliezen; want als het met de Franschen eens ernst wordt dan moet de heer gemaal naar 't veld!

Mistrisf HAMMON.

Ach die verwenschte Franschen! Ik zou hen de oogen kunnen uitkrabben!

A L D E R S O N .

Gij zoud daar mede welligt uw nagels verliezen, Mistrisf, en die zult gij toch, in geval gij weder trouwen mogt, hoog nodig hebben!

Mistrisf HAMMON.

ô Mijlord schertst altijd.

A L D E R S O N .

Geeft elkanderen derhalven de hand, en zwerft elkanderen eeuwige trouw; het verstaat zich, dat deeze eed zich ijderen morgen vernieuwen moet — en ontvangt mijnen zegen, met een half millioen ten huwelijk.

EDUARD, Mijlord!

CHARLOTTE, mijn vader!

} beiden, hem te ge-
lijk de hand kus-
sende.

A L D E R S O N .

Welke verdubbeld wordt, zo dra het LADIJ be-
haagen zal, mij, door eenen jongen ALDERSON,
tot grootvader te bevoorleren.

Mis-

Mistrisf HAMMON, *ter zijde.*

Ach Heere Jemeni! Als onze SAARTJEN nu eens een Jongen was, wat zou dat voortreffelijk zijn! —

A L D E R S O N.

Krijgt gij geene kinderen, dan is mijn vloek uw erfdeel! Dat begrijpt gij, jongen heer!

Mistrisf HAMMON

De hemel behoeve en bewaare ons! De menschen zullen toch wel geene kinderen toveren!

A L D E R S O N.

Elke dag wordt mij reeds dierbaarder; derhalven maak ik met uwe vereeniging den meesten spoed. Krijgt uw man bevel om den Franschen tegen te trekken, en wordt hij dood geschooten, zoo moet zijne plaats aanstonds door een ander vervuld worden; komt hij gelukkig terug, het welk ik van harten wensche, zo neemt hij zijn afscheid, wordt een goed huisvader en legt 'er zich op toe, om mijne wenschen te vervullen. — Ha! Daar komen onze contract-smeders. —

D E R T I E N D E T O O N E E L.

H A I J, FRICK, DE VOORIGEN.

A L D E R S O N.

Is alles gereed?

H A I J.

Alles, op het ondertekenen na.

A L-

A L D E R S O N.

Laat eens zien! — zij zijn immers van gelijken inhoud? (*het contract overlezende*).... Den naam ALDERSON voor zich en zijne nakomelingen aanteneemen.... Vijfhonderdduizend Pond voor de eerste mannelijke erfgenaam. Zeer goed! (*tegen KENDALE*) Zie daar Mijlord — lees het.

KENDALE, *het contract doorlopende.*

Hm! hm! Alles is goed, tot aan den mannelijken erfgenaam; daar moet de hemel borg voor stellen!

A L D E R S O N.

Ten minsten wil ik hem daar toe zijnen mildsten zegen afbidden.

K E N D A L E.

Gij brengt den jongen man in verlegenheid, Mijlord! (*tegen EDUARD*) wilt gij het leezen, vriend?

E D U A R D.

Het is onnodig, lieve oom! uw wil is de mijne.

K E N D A L E.

En gij, Misf....?

ALDERSON, *het contract terug neemende.*

Zij kent haaren vader! Ziet daar — Heeren pannelikkers, voleindt uw werk! Laat het ondertekenen.

V E E R.

V E E R T I E N D E T O O N E E L.

ROBERT, DE VOORIGEN, *daarna een*
KAMERDIENAAR *van den Admiraal*
KENDALE.

A L D E R S O N.

Wat is 'er?

R O B E R T.

Een Kamerdienaar van Mijlord KENDALE be-
vind zich in de voorkamer.

KENDALE *tegen* EDUARD.

Zonder twijffel met tijding van den Kanselier —
(*tegen* ALDERSON, Mijlord, vergun mij....! (*hij*
wil gaan.))

A L D E R S O N.

Blijf hier oude! De Kamerdienaar heeft waar-
schijnlijk jongere beenen — (*Tot* ROBERT) laat
hem binnen komen.

ROBERT, *wil gaan.*

K E N D A L E.

Ik hoop, Mijlord, dat mijn neef thans de ver-
bindtenis met uwe dochter volkomen waardig
zal zijn.

DE KAMERDIENAAR, *komt binnen en*
geeft zijn' Heer eenen brief.

K E N D A L E.

Vergeef mij, Mijlord! (*Hij breekt den brief*
open en leest denzelven met toeneemende vreug-
VII. DEEL. M *de.*)

de) — Kinderen — Mijlord — groot nieuws — heerlijke tijding — buiten alle verwachting. —

A L D E R S O N.

Gij vergeet uw podagra, vriend!

K E N D A L E.

Weenen — lagchen — dansen zou ik van vreugde! EDUARD! goede, lieve jongen — gij zijt thans Hertog — Hertog van *Salisbury*; in alle de rechten van uwen vader hersteld! En gij goed lief meisjes — zijt thans Hertogin!

E D U A R D.

Hemel! is het mogelijk?

C H A R L O T T E.

E D U A R D!

A L D E R S O N, *koel.*

Ik wensch u geluk!

Mistrisf HAMMON.

De hemel zij eeuwig gedankt! Nu behoeft hij toch niet te marcheeren!

K E N D A L E.

Juist nu moet hij vechten, zijne bevordering eere aandoen! (*Tegen* ALDERSON) Mijne vrienden hebben doorgedrongen, de rechtvaardige zaak heeft gezegepraalt, de koning heeft alles bewilligd, het patent is reeds afgevaardigd!....

A L D E R S O N.

Wees bedaard, lieve vriend! Het podagra mogt misschien in uwe long slaan!

K E N -

K E N D A L E.

Wat podagra! wat long! Ik denk nu aan ons geluk. aan het geluk van mijn braaven neef! Nu heeft hij alles wat hij wenschen en verlangen kan — rijkdom, eere, de gunst des Konings!...

E D U A R D.

En het geen nog dit alles overtreft — mijne
C H A R L O T T E.

A L D E R S O N.

Gij hebt gelijk, jonge man! Het overige is op zijn hoogst maar eene toegift. Derhalven ter zaak! eerst zullen de contracten hier in orde gebragt worden, en daarna wil ik mijnen Kapelaan beveelen, den Admiraal iets voortspeelen, ingeval hij zijne vreugde al dansende wil aan den dag leggen. De pen, heer Notaris — spoedig!

K E N D A L E.

Vergun mij, Mijlord! omstandigheden veranderen de zaak! Al het overige in het contract kan blijven; maar de naam ALDERSON moet thans doorgestreeken, en in deszelfs plaats, *Hertog van SALISBURIJ* geschreven worden.

A L D E R S O N.

Moet — *doorgestreeken* worden? Mijlord schijnt zich zelve, uit loutere vreugde, te vergeeten.

K E N D A L E.

Vergeef het mij, Mijlord, dat ik bij een, zoo ten uitersten verblijdend voorval, de regels der welvoeglijkheid uit het oog verlieze, en u niet te vooren omtrent deeze verandering, welke gij zelve

M 2

nog

nog heden hoogst noodzakelijk zult vinden, om uwe toestemming verzocht heb.

A L D E R S O N.

Gij gelooft derhalven dat deeze verandering hoogst noodzakelijk is?

K E N D A L E.

Hoogst noodzakelijk! Bedenk dit zelf eens! De gunst van den vorst is zoo groot, zoo buiten alle verwachting, dat men ten uitersten ondankbaar handelen zoude, indien men maar één oogeblik verzuimde.

A L D E R S O N, *koel.*

Voorzeker.

K E N D A L E.

Derhalven met uwe toestemming — wij hebben zeer weinig tijd te verliezen. — E D U A R D moet, alvorens hij naar zijn Regiment vertrekt, naar *London*, om den koning te bedanken —

A L D E R S O N.

Dat is billijk.

K E N D A L E.

Derhalven — doorgestreeken, mijne Heeren, en Hertog van *Salisbury* in de plaats geschreven.

A L D E R S O N.

Het moet dan zoo? — voltrekt?

K E N D A L E.

Het is geen vraagenswaard, Mijnlord! gij ziet het immers zelf?

A L D E R S O N.

De hemel zij dank! Ik heb nog oogen en ooren!
(tegen EDUARD) maar eerst moet ik uwe meening weeten, Sir —

E D U A R D.

Ik vleije mij, dat Mijlord deeze kleine verandering zal goedkeuren —

A L D E R S O N.

Het komt hier niet op mijne goedkeuring, maar op uw willen of niet willen aan! Wilt gij dat de naam ALDERSON in het contract doorgestrecken worde?

E D U A R D.

Zodra gij het aan mijne verkiezing overlaat — ja, Mijlord! De omstandigheden...

K E N D A L E.

Dat blijkt immers van zelve, Mijlord! Bedenk eens...

ALDERSON, *lagchend.*

Zoo! recht voor de vuist; dat bevalt mij! Derhalven — gelijk Mijlord zo even geliefde aantemerkten — *omstandigheden veranderen de zaak!* Dat is ook bij mij het geval! (*zijne dochter wegvoerende; tegen de beiden Notarissen*) volgt mij, mijne Heeren.

CHARLOTTE, *onder het heen gaan.*

Mijn vader! —

E D U A R D.

Mijlord! CHARLOTTE!

M 3

K E N-

K E N D A L E.

Mijlord! waarheen! waar toe die verwijdering?

A L D E R S O N.

Hebt eenige oogenblikken geduld, Mijlords! Gij zult spoedig antwoord bekomen. (*Hij vertrekt met CHARLOTTE; HAIJ EN FRICK volgen hem.*)

VIJFTIENDE TOONEEL.

KENDALE, EDUARD, Mistrisf HAMMON,
een KAMERDIENAAR.

Mistrisf HAMMON.

Dat is nooit in orde! Ik ken Mijlord! Als hij zo geveinst lagcht, dan ligt 'er altijd een angel in het gras.

E D U A R D.

ô Hemel! Laaten wij hem volgen!

K E N D A L E.

In het geheel niet.

E D U A R D.

Maar als hij nu eens...

K E N D A L E.

Hij moet zich verklaren. Gij hoordet immers, dat wij binnen weinige oogenblikken antwoord zouden bekomen; dit moeten wij afwachten. —

E D U A R D.

Maar hij nam CHARLOTTE met zich mede.
Wan-

Wanneer hij zijn woord eens introk!... Ik beef bij die gedachten.

K E N D A L E.

Veinzerij! Den Hertog van *Salisbury* met onmeetbare rijkdommen, aan eene gril op te offeren! Dan moest hij al zijn verstand verloren hebben.

Mistrisf HAMMON.

De duivel mag hem betrouwen! wij hebben hier meer van die grappen!

E D U A R D.

Hoort toch, lieve oom! Het is misfchien nog tijd! laten wij hem volgen...

K E N D A L E.

En ons belagchelijk, ja geheel verachtelijk maaken?

E D U A R D.

Ik vrees alles!

K E N D A L E.

Gekheid, zeg ik u! Hij zal terugkomen; de zaak als 't ware overlegt hebben, twijffelingen opwerpen, zwaarigheden maaken, en eindelijk ja zeggen. Ik ken de kunstjens van die lieden. Zij willen gaarne altijd gelijk hebben; wanneer men hen nu daarin toegeeft, en als dan nederig verzoekt, laten zij eindelijk hunne hoogheid vaaren... en doen wat zij willen.

Mistrisf HAMMON.

Moest ook die vervloekte brief juist komen in het zelfde oogenblik, dat men het contract onder-tekenen wilde!

K E N D A L E.

Juist ter rechter tijd, Mistris! was dezelve een paar minuten laater gekoomen, dan hadden wij nu een duivelsch gekakel; de voorwaarden waren ondertekend, wij moesten dezelve met of tegen onzen zin vervullen, en mischien alle de gunstbewijzen van den Koning aan den spijker hangen!

Z E S T I E N D E T O O N E E L.

H A I J, F R I C K, D E V O O R I G E N.

Mistris HAMMON.

Ha! daar komt eene boodschap!

K E N D A L E.

De twee Notarissen! — (*tegen* EDUARD) waarschijnlijk heeft hij zijne toestemming onder in het contract gezet, en het geheel doorgestreeken; wij willen hooren.

H A I J *tegen* K E N D A L E.

Mijlord heeft ons bevoolen, uwe heerlijkheid dit papier te overhandigen.

K E N D A L E.

Zal hij zelf niet komen?

H A I J.

Daar twijfel ik aan (*Hij wil heen gaan.*)

K E N D A L E.

Vertoef een oogenblik! (*Het papier openende.*)

H A I J.

H A I J.

Daar toe zijn wij niet gemachtigd. Wij beveelen ons in Mijlords gunst, en wenschen hem eene voorspoedige reize. (*Hij gaat met FRICK af.*)

K E N D A L E.

Ecne voorspoedige reize?

Mistrisf HAMMON.

Heb ik het niet gedacht?

E D U A R D.

Lees toch! lees toch!

K E N D A L E, *leest.*

„Wijl men het waagen durft, bij het sluiten van
„het contract zijn woord te rug te neemen en mij
„geheel onwaardige voorwaarden voor te stellen;
„zo verklaar ik bij deezen, op mijn woord van
„eer, voor Notarissen en getuigen: dat mijne
„dochter ter geener tijd, en op geenerleije voor-
„waarden, met EDUARD Hertog van *Salisbury*
„in den echt zal treden. De Hertog en zijn oom
„worden daarenboven ten ernstigste herinnerd,
„hun vertrek uit mijn Slot te bespoedigen, dewijl
„ik mij anders zou genoodzaakt zien, hen, mijne
„bediendens tot geleide optedringen.

G E O R G E, G R A A F V A N A L D E R S O N.

K E N D A L E.

Hagel en weêrlicht!

E D U A R D.

Ik sta verbaast.

Mistrisf HAMMON.

Daar hebben wij nu die toefstemming!

M 5

K E N.

K E N D A L E .

Mijlord! als ik u eens op mijn voormalig Admiralschip had! .. maar laat ons geduld hebben! wij zullen elkanderen ook wel te land spreken, ondanks mijne aan stuk geschootene knokken! voort! voort uit dit huis van Lucifer! Mijn wagen staat bij geluk nog voor de deur (*tegen den KAMERDIENAAR*) Vooruit! dat wij geen oogenblik opgehouden worden.

(*De KAMERDIENAAR vertrekt.*)

K E N D A L E *tegen* E D U A R D .

Koom!

E D U A R D .

Kan ik ? zonder haar....

K E N D A L E .

Gij moet.

E D U A R D .

Nog één oogenblik, lieve oom! misschien — als wij Mijlord ontdekken, dat 'er reeds eene geheime verbindtenis —

K E N D A L E .

Dat kunt gij schriftelijk doen! voort!

Mistris' H A M M O N .

Volg maar, Sir! uw langere tegensta d zou het kwaad maar verergeren —

K E N D A L E .

Ons misschien eene openlijke beschimping veroorzaaken! voort! — (*hem bij de hand grijpende.*) of het verlies mijner liefde en achting!

Mis-

Mistress HAMMON, *zacht tegen* EDUARD.

Mischien kan ik het zoo beschikken, dat gij LADY nog voor den avond hier, of bij den Landhoevenaar, in het geheim spreekt. Ik zal hem een bode toezenden.

E D U A R D.

Beste vriendin! Nu spoedig — spoedig!

K E N D A L E.

Nu, hoe zal het zijn?

E D U A R D.

Verstoor u niet, lieve oom! Ik volg u. Ô HAMMON! mijne CHARLOTTE, mijne SARA — ik beveel hen aan uwe zorg.

K E N D A L E.

Ja voorzeker, ja! (*dreigende in het heen gaan*)
Wij spreken elkanderen nader, Mijlord! (*hij voert EDUARD met zich*)

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L.

Mistress HAMMON.

Arme EDUARD! Ik kan mij zo verbeelden hoe hij lijden moet. — Ik moet nu naar dien stijfkop om hem uit te hooren; wijl hij nog bruischt; als hij weder bedaard is, zijn zijne geheimen zo diep in zijn binnenste verzonken, dat hij zelf mocite heeft dezelve weder te vinden. — Ja — wij moeten

ten zien wat ons te doen staat! Indien hij zich niet laat bevreedigen, en bij zijne eigenzinnigheid volhardt. — Goed! Dan hebben wij nog een geheim, Mijlord, het welk gij niet weet! Uwe dochter is reeds Hertogin van *Salisburij*! En maakt gij ook dan nog zwaarigheden — Ja — dan blijft ons, helaas! geene andere keuze over: dan pakken wij ons boeltjen, en volgen het voorschrift: gij zult vader en moeder verlaaten en uw wijf aankleeven — en groeten u.

Einde van het tweede Bedrijf.

DERDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt de Kamer van
 CHARLOTTE.

EERSTE TOONEEL.

CHARLOTTE.

*(Aan een tafel zittende en EDUARDS beeld-
 tenis beschouwende.)*

Gij zijt mij dan ontrukkt, dierbaare! voor wien
 alleen ik thans leeve? — Ik zal u dan niet weder
 zien? ó Hemel! Alles stormt op mij aan, van
 alle zijden pakken zich donkere wolken t'famen —
 en geen troost, geen enkel spoor van hoop! Men
 kooft! *(de beeldtenis beschouwende.)* Afgod
 mijner ziel! koom aan mijnen boezem, die steeds
 voor u klopt! *(dezelve aan haaren boezem ver-
 bergende.)* Hier blijft gij de mijne — voor eeuwig
 de mijne!

TWEEDE TOONEEL.

Mistrisf HAMMON, CHARLOTTE.

Mistrisf HAMMON.

Ach engellief! Eindelijk kan ik u toch een oogen-
 blik ongestoord spreken — hier — hier is een
 brief van EDUARD.

CHAR-

C H A R L O T T E.

Van hem? (*Zij breekt den brief nieuwsgierig open.*) Van hem — den eenigen! (*Zij leest.*)
 „Lieve CHARLOTTE: Ik wil alles opofferen om
 „u te bezitten, en onderwerp mij aan de voor-
 „waarde van uwen vader! Laat vrij mijn oom
 „raazen en de koning mij zijne gunst weder ont-
 „trekken; in u, mijne dierbaare! vind ik alles;
 „hoogheid, rijkdom, het hoogste geluk mijns le-
 „vens! Voorwendende dat ik naar het Regiment
 „vertrek, verlaat ik *Westernij*, en ijle naar *Al-*
 „*derfon*, in uwe armen; nog op dit oogenblik ...”
 Ô EDUARD! uw moed. uwe liefde! . . . . Alles,
 alles wil hij voor mij opofferen! . . . Maar zonder rang,
 zonder vermogen, in de oogen mijns vaders — on-
 dankbaar in de oogen van uwen oom! . . . Ô EDU-
 ARD! Gij hebt dit niet overdacht! Gij hadt slechts
 eenen vijand — nu zullen beiden u haaten.

Mistrisf HAMMON.

’Er wordt geklopt! verbergen wij spoedig deezen
 brief! ach! het is onze vriend WILLIAM.

D E R D E T O O N E E L.

WILLIAM, DE VOORIGEN.

C H A R L O T T E.

Wees welkoom, edele goede man! Gij neemt nog
 deel in mijn ongeluk.

W I L L I A M.

Behaagde het den hemel, dat ik hetzelfde verzach-
 ten konde. Maar thans ben ik slechts een getuigen
 uwer rampen, men heeft mij, helaas! den onzuligen
 pligt

pligt opgelegd, om dezelve nog te vergrooten! —
Mijlord....

C H A R L O T T E.

Mijn vader?

W I L L I A M.

Heeft mij gelast, u te zeggen, dat gij u gereed moest houden, Sir ARTHUR BURLINGTON nog heden uwe hand te geeven.

C H A R L O T T E.

Aan BURLINGTON?

Mistrisf HAMMON.

De hemel bewaar' ons! Dat hebt gij mis verstaan, heer Kapelaan! Die is immers door Mijlord zelve van de hand geweest.

W I L L I A M.

Maar ook weder terug geroepen, om zich aan Sir EDUARD onmiddelijk te wreeken. binnen weinige minuten zal hij hier zijn. De Notarissen ontwerpen reeds een contract, en Mijlord heeft mij bevoolen, tot uw huwlijk alles in gereedheid te houden.

C H A R L O T T E.

Hemel!

Mistrisf HAMMON.

Nu, dat is nog erger als erg.

C H A R L O T T E.

Waar zal ik heenen? waar zal ik redding vinden?

W I L L I A M.

Gij ziet hoe ik zelve ten uitersten verlaagen ben!

ben! Ik ben verlooren, indien Mijlord ontdekt; dat gij door mijne inzegening reeds EDUARD'S eigendom zijt.

C H A R L O T T E.

Dat ben ik, tot aan mijn laatste oogenblik! Geen bevel, geene dwinglandij zal mij aan hem ontrukken!

Mistrisf HAMMON.

Recht zo, liefjen! wees nu standvastig! En drijft het Mijlord al eens tot wreedheid, zo behoort hij toch vader te zijn en... doch, dit moeten wij eerst met EDUARD overleggen.

W I L L I A M.

Met EDUARD?

Mistrisf HAMMON.

Voorzeker! zo Mijlord eens ontdekte dat zijne dochter reeds getrouwd was, zo liet hij ons, zo waar als ik leef, allen aan de kaak zetten, zonder daar bij zijn gezicht te vertrekken; derhalven was mijn raad, dat wij ons boeltjen pakten —

W I L L I A M.

Ik hoor iemand! Het is Mijlord zelf!

V I E R D E T O O N E E L.

A L D E R S O N , D E V O O R I G E N .

A L D E R S O N .

Wel nu Misf? zijt gij weder hersteld?

Mistrisf HAMMON.

Ja, Mijlord! Maar zij is nog zeer zwak, zo
door

door en door zwak, dat zij geene schrede voorwaards kan gaan.

A L D E R S O N.

En Mistrisf HAMMON is nog altijd zeer snapachtig, zo door en door snapachtig, dat ik haar moet verzoeken, eenige dertig schreden voorwaards naar haare kamer te doen.

Mistrisf HAMMON.

Vergun mij Mijlord — Misl is nog geheel kragteloos en heeft mijne hulp van nooden —

A L D E R S O N.

Maar niet uwe voorspraak! Ik hoop dat Misl, ondanks haare kragteloosheid, haare vijf zinnen nog bij elkanderen heeft. (*Een blik op zijne dochter werpende.*) Wil Mistrisf HAMMON intusfchen zwijgen en zich niet van haare plaats beweegen, dan mag zij blijven

Mistrisf HAMMON.

Ik gehoorzaam, Mijlord!

A L D E R S O N.

Gij went, Misl? wat deert u? waarom went gij? Immers niet over het verlies van dien onzinnigen, die weigeren durfde mijnen naam aanteneemen?

C H A R L O T T E.

Mijn vader! vergeef het mij!...

A L D E R S O N.

Wel nu, wanneer gij deeze traanen doet opdroogen, den ondankbaaren vergeet, en zonder weigeren aan Sir ARTHUR BURLINGTON uwe hand reikt...

VII. DEEL.

N

C H A R -

C H A R L O T T E .

Ô Mijn vader! Beveel mij slechts, in alles wil ik, moet ik u gehoorzaamen; maar dwing mij niet, eenen man te trouwen dien ik haate, dien gij zelf veracht, die onder alle mannen in het gantsche koningrijk de onwaardigste is, uwen naam te voeren.

A L D E R S O N .

WILLIAM! Gij hebt haar immers mijn bevel bekend gemaakt?

W I L L I A M .

Ja, Mijlord!

A L D E R S O N .

Daar blijft het bij, Misf! waarom ik dus en niet anders handele, zal, hoop ik, niemand waagen te onderzoeken.

C H A R L O T T E .

Onmooglijk, mijn vader! Dat kunt gij niet willen! EDUARD — gij achtte, gij bemindde hem, wenschte zelfs zijne verzoening met den vorst, om zijn en mijn geluk te volmaaken, en nu, daar hem de koning alles, wat hij wenschen konde, inwilligt, alle de hinderpaalen, welke onze vereeniging in den weg stonden weg ruimt, nu zou eene kleinigheid hem in het verderf storten? van daag of morgen trekt hij tegen den vijand te veld, vol wanhoop zal hij ieder gevaar in den mond loopen; hij zal vallen, en met hem alles, wat mij op aarde dierbaar is! Ik zweere u, mijn vader, beneem den ongelukkigen alle hoop niet! Dan zal hij zich voor mij trachten te spaaren, zonder bedenking in alles bewilligen,
met

met vreugde van allen de gunsten des konings afstand doen, om zich uwe vergiffenis, mijn bezit waardig te maaken. —

A L D E R S O N.

Ik zou mij over hem bedroeven, wanneer hij om het verlies eener vrouw en niet uit liefde voor zijn vaderland, zijn leven ten besten gaf; en ik zou hem verachten, wanneer hij laaghartig genoeg was, zijn leven te spaaren, om u te bezitten! In beiden gevallen is zijn vonnis geveld.

C H A R L O T T E.

Gij veld ook mijn vonnis, besluit ook mijnen ondergang! O Mijn vader. Gij weet niet... Gij bereidt ook u zelve doodelijke kommer, uitteerende kwellingen, bittere rouw ...

A L D E R S O N.

HAMMON! Bezorg gij toch eenen verkoelenden drank voor Mif, om een vuur te dempen. het welk haar geheel verleidt, en achting voor haaren eigenen vader uit het oog te verliezen. WILLIAM! Het is uwe zaak, die buitensporige door reden tot haar verstand te brengen, haar te zeggen, dat mijn wil onherroepelijk is, dat Sir ARTHUR, de eenige zoon van den Graaf BURLINGTON, ten hoogsten binnen een uur, onder den naam van ALDERSON, haar gemaal zal zijn. (*Hij wil gaan.*)

W I L L I A M.

Mijlord! Gij zijt mijn gebieders, mijn weldoener! Het is mijn pligt uwe beveelen te gehoorzaamen; maar even zo heilig is mij de pligt, u, uit kragt van het ambt het welk ik bij u bekleede, op eene befeideene wijze mijne aanmerkingen mede te deelen; en daar door, zo het mogelijk is, te verhinderen

dat 'er uit de blinde volvoering uwer bevelen geene misdaad ontsta. Mijlord, gij zijt de vader van deeze uwe eenigste dochter. Gij keurt haare neyging voor den Hertog van SALISBURIJ af, en hebt het recht, haar de nadere verbindtenis met haaren geliefden te beletten; maar haar te dwingen, eenen anderen te trouwen, dien zij niet bemint...

A L D E R S O N.

Heer Kapelaan! het zou mij lief zijn, zo gij deeze lijst van vaderlijke voorrechten, en uw gevoelen omtrent derzelver grenspaalen, eens op schrift stelde — en, op dat gij in dezen zo gewigtigen arbeid niet door andere verrigtingen zoud gehinderd worden; zo ontsla ik u hier mede uit mijnen dienst.

W I L L I A M.

Mijlord!...

C H A R L O T T E.

Mijn vader!...

A L D E R S O N.

Gij vertrekt, op dat mijn jaager u niet, tegen uw wil, tot geleider strekke, zo spoedig als mogelijk is; mijn huishofmeester zal u uwe goederen en jaargeld nazenden. (*Hij schelt.*)

Mistrisf HAMMON.

De hemel behoede en bewaare ons...

A L D E R S O N.

Ook u, voor schade en onheilen.

VIJFDE TOONEEL.

ROBERT, DE VOORIGEN.

A L D E R S O N.

De Heer Kapelaan zal vertrekken; dat men aansonds een wagen bezorge! Ik beveel mij in uw aandenken, Sir!

W I L L I A M.

Mijlord! mijn oogmerk....

A L D E R S O N.

Zonder pligtpleegingen!

W I L L I A M.

Gij wilt het Mijlord, en ik moet gehoorzaamen; maar nog eens bid ik, bezweer ik het u, om uwe eigene rust en welvaart wille, verschoon uwe dochter! (*Hij vertrekt, ROBERT volgt.*)

A L D E R S O N.

Mistrisf HAMMON, laat u dit voorbeeld tot eene vriendelijke waarschouwing strekken — en gij Mifs, houd u gereed uwen aanstaanden gemaal, volgens mijn oogmerk, op eene gepaste wijze te ontvangen.

Z E S D E T O O N E E L.

CHARLOTTE; Mistrisf HAMMON.

Mistrisf HAMMON.

De Hemel zij ons genadig en barmhertig! wat zal 'er van dit alles worden? Men is zijn leven niet meer zeker!

N 3

C H A R -

C H A R L O T T E.

Hier, HAMMON! is de sleutel van mijn Secretaire, neem 'er uit het geen gij vindt, en geef het den ongelukkigen WILLIAM.

Mistrisf HAMMON.

Dat is onnodig, hartjenlief! De heer WILLIAM kan nu maar regt toe regt aan naar *Westerneij*, bij Mijlord KENDALE gaan, en daar de terugkomst van uwen heer gemaal afgagten; die zal wel voor hem zorgen.

CHARLOTTE, *in diepe gedachten.*

Zo is dan alles verlooren!

Mistrisf HAMMON.

Dat kon ik zo op mijne vijf vingers berekenen. Ik ken Mijlord! Hij kan somtijds wel iets vergeeven; maar wie zijne hoogmoed te na kooft, kan op zijn best in den hemel vergiffenis verkrijgen.

CHARLOTTE, *zonder Mistrisf HAMMON te hooren.*

En spoedig zal hij verschijnen, die onwaardige, hij zal op mij aandringen, en dan!...

Mistrisf HAMMON.

Ja hij zal nu haast komen! maar ik zal hem een liedjen voorzingen, waar over hij zich verwonderen zal!

CHARLOTTE, *als te vooren.*

'Er blijft mij geene keus over! Ik moet het uiterste waagen, mijn' vader mijne verbindtenis met EDUARD ontdekken — — —

Mistrisf

Mistrisf HAMMON.

Ach lieve hemel! Hij brengt ons oogenblikkelijk om het leven! Ik zie de hemel en aarde reeds instorten.

CHARLOTTE.

En, schoon ik daar onder bezweek! Ik leef slechts voor EDUARD! word hij mij ontrukkt, zo is wanhoop mijn lot, de dood mijn laatste toevlugt.

Mistrisf HAMMON.

De dood? Uw gehoorzaame dienaressfe! Of ik eene gekkin ware! neen neen! Gij moet leven; in pijn van het noodlot en uwen vader leven, u geheel en al in den schoot van het geluk plaatsen, en de gantsche waereld niets achten.

CHARLOTTE.

Ach lieve HAMMON, uw wil is goed; maar als mijn vader zijne hardheid tot dwinglandij drijft — wat kan ik dan doen? wat blijft mij dan overig?

Mistrisf HAMMON.

Weg te loopen — de hemel vergeef mij mijne zonden! Gij zijt de eerste niet en in uwe omstandigheden zal geen christenziel het u kwalijk neemen.... Stil! wordt 'er niet geklopt? — (*Zij opent de deur.*)

Z E V E N D E T O O N E E L .

JAMES, DE VOORIGEN.

Mistrisf HAMMON.

De zoon van onzen Landhoevenaar. Voorzeker is EDUARD daar reeds aangekomen. Wel nu kleine! wat brengt gij nieuws.

JAMES, *spreekt zacht met* Mistrisf HAMMON.

Mistrisf HAMMON.

Is hij? Goed! Ik zal oogenblikkelijk koomen!

(JAMES, *vertrekt.*)

Mistrisf HAMMON.

Zo als ik gezegt heb! Hij is reeds in het huis van den Landhoevenaar, bij SAARTJEN!

C H A R L O T T E .

EDUARD?

Mistrisf HAMMON.

Ja, zekerlijk! Maar wat zullen wij nu doen? Zo gij heenen gaat en Mijlord wil u intusfchen spreken, en vindt u niet, dan is aanstonds de kaart vergeeven! Het zekerste is wel, dat ik alleen ga, en Sir EDUARD door den moestuin herwaards breng; hij kan zich dan altijd, ingeval 'er iemand koomt, door deeze zijdeur wegpakken. Ja, zo zal ik doen — en op dat wij allen te gelijk bijelkanderen zouden zijn, indien wij eens met spoed moesten inpakken, zo zal SAARTJEN ook mede koomen.

C H A R -

CHARLOTTE.

Ik heb reeds lang gereikhalst haar te zien, nu vreeze ik. —

Mistrisf HAMMON.

Gij behoeft voor niets te zorgen! Ik heb reeds alles overlegd. Mijne nicht LIDIJ verbeeldt SAARTJENS moeder. Gij zijt Peetertante — moeder en kind koomen u bezoeken — onder dit voorwendfel hebt gij niet het geringste te vreezen, al vond Mijlord zelf het kleine engeltjen bij u

CHARLOTTE.

Onder dit voorwendfel...? Ja, lieve HAMMON, breng haar mede, misfchien maakt het gezicht van het kind indruk op hem; misfchien werkt de natuur op zijn hart, misfchien —

Mistrisf HAMMON.

Ach, hartjenlief! de natuur en Mijlord zijn elkanderen zo onbekend, als de groote Mogol met het vader onze! Hij zal het kind zien — hml zal hij zeggen; zijn neus ophaalen, en haar met haare gewaande moeder weg zenden, zonder haar eens een gefchenk te geeven! Neen neen! Ik heb gantsch andere oogmerken! Thands wil ik de lieden maar hier haalen, terwijl het nog alles in rust is. Als die haazenvoet BURLINGTON eens koomt dan is 'er aan geene ruggespraak meer te denken. Het zal geene tien minuten duuren, of ik ben weder bij u. *Zij vertrekt door de zijdeur.*)

CHARLOTTE, *alleen.*

Lieve goede vrouw! De hemel zegene u — en mij, dat ik uwe liefde zal kunnen vergelden! (*na eenig nadenken.*) Ik zal hem dan nog eens zien, en dan... welk een gedruis? Wie koomt daar? Ha! BURLINGTON!

A G T S T E T O O N E E L .

SIR ARTHUR BURLINGTON, CHARLOTTE.

C H A R L O T T E .

Waarom onaangemeld, Sir! Ik wenschte alleen te zijn.

A R T H U R .

Vergeef het mij, mijne schoone bruid! Ik vond niemand in de voorkamer, en het bevel van uwen vader. —

C H A R L O T T E .

Bruid? Gij geeft mij daar eene benaming, Sir —

A R T H U R .

Welke binnen weinige uren met den titel van gemalin zal verwisfeld worden.

C H A R L O T T E .

Bruid? Gemalin? Gij zegt mij daar iets onverwachts!

A R T H U R .

Gij schertst, Misf! Dat ik u bemin, weet gij reeds zedert lang, ook dat uw vader mijne liefde goedkeurt. Onze vereeniging is slechts wegens eene kleine dwaaling uitgesteld geworden, welke thans echter gelukkig is weggenoomen; ik hoop derhalven —

C H A R L O T T E .

Eén woord, Sir? — Mijn vader bestemde mij, reeds in mijne kindsheid, voor den jongen SALISBURY; ik vond hem bij het toeneemen zijner
jaa-

jaaren mijner liefde waardig. Het ongeluk van den ouden Hertog bragt in het voorneemen mijns vaders veel verandering te weeg, doch niet in het mijne. EDUARD en ik beminnen elkanderen noch met dezelfde tederheid, en zullen elkanderen eeuwig beminnen! — voleind nu Sir —

A R T H U R.

Gij verbaast mij, Misl! Zoudt gij u wel zo diep kunnen vernederen, om eenen verworpenen, wiens vader op het schavot zijn leven derfde, van wien hij niets dan zijne schande erfde, die noch rang noch vermogen bezit... —

C H A R L O T T E.

Gij zijt kwalijk onderricht, Sir! Ik bemin EDUARD, den zoon van den onschuldig ter dood gebragten en thans gerechtvaardigden Hertog van SALESBURIJ, tot welken rang hem de Koning eerst onlangs verheven had. Ik bemin in hem eenen der edelmoe-digste der binnenswaardigste mannen in het koningrijk...

A R T H U R.

Nieuwigheden boven nieuwigheden!

C H A R L O T T E.

Welke mijn vader zelf u bekragtigen zal.

A R T H U R.

Misfchien! Intusfchen hoop ik dat mijne pogingen —

C H A R L O T T E.

In alle gevallen vruchteloos zullen zijn.

A R-

A R T H U R .

Het smert mij dit vonnis uit uwen mond te hooren! Alleenlijk — niettegenstaande dit alles, zal onze verbindtenis doorgaan. De zaak is reeds te verr' gekoomen, de contracten worden reeds gereed gemaakt, en zullen ons binnen weinige minuten worden voorgelegt — mijne te spade komende afstand zou uwen vader onverzoenlijk besedigen, den toorn mijns vaders opwekken en mij in de oogen der wereld bespottelijk maaken. —

C H A R L O T T E .

Ø Sir! bedenk toch de gevolgen! —

A R T H U R .

Ik zie thans niets dan u, schoone M'isf, denk aan niets dan aan het geluk, u als mijn eigendom te bezitten; het overige laat ik aan den tijd over; gij zijt zo dikwijls met uwe bitterste vijanden verzoend, gij zult derhalven ook uwe tegenkanting maatigen.

C H A R L O T T E .

Nooit Sir! Mijn leven lang zal ik u haaten, als den moedwilligen floorer van mijn geluk en mijne rust; die mij mijnen gantschen leeftijd ontfal, en alle mijne vreugde voor eeuwig vergiftigde. Ik zal een affchuw van u hebben, ja, u vervloeken! —

A R T H U R .

Gij maakt u driftig, M'isf — ik moet deeze bui vrijelijk laten uitbulderen. — Ik ga intusfchen bij uwen heer vader, om hem van de heufche wijze, waarop gij mij ontvangen hebt, verslag te doen.

C H A R-

C H A R L O T T E.

Man! man! om 's hemelswil niet naar mijnen vader! Wat ik zeide. was onoverdacht; ik wil slechts tijd hebben, om te bedaaren, en het mij ongetrouw geworden verstand terug te roepen; misfchien —

A R T H U R.

Op dien toon, Misf —

C H A R L O T T E.

Die zal mij eigen worden; ik wil trachten mij 'er aan te gewennen, ik wil mijne poogingen aanwenden om de bevelen mijns vaders te gehoorzaamen; maar tijd, uitstel. —

A R T H U R.

Het eerste belooft ik u. Mijlord zal geene klagen hooren; maar tijd kan ik u niet belooven; uw heer vader bepaalde het; wegens des Kapelaans afwezenheid heeft hij eenen geestelijken van het naaste Kerspel bevel doen geeven, zich, ter voltrekking der plegtigheid, nog deezen avond hier te bevinden.

C H A R L O T T E.

Nog deezen avond? Ja, dit is noodzaaklijk — zo moet ik...! Ja, ja, ik wil! Ik verzoek slechts eenige uren! Gij vermoogt alles bij mijnen vader; vlieg heenen, smeek hem voor mij om deeze laatste weldaad!

A R T H U R.

Eer het huwelijk voltrokken wordt, konden 'er welligt nog eenige uren voorbijloopen; maar de ondertekening der contracten —

C H A R -

C H A R L O T T E .

Ook eer die geschied — wenschte ik eens alleen te zijn, om mijne zinnen bij elkanderen te verzamelen, en mij tot dien gewigtigsten stap van mijn leeven voortebereiden. —

A R T H U R .

Ook dat! Wie kan u iets weigeren! Derhalven — tot spoedig wederziens, Misf! (*haar de hand kussende.*) Ik hoop dat ik u dan te mijward meer geneigd zal vinden.

N E G E N D E T O O N E E L .

C H A R L O T T E .

Eindelijk eenige minuten afgebedeld! Kon ik nu maar aanstonds van dezelve gebruik maaken; die dierbaare oogenblikken, welke voor u, mijn E D U A R D , voor u alleen bestemd zijn! En dan — dan — (*in diepe gedachten*) met hem naar mijnen vader, mijne S A R A aan mijne zijde — wij omvatten zijne knieën — dat onschuldige kind strekt haare armpjes naar hem uit, smeekt hem om vergiffenis — hij wordt geroerd, de natuur zegepraalt. — (*treurig opwaards ziende*) Ja — zo droomt de gevangene van vrijheid — zo droom ik van geluk!

T I E N D E T O O N E E L .

Mistrisf HAMMON, CHARLOTTE, kort
daarna E D U A R D .

Mistrisf HAMMON, *bevreesd in de kamer ziende.*

Zijt gij alleen, hartjenlief?

C H A R-

CHARLOTTE.

Ja HAMMON — maar waar blijft EDUARD?
 Mistrisf HAMMON, *buiten de deur roepende.*
 Koom Mijlord! Het veld is vrij!

EDUARD, *met drift binnen koomende.*

ô Mijne CHARLOTTE!

CHARLOTTE, *in zijne armen zijgende.*

EDUARD.

Mistrisf HAMMON, *zich afdroogende.*

Of ik ook geloopen heb! Het zweet breekt mij
 aan alle kanten uit!

EDUARD.

Dierbaare vrouw! Nog eenmaal in mijne armen!

CHARLOTTE.

Nog éénmaal — en misfchien nooit weder!

Mistrisf HAMMON.

Nu, kindertjens, spreekt nu met elkanderen;
 maar kort en goed en met rede! SAARTJEN en
 LIDIJ zullen oogenblikkelijk hier zijn — (*Zij
 gaut heen, en keert weder terug.*) Mijlord! zo
 als gezegt is — het eenigfte het beste middel! ja
 nu moet ik op mijn post en recognofeeren; hoor ik
 iets, dan ben ik als de wind hier, om het u te
 melden! (EDUARD *iets in het oor luisterende.*)
 Verftaat gij?

EDUARD.

Volkomen, Mistrisf!

Mistrisf HAMMON, *vertrekt door de mid-
 dendeur.*

E L F-

E L F D E T O O N E E L .

CHARLOTTE, EDUARD.

C H A R L O T T E .

ô EDUARD! Alles is verlooren! Mijn ver-
toorde vader geeft bidden noch smeeken gehoor!
zelfs het besluit om u naar zijnen wil te voegen,
werkt niet op hem; hij blijft onverbiddelijk.

E D U A R D .

Mistrisf HAMMON heeft mij reeds van alles on-
derrigt, en mijne maatregelen zijn genomen —
gij behoeft dezelve slechts goed te keuren.

C H A R L O T T E .

Alles, alles, om u te behouden.

E D U A R D .

De tijd is kort, het gevaar dringend, en alle
hoop op eene vriendelijke schikking verlooren; wij
moeten derhalven het uiterste waagen! Gij moet
nog heden, zo het mogelijk is nog op dit oog-
blik, uws vaders huis verlaten, en mij volgen. —
London is niet verr' van hier; de hier zijnde
landhoevenaar heeft daar eene zuster —

C H A R L O T T E .

Mijnen vader verlaten? —

E D U A R D .

U zijner dwinglandij ontrukken! Gij zijt mijne
vrouw, CHARLOTTE, mijn eigendom! Gij moet
mij volgen; hier is geen ander middel.

C H A R -

CHARLOTTE.

'Er blijft ons nog een over, EDUARD.

EDUARD.

En welk?

CHARLOTTE.

Mijnen vader onze geheime verbindtenis te ontdekken, hem ons SAARTJEN te toonen, misfchien —

EDUARD.

Gij kent uwen vader, CHARLOTTE!

CHARLOTTE.

Ik ken hem en fiddere! Maar ik moet deeze laatste pooging waagen: pligt en kinderlijke liefde vorderen dezelve! Maar zo hij ook dan nog gevoelloos blijft — Wel nu! Dan heb ik aan mijnen pligt voldaan, en zal bij mijne verwijdering ten minften die geruststelling gevoelen, alles gedaan te hebben. wat deezen stap van wanhoop had kunnen verhinderen.

EDUARD.

Hij zal woedend worden, zich van u verzekeren, u onder een streng opzicht stellen, en ons vooreeuwig scheiden. Neen CHARLOTTE, dat ware te veel gewaagd! Thans zijt gij nog vrij; laat ons van dit oogenblik gebruik maaken, hetwelk misfchien niet weder zo gunftig verschijnen zal! 'Er staat reeds een wagen gereed, gij werpt u met SARA in denzelven, en red u door een overijlde vlucht; als gij eens buiten het bereik van zijn geweld zijt dan...

T W A A L F D E T O O N E E L.

ALDERSON, ARTHUR, Mistrisf HAMMON,
DE VOORIGEN.Mistrisf HAMMON, *met drift binnen komende.*Om 's hemelswille, weg! weg! Wij zijn ver-
raaden!ARTHUR, *terstond volgende, tegen*
A L D E R S O N.

Gelijk ik gezegt heb, Mijlord! Een bezoek...

Mistrisf HAMMON *tegen* EDUARD.Wat betekent dit toch? Gij hier Sir? En zo
moeder ziel alleen met mijne Misf? Wie heeft u
binnen gebracht? Wie heeft u aangemeld? Gij
wist toch dat Mijlord eens vooral verboden had...ALDERSON, *koel.*Ik meende dat gij op *Westerneij* bij uwen oom...

A R T H U R.

En ik bij het Leger. Naar ik hoor, rukken de
Franfchen de hoofdfiad steeds nader. Waarschijn-
lijk zal 'er nog heden een treffen volgen, en daar
bij waar Mijlords tegenwoordigheid, naar mijn ge-
voelen, hoog noodzaaklijk.EDUARD, *werpt een verachtenden blik op*
BURLINGTON — *tegen* ALDERSON.Ik bevond mij reeds daar; doch, van de fmerte-
lijkste rouw doordrongen, ijde ik aanstonds weder
herwaards, om u, Mijlord, wegens het voorgeval-
lene om vergeeving te vraagen; mijne onbezonnene
wei-

weigering weder goed te maaken, mij aan uwe bevelen geheel en al te onderwerpen, en...

A L D E R S O N.

Het doet mij leed dat deeze onderwerping te laat koomt, Sir! Intusfchen verfehafft zij u toch gelegenheid — bij het huwelijk van mijne dochter, met Sir ARTHUR BURLINGTON, als getuigen te verftrekken; het hangt alleenlijk van u af. —

E D U A R D.

Mijlord!

A L D E R S O N.

Zonder complimenten, Sir! Ik ben van uwe tedere deelneeming volkomen overtuigd!

E D U A R D.

Ha! Deeze spotternij!

C H A R L O T T E.

Bedaard EDUARD — om 'shemelswil!

A L D E R S O N.

Sir! Ik zie gaarne dat mijne gasten in eenen goeden luim zijn! Gij fchijnt met de wijze waar op ik u ontvange te onvreden — het staat derhalven flechts aan u uw bezoek te verkorten. Generaal STOKMONT zal u, bovendien, met verlangen verwagten.

E D U A R D.

Ha, Mijlord! wat misdeed ik? Waardoor verdiende ik eene zo diepe vernedering? (ALDERSON *fchelt.*)

C H A R L O T T E, *zacht.*

Verwijder u, EDUARD! Ik volge.

D E R T I E N D E T O O N E E L .

R O B E R T , D E V O O R I G E N .

A L D E R S O N *tegen* R O B E R T .

Mijlord S A L I S B U R I J worde, door den opper-
jaager met zijne onderhebbende manschappen, tot
over de grenzen vezeld. (R O B E R T *vertrekt.*)

E D U A R D , *de hand aan de degen slaande.*

Mijlord! waart gij niet de vader mijner ...

C H A R L O T T E

E D U A R D !

A L D E R S O N .

Ik ben tot uw dienst, Sir!

C H A R L O T T E , *hem in de armen vallende.*

Mijn vader! —

E D U A R D .

C H A R L O T T E ' s vader! Hemel! Wat deed ik?
Hier, Mijlord — straf den misdadigen — hier is
mijne borst! Gij ontroofst mij mijne eer, ontruikt
mij mijne gade, ontnem mij ook mijn leven!

A L D E R S O N .

Onzinnige! Red u zelve, uwe eer, en uw
leven — maar waag het niet, ooit weder deeze
plaats te naderen!

E D U A R D .

De vader mijner C H A R L O T T E kan over mij
gebieden — (A L D E R S O N *op eene eerbiedige*
wijze naderende.) Ik heb u beledigd; ik ver-
dien

dien uwe gramschap, maar niet uwe verachting...

ALDERSON, *wendt zich onwillig van hem af.*

EDUARD.

Doch, gij begeert mijne verwijdering en ik moet gehoorzaamen. Slechts uwe vergeeving —

ALDERSON.

Mijn zegen boven dien — als gij slechts van mij en mijn huis verwijderd zijt.

EDUARD *gaat langzaam en droevig heen.*

VEERTIENDE TOONEEL.

ALDERSON, CHARLOTTE, ARTHUR,
Mistrisf HAMMON.

ARTHUR.

Onzinnigheid en moedeloosheid in gelijke maat!

ALDERSON.

De onbezonnene heeft moed en gevoel; maar ook onbeschaamdheid.

ARTHUR.

Meer onbeschaamdheid als moed! Dan het geen 'er heden onder ons voorviel...

ALDERSON.

Deed mij ook geene groote gedachten van uwen moed opvatten. Sir! Ik had gedacht dat gij mijn vooroordeel bevredigd, de eer van mijn huis opgehouden, en uwen medemienaar verzeld zoud hebben.

A R T H U R .

Dit had ik zeer gaarne gedaan, Mijlord! Maar mijn huwelijk, het welk op deezen tijd bepaald was...

A L D E R S O N .

Ha, ha, ha! Gij hebt gelijk, ja zeer groot gelijk, dat gij u bij het zo even plaats hebbend tooneel zo buitengewoon verdraagzaam getoond hebt! Gij hebt waarlijk eene veel gewigtere bestemming als te vermoorden, of om mij wel uittedrukken — u te laten vermoorden! Mij dunkt gij moest om uwe woede een weinig te verkoelen eens eene wandeling in den tuin doen, of de Notarissen met een bezoek vereeren — het zal mij aangenaam zijn, u onder hun geleide weder te zien.

A R T H U R .

Ik gehoorzaame! (*in het heen gaan*) Mijlords scherts heeft toch altijd iets aanneemelijks!

V I J F T I E N D E T O O N E E L .

A L D E R S O N , C H A R L O T T E , M i s t r i s f H A M M O N .

A L D E R S O N .

Het moet een weinig sterk zijn, als het op uwe zenuwen zal werken, Sir! Nu, Mief! Het bezoek van den jongen Hertog zal u zeker ten hoogsten onaangenaam geweest zijn?

C H A R L O T T E .

Mijn vader!...

A L D E R S O N .

Op dat gij niet andermaal door dergelijke aanvechtingen ontrust zoudt worden, zal ik nog heden een

een brief aan den Generaal STORMONT schrijven en hem verzoeken den minzieken Ridder dadelijk naar het leger te ontbieden.

Mistrisf HAMMON.

De Hemel behoeft en bewaare ons, Mijlord! 'er ontbreekt nog een Uriasbrief.

ALDERSON.

Mistrisf! De Kapelaan kan nog niet verr' van hier zijn; wanneer gij lust hebt hem te volgen, zo hebt gij slechts te bevelen!

Mistrisf HAMMON.

Ik spreek geen woord, Mijlord — maar Misf...

ALDERSON.

Zal morgen omtrent deezen tijd, als gemalin van Sir ARTHUR BURLINGTON, door haare nieuwe onderdaanen op *Berkshire* worden ingehuldigd.

CHARLOTTE.

ô Hemel!

ALDERSON.

Wel nu, wat is het?

CHARLOTTE.

Eisch van mij de strengste gehoorzaamheid, mijn vader, alleenlijk niet tot eene verbintenis met Sir ARTHUR.

ALDERSON.

Hm! 't is wonderlijk! Ik dacht dat die vraag reeds lang beslist was.

CHARLOTTE.

Van mijne zijde nooit!

A L D E R S O N.

Eigenlij- ook maar uit plegtigheid. Dan wij spreken hier niet van willen, maar van de opvolging mijner bevelen.

C H A R L O T T E.

Ik kan niet, mijn vader.

A L D E R S O N.

Men zal middelen vinden om den onvermogen- den te ondersteunen.

C H A R L O T T E, *half ter zijde.*

Wreedaartig! onverbiddelijk!

A L D E R S O N.

Misf vergeet dat zij tegen haaren vader spreekt!

C H A R L O T T E.

Neen, mijn vader! Ik misken de pligten eener dochter niet; maar eene onoverkoomelijke hinderpaal dwingt mij, u om uitstel en medelijden te smeeken.

A L D E R S O N.

Eene onoverkoomlijke hinderpaal! Die moet zeker buiten de grenzen van mijne nog tamelijk gezonde vijf zinnen bestaan; zoude het u ook be- haagen, Misf, mij daaromtrent eenige onderrichting te geeven?

C H A R L O T T E.

Hoe kan, hoe durve ik dit doen? Bij het voor- neemen het welk gij mij te kennen geeft? ô Mijn vader! Ik heb uwe liefde verloren!

A L-

A L D E R S O N .

Misf voegt bij haare dwaaling nog blohartigheid en beledigend wantrouwen! Doch om mijne dochter een bewijs te geeven, dat haar vader, noch gevoel, noch liefdeloos is, zo wil ik het die onzinnige vergeeven, wanneer zij zich door vertrouwen mijner vergeeving waardig maakt. Derhalven — die onoverkoomlijke hinderpaal? —

C H A R L O T T E .

ô Mijn vader! Ik sidder!...

A L D E R S O N .

Waar voor? Is deeze hinderpaal, zo als gij zegt, onoverkoomlijk; zo kan ik u dezelve niet te boven brengen: is het eene herschenschim, waar aan ik geenzins twijffel. dan is het mijn pligt u hier van te overtuigen; derhalven — ik verzoek —

C H A R L O T T E .

Mijn vader —

A L D E R S O N .

Ik beveel!

C H A R L O T T E , *ter zijde.*

Zie hier het beslissend oogenblik! — (*zacht tegen HAMMON.*) Breng gij mijne SARA — mijne laatste hoop! Zij moet mij ondersteunen.

Mistrisf HAMMON.

Als het maar goed gaat! Ik beef als een blad!

ZESTIENDE TOONEEL.

ALDERSON, CHARLOTTE.

A L D E R S O N.

Dat geheim moet van bijzonder veel gewigt zijn, wijl men de bediendens verwijdert.

CHARLOTTE, *nadert haaren vader langzaam en sidderende.*

A L D E R S O N.

Gij beeft? (*op eenen goedhartigen toon*) waarom, CHARLOTTE? Wat is hier de reden van?

C H A R L O T T E.

ô Hemel!... Hoor ik eindelijk weder den naam CHARLOTTE uit uwten mond? Een bewijs dat uw hart nog niet geheel en al voor mij gesloten is.

A L D E R S O N.

Dat was het nooit! nu — uwe opheldering?

C H A R L O T T E.

Mijn vader!

A L D E R S O N.

Vertrouw mij.

CHARLOTTE, *zinkt aan zijne voeten neder en omvat zijne knieën.*

Mijn vader!

A L D E R S O N.

Dat ben ik! — nu?

CHARLOTTE, *innerlijk ontroerd.*

Ja dat zijt gij! Dat zegt uw toon, uw gelaat,
dee-

deezc rooging om uwe diepvernederde dochter op te richten. Ik wil het waagen — ik moet — moet uwe vergiffenis afbidden of sterven!

A L D E R S O N.

Liever het eerste! Maar laat ik toch eindelijk hooren wat 'er te vergeeven is!

C H A R L O T T E.

EDUARD — het voorwerp van uwen haat...

A L D E R S O N.

EDUARD? — Nu, vervolg.

C H A R L O T T E.

Is.... is.... mijn Gemaal!

A L D E R S O N, *haar hevig weg stootende.*

Uw Gemaal!

C H A R L O T T E.

o Hemel!

A L D E R S O N.

Hij? — Hij uw Gemaal?

C H A R L O T T E.

Ik smeek u om vergeeving.

A L D E R S O N.

Ellendige!

C H A R L O T T E.

Dat ben ik — ja voor altoos ellendig, wanneer gij het mij niet vergeeft.

A L D E R S O N.

Mijn vloek ruste op u, en op uwen verleider!

C H A R -

C H A R L O T T E.

In 's hemels naam, mijn vader (*zij richt zich op en valt voor hem op de kniën.*) vervloek mij niet. Ontferm, ontferm u over mij, mijn vader!

A L D E R S O N.

Weg van mij. (*Hij rukt zich van haar af, en gaat in hevige drift over het tooneel.*) Dit was dan de streek, welke het nijdig noodlot nog voor mij bewaarde! ô Woede, wraak! wraak!

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L.

Mistrisf HAMMON, LIDIJ, SARA, DE
VOORIGEN.

C H A R L O T T E, *Springt op en wenkt, met alle tekenen van angst, om te rug te treden.*

Niet nader; in 's hemels naam.

Mistrisf HAMMON.

Hemel! Heb ik het niet gedacht!

C H A R L O T T E.

Alles is verlooren! Ik heb geen vader meer.

A L D E R S O N.

Wat is dat? (*Tegen LIDIJ, die met SARA te rug wil keeren.*) Hier!

C H A R L O T T E, SARA *naar zich trekkende.*

Bij mij! Mijn eigendom!

A L D E R S O N.

Een gebroed van SALISBURIJ?

C H A R-

CHARLOTTE.

Mijne dochter! De dochter van EDUARD? Zo
 er nog één vonkjen gevoel in uwen boezem ver-
 borgen is, zoo erberm u over dit kind! (*Het kind
 haaren vader voorhoudende.*) Het is mijn bloed —
 uw bloed — het kind van uwe dochter!

ALDERSON.

De schande van mijn huis! Wee hem! Wee u!

CHARLOTTE, *ziet hem eenige oogenblikken,
 zeer sterk, in deezen toestand aan; zij
 laat eindelijk het kind nederzinken.*

LIDIJ *grijpt het.*

'Er is dan geen barmhartigheid? Geen redding?
 (*Na eenig zwijgen.*) Voort! voort! met het on-
 schuldig wicht. Ook haar dreigt de vloek! voort!
 voort! (*Zij wenkt met beide handen, dat men
 zich met het kind zal verwijderen. LIDIJ neemt
 SARA op en draagt haar van het tooneel. Mis-
 trifs HAMMON volgt.*) Ik ben het offer! Ik
 alleen heb gezondigd! ik alleen moet de smarte
 draagen!

ALDERSON.

Alle mijne hoop is vernietigd! Schande zij over
 mij. Vloek en woede over u, verworpenen!

AGTIENDE TOONEEL.

ARTHUR, HAIJ, FRICK, ALDERSON,
 CHARLOTTE.

HAIJ.

Zie daar Mijlord, de bevolene contracten.

A L-

ALDERSON, *de contracten verscheurende.*

Gij zult daar voor boeten! Boeten tot uwen
laatsten ademtogt.

*(Hij loopt vol drift van het Tooneel. HAIJ
en FRICK toonen hunne verwondering,
en volgen hem.)*

CHARLOTTE, *nederziggende.*

ô Hemel!

A R T H U R.

Mijlord? Waar gaat gij heen? Mis! wat is hier
toch voorgevallen?

CHARLOTTE, *hem met de hand wenkende
zonder hem aan te zien.*

Volg hem, volg hem, den onverbiddelijken!
alle banden zijn verscheurd!

A R T H U R.

Verscheurd? Ha! dat is uw werk, trouwlooze!
Uwe kunstgrepen hebben hem verblind! Doch
heb slechts geduld, ik zal hem de oogen openen!
(Hij vertrekt.)

C H A R L O T T E.

Ha! wreedaart! zijt gij mensch? Vader? Neen.
De natuur gaf u alleen de gedaante van een
mensch, en niets meerder!

N E G E N T I E N D E T O O N E E L.

Mistrisf HAMMON, CHARLOTTE.

Mistrisf HAMMON, *met drift.*

Koomt gij, hartjenlief! Het rijtuig en alles staat
reeds

reeds gereed. Sir EDUARD zag het ongeluk wel aankoomen, en bezorgde dus alles wat tot uwe vlucht noodig was. Geef mij de sleutel van uwe Secretaire.

CHARLOTTE, *haar de sleutel geevende.*

Hemel! zal ik sterk genoeg zijn, om zo veel lijden te kunnen verdraagen?

Mistrisf HAMMON.

Om EDUARD en SAARTJENS wille, zekerlijk. (*Zij neemt het goud, en een kistjen met juweelen uit de Secretaire*) Nu enkel het beste en noodzaaklijkste, het andere zal wel volgen! Zie daar ook het adres van Mistris LARFIELD te *London*, de zuster van onzen landhoevenaar. Ten overvloede zal deeze een boode te paard vooraf zenden, om te melden dat gij kooft. Gij zult een omweg neemen over *Berkshire*, het landgoed van BURLINGTON; zij die u na zullen jaagen, zullen geen vermoeden hebben dat gij dien weg getoogen zijt. Haast u slechts, mijn hartjen! maak toch spoed: want zodra Mijlord tot zich zelve komt, dan is zijn eerste werk, dat hij u doet opfluiten, en dan is alles verlooren.

CHARLOTTE.

Zo moet ik u dan verlaten — vaderlijke woning! Nooit, nooit, zal ik u wederzien! — Maar EDUARD!... SARA!...

Mistrisf HAMMON.

LIDIJ is met SAARTJEN reeds naar de wagen gevloogen, welke agter den moestuin wagt. EDUARD is naar zijnen oom te *Westerneij*. Binnen weinige uren weet hij waar gij zijt, en nog deezen avond

avond ziet gij hem in *London*. Nu, voort, voort, mijn kind! Ik sidder en beef van angst! Hoe ligt zou ons hier iemand kunnen overvallen. — BURLINGTON... Uw vader....

C H A R L O T T E .

Ik volg u — ja, ik moet van hier vertrekken! Ondersteun mij mijn waarde! Ik ben zeer zwak — zeer afgemat. Hemel! wees gij mijn redder!

(Zij vertrekt, van Mistrisf HAMMON geleid, door een zijdeur.)

Einde van het derde Bedrijf.

-V I E R-

VIERDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt een Kamer in het huis van Mistrisf LARFIELD, te London.

EERSTE TOONEEL.

Mistrisf LARFIELD, BETTIJ.

(De eerstgenoemde zit in een boek te lezen, terwijl BETTIJ over haar zittende, eenig werk onder handen heeft, doch slaapt.)

Mistrisf LARFIELD. *(zij ziet naar de klok, staat op, en doet een vengster open.)*

De dag breekt haast aan! Als ze maar geen ongeluk gekreegen hebben! *(zij gaat weêr zitten.)*
BETTIJ! hoort gij niet? — BETTIJ!

BETTIJ, *ontwaakende.*

Mevrouw!

Mistrisf LARFIELD.

Geef nieuwe kaarsfen!

BETTIJ.

Aanfonds. Het zal wel reeds laat zijn!

Mistrisf LARFIELD.

Vroeg, wilt gij zeggen. Het morgenrood daagt reeds op.

VII. DEEL.

P

B E T

B E T T I J .

De oogen waren mij enigzins toegevallen Maar onze gasten blijven ook zeer lang weg. (*Zij vertrekt.*)

Mistrisf LARFIELD.

De weg is geen vijf uren lang — en zij zijn nog niet hier. (*zij gaat weder aan het vengster*) Alles is nog in rust. Dat is bijzonder.

(*BETTIJ brengt nieuwe kaarsen, en zet de afgebrandden, op een Tafel, die ter zijde staat. Mistrisf LARFIELD vervolgt.*)

Een zachte aangename lucht, dat belooft een schoonen dag.

B E T T I J .

Als de Franschen ons maar geen onweerswolken aanbrengeu.

Mistrisf LARFIELD.

Dat willen wij niet hoopen! Maar onze reizigers van *Alderson* maaken mij bevreest. Volgens mijn broeders brief, zouden zij'tegen middernacht hier zijn, en het is nu reeds over vieren. — Ha!... ik hoor geraas! (*uit het vengster ziende.*) Het is op straat — het nadert — ik hoop dat zij het zijn zullen! Ga heen, BETTIJ! Neem licht. (*BETTIJ vertrekt*) Een wagen Hij nadert. Zij moeten verdwaald zijn geweest, of een omweg genomen hebben. De wagen staat stil — zij treden 'er uit — zij zijn het! de hemel zij dank! Die angst is ook weder voorbij. (*zij neemt een kaars en treed naar de deur.*)

T W E E .

T W E E D E T O Ò N E E L.

CHARLOTTE, LIDIJ, SARA, Mistrisf LARFIELD, BETTIJ.

BETTIJ, *de deur openende en de aangekomene lichtende.*

Weest zo goed, en tred binnen.

Mistrisf LARFIELD, CHARLOTTE, *en de overige grootende.*

Miladij!

C H A R L O T T E.

Gij zijt zeker Mistrisf LARFIELD?

Mistrisf LARFIELD.

Ja Miladij! De zuster van den landhoevenaar te *Aldersfon.*

C H A R L O T T E.

Vergeef het ons Mistrisf, dat wij door onze laate aankomst, u van uwe rust beroofd hebben!

Mistrisf LARFIELD.

Dat is niets, Miladij! Ik was enkel door uw lang wegblijven bevreest geworden.

C H A R L O T T E.

De voerman heeft een omweg over *Berkshire* genomen.

Mistrisf LARFIELD.

Ach! denklijk om de Franschen! Gisteren avond, zeide men, dat zij meer dan twaalf mijlen voordgerukt waren. — Maar Miladij is zeker vermoed,

moeid, (*haar een stoel zettende.*) kan ik u dienen? — BETTIJ! breng deeze vrouw met het kind, in de zijkamer aan de linkerhand.

L I D I J.

Staat gij het toe, Miladij?

C H A R L O T T E.

Ga, lieve LIDIJ! Gij hebt rust nodig, als ook mijne SARA.

(*BETTIJ geleid LIDIJ, welke de slaapende SARA draagt, naar de zijkamer.*)

Mistrisf LARFIELD *tegen* BETTIJ.

Als gij dat gedaan hebt, bezorg mij dan thee.

C H A R L O T T E.

Is hier nog geen bode, nog geen bericht voor mij aangekomen?

Mistrisf LARFIELD.

Nog niet, Miladij!

C H A R L O T T E.

ô Hemel!

Mistrisf LARFIELD.

Mijn broeder, die mij uwe geheele treurige geschiedenis, in zijnen brief, geschreeven heeft, berichtte mij tevens, dat uw gemaal nog deezen nacht hier zoude komen; maar ik vrees....

C H A R L O T T E.

Hoe! wat?

Mistrisf LARFIELD.

Dat de nadering van den vijand hem daar in mo-
ge-

gelijk zal verhinderen. Men zegt, dat de Generaal GATES, zich nog deezen nacht met Lord STORMONT zoude vereenigen. Wanneer dat bericht geground is, dan vrees ik heden een bloedige dag.

CHARLOTTE.

ô Hemel! dan zal ik hem zekerlijk wel hier te vergeefsich verwagten — en hem mogelijk nimmer weder zien!

Mistrisf LARFIELD,

Wegens zijne aankomst te *Londen* kunt gij gelijk hebben. Miladij! maar, 'er is geen gevaar dat gij hem niet weder zoud zien, Mijlord staat onder het Regiment van GATES — het welk, naar ik hoor, nevens anderen bestemd is om de hoofdstad te dekken; zo het derhalven al tot een treffen komt, zal hij 'er niet eens tegenwoordig zijn. Ik ben meer beducht voor mijnen zoon; die onder het Corps van den Graaf STORMONT is, hetwelk den vijand overal gade staat. Hij moest gisteren, reeds voor het aanbreeken van den dag, vertrekken — de hemel bewaare hem!

CHARLOTTE.

En mijne EDUARD!

Mistrisf LARFIELD.

Dat zal hij, wanneer het met zijne wijze oogmerken overeenkoomt! voor het overige kan Miladij hier de terug komst van haaren gemaal gerust en in volle zekerheid afwagten. Ik denk wel, dat het niet lang duuren zal, of gij keert, onder zijn geleide, naar *Aldersjon* terug.

C H A R L O T T E .

Ach hemel! Daartoe is alle hoop verloren!

Mistrisf LARFIELD.

Niet alle alle hoop, Miladij! Mijlord is vader, gij zijt zijne eenigste dochter — eenige dagen, eenige weeken, en zijne gramfchap zal bedaaren, het vaderlijke hart ontwaaken...

C H A R L O T T E .

Als dat zo ware, kon ik alles hoopen; maar hij is koud — koud als ijs, onverbiddelijk tot in het graf!

D E R D E T O O N E E L .

B E T T I J , D E V O O R I G E N , *daarna* T H O M A S .

B E T T I J , *brengt thee; zegt zacht tegen*
Mistrisf LARFIELD.

Een bediende van den Hertog van *Salisbury* wenscht de hier aangekoomene dame spoedig te fpreeken.

Mistrisf LARFIELD.

Laat hem binnen koomen.

(B E T T I J , *vertrekt.*)

Mistrisf LARFIELD.

Een bediende van uwen heer gemaal. — Nu zullen wij eens hooren. — (*Zij fchenkt thee en bedient CHARLOTTE.*)

C H A R L O T T E .

Van mijnen E D U A R D ? Hij koomt dus niet zelf?

(T H O M A S *koomt binnen.*)

C H A R -

CHARLOTTE.

Gij komt alleen, THOMAS? waar is uw heer?

THOMAS.

Hij volgt mij, Miladij. — Ik ben slechts vooruitgereeden, om te vraagen, of gij reeds aangekomen waart.

CHARLOTTE.

Hij volgt u? Welkoom! Hartelijk welkoom! Hij koomt Mistrisf! ik zal hem zien, hem spreken. —

THOMAS.

Binnen weinige oogenblikken, Miladij! Mijlord heeft orde gekregen; hij moet naar zijn Regiment — de vijanden rukken steeds nader; misfchien dat 'er nog heden een aanval gewaagd word —

CHARLOTTE.

o Hemel! ik moet hem verwagten! Ik zal hem dan slechts zien, om hem weder te verliezen? misfchien voor eeuwig!

Mistrisf LARFIELD.

Bekommer u niet voor den tijd, Miladij! Volgens het geen ik van krijgskundige gehoord heb, is het gevaar van minder belang dan het wel fchijnt. De vijanden zijn te zwak om de versterkte armée van Graaf STORMONT lang wederftand te kunnen bieden; ik hoop dat die zaak nog heden ten onzen voordeele zal beflist worden.

CHARLOTTE.

Bchaagde het den hemel.

Mistrisf LARFIELD.

Luister! ik hoor paarden! (*naar het vengseer loopende.*) Hij is het! Hij is het! (*Zij neemt licht en ijlt naar beneeden.*)

C H A R L O T T E.

EDUARD? Ik moet hem te gemoet gaan! Help mij THOMAS! —

T H O M A S.

Blijf, Miladij! Gij zijt te vermoeid. — Ik hoor hem reeds —

V I E R D E T O O N E E L.

Mistrisf LARFIELD, EDUARD, CHARLOTTE,
THOMAS.

Mistrisf LARFIELD, *de deur openende.*

Gelief maar binnen te koomen, Mijlord!

EDUARD, *in CHARLOTTE'S armen ijfende.*

Mijne CHARLOTTE!

C H A R L O T T E.

EDUARD! Heb ik u eindelijk weder?

E D U A R D.

Mijne dierbaare! mijne lieve CHARLOTTE! —
Maar gij zijt zwak — wankelend!

Mistrisf LARFIELD.

Geen wonder! zij heeft de gantsche nacht door
gewaakt; de moeilikheden der reize — het menig-
vuldig lijdén in haar 's vaders huis. — (*Zij brengt
CHARLOTTE naar een stoel.*)

C H A R T

CHARLOTTE.

Dit is reeds doorgestaan! wat wilde ik niet al lijden, om hem, den geliefden van mijn hart, mijnen EDUARD!

EDUARD.

Beste vrouw! Dank zij uwe liefde! ik bewonder uwen moed, dat gij mij nu geheel en al toebehoord? Een kusch!

CHARLOTTE.

Hier — neem die! Mijne gantsche ziel drukt dezelve als het zegel onzer eeuwige liefde op uwe lippen. (EDUARD *aanziende*.) Zo zijt gij dan weder de mijne? Maar hemel! Hoe lange? Slechts weinige oogenblikken, en gij ijlt naar het slagveld, het gevaar en den dood te gemoet.

EDUARD.

Slechts een klein getal vijanden, die mischien reeds voor hunne stoutheid boeten zullen, eer zij het gevaar bemerken; mischien niet eens onze nadering zullen afwagten. THOMAS, Ga eens zien of de veldpost is aangekomen, of 'er ook brieven voor mij gekomen zijn?

THOMAS, *vertrekt*.

Ik ga.

CHARLOTTE.

Dat mischien is twijfelagtig, EDUARD! Een ander kan mischien hunnen moed opwakkeren, om onze krijgsknegten het spits te bieden; over dezelve mischien te zogepraalen! ô EDUARD! Ik was nimmer moedeloes, maar thans! —

E D U A R D .

De rampen welke gij op *Alderfon* geleeden hebt, hebben u vreesachtig gemaakt, en uwe zenuwen verzwakt. Eenige dagen rust, en uwe kragten zullen zich weder verzamelen; de hoop zal weder ontwaaken, en u op nieuw bezielen! Ik zal u daaglijks schrijven, u van alles onderrichten...

C H A R L O T T E .

Maar de gevaaren, waar aan gij daaglijks, ja ieder uur, zijt bloot gesteld, zult gij mij verzwijgen.

E D U A R D .

Neen lieve CHARLOTTE, gij zult alles weeten...

Mistrisf L A R F I E L D .

Ook door mij; mijn zoon heeft beloofd mij ieder voorval van gewigt te melden.

E D U A R D .

De minuten zijn kostbaar, dierbaare vrouw! Laat ons elkanderen niet door klagten bedroeven, laat mij het geluk, van u weder te zien, geheel en al genieten! Waar is onze SARA?

Mistrisf L A R F I E L D .

Zij slaapt in de naaste kamer.

E D U A R D .

Slechts één oogenblik, lieve CHARLOTTE, om haar een afscheids kusch te geeven....

C H A R L O T T E .

Koom, koom! zie haar nog eenmaal, dat dierbaar pand onzer liefde, en — mischien nooit weder.

E D U .

EDUARD.

Blijf, beste vrouw, gij zijt te zwak. — Ik keere spoedig weder! (*tegen Mistrisf LARFIELD, die haar verzellen wil.*) Ook gij, Mistrisf! Doe uw best mijne CHARLOTTE gerust te stellen. (*Hij gaat door de zijdeur.*)

VIJFDE TOONEEL.

CHARLOTTE; Mistrisf LARFIELD.

CHARLOTTE.

Wat toch is het, het welk mij zo geheel ter nederlaat? Te vergeefsch span ik mijne weinige kragten t' famen, om deeze duistere zwaarmoedigheid te verstrooijen!

Mistrisf LARFIELD.

De gedachten aan de naderende scheiding, Miladij; de vrees voor het oogenschijnlijk gevaar, waar aan Mijlord is blootgesteld, moet u natuurlijk kommer veroorzaken. Gij moet u evenwel niet geheel en al aan dezelve overgeeven; gij moet om u gerust te stellen, ook tevens aan het gelukkig oogenblik denken, waar in gij uwen gemaal, na het g. vaar doorgestaan te hebben, wederzien, en hem in uwe armen zult knellen! zulk een enkel oogenblik vergoed alle te vooren geledene rampen?

CHARLOTTE.

Behaagde het den hemel, dat dit gelukkig oogenblik reeds verscheenen was. het zou mij eene zaligheid zijn! In de armen mijns EDUARDS! — Niets, niets ter waereld zou mij weder van hem scheiden.

Z E S-

Z E S D E T O O N E E L.

EDUARD, DE VOORIGEN.

EDUARD, *de laatste woorden hoorende.*

Niets mijne lieve CHARLOTTE! Niets ter waageld! (*Haar met vuur omhelzende.*) ô Mijne CHARLOTTE! Tedergeliefde vrouw! Zo ik al eens mijn leven gering achte, dan zoude ik het echter voor u trachten te behouden! Ja lieve CHARLOTTE! om uentwille zal het mij dierbaar zijn; ik zal het zorgvuldig spaaren, ieder gevaar ontwijken, waartoe pligt en eer mij niet noodzaaklijk roepen! Daar slaapt het dierbaare onderpand onzer liefde, hetwelk ons voor eeuwig vereenigt; zij zal u, in mijne afwezendheid, troosten, en in weinige dagen, misfchien reeds morgen getuigen onzer nieuwe vereeniging zijn!

CHARLOTTE.

EDUARD! Beste, dierbaare man! Ik weet niet of ik uwe liefde, dan uwe standvastigheid bewonderen zal! Maar in dit tijdstip gevoel ik te veel, dat ik slechts eene vrouw, een zwak wezen ben, die u wel in liefde niets toegeef, maar met alle mijne poogingen mij niet boven het gevaar verheffen kan. Vrees en verbeelding houden mij onophoudelijk bezig; nu eens zie ik u kampen in het midden van duizenden vijandelijke zwaarden, dan zie ik u in uw bloed wentelen, en dan weder klinkt 'er een vreesfelijk gekerm in mijne ooren, hetwelk mij uwen dood aankondigt; dit zijn verschijnselen, welke kommer en angst mij voor den geest brengen, de reden zegt mij dit, maar ik ben niet in staat dezelve van mij te verwijderen.

E D U

E D U A R D.

Gij zoud mij moedeloos maaken, CHARLOTTE, indien ik in den oorlog een nieuweling wast! Vergeef het mij, dat ik dit treurig onderhoud afbrecke! Ik moet u nog berichten, dat mijn oom, Mijlord KENDALE, uw verblijf weet. Hij zal, om gegronde redenen, zich wel niet openlijk voor uwen beschermmer verklaaren, maar in 't geheim des te levendiger belang in u stellen, en zodra mogelijk naar *Londen* koomen, om u te bezoeken. Hij zal u in alle uwe behoeften ondersteunen, u mijne brieven overhandigen en alles in het werk stellen, om u, gedurende mijne korte afwezigheid, optebeuren.

C H A R L O T T E.

Die goeheartige man! ô hoe welkoom zal hij mij zijn!

E D U A R D.

Hij zal nog heden, of ten laaften morgen, te *London* aankomen; hij wil naar het Hof gaan, om den Koning onze verbindtenis te ontdekken, en hem tevens van het voorval op *Alderson* kennis te geeven. Maar, Mistris! tot mijne terugkomst moet alles een diep geheim blijven; ook moet niemand, zelfs uw vertrouwdste vrienden niet weten, wie mijne CHARLOTTE eigenlijk is. Welligt kon Lord ALDERSON, door de eene of andere onvoorzigtigheid, haar verblijf ontdekken, en haar door list of geweld mij weder ontrukken.

Mistris LARFIELD.

Stel u gerust, Mijlord! Uwe gemalin zal hier zo onbekend blijven, als in een klooster. Voor de stilzwijgenheid mijner bedienden, blijf ik borg,
en

en bij mijne vrienden, welke haar bij toeval mogten zien, zal ik haar voor eene mijner bloedverwanten uitgeeven.

Z E V E N D E T O O N E E L.

THOMAS, DE VOORIGEN.

THOMAS, *zijnen Heer een' brief overgeevende.*

Met den veldpost is niets aangekoomen, Mijlord; maar een Ruiters die over *Westerneij* kwam, bragt zo even deezen brief.

EDUARD, *den brief openbreekende en lezende.*

„Lord EDUARD VAN SALISBURIJ, Chef van een Esquadron onder het Regiment GATES, wordt bij deezen gelast, om daadlijk na den ontvangst deezes optebreeken, en ten spoedigsten in het hoofdkwartier van den Generaal GATES, bij *Darford* te verschijnen, alwaar hij zijne nadere bestemming verneemen zal.

STORMONT.”

Nadere bestemming? Wat wil dat zeggen?

CHARLOTTE.

Ha! op het verzoek mijns vaders! Die wreedtaart hield zijn woord!

EDUARD, *bij zich zelven.*

Ik kan toch niet denken — (*tegen THOMAS*) is alles gereed?

T H O -

T H O M A S.

Alles, Mijlord! De paarden staan nog gezadeld.

E D U A R D.

Wagt mij — ik zal u daadlijk volgen.

T H O M A S, *vertrekt.*

E D U A R D.

CHARLOTTE! Ik moet heenen — u verlaaten; zonder tijdverlies, indien ik mij niet aan de strengste verwijtingen wil blootstellen; De hemel zegene en bewaare u, beste vrouw! (*Haar omhelzende*) Ik beveel haar aan uwe zorg, Mistris! Hier mijne dierbaare — geef deeze kusch aan mijne SARA.

C H A R L O T T E.

ô Hemel! zo spoedig?

E D U A R D.

Ik moet! Pligt en eer vorderen het.

C H A R L O T T E.

Ik bezwijk.

E D U A R D.

CHARLOTTE, lieve vrouw! Herstel u en wees bedaard! Mijn hart bloedt, maar ik moet —

A G T S T E T O O N E E L.

T H O M A S, DE VOORIGEN.

T H O M A S.

Mijlord, de Ruiters laat u verzoeken, u niet op-

optehouden, gij mogt misfchien door de steeds aandrukkende vijandelijke benden afgefneden worden.

E D U A R D .

Het gevaar zo nabij, en geen vroeger bevel? —

T H O M A S .

Hij heeft, benevens andere Ruiters die hem verzellen, order, om u tot befcherming te dienen.

E D U A R D .

Tot befcherming? of...? Deeze brief van den Graaf STORMONTS — nadere beftemming — dit alles kooft mij verdacht voor! Doch — ik moet volgen, mijn noodlot afgwagten — (*tegen THOMAS*) Binnen weinige oogeblikken ben ik bij u. Ga.

(THOMAS, *vertrekt.*)

E D U A R D .

Vaarwel, dierbaare CHARLOTTE, wij zien elkanderen fpoedig weder.

C H A R L O T T E .

Wij moeten dan fcheiden? Ach! ons noodlot ondergaan. Laat ik u slechts een oogeblik befchouwen, eenig voorwerp van alle mijne wenfchen en hoop! Laat ik u nog eens, nog eens aan deeze borst, aan dit kloppend hart drukken — voor de laafte maal in deeze armen.... (*zij zinkt onmagtig neder.*)

E D U A R D .

Hemel! zij bezwijkt! CHARLOTTE!

Mistrijf LARFIELD.

De smart heeft haar overweldigd — Bedieh u van

van dit oogenblik, Mijlord! eer zij zich weder herstelt.

E D U A R D.

CHARLOTTE! (*geheel weemoedig*) Ook uw beeld is mij onuitwisbaar ingeprent. Mistrisf! Vriendin — ondersteun haar! Ik durf niet langer vertoeven — CHARLOTTE! (*hij ziet haar sterk aan, kust haar en verwijdert zich, komt schie-lijk terug en omhelst haar op nieuw.*) CHARLOTTE! Vaarwel! De hemel beware u! Vaarwel. (*Hij vertrekt schielijk*)

NEG ENDE TOONEEL.

CHARLOTTE, Mistrisf LARFIELD.

Mistrisf LARFIELD.

Ook mijne standvastigheid begeeft mij! Daar ijlt hij heenen en nadert zijn graf het welk mischien morgen reeds hem, en mischien ook mijnen zoon omvat! De hemel bewaare hem! Hem en deeze dierbaare vrouw.

CHARLOTTE, *met een zwakke stem.*

EDUARD! EDUARD! Slechts nog één oogenblik! Ik zal — u volgen — aan uw zijde — met u sterven — (*haare oogen openende.*) EDUARD! waar is hij? (*wild rond om zich ziende.*) waar is mijn EDUARD?

Mistrisf LARFIELD.

Zijn pligt riep hem op . . .

VII. DEEL.

Q

C H A K.

C H A R L O T T E.

Is hij weg? Ha wreedaart! Gij kunt mij verlaaten? Mij? Uwe CHARLOTTE?

Mistrisf LARFIELD.

Slechts voor een' korten tijd, Miladij.

C H A R L O T T E.

Hij is dan heen — onder die moordenaars? den dood te gemoet?

Mistrisf LARFIELD.

Hij gaat onze vijanden bevechten, over hen zeegevierien! Gij zult hem spoedig weder zien; en misfchien nog heden tijding van hem bekoomen.

C H A R L O T T E.

Een doodbrief — EDUARD is gebleeven — dit zal ik hooren; en den bode vervloeken!

Mistrisf LARFIELD.

Om 'shemelswille, Miladij! wat brengt gij u voor den geest? 'Er is tot nog toe niets voorgevallen! 'Er zijn zo veel dappere krijgslieden aan het tegenwoordig gevaar blootgefteld, die vrouw en kinderen, vader en moeder achter laaten. Allen zijn voor het noodlot hunner lievelingen bezorgt, allen bidden den hemel, en reikhalzen naar het oogenblik waarin zij hen weder zullen zien en gij, Miladij zoud weemoedig zijn, en alle hoop voor den tijd vaarwel zeggen? Bedenk toch, dat gij niet slechts echtgenoot, dat gij ook moeder zijt! gij hebt eene dochter, voor welke gij uw leven fpaaren en u zelve behouden moet.

C H A R.

CHARLOTTE.

Mijne SARA! — Goed! ik wil bij haar zijn, haar den laafsten kusch haares vaders op haare wangen drukken. (*met veel moeite opstaande.*) Hemel! wat ben ik zwak! waarlijk zeer zwak, help mij op mijne legerfede — de legerfede mijner traanen en mijner rampen.

Mistrisf LARFIELD.

Gij moet wat rusten, Miladij: — de rust is u zeer noodzaakelijk!

CHARLOTTE.

Ja, ja! de rust die eeuwig duurt! zo lang deeze nog verbeidt, zal ik den hemel smeeken om troost voor mij — om befcherming voor hem, voor mijnen eenigen en geliefden EDUARD! Mogelijk fchiet er nog een ftraal van hoop op mij neder. Mogelijk worden wij nog benouden.

Einde van het vierde bedrijf.

V I J F D E B E D R I J F .

E E R S T E T O O N E E L .

Mistrisf LARFIELD, *daarna* BETTIJ.

Mistrisf LARFIELD, *voor een open vengster
staande.*

Hemel ! welk eene verschriklijke nacht is dat !
Het vreeslijk gedruis houd nog aan ! Het gevaar
moet veel grooter zijn dan ik gedacht had. (*tegens
BETTIJ, die binnen komt.*) Wel nu BETTIJ ?

B E T T I J .

Ach ! Mevrouw ! ik sidder en beef van angst.
Elk schot zoude men kunnen hooren, wanneer het
gedruis op straat niet zo ontzaglijk groot was. Men
rijd en loopt en draaft, dat men niet dan met veel
moeite door de straten kan koomen ! De men-
schen zeggen, dat Lord STORMONT, de vijan-
den bij *Crayford* heeft overvallen. — Daar tegen
zeggen anderen weder dat onze benden geslaagen
zijn, en naar *London* te rug trekken. In 't kort
zo veele vraagen als men doet, zo veele verschil-
lende andwoorden ontvangt men, doch geen een
dat zeker is.

Mistrisf LARFIELD.

'Er moet zekerlijk iets van belang voorvallen,
ook was een aanval zeker te wachten ; maar niet zo
digt bij *London*.

B E T -

B E T T I J.

Ik beklaag alleen onze arme ongelukkige Miladij ! Zij is zekerlijk ook in haare rust gestoord , door het leven dat op straat plaats heeft.

Mistrisf L A R F I E L D.

Ik beef voor haar leven ! Heden morgen vroeg wierdt zij van haar beminde afgescheurd , den geheelen dag was zij in de grootste droefheid verzonken , en thands!...

B E T T I J.

Zij heeft het minste voedzel , sedert haar vertrek van *Alderson* , gebruikt : Zij zal 'er eindelijk voor moeten bezwijken ! — Ja — ik had het door enkele schrik en angst bijna vergeeten : — een knecht van den Admiraal K E N D A L E , was daar strak aan de deur , en vraagde naar Miladij : zijn heer was zo op het oogenblik van *Westernej* aangekomen , en wenschte haar te spreken.

Mistrisf L A R F I E L D.

ô Hemel ! Hij zal komen , troost aanbrengen , en haar te vreedden stellen . Ik ben 'er niet in staat toe.

B E T T I J.

Hij zal denkelijk zo aanstonds weêr hier zijn ; hij is niet verre van hier , in de Herberg *de Elephant*.

Mistrisf L A R F I E L D.

Mogelijk krijgen wij door hem ook een naauwkeuriger bericht , van de voorgevallene gebeurtenissen —

Q 3

B E T

B E T T I J.

'Er wordt gefcheld.

Mistrisf LARFIELD.

Ziet eens, mogelijk is het de Admiraal zelven.

B E T T I J, *neemt een kaars van de tafel en opent de deur.*

Dat kan zeer wel wezen.

T W E E D E T O O N E E L.

K E N D A L E, D E V O O R I G E N.

K E N D A L E.

Neem het mij niet kwalijk; de bedienden die mij open deed, wees mij naar deeze kamer, en verzekerde mij, dat ik u geene ongelegenheid zoude aandoen. (*tegen* Mistrisf LARFIELD) waarschijnlijk heb ik de eer, met Mistrisf LARFIELD te spreken?

Mistrisf LARFIELD.

Om u te dienen. En Mijnheer is, zo ik niet dwaale....

K E N D A L E.

De oude Admiraal KENDALE.

Mistrisf LARFIELD.

Ik heet u welkoom, Mijlord! Gij zijt ons zeer aangenaam.

K E N D A L E.

Zo veel te beter! Ik ben eigenlijk zeer onge-
schikt om een Juffer zo laat te komen bezoeken;
doch

doch de algemeene onrust maakt thands eene uitzondering op den algemeenen regel. Ook kan men deezen nacht eenigzins voor een dag aanzien: want LUNA praat in haar schoonste galakieed, en in geheel *Londen* slaapt bijna geen mensch, of men moet een driedubbelen roes hebben, of geheel slaapzuchtig zijn.

Mistrisf LARFIELD.

Zekerlijk! Bij zulk een nabijkomend gevaar...

K E N D A L E.

Lord STORMONT, is met zijne lieden reeds in vollen arbeid, en zelfs niet heel verre van ons af; want zijne orgelpijpen brommen, dat men 'er doof van zoude worden!

Mistrisf LARFIELD, *een vengster openende.*

Schriklijk! welk een gedruisch! Welk een geschreeuw! Wat loopen de menschen door elkander!

K E N D A L E.

De sulte van den nacht maakt deeze beweeging ook nog verschrikkelijker. Maar om naar waarheid te spreken, zo zouden alle die lieden zich gerust op één oor kunnen leggen, want de geheele zaak is van weinig betekenis.

Mistrisf LARFIELD.

Zo, Mijlord! Maar de kans van den oorlog...

K E N D A L E.

Is wankelbaar. Maar heden moet Mevrouw Fortuin met ons huishouden. Onze vijanden hebben zeker veel moed, maar zij zijn te zwak; zij staan juist op de plaats daar de oude en door-

kneedde STORMONT hen hebben wil; en hadden aldaar geen aanval vermoedt. — Maar om de hoofdzak niet te vergeten... wat doet Miladij? — Hoe vaart zij?

Mistrisf LARFIELD.

Zeer slegt, Mijlord. Zij is, eensdeels door de wreede mishandeling van haaren vader, anderdeels door de droefheid, veroorzaakt door de scheiding van haaren gemaal, zo zeer verzwakt, dat ik vreeze...

K E N D A L E.

Nu, nu! Eenige dagen rust en de gelukkige terugkomst van mijn neef EDUARD, zullen haar wel weder doen herstellen.

D E R D E T O O N E E L.

L I D I J, D E V O O R I G E N.

L I D I J.

ô Mistrisf! ik sterf van angst! — Mijne arme Miladij!... (*zij ziet KENDALE, en wil terug treden.*)

Mistrisf LARFIELD.

Het is Mijlord KENDALE.

L I D I J.

ô Mijlord! uw bijzijn zal mogelijk zeer veel aanbrengen, om de rust van Miladij te herstellen. Zij is geheel buiten zich zelve.

Mistrisf LARFIELD.

Het gedruisch heeft haar zeker uit den slaap gewekt?

L I-

L I D I J.

Neen, zij heeft geen oog toegedaan. In den voornacht had zij een soort van koortsloop, in welken zij wel honderdmaal den naam van EDUARD noemde. Daarna schreef zij brieven, van welken zij 'er eenigen, benevens andere papieren uit haar brievenbus, tot een pakje maakte en hetzelfde verzegelde. Eindelijk wekte, het aanneemend gedruis op straat, haare aandacht: zij opende een venster, hoorde het onderaardsch bulderen van het geschut; schreeuwde: EDUARD! en viel in onmagt op den grond neder. Met behulp van eenig vluchtig zout, bekwam zij weder, maar zij is heden zo zwak, zo geheel vervallen, dat ik elk oogenblik vrees, dat zij onder haare smarten zal bezwijken. Koom, Mijlord! troost haar eenigzins, indien gij daar toe in staat zijt.

K E N D A L E.

Dat zal ik doen. — Zeg haar eerst dat ik hier ben.

L I D I J.

Ik ga! (*zij vertrekt*) Bij zo veele rampen zal ik voorzeker zelve bezwijken!

Mistress LARFIELD.

Daar komt zij. — Maar, hemel! hoe bleek! hoe ongesteld!

V I E R D E T O O N E E L.

CHARLOTTE, DE VOORIGEN.

CHARLOTTE, *tegen* LIDIJ.

Zijt gij daar, lieve LIDIJ? ga bij mijne SARA — zij verlangt u te zien.

Q 5

L 19

L I D I J.

Ik ga, Miladij! (*zij vertrekt.*)CHARLOTTE, KENDALE, *aanziende.*

Mijlord! — zijt welkoom! zo veel goedheid....

KENDALE, *haar naar een stoel leidende.*

Welvoeglijkheid, zo als men die van een ouden zeeman verwagten kan; het geen gij goedheid geliefte te noemen, is schuldige pligt. Het zal u zeker verwonderen, midden in den nacht van mij een bezoek te ontvangen, hetwelk ik eerst tegen morgen bepaald had. 'Er dwaalde gisteren avond slechts een troep *Franso:en* in den omtrek van *Westerneij*, en wijl ik thans in het geheel geen lust had om het bezoek dier heeren aftewagten, pakte ik mij in mijne postchais en reed bij helderen maanschijn naar *London*. Bij het afklimmen van mijn rijdtuig vernam ik, dat Mistris LARFIELD, mijne buurvrouw, en in haar huis, even gelijk in geheel *London*, nog alles waakende was; ik dacht derhalven dat de tegenwoordigheid van een oud soldaat, haar bij het nachtmuziek, hetwelk Lord STORMONT in onze nabijheid dreunen doet, niet onwelkoom zou zijn.

C H A R L O T T E.

Wat kan mij in deezen verschrikkelijken nacht meer welkoom zijn, Mijlord? Vergeef het mij slechts, Mijlord! indien ik u niet met die warmte ontvang, welke uwe goedhartige voorzorg verdient! De gedachten aan mijnen EDUARD, aan het gevaar — ô Mijlord! Dit zijn de vreesfelijke oogenblikken, welke over leven en dood, welke over zijn noodlot en het mijne beslissen! Mischien is het reeds beflist; mischien ...

K E N-

K E N D A L E .

Stel u gerust, Miladij! Onze vriend EDUARD zal 'er zich moedig doorstaan; daar voor heeft hij sterkte, moed en doorzigt en ingevalle van gevaar, waarvoor men echter niet te vreezen heeft, heeft hij eene harddraaver, die in twintig minuten zijne vier ja vijf mijlen aflegt, dat het raast. Voor het overige is het voordeel geheel aan onze zijde. Volgens het plan, het welk de Generaal STORMONT ontworpen heeft, zijn de vijanden zo goed als gevangen; 'er is slechts list nodig om hen in den strik te lokken, en een moedige aanval, om zich van hen meester te maaken. Naar ik hoope, zal het gantsche werk reeds bijna voleindigt zijn.

C H A R L O T T E .

Behaagde het den hemel!

K E N D A L E .

Tot onzer aller gerust stelling! Tot dat wij daarvan door een' brief van uwen heer gemaal, of door zijne eigene verschijning overtuigd worden, zullen wij eens over uwe huislijke omstandigheden spreken, -- doch daaromtrent *ken ik u!* zodra ik *London* weder verlaat, zal ik mijn weg regtsstreeks op *Aldersson*, naar uwen vader neemen; -- Het zal 'er voor mij wel heet op aankoomen; maar ten gevalle van u en mijnen neef, wil ik voor een paar uren oogen en ooren in den zak steeken, in zijne voorwaarden bewilligen, en mij naar zijne luimen schikken. Hij moest toch met den duivel omgaan, als ik dien ouden stijf kop niet weder zou overhaalen.

C H A R -

C H A R L O T T E .

Nooit, Mijlord! onverzoenlijkheid is de hoofdtrek van zijn karakter, en halfstarrigheid de eerste onzalige gift welke de natuur hem bij zijne geboorte mede gaf. Hij sprak zijnen vloek over mij uit, en dien zal hij nooit weder herroepen.

V I J F D E T O O N E E L .

B E T T I J , D E V O O R I G E N .

B E T T I J , *geeft eenen brief aan* Mistrisf LARFIELD.

Deezen bragt een jaager van Mijlord ALDERSON...

C H A R L O T T E .

Van mijnen vader?

Mistrisf LARFIELD.

Aan mij?

K E N D A L E .

Midden in den nacht? Het is wonderlijk! zou hij vernoomen hebben?...

B E T T I J .

Hij bevindt zich zedert gisteren avond te *London*, en houdt zijn verblijf in dezelfde herberg, waar Mijlord van het rijdtuig is gestapt...

K E N D A L E .

Wat duivel! was het dan ook misfchien, die lange maagere gedaante in een nachtjapon, die bij mijne aankomst de deur eener kamer opende, mij aangaapte; en dezelve weder toefloot, dat het kraakte? Ik let zo fchielijk niet op alle die menfchen

ſchen gezigten die mij aanſtaaren, en wie kon ook vermoeden dat Mijlord zich te *London* en met mij onder hetzelfde dak bevondt.

B E T T I J.

Volgens het zeggen van den jaager, is hij ook voor de *Franschen* gevlugt.

C H A R L O T T E.

Zo digt bij mij! Hemel! Ik fiddert!

Miſtris L A R F I E L D.

Door welk toeval kan hij vernoomen hebben?...

K E N D A L E.

Waarfchijnlijk heeft hij gehoord, dat ik naar uwe wooning vraagde: en heeft mij heenen zien gaan, en iemand nagezonden. — (*tegen* B E T T I J.)
Wagt de jaager op antwoord?

B E T T I J.

Neen, Mijlord! Hij ging daadlijk weder heenen.

K E N D A L E

Lees nu maar, Miſtris! Wij willen toch eens hooren hoe die brief luidt.

Miſtris L A R F I E L D, *tegen* B E T T I J.

H E N D R I K moet oppaſſen en niemand onaangemeld binnen laaten.

(B E T T I J, *vertrekt.*)

K E N D A L E, *tegen* C H A R L O T T E.

Bedaard kindlijf! Gij hebt niets te vreezen! Ik neem u tegen alle gevaar, in mijne beſcherming!
(*tegen* Miſtris L A R F I E L D) Lees maar! Lees maar!

Mis.

Mistrisf LARFIELD, *leest.*

„De weggelopene, welke Mistrisf LARFIELD bij zich heeft opgenoomen, wordt bij deezen aankondigd, dat zij van dit oogenblik af aan geheel en al aan haar noodlot is overgelaaten.

GEORGE GRAAF VAN ALDERSON.”

C H A R L O T T E.

Hemel! (*zij grijpt het blad, leest, en laat het vallen*) mijn doodvonnis.

K E N D A L E.

Wat duivel? — (*den brief opneemende en voor zich zelven leezende.*)

Mistrisf LARFIELD.

Die wreedaart!

KENDALE, *den brief aan Mistrisf LARFIELD terug geevende.*

Gekheid! Hij is mensch, ja vader! Zijne eerste gramfchap doet hem dus spreken.

C H A R L O T T E.

Zijn onverzoenbre haat, meent gij! ô Zijne gramfchap zou mij eene weldaad zijn?

K E N D A L E.

Wees niet hoopeloos, Miladij! Wat gefchied is, is gefchied, en niet te veranderen! Wanneer hem eens, het zij vroeg of laat, uwe gedachtenis in den kop komt, wanneer hij dan rondom zich ziet, zich verlaaten en kinderloos vindt, dan zal het verftand haare rechten weder op hem verkrijgen, en dat geene bewerken, het welk zijn hart u thans weigert.

C H A R-

C H A R L O T T E.

Nooit! Nooit! Ik ken hem! Zijn hart is on-
verzoenbaar! (*met het gevoel der diepste smart.*)
Ik heb geen vader meer!

K E N D A L E, *ontroerd.*

Maar nog eenen vriend — in EDUARD eenen
echtgenoot.

C H A R L O T T E.

Heb ik nog eenen echtgenoot?

K E N D A L E.

Die blijft den uwen, in spijt van alle de vervloe-
kingen van uwen vader. Gij zult hem voorzeker
morgen weder te *London* zien; voor hem moet gij
u spaaren; zodra de *Franschen* weder uit het Ko-
ningrijk zijn, zal hij zijne uniform daadlijk aan den
spijker hangen, als Hertog van *Salisbury* in het
Parlement verschijnen, en u als zijne gemalinne
aan het hof openlijk voorstellen.

Z E S D E T O O N E E L.

B E T T I J, DE VOORIGEN.

Mistress LARFIELD.

Wat is 'er te doen?

B E T T I J.

Ach, Mevrouw! De gantsche lucht tot *Craif-*
ford toe is zo rood als vuur — het schieten wordt
hoe langer hoe minder; en hier uit willen de men-
schen opmaaken, dat de vijanden geslagen zijn...

K E N -

K E N D A L E.

Zeer waarschijnlijk ! Vermoedelijk hebben zij eenige dorpen in den brand gestookten, om hunne vlucht te dekken. — Sta mij toe, Miladij — om binnen weinige oogenblikken daaromtrent nadere tijding in te winnen Ik ben daadlijk weder bij u.

(Hij vertrekt, BETTIJ volgt hem.)

Z E V E N D E T O O N E E L.

CHARLOTTE, Mistrisf LARFIELD.

Mistrisf LARFIELD.

Hebt gij het gehoord, Miladij? Waarschijnlijk is het gevaar voorbij! Wanneer de tijding bevestigd wordt, waaraan ik in geene deele twijffel, zo zult gij uwen gemaal misschien binnen weinige uren weder zien.

CHARLOTTE.

Behaagde het den hemel?

Mistrisf LARFIELD.

Buiten allen twijffel! Maar die geringe verwijdering. —

CHARLOTTE.

o Mijne vriendin! Gij wilt mij troosten; maar helaas! dit hart is voor geen troost vatbaar, en verband alle hoop!

Mistrisf LARFIELD.

Gij bedroeft mij onuitspreeklijk, Miladij! Hoe? Zo diep gevoelig voor uwe rampen, en zo gevoelloos voor alle troost? Hef deezen zo sterk ter
aar-

aarde gevestigden blik, eens naar mij, naar uwe vriendin op...

C H A R L O T T E.

Naar hem, naar mijnen EDUARD! Dáár — onder de afgestorvene vind ik hem weder!

Mistrisf L A R F I E L D.

Beste, dierbaare vriendin! Ik bid, ik bezweer u. ontwaak uit deezen schrikkelijken droom! Nog leeft EDUARD! Verbeelt u, wanneer hij eens terug kooft, en u zijn tweede ik, zijne echtgenootte in zulk eenen toestand — of welligt, onder haar kommer en hartzeer bezweeken op den doodbaar vindt — verbeelt u zijne ontzetting en wanhoop!

C H A R L O T T E.

Hemel! Wat zegt gij? Dat zou verschrikkelijk zijn! Neen, neen! Hij zal leeven! Ik wil leeven. bedaard zijn, en alle mijne standvastigheid te hulp roepen.

A G T S T E T O O N E E L.

K E N D A L E , D E V O O R I G E N .

K E N D A L E .

Lustig kinderen! Vreugde boven vreugde! Zo even is 'er een courier aangekomen. De vijanden zijn geflagen, de gantsche linker vleugel is gevangen genomen, de rechter is afgesneeden, retireert naar *London*, en zal ook weldra om kwartier sneeken.

VII DEEL.

R

Mis-

Mistrisf LARFIELD.

Den hemel zij dank!

K E N D A L E

De Generaal GATES is met de kern der Ruitery, van deeze zijde in aanmarsch en zal waarschijnlijk nu reeds een begin gemaakt hebben. Ten twaalf uren kwam het tot een treffen, en ten twee uren was alles reeds afgedaan! Nu Miladij, zal het niet lang meer duuren, of wij zien onzen vriend EDUARD als overwinnaar in uwe armen.

C H A R L O T T E.

Maar waarom hebben wij van hem zelve geene tijding ontvangen?

K E N D A L E.

Ja, hartjenlief! om te schrijven, mag het hem in zulke netelige omstandigheden wel aan tijd ontbroken hebben! Want, als Cavallerist moet hij de eer ophouden, en de ongenodigde gasten begeleiden. Ik denk dat hij na zijn werk volbragt te hebben, zijn eigen briefbesteller wel zal zijn.

C H A R L O T T E.

Ten twaalf uren zegt gij, kwam het tot een treffen?

K E N D A L E.

Ten twaalf uren, bij helderen maanenschijn, zo als de courier zegt, die zo even met die tijding naar den staatssecretaris ijde.

C H A R L O T T E.

Ten twaalf uren? (*in diep nadenken*) zo veel sloeg die schrikkelijke klok, en kort daar op zag ik hem, met wonden overdekt, op den grond zinken.

K E N -

K E N D A L E

Slechts een droom, hoop ik! Des te grootere vreugde voor u, wanneer hij met gezonde leden verschijnt, en de droomster met eene hartelijke kusch logenstraf.

Mistrisf L A R F I E L D.

Gij handelt wreedaartig met ons, en nog veel wreedaartiger met u zelve, Miladij! Kommer is het deel eener liefhebbende echtgenoot, wanneer haar geliefde zich in gevaar bevindt; maar eene zoo diepe droefheid kan slechts dan plaats vinden, wanneer zij hem verlooren heeft! Laat hoop en vrees u beurtelings befreiden; maar wees niet wanhoopend in een tijdfip, waarin gij het einde uwer kwellingen, de vervulling uwer wenschen nadert.

K E N D A L E.

Sentimenteele buitenspoorigheden! Hij kan gebleeven zijn — het is mogelijk; maar niet waar schijnlijk; ik zou 'er nu reeds de tijding van hebben; vat derhalven moed, Miladij; deel in de algemeene vreugde, en stel u in staat, om uwen gemaal te ontvangen.

C H A R L O T T E.

Hem wel te ontvangen, hem aan dit hart te drukken, hem geheel en al te bezitten. — Hemel! welk een geluk!

K E N D A L E.

Dat zal hij u verschaffen, en voorzeker eerder, dan gij hetzelfde verwagt.

N E G E N D E T O O N E E L.

B E T T I J , D E V O O R I G E N , *daarna* T H O M A S .

B E T T I J .

Een bediende van den Hertog van SALISBURIJ
wenscht Miladij te spreken.

C H A R L O T T E .

Van E D U A R D ! Dat hij binnen koome! dat hij
koome! Zijn gezicht zal mij troost verschaffen!

K E N D A L E .

Ziet gij, nu? Al weder een vreugdebode!

B E T T I J , *ter zijde.*

ô Hemel! Ik vreeze het tegendeel! (*zij opent
de deur en wenkt.*)

T H O M A S , *komt langzaam en droevig bin-
nen, zonder van C H A R L O T T E bemerkt
te worden.*

Mistrisf L A R F I E L D , *zagt tegen* K E N D A L E .

Een ongeluksbode, Mijlord! zijne houding kon-
digt den dood aan.

K E N D A L E .

Dood? (T H O M A S *aanziende en terug dein-
zende.*) Ik ongelukkige! Dit opent mij mijn graf!

Mistrisf L A R F I E L D .

Verberg — bedwing ul —

K E N D A L E , *tegen* T H O M A S , *met de hand
wenkende.*

Voort — voort!

C H A R .

CHARLOTTE, *door deeze beweegingen op-merkzaam geworden zijnde.*

Wat is 'er gaande? (*zij keert zich om en ziet THOMAS die zich verwijderen wil*) Waarheenen? Koom bij mij? Hoe! Gij aarzelt? Gij beeft?

Mistris LARFIELD, *tegen THOMAS.*

Ga heenen — hij moet naar zijn heer! Wij zullen hem verwagten!

CHARLOTTE.

Ach verrader! Hij misleidt mij! (*zij staat op, grijpt THOMAS bij de hand, trekt hem met zich voorwaards, en zijgt op den stoel neder.*) Hier, bode des doods! spreek, waar is uw Heer?

(THOMAS, *zwijgt.*)

CHARLOTTE

Waar is uw heer?

THOMAS, *haalt zijne schouders op.*

CHARLOTTE.

Is hij dood?

THOMAS.

Sta mij toe, Miladij -- (*hij wil zich op den wenk van KENDALE verwijderen.*)

CHARLOTTE, *hem vasthoudende.*

Ik laat u niet gaan! spreek! waar — hoe — wanneer stierf hij? wat sprak hij?

THOMAS, *tracht zich steeds los te maaken.*

CHARLOTTE.

Ik laat u niet gaan! Ik moet alles weeten, mag het weeten, ben tot alles in staat!

THOMAS, *haar met een medelijdend oog
aanziende.*

Ô Miladij...

C H A R L O T T E.

Spreek, ongelukkige! Ik bid, ik smeek u om medelijden! Laat mij alles hooren, alles vernemen. — De laatste oogenblikken zijns levens! Hij is voor mij verlooren, dat verwachtte ik; nu de omstandigheden van zijnen dood. —

T H O M A S.

Schrikkelijk! schrikkelijk! Gij zult het niet kunnen doorstaan!

C H A R L O T T E.

Ik zal — ik ben gereed het ergste te vernemen! spreek!

T H O M A S.

Hier — deezen brief schreef hij nog voor weinige uren...

C H A R L O T T E.

Geef hier! (*zij leest.*) „Mijne CHARLOTTE!
„Men heeft mijne eer gekrenkt, mij op het gevoeligst beledigt! onder voorwendfel, dat ik in den dienst nalaatig was geweest, en eene orde om te marcheeren, welke men mij gisteren te *Westerneij* hadt toegezonden, niet stiptelijk had opgevolgt, heeft men mij, zodra ik in het leger kwam, arrest aangekondigt.”

K E N D A L E.

Donder en weêrlicht! Laat mij zien — (*hij neemt den brief en leest.*) „Arrest aangekondigt —

„digt — voorzeker op aandrang van uw wree-
 „daartigen vader.” — Ha! zeer natuurlijk! (*hij*
leest.) „Arrest aangekondigt” — hm! hm!
 „Thans eerst heb ik mijne vrijheid weder verkree-
 „gen en bedien mij van dit oogenblik, om u te
 „melden — ha! Ik hoor het teken om op te bree-
 „ken! Men komt, mij oproepen! Vergeef het
 „mij, lieve CHARLOTTE! ik moet afbreken.
 „Tegen den vijand aanrukken. De nadere tij-
 „ding bekoont gij morgen, van uwen eeuwig lief-
 „hebbenden

E D U A R D.”

C H A R L O T T E.

Nu THOMAS? Die nadere tijding — — —

T H O M A S.

De nacht was intusfchen aangebroken. — Alles bleef staan en leggen; wij wierpen ons op onze paarden en ijlden den dood te gemoet! De vijanden, welke geenen aanval vermoedende waren, wierden zonder het te bemerken, ingeflooten, en binnen minder dan een half uur was de zegen ons. Nu kreeg de Ruitery bevel om hen natejaagen. Mijnheer brandend van begeerte om zijne gekrenkte eer te herstellen, en door eene roemrijke daad uittemunten, ijelde met eenige dappere ruiters vooruit, viel eene bende vijanden aan en dreef dezelve terug. De maan verborg zich juist in het tijdstip dat wij een bedekten weg voorbij trokken. De vijand ons gering getal bemerkende bediende zich van dat voordeel en onze onvoorzigtigheid, wendde zich plotslings, omringde ons, en in weinig minuten was mijn arme heer, naast het grootste gedeelte zijner zwakke bende, ter nedergehouden.

R 4

C H A R -

CHARLOTTE, *zijt neder.*

<p>KENDALE. Verschrikkelijk. Mistrisf LARFIELD. Mijn hemel!</p>	}	<p><i>Beiden vestigen hunne oogen op THOMAS, zonder CHARLOTTE'S toestand te bemerken.</i></p>
---	---	---

THOMAS.

Het was te laat hen te redden, maar helaas! tot
zijnen gewisfen ondergang, drong daadlijk daarop
onze gantsche Ruitery, in het duister door den
bedekten weg den vluchtenden vijand naar, en mijn,
mischien nog leevende heer, wierd onder de lijken
van vrienden en vijanden, door de paarden jam-
merlijk vertrappt!

Mistrisf LARFIELD.

Ach hemel!

KENDALE.

Houd op, ongelukkige! (*een diep stilzwijgen.*)

CHARLOTTE. *haare oogen sterk op den
grond gevestigd houdende.*

Hij is dood! — Dood? — (*met een gebroken
zucht*) Vreeslijk noodlot!

KENDALE.

Mijn hart word van een gereeten! (*Hij valt
op een stoel neder.*)

CHARLOTTE, *tegen* KENDALE.

Niet waar — dat had ik niet verdiend?

KENDALE.

De hemel erberme zich uwer!

CHAR-

CHARLOTTE, *met eene zwaarmoedige
bedaartheid.*

Dat zal hij. (*haar oogen ten hemel heffende.*)
Hij — hij zal mij met hem vereenigen.

Mistrisf LARFIELD.

Gij moet leeven, leeven! de hemel zal troost
verleenen!

C H A R L O T T E.

In de eeuwigheid.

Mistrisf LARFIELD.

Gij zijt moeder! Gij hebt nog eene dochter...

C H A R L O T T E.

Heb ik?

Mistrisf LARFIELD, *tegen KENDALE.*

Mogelijk dat het gezigt van het kind haar tot
bedaaren brengt. (*zij vertrekt schielijk.*)

T H O M A S.

o Mijlord — Miladij — zult gij het mij ver-
geeven?... (*Hij weent.*)

K E N D A L E.

Goede, beste jongen! Is het ongeluk uw
werk?

CHARLOTTE, *met sombere bedaartheid.*

Uwe hand, oude. Stel u gerust! Uw heer ging
vooruit — wij volgen!

TIENDE EN LAATSTE TOONEEL.

Mistrisf LARFIELD, LIDIJ, SARA, CHARLOTTE, KENDALE, BETTIJ, THOMAS.

LIDIJ, *op het zien van CHARLOTTE verschrikkende.*

Ach hemel!

CHARLOTTE, SARA *ziende, dewelke Mistrisf LARFIELD op de armen houdt*

Koom bij mij! (*Zij neemt het kind, kuscht en beschouwd het onophoudelijk, na eene stilte.*) Ongelukkig schepsel! Ook op u rust de vloek! (*van bedaartheid tot weemoedigheid overgaande.*) Ga — ga — waar meer zegen heerscht! (*tegen KENDALE*) Zij is uw eigendom! Zij stamt af van EDUARD!

KENDALE, *neemt het kind, drukt het met vuur aan zijn hart, reikt CHARLOTTE de hand, en zegt met eene vaste stem.*

Ja waarlijk, mijn eigendom! (*Zij kuscht het kind andermaal en geeft het aan LIDIJ.*)

CHARLOTTE.

LIDIJ — den brief aan mijnen vader...

L I D I J .

Daadlijk Mevrouw! (*Zij gaat met SARA heen.*)

Mis-

Mistrisf LARFIELD.

BETTIJ, blijft gij bij het kind.

BETTIJ, volgt LIDIJ.

CHARLOTTE, *(haare zwakheid neemt ge-
duurig toe; na eene korte stilte.)*

EDUARD — *(tegen KENDALE)* verzamel gij
zijne beenderen, Mijlord! — en als ik niet meer
zijn zal, vereenig dan onze ziellooze lighaamen in
het graf. — Dit is de laatste weldaad!

LIDIJ, brengt eenen brief.

C H A R L O T T E.

Hier. Milord — *(denzelve aan KENDALE
geevende)* — aan mijnen vader — mischien be-
daart zijne gramfchap als hij verneemt dat ik hem
niet overleefd heb. —

K E N D A L E.

Zo is dan alles verlooren? alles?

C H A R L O T T E.

Voor mij — op aarde — alles! Het oogenblik
onzer vereeniging nadert. — *(na eene stilte fchijnt
zij haare zinnen en kragten weder te verzame-
len.)* LIDIJ! — Mijne SARA heeft eene moeder
nodig! — *(zij maakt een lint aan haaren hals
los, neemt het zelve, met de daar aanhangen-
de beeldtenis, van EDUARD af, ziet dezelve
sterk aan, kuscht die, en roept met eene zwakke
stem) EDUARD! EDUARD! — (de beeldtenis
valt uit haare verftijvende handen.)*

L I -

L I D I J.

Zij sterft! (*zij zijgt aan CHARLOTTE's voeten neder.*)

Mistrisf LARFIELD.

Medelijden! Hemel! Is 'er geene redding meer?

K E N D A L E.

Alles is verlooren! 'Er is dan geene hoop meer!
Nu dan — weg! weg, met alles wat mij op deeze
waereld dierbaar is — weg, in eene betere waereld.
Daar zien wij elkanderen weder.

Einde van het vijfde en laatste Bedrijf.

DE HEER WILLEM,

O F

DE ONBEKENDE REIZIGER.

B L I J S P E L.

NAAR HET FRANSCHÉ

V A N

BARRÉ, RADET, DESFONTAINES EN
BOURGUEIL.

P E R S O O N E N.

De Heer WILLEM.

MAURICE.

HIPOLITE.

De Heer DE FIERVILLE.

GERMAIN.

LA FLEUR.

CECILE.

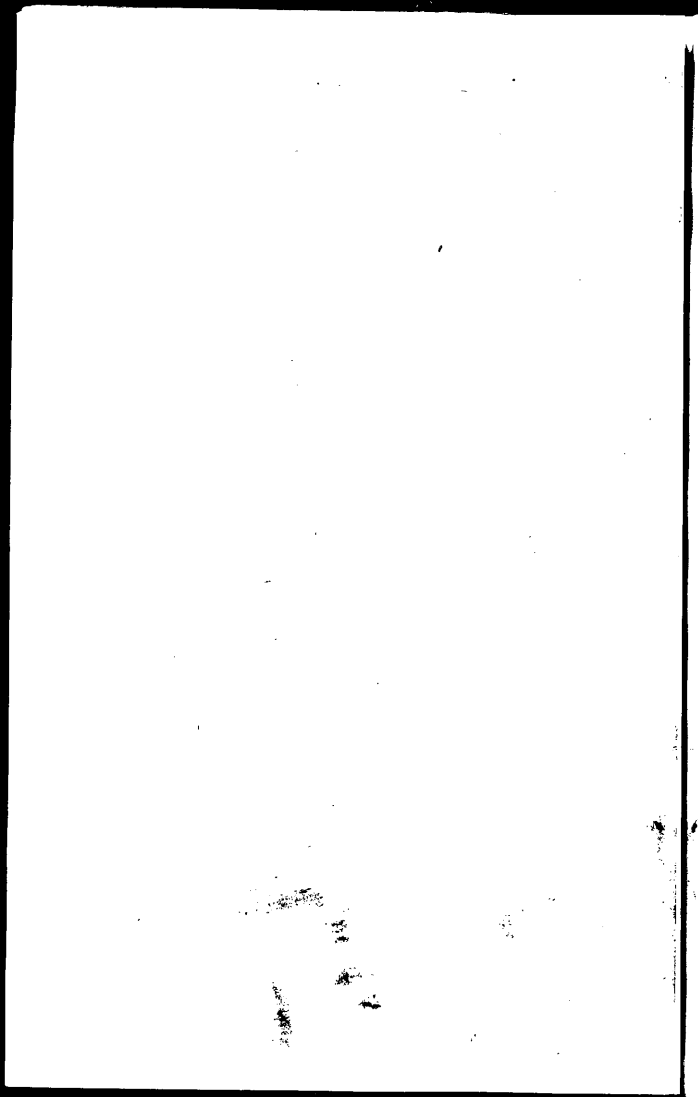
Het Tooneel is in de wooning van MAURICE.

DE SVERRILLE.

Mijn heer DE MALESHERBES!....

DE HEER WJLLEM. XXIV^{de} Toon.

DE HEER WILLEM,
O F
DE ONBEKENDE REIZIGER.
B L I J S P E L.

E E R S T E T O O N E E L .

Het Tooneel verbeeld een Tuin. Ter linkerzijde van den aanschouwer is een koepel, die met een deur op het tooneel uitkooft, en achter welke het huis van MAURICE is: aan de andere zijde van het tooneel, naar den achtergrond, ziet men een voetpad het welk naar het dorp leidt; bij het opgaan van het gordijn, komt HIPOLITE langs dit voetpad, en werpt, alvorens te spreken, een' blik naar de zijde van het huis.

H I P O L I T E .

C E C I L E heeft mij doen weten, dat zij mij voor dat ik bij haar vader kom, iets bijzonders te zeggen heeft.. En hier is de plaats waar ik haar wagten moet. Dit maakt mij ongerust... Zou men mischien aan het een of ander begaan te twijffelen? Door een heimelijken band aan het voerwerp mijner geheime liefde verbonden, juich ik over myn lot en ben evenwel niet gelukkig. Hoe veele vooroordeelen hebben wij niet al, ten opzichten

ten van eer en pligt, te bestrijden; en hoe zeer wij niet zelden in het hart van anderen vergiffenis vinden, wordt ons dezelve echter door hunne oogen ontzegd. Hoe netelig is mijn toestand! offchoon de zoon van een raadsheer uit het parlement van *Toulouse* zijnde, bewoon ik reeds sedert zes maanden dit dorp, waar ik mij voor een' schilder uitgeef; alwaar ik, onder een verdichten naam een heimelijk huwelijk heb aangegaan met de dochter van den, het is waar, eerlijksten man, doch die aan geboorte en middelen geheel ontbloot is. Ik heb mijne vrouw, mijn' schoonvader, ja mijn' eigen vader bedroogen, die zich verbeeldt dat ik thans te *Parijs* ben, van waar hij mijne brieven ontvangt, welken ik derwaards zend, en die hem door een' goed vriend naar *Toulouse* worden toegezonden.

T W E E D E T O O N E E L.

HIPOLITE, CECILE.

CECILE.

Ha! zijt gij daar mijn vriend?

HIPOLITE.

Wat deert u, lieve CECILE? Wat ziet gij 'er ontroerd uit!

CECILE.

Het is niet zonder reden, HIPOLITE! Mijn vader heeft mij zo even verwittigt, dat de echtgenoot dien hij mij heeft toegedacht, binnen agt dagen hier zal zijn.

H I.

H I P O L I T E.

Binnen agt dagen!

C E C I L E.

Gij ziet derhalven duidelijk dat het onmogelijk is ons huwelijk langer te verzwijgen; daarenboven gij kunt het afbeeldfel van mijn' vader niet ceuwig onder handen houden, en buiten dien hebt gij geen ander voorwendfel om hier dagelijks in huis te koomen. Het is thans noodzaaklijk voor de waarheid uit te koomen.

H I P O L I T E.

Welk een oogenblik!

C E C I L E.

Wij hebben hetzelfde, zedert lang, kunnen voorzien; en moeten ons derhalven met moed wapenen. Wat mij betreft, wat 'er ook mag voorvallen, mijn hart zal voor geen berouw vatbaar zijn: gij kent de beweegreden die 'er mij toe hebben doen overgaan.

H I P O L I T E.

En ik zal dezelve nooit vergeten.

C E C I L E.

Wij zijn niet zeer rijk; en gij bezit niets dan uwe bekwaamheid, en penceelen

H I P O L I T E, *ter zijde.*

Behaagde het den hemel!

C E C I L E.

Doch dit was mij geen hinderpaal; maar het was 'er een voor mijn vader.

HIPOLITE.

Hoe zullen wij het hem durven bekennen ?

CECILE.

Indien wij langer tijd gehad hadden, had ik een ontwerp gefmeed.

HIPOLITE.

En waarin bestond dat ?

CECILE.

Het was om den heer de FIERVILLE, zodra hij weder hier komt, in den arm te neemen.

HIPOLITE, *ter zijde.*

Mijn vader!...

CECILE.

Dien raadsheer uit het parlement van ons gewest, die in deeze streek, verscheidene goederen heeft liggen, van welke ik komsten mijn vader hoofdgaarder is, en die, zedert men met het herbouwen van zijn kasteel bezig is, gelijk gij weet, bij ons zijne huisvesting heeft, zo dikwijls zijne bezigheden hem herwaards roepen.

HIPOLITE.

Dat ontwerp is niet goed.

CECILE.

Ik voor mij geloof dat het niet kwaad is, en zelfs zo gij niet verplicht waart geweest u, gedurende de drie dagen, welke de heer DE FIERVILLE hier onlangs heeft doorgebracht, te verwijderen, zou ik u zeker overgehaald hebben hem alles te ontdekken.

HI-

H I P O L I T E.

Hier toe zou ik nooit hebben kunnen besluiten.

C E C I L E.

Waarom toch niet? Om dat men u gezegd heeft, dat hij 'er in den eersten opflag een weinig barsch uitziet. Het is waar, maar hij heeft zo gaarne dat men zijne voorspraak noodig heeft; hij vermag alles op het hart van mijn vader, die hem vreesst, ja ontziet.... Hoor toch eens, lieve H I P O L I T E.

H I P O L I T E.

Wel nu!

C E C I L E.

Indien gij hem eens gingt opzoeken?

H I P O L I T E.

Hij zou mij kwalijk ontvangen.

C E C I L E.

Gij zoudt u bij zijn zoon kunnen vervoegen.

H I P O L I T E.

Bij zijn' zoon!... die is niet te *Toulouse*.

C E C I L E.

Hoe weet gij dat? kent gij hem dan?

H I P O L I T E.

Ja... een weinig... Ik heb zijn afbeeldsel geschilderd.

C E C I L E.

Ik ken hem niet, hij is nooit hier geweest.

H I P O L I T E.

Ach! Is hij nooit hier geweest?

C E C I L E.

Neen, maar men verzekert dat hij juist het tegenovergestelde van zijn' vader is.

H I P O L I T E.

Grootheid, pracht noch aanzien hebben hem kunnen weêrhouden het Hof en de Hoofdstad vaarwel te zeggen Slechts voor de liefde ademende boeit hem niets sterker dan eene bekoorlijke vrouw. Verstand, schoonheid, bevalligheid en deugd maaken in zijn oog de waare verdiensten uit, en zijn geluk, even als dat van uwe HIPOLITE, bestaat in zijn gevoelig hart.

C E C I L E.

Hoe gaarne mijn vriend, wenschte ik ook aan de schets van die beminnelijke vrouw te gelijken, waarvan gij zulk eene bevallige tekening maakt. Zij heeft zonder twijffel, meer bevalligheden, en meer verdiensten, maar zij zal nooit beminnen zo als ik mijne HIPOLITE bemin.

H I P O L I T E.

Die nooit zal ophouden voor CECILE te leeven.

C E C I L E.

Hier twijffel ik niet aan; maar kortom, wij moeten alles bekennen, en mijnen vader trachten ter neder te zetten.

H I P O L I T E.

'Er valt mij een goed plan te binnen: laaten wij ons tot den Heer WILLEM wenden, dien achtens-
waar-

waardigen grijsaart, die federt agt dagen bij u inwoont.

CECILE.

Hij heeft reeds voorleden jaar bij ons gewoond, toen hij even als nu, de baden kwam gebruiken.

HIPOLITE.

Gisteren heb ik eenige bloemen voor hem geteekend, waar voor hij mij zeer veel vriendschap betuigd heeft.

CECILE.

Zijn gelaat tekent een goed hart, en evenwel, vind ik in hem iets ernstigs.

HIPOLITE.

Maar wie is hij toch?

CECILE.

Ik weet het niet.

HIPOLITE.

Ik geloof niet dat hij een gewoon mensch is.

CECILE.

En ik geloof het ook niet.

HIPOLITE, GERMAIN *ziende aankoomen.*

Zie daar zijn knecht: laaten wij hem eens trachten uit te hooren, en dus te weeten koomen of wij ons veilig aan zijnen meester kunnen ontdekken. (GERMAIN *kooft uit de koepel, en gaat over het tooneel: CECILE houd hem tegen*)

DE HEER WILLEM,
DERDE TOONEEL.

DE VOORIGE, GERMAIN.

CECILE.

Mijnheer GERMAIN! Mijnheer GERMAIN!

GERMAIN.

Wat belieft u, lieve juffrouw... Ha! goeden morgen, mijnheer HIPOLITE.

HIPOLITE.

Goeden morgen, mijnheer GERMAIN.

GERMAIN.

Gij zijt van daag reeds vroeg bij de hand; ik zie wel dat gij lust hebt, om het afbeeldfel van Papa MAURICE eindelijk eens af te maaken.

HIPOLITE.

ô! Het is reeds verr' gevorderd.

GERMAIN.

Ik geloof het wel, mijnheer MAURICE heeft reeds dikwijls voor u gezeten; maar hoe zeer hem zulks ongeduldig heeft gemaakt, moet hij het zich echter niet beklagen, want zijne beeldtenis gelijkt spreekend.

CECILE.

Is uw meester reeds weder te rug gekomen?

GERMAIN.

Ja wel! Teruggekomen zou ik meenen! Wanneer hij zich eens op het land bevind, en zijne ochtend-wandeling doet, dan weet de lieve hemel wan-

wanneer hij wederkoomt... Hij heeft slechts een boer of een kind aantetreffen om 'er wat mede te praaten...

C E C I L E.

Hij is inderdaad zeer gemeenzaam.

G E R M A I N.

En geen kwaade snapper. Weet gij wel wat zijn eerste werk is, als wij, op reis zijnde, in eene herberg koomen? Hij begeeft zich naar de keuken, hoort den een, hoort den ander, en gaat niet heenen, voor dat men hem verzoekt naar zijne kamer te gaan.

H I P O L I T E.

Dit is zeer bijzonder van een man van verstand.

G E R M A I N.

Dit zeg ik hem zo dikwijls; maar raad eens wat hij mij dan antwoord... „Mijn vriend, ik heb „nooit met de gemeenste, met de minste beschaafde „lieden verkeerd, zonder van hen iets gehoord te „hebben, het welk ik niet wist.”

H I P O L I T E.

Dat is een bewijs dat hij zeer veel weet.

C E C I L E.

En dat hij meer is dan hij schijnt te zijn.

G E R M A I N.

Gelooft gij dat?

C E C I L E.

Met dat alles, bespeur ik in zijn gelaat, taal en omgang iets, het welk ik niet weet te noemen,

doch het welk met zijnen tegenwoordigen staat en de eenvoudigheid zijner kleederen niet overeenkomt. Zeg mij eens, is hij altijd zo gekleed?

GERMAIN.

Ja... Die korte overrok, en ronde paruik is zijn geliefkoosde kleeding.

HIPOLITE.

Ik geloof evenwel dat hij rijk is.

GERMAIN.

Hij zou het zijn indien hij wilde.

CECILE.

Indien hij wilde?

GERMAIN.

Ja... Hij stelt geene orde op zijne zaaken. Zoudt gij kunnen gelooven, dat ik verpligt ben zijn geld te bewaaren? En zoudt gij niet twijffelen aan de trekken die hij mij speelt? Zelfs des daags voor dat wij *Parijs* verlieten, had ik hem zijn geld, het welk hij voor eene gantsche maand ter verteering nodig had, ter hand gesteld; ik betaal hem hetzelfde des morgens ten tien uren; en ten twaalf uren had hij geen penning meer in zijn zak! Ik toonde mij knorrig; maar hij antwoordde mij, dat hij volstrekt niet anders had kunnen handelen.

HIPOLITE.

Hoe dat toch?

GERMAIN.

Hij was eenen armen grijsaart tegen gekoomen.

HIPOLITE.

Hij is dan even zo goedhartig, als ik geloof dat

dat hij verstandig is; ik heb zekere boeken bij hem gezien...

GERMAIN.

Ho! ho! Boeken ontbreeken hem niet.

CECILE.

Maar kortom, mijnheer GERMAIN, wie is uw meester toch?

GERMAIN.

Wie hij is? — Van daag is hij een landbouwer, morgen een natuurkundige, overmorgen een letterkundige, op een anderen dag weder een groot volksverdediger, daaglijks doet hij ons zien hoe verr' zijne kunde zich uitstrekt, en daaglijks, zo des morgens als des avonds, is hij de beste man van de waereld.

HIPOLITE.

Zo men derhalven de eene of andere zaak, en zijn raad nodig had, dan zou men zich tot hem kunnen vervoegen.

GERMAIN.

Hij is niet kariger met zijne raadgevingen dan met zijn geld; en zonder iets van de zaak te weeten, waar over gij hem zoudt kunnen raadpleegen, ben ik verzekerd, dat hij 'er veele moeiljkere heeft in orde gebragt.

HIPOLITE.

Ach! Het is maar...

GERMAIN.

Ik begrijp wel wat het is; mijnheer HIPOLITE is een schilder, en zou het niet kwalijk neemen,

zo mijn meester eens van hem sprak, hem in de waereld bragt, werk verschafte en middelen aan de hand gaf om zich bekend te maaken: hij is uw man: overal waar hij bekwaamheid met deugd verenigd aantrest, kan men op hem staat maaken. Hij is de bestendige vriend der schoone kunsten, cheikundigen, plantkenners, letterkundigen, geerden, en vooral der jonge kunstenaars; hij bemint en zoekt hen overal op, en laat hen nooit zijne aanbeveeling ontbreken.

H I P O L I T E.

Hij is dan zeker een man van aanzien?

G E R M A I N.

Hij is de beste man van de waereld.

C E C I L E *tegen* H I P O L I T E.

Het kooft mij voor mijn vriend, dat zijn meester niet bekend wil zijn; laaten wij hem tot geene onbescheidenheid noodzaaken.

G E R M A I N.

Wel nu kinderen! ik groet u: terwijl ik mij hier vermaak met u te praaten, wordt mijn boodschap niet gedaan.

C E C I L E.

Vergeef het mij, zo ik u heb opgehouden. Indien uw meester terug kwam, zou hij u misschien bekennen?

G E R M A I N.

Mij bekennen!... Dit zou dan de eerste keer zijn... Het is waar dat het weinig verscheelt, of ik ben veertig jaaren in zijnen dienst geweest. (*Hij vertrekt.*)

V I E R-

VIERDE T O O N E E L.

HIPOLITE, CECILE.

HIPOLITE.

GERMAIN zegt niets meer dan hij wil dat wij weeten zullen: voor het overige kennen wij ons eigen belang; mijnheer WILLEM is zeer verpligtend; 'er is geen twijffel of hij zal ons helpen, en voorzeker onze vergiffenis verwerven.

CECILE.

Ik hoop het; maar 'ben 'er ten hoogften bevreesd voor.

HIPOLITE.

Stel u gerust ..

CECILE.

De gedachten van dien goeden vader bedrogen, en hier door zijne billijke gramschap verdiend te hebben, slaat mij geheel ter neder, en laat mij niet de geringste hoop overig. O HIPOLITE, zo hij eens onverzoenlijk was?

HIPOLITE.

Hoe kunt gij aan zijne tederheid twijffelen en u langer met de vrees kwellen, dat zijn hart onbeweeglijk zal zijn, daar gij zo veele bewijzen van zijne gevoeligheid ondervonden hebt. Verban die vrees, dierbaare CECILE, en dat de hoop die uwen HIPOLITE vervult, ook bij u ingang vinde. Laat ons van zijne vaderlijke liefde alles verwagten.

V I J F.

V I J F D E T O O N E E L.

DE VOORIGEN, MAURICE.

M A U R I C E.

Ha! zijt gij daar, mijn waarde HIPOLITE! zo veel te beter; maak mij en mijne dochter uw compliment: mijn schoonzoon zal binnen agt dagen hier zijn; heeft zij het u reeds gezegt?

H I P O L I T E.

Ja, mijnheer.

M A U R I C E.

Mijn vriend, gij zult bruiloftsgast zijn.

H I P O L I T E.

Mijnheer...

M A U R I C E.

Ik zal van daag nog eens voor u zitten; de goede tijding welke ik zo even ontvangen heb zal mijn gelaat, gij begrijpt mij wel... in dien plooi zetten, welke gij zo gaarne ziet.

H I P O L I T E.

Ik ben tot uw dienst.

M A U R I C E.

Ik wil aanstonds den heer WILLEM mijne opwagting maaken. Hij zal spoedig te huis koomen om te ontbijten; zodra ik hem gesproken en gehoord zal hebben, of hij den nacht wel heeft doorgebracht, ben ik weder bij u. Maar om godswil mijn vriend, zo gij eenige vriendschap voor mij gevoelt, laat het van daag de laatste keer zijn.

H I -

H I P O L I T E.

Ho ho, papa MAURICE, de laatste keer...
neen dat kan niet.

M A U R I C E.

Hoe! nog de laatste keer niet?...

H I P O L I T E.

Neen; maar nu nog maar vijf of zes keeren.

M A U R I C E.

Vijf of zes keeren! fakkerloot!

C E C I L E.

Het zal 'er des te beter door gelijken.

H I P O L I T E.

Het komt doordien gij niet gemakkelijk...

M A U R I C E.

Neen: ik ben niet gemakkelijk te treffen, maar...
gij zult mij nog uit mijn vel doen springen van
ongeduld! Het zal heden de twintigste keer zijn
dat ik voor u zit: en 'er komt niets onder uwe
handen van daan; ik geloof dat ik geene enkele
trek heb die gij niet twintig maalen gemaakt en
vermaakt hebt! Ik blijf daar als een beeld zitten,
en terwijl gij aan den neus bezig zijt, veegt gij het
oog en den mond weder uit.

H I P O L I T E.

Het is met de schilderkunst even als met de
dichtkunst, men moet dikwijls uitveegen.

M A U R I C E.

Gij kunt zoo veel uitveegen als gij wilt, maar
het

het is van daag de laatste keer, dat ik u mijn gelaat leen.

HIPOLITE.

Wat uw gelaat betreft, dit zij zo, maar uw kleed . . .

MAURICE.

Welnu, mijn kleed geef ik u over, dat kunt gij uw ledeman wel aantrekken.

HIPOLITE.

Welnu dan, zo als gezegt is.

MAURICE.

Ja, binnen twee uren, is het de laatste keer dat ik voor u zit.

HIPOLITE.

Binnen twee uren; ik heb derhalven nog 1 om naar het naburig dorp, een brief op den ro te brengen?

MAURICE.

ô Ja! op uw gemak; ik heb geen haast.

CECILE, *zagt tegen* HIPOLITE.

Gij schrijft zeer dikwijls naar *Parijs!*

HIPOLITE, *zagt tegen* CECILE.

Laaten die brieven u geene ongerustheid veroorzaaken. (*Hij vertrekt.*)

Z E S D E T O O N E E L.

MAURICE, CECILE.

M A U R I C E.

Het is een goeden jongen, die H I P O L I T E....
Het is jammer van hem.

C E C I L E.

Hoe ! Jammer !

M A U R I C E.

Wel ja, dat hij zijne afbeeldfels zo lang onder
handen houdt; hij moet niets winnen: wij hebben
volstrekt geen' prijs bepaald, maar ik zal hem nooit
den tijd kunnen betalen, welke hij aan het mijne
besteet heeft.

C E C I L E.

Hij beklagt zich daar niet over.

M A U R I C E.

Dat is hetzelfde. Het spijt mij maar van u.

C E C I L E.

Van mij !

M A U R I C E.

Ja, van u: ik wilde ook u en mijn aanstaande
schoonzoon doen uitschilderen, maar fakkerloot...
maar hoe ! wat deert u toch ? Gij schijnt niet zeer
te vreden met uw aanstaande huwelijk ?

C E C I L E.

Lieve vader ! Een man dien men niet kent....

M A U R I C E.

MAURICE.

Gij hebt hem immers hier gezien.

CECILE.

Eenige oogenblikken, maar ken ik zijn inborst,
zijn omgang ..

MAURICE.

Ho, ho! wel nu ja: als men dat alles moest
kennen . . .

CECILE.

Maar, evenwel mijn vader. . . .

MAURICE.

Kort en goed! Het kan niet anders weezen.
Het huwelijk is een waagspel, waar van wij, zo
wij bedroogen worden, het altijd te laat gewaar
worden; dit is wel verkeerd, maar 'er is niets aan
te doen! Men moet derhalven een goede keus
doen, want een meisje leert haar man niet kennen
dan na het huwelijk.

CECILE.

Ziedaar de Heer WILLEM.

ZEVENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, De Heer WILLEM.

De Heer WILLEM.

Goeden morgen, mijn vriend... goeden morgen,
lieve CECILE.

MAURICE.

Gij zijt heden ochtend reeds vroeg uitgegaan.

De

De Heer WILLEM.

Ik heb het opgaan der zon willen beschouwen,
een gezicht het welk ik op het land ongaarne mis.

M A U R I C E.

Gij zijt dus gaarne op het land?

De Heer WILLEM.

ô! Zeer gaarne.

M A U R I C E.

Dit verwondert mij van eenen *Parijzenaar*.

De Heer WILLEM.

Wanneer men altijd in de stad woont, gevoelt men des te meer het vermaak van het buiten-leven. Het gezicht der bevallige natuur, het welk altijd bekoorlijk, altijd nieuw is, brengt in eene zuivere ziel een nieuw leven te weeg. Hoe gaarne vestig ik mijnen aandacht op het ijverig arbeiden, de vrolijke bos, en ongeveinsde gevoeligheid der landjeugd! Hoe treft mij het gezond en lagchend gelaat der grijsaarts! En bij dit alles mogt ik ook deezen ochtend het bekoorlijk gezicht der staatig rijzende zon, genieten; een vermaak het welk te *Parijs*, helaas! onbekend is, alwaar men den morgenfond nimmer, dan des avonds in den schouwburg, ziet.

M A U R I C E.

Ga eens zien, lieve CECILE, of men het ontbijt voor den Heer WILLEM reeds heeft gereed gemaakt.

C E C I L E.

Ik ga.

VII. DEEL.

T

De

De Heer WILLEM.

Dat men het in den tuin plaatse, als ik u bidden mag, mejuffrouw. (CECILE *vertrekt.*)

AGTSTE TOONEEL.

De Heer WILLEM, MAURICE.

MAURICE.

Bevindt gij u hier steeds naar uw genoegen?

De Heer WILLEM.

Verwonderlijk; het is een fraaije wooning.

MAURICE.

Ook heb ik, zodra ik beslooten had deeze koepel, dewelke ik tot mijn gebruik niet nodig had, aan lieden, die hier de baden kwamen gebruiken, afstaan, mij wel degelijk voorgenomen, met ernst toe te zien, aan wien ik dezelve verhuure, en geene lieden te neemen die mij onbekend zijn.

De Heer WILLEM.

En echter weet gij niet wie ik ben.

MAURICE.

δ! Gij, mijnheer WILLEM! draagt uwe aanbeveeling op uw gelaat.

De Heer WILLEM.

Gij zijt zeer beleefd.

NE-

NEG ENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, CECILE.

CECILE.

Uw ontbijt is gereed, mijnheer.

De Heer WILLEM.

Dit verheugt mij... Ik heb honger gekreegen... Mevrouw, doe mij het vermaak van den jongen schilder, zodra hij terug gekomen is, bij mij te zenden (*tegen MAURICE*) Ik ben hem zo even tegengekomen, en hij heeft mij verzogt om mij eens in 't bijzonder te spreken.

MAURICE.

Als het is om uw afbeeldsel te maaken, zal ik het u niet aanraden.

De Heer WILLEM, *glimlagchende*.

Is het uwe nog niet gereed?

MAURICE.

Ja wel, gerced!... Brengt hij wel iets ten einde?

De Heer WILLEM.

Het kooft door dien hij zijn werk ter harte neemt. (*CECILE aanzierende*) Is het niet waar CECILE?

CECILE, *haare oogen nederflaande*.

Hij had zo gaarne dat mijn' vader juist getroffen wierdt.

De Heer WILLEM.

Ja, ja, dat is zeer natuurlijk... Vriend MAURICE, wilt gij met mij ontbijten?

MAURICE.

Zeer gaarne... ik durfde het u niet voorstellen.

TIENDE TOONEEL.

CECILE.

Mijnheer WILLEM heeft mij bijna doen bloozen, toen hij mij van HIPOLITE sprak; zou hij ook aan onze verstandhouding twijffelen! Het zou mij niet verwonderen, want mijn HIPOLITE is zeer onoplettend, en ik ben ook de voorzigtigste niet. Te vergeefs hebben wij ons de geheimhouding onzer tederheid opgelegd; ik kan niet nalaten geduurig van hem te spreken, en ook hij spreekt bij aanhoudendheid van mij. Zijne hand reikt altijd naar de mijne, en mijne oogen trachten steeds de zijnen te ontmoeten. Ô! Hoe grievend, hoe wreed is het niet, met den goedhartigsten en zo tederbeminden vader, van dag tot dag, van oogenblik tot oogenblik geveinsd om te moeten gaan. Voor dat dit noodlottig geheim mijn boezem knelde, was 'er niets, waar door mijn geluk vergiftigd wierd. Ô Hoe aangenaam, hoe onschatbaar waren mij als toen de omhelzingen mijns vaders! Thands, zou mijn hart zich aan die zachte gewaarwording zo gaarne onttrekken, vermits hij geen kusch op mijne lippen drukt, of ik vind mij gereed om traanen te storten.

E L F.

E L F D E T O O N E E L.

CECILE, LA FLEUR, *als een posteljon.*
Vervolgens MAURICE.

L A F L E U R.

Dat satansche paard, het welk mij de ribben uit elkanderen schokt, zodra het slechts aen 't galoppeeren komt, heeft mij daar weder gereeden dat ik half geraadbraakt ben; en dat alleen om uwen heer vader dezen brief ter hand te stellen. (MAURICE *kooft uit de koepel.*) Ha! daar is hij reeds (*den brief aan MAURICE geevende.*) Zie hier een brief.

M A U R I C E.

Een brief?

L A F L E U R.

Van mijnheer de FIERVILLE, van wien ik de eer heb van daag postrijder te zijn.

M A U R I C E.

Mijnheer DE FIERVILLE.

L A F L E U R.

Hij komt hier.

MAURICE, *verwonderd.*

Hij komt hier! Lieve hemel, ik had hem eerst binnen een maand verwacht! wat voert hem herwaards?

L A F L E U R.

Het is mij onbekend; ik weet slechts dat ik bijna smoor van den dorst.

MAURICE.

Vriend, ga naar de keuken.

LA FLEUR.

Ik vlieg derwaards, en daarna zal ik mij wat aankleeden.

TWAALFDE TOONEEL.

MAURICE, CECILE.

MAURICE, *lezende.*

„Eene onverwagte omstandigheid noodzaakt mij,
 „mijn vriend MAURICE, oogenblikkelijk eene
 „reize naar *Parijs* te doen; ik zal mij op mijne
 „terugreize bij u eenigen tijd ophouden, om onze
 „rekeningen naar te zien, en het geld te ontvangen
 „het welk gij van mijne landhoevenaars hebt ingeza-
 „meld: houd de koepel, waar ik gewoonlijk huis-
 „veste, voor mij in gereedheid: ik zal bijna zo
 „spoedig bij u zijn als mijn brief.

Heil en achting.”

CECILE.

Wat de koepel betreft, die zal hij voor deeze
 keer moeten missen.

MAURICE, *zonder CECILE gehoord te hebben.*

Anders pleeg hij mij eenige dagen te vooren te
 waarfchouwen. In welk eene verlegenheid brengt
 hij mij thands.

CECILE.

Hoe dat, lieve vader?

MAU-

M A U R I C E.

De Heer WILLEM zal het mischien kwalijk
neemen.

C E C I L E.

Wat toch?

M A U R I C E.

Ik vind mij verplicht hem te doen verhuizen.

C E C I L E.

Hoe! Gij zoudt hem doen verhuizen? dien
braaven man, wien gij zo veel achting toedraagt,
die voor u zo veel vriendschap voedt.

M A U R I C E.

Wat wilt gij dat ik doen zal?

C E C I L E.

Voor den heer DE FIERVILLE een andere ka-
mer gereed maaken.

M A U R I C E.

Voor den heer DE FIERVILLE! hem, wiens
zaaken ik waarneem; hem die raadsbeer in het
parlement van ons geweest is! Die lieden kunnen
zeer veel doen, en deeze, die zo trotsch is, die,
zo dikwijls hij is hier geweest, altijd zijn verblijf in
de koepel gehouden heeft! Hij zou het mij nooit
vergeeven dat ik dezelve aan een ander gegee-
ven had.

C E C I L E.

Ach! lieve vader! Dien goeden heer WILLEM
te doen verhuizen!

T 4

M A U-

MAURICE.

Het grieft mij zo wel als u; maar daar ik volstrekt niet anders doen kan, sta ik aan dien braaven man de helft van mijne kamer af: ik ga spoedig orders geeven dat men dezelve in gereedheid bringe; want in zulke netelige omstandigheden moet men den eerlijken man van dienst trachten te zijn, behoudens het ontzach voor den man van aanzien.

CECILE.

Gij weet het best wat u hier in te doen staat, en handelt met recht zeer voorzigtig, doch indien ik in uw plaats was, zou ik geheel anders handelen; mijn hart zegt mij, dat men voor den eerlijken man alles in het werk moet stellen, zonder daarin door de vrees of het ontzach voor den man van aanzien, teruggehouden te worden.

MAURICE.

Lieve CECILE, het verheugd mij dat gij zulke denkbeelden voedt; doch de ondervinding zal u spoedig leeren dat men in de waereld niet altijd zijn hart kan raadpleegen.

CECILE.

Des te erger.

MAURICE.

Hoor eens CECILE.

CECILE.

Wel nu, lieve vader?

MAURICE.

Gij zult den heer WILLEM gaan spreken.

C E-

C E C I L E.

Ik! mijn vader!

M A U R I C E.

Ja, lieve dochter... gij zult hem zeggen... gij zult hem maar aanstonds zeggen... dat vermits de omstandigheid... de noodzaaklijkheid... kortom, gij zijt een lief meisje, gij zult het wel in den besten plooi vouwen.

C E C I L E.

Neen, lieve vader, waarlijk neen. Ik zou nooit moeds genoeg hebben hem eene dergelijke boodschap te brengen.

M A U R I C E.

En waarom toch niet?

C E C I L E.

Maar, lieve vader 'er is immers niets natuurlijker dan dat gij zelf 'er hem over aanspreekt; gij zijt immers de meester van het huis.

M A U R I C E.

Het is maar, om dat een jong meisje altijd een zekere overtuigingskracht, eene zekere bekwaamheid bezit, om de zaaken in order te schikken... Maar daar is hij... blijf bij hem CECILE.

D E R T I E N D E T O O N E E L.

D E V O O R I G E N , D e H e e r W I L L E M.

D e H e e r W I L L E M , *in 't opkomen.*

Uw koepel verrukt mij, het is een der bekoorlijk-

lijkste verblijfplaatsen die ik ken, de fraaije aanleg van den tuin, het lagchend uitzigt over het veld, de zachte gesteldheid der lucht, alles brengt het haare toe om haare bevalligheden te vermeerderen. Hoe gaarne zou ik mijnen leeftijd in dit vreedzaam verblijf doorbrengen, waar ik meer vermaak vind dan aan het prachtig hof der vorsten.

CECILE, *ter zijde.*

Zie hier evenwel een tijdstip, waar in mijn vader zich een weinig in verlegenheid bevindt.

VEERTIENDE TOONEEL.

MAURICE, De Heer WILLEM.

MAURICE.

Ja, ik moet bekennen dat het gezigt... voor eenigen tijd ... maar, op den duur is het een weinig eentonig: altoos het zelfde... weilanden... boschen... een rivier... men vindt dit overal.

De Heer WILLEM.

Hoe! wat zegt gij? Wat kan 'er ooit een aangenaamer gezigt opleeveren, dan die zagt vloeiende stroom, welke steeds voortkronkelende uwe akkers vruchtbaar maakt? Wat kan 'er achtbaarer zijn, dan de staatige kraan uwer hooggetopte eikenboschen! ô Mijn vriend, hier praat de natuur in alle haare schoonheid; hier verspilt zij haaren rijkdom, welken men te vergeefs in de hoofdstad zoekt.

MAURICE, *zich omkeerende.*

Zeg eens, lieve dochter... ach! lieve hemel!
zij

zij is vertrokken!... Ja ik hoor het... maar evenwel de dorre vlakten... de mist... het weiland... vindt gij niet dat het zeer vochtig is?

De Heer WILLEM.

Ik heb 'er niets van bemerkt.

MAURICE, *ter zijde.*

Satansch! (*overluid*) En daarenboven is het zoo afgelegen, vooral voor u die altijd alleen zijt, het moet u verveelen.

De Heer WILLEM.

Stel u ten dien opzichten gerust, ik behoude in mijne beminnelijke eenzaamheid altijd twee vrienden bij mij, die mij door hun bijzijn altijd nieuwe vreugde verschaffen; en wie toch kan, in het gezelschap van MONTAIGNE en ROUSSEAU, aan verveeling denken.

MAURICE, *ter zijde.*

Het zal mij niet gelukken hem tegenzin in te boezemen, en ondertusfchen, de tijd gaat voorbij: mijnheer DE FIERVILLE kan ijder oogenblik hier zijn.

De Heer WILLEM.

Maar wat deert u toch, vriend MAURICE? gij koopt mij zo ongerust, zo verleegeu voor.

MAURICE.

Indedaad, ik ben zulks in den hoogsten graad.

De Heer WILLEM.

Waarom toch?

M A U.

M A U R I C E.

Hoor... gij zijt een braaf man, men kan met u spreken.

De Heer WILLEM.

Wat is u overgekomen?

M A U R I C E.

Lees. (*Hij geeft hem den brief.*)

De Heer WILLEM, *de ondertekening
beziende.*

Mijnheer DE FIERVILLE.

M A U R I C E.

Raadsheer in het Parlement van *Toulouse.*

De Heer WILLEM.

Ha! (*Hij leest den brief*)

M A U R I C E.

Een man aan wien ik verplichting heb, die in zeer groot aanzien is; die lieden verstaan geen kortswijl; zij zijn zeer hoogmoedig.

De Heer WILLEM.

Dat weet ik.

M A U R I C E.

En deeze vooral, hij is het... als een kanselier.

De Heer WILLEM.

Die vergelijking is voor den kanselier zeer vleijend.

M A U R I C E.

Ik kon alles niet voorzien... gij wilde slechts veertien dagen hier vertoeven en ik verwachtte hem eerst over een maand.

De

De Heer WILLEM.

En is dat de reden van uwe groote verlee-
genheid.

M A U R I C E.

Het grieft mij u te moeten verplaatsen... en
evenwel...

De Heer WILLEM.

En evenwel moet ik verplaatst worden, is het
niet waar?

M A U R I C E.

Men kan die lieden niets weigeren.

De Heer WILLEM.

Het is buiten allen twijffel dat de heer WIL-
LEM zijn plaats moet afftaan aan mijnheer den
raadsheer uit het Parlement van *Toulouse*....
Ha! ha! nu begrijp ik die mist, de rivier, de
vochtigheid, en dat ceentoonig gezigt.

M A U R I C E.

Wat zou ik doen! men is niet zelden in verlee-
genheid, om dat de welvoeglijkheid, de wellevendheid...

De Heer WILLEM.

Welk eene ijdele vrees? Gij kweldet u zelve
zonder de minste reden. Wees beleefd en wellevend
om trent al wien gij wilt, ik mag het wel lijden;
maar bij mij moet men nooit achterhoudend zijn;
ik laak alle verbloeming, en men kan mij nooit
een beter bewijs geeven dat men mij achting toe-
draagt, dan door openhartig met mij omtegaan.

M A U-

MAURICE.

Ik heb u ook gezegt wat mij gebeurd was, en gij luistert naar reden.

De Heer WILLEM.

En daarom zal ook de heer DE FIERVILLE den voorrang hebben.

MAURICE.

ô! Gij zult u in de kamer, welke ik voor u geschikt heb, zeer wel bevinden.

De Heer WILLEM

Waar gij slechts wilt, vriend MAURICE.

MAURICE.

Maar zodra mogelijk moet ik de kamer gereed maaken...

De Heer WILLEM.

Van den raadsheer? dit is niet meer dan billijk! Het spijt mij dat mijn knecht juist is uitgegaan! Hij zou u kunnen helpen.... doch ik zelf kan u ook wel helpen.

MAURICE.

Neen, neen. Mijne dochter en ik zullen dit wel spoedig gereed hebben. Zijt gij daar, CECILE?

CECILE, *in de koepel.*

Ja, vader.

MAURICE, *tegen den Heer WILLEM.*

Binnen een oogenblik ben ik weder bij u. (*Hij gaat in de koepel.*)

De

De Heer WILLEM, MAURICE *volgende.*

Maar, zo gij wilt... het zal des te spoediger gedaan zijn.

MAURICE.

Blijf daar, bid ik u. (HIPOLITE *komt op het oogenblik dat de heer WILLEM in de koepel wil gaan, wien hij bij den rok trekt*)

VIJFTIENDE TOONEEL.

De Heer WILLEM, HIPOLITE.

HIPOLITE.

Vergeef mij mijnheer: zou het u dit oogenblik gelegen komen, mij het onderhoud te vergunnen, het welk gij zo even de goedheid had mij te be-looven?

De Heer WILLEM.

Zeer gaarn, mijn vriend, zou ik gelukkig genoeg zijn om u in het een of ander van dienst te kunnen weezen?... Gij zucht!

HIPOLITE, *verleegen.*

Ach! Mijnheer! ik heb hulp, ik heb uwen raad nodig.

De Heer WILLEM.

Spreek, mijn vriend, spreek.

HIPOLITE.

Gij zult de bekentenis van eenen gewigtigen misftap hooren; ik ben hier gekomen om mijn hart voor u open te leggen, en ik weet niet hoe ik beginnen zal; mijne oogen worden tegen wil en dank
ter

ter nedergeslagen... doch in de uwe straalt zagte toegeevenheid door... Hoe minder men die voor zich zelve noodig heeft, des te gereelder schenkt men dezelve aan anderen.

De Heer WILLEM, *ter zijde.*

'Er heeft hier zeker een minnehandel plaats, of ik bedrieg mij. (*overluid*) Zeg eens jongman; met dat eerlijk gelaat kunt gij u voor zeker niets dan eene jeugdige onbezonnenheid te verwijten hebben, welke zo geheel onvergeeflijk niet zijn zal.

H I P O L I T E.

Ik ben meer misdaadig, dan gij denkt.

De Heer WILLEM.

Wel nu, verklaar u.

H I P O L I T E.

CECILE is jong, en schoon; zij vereenigd eene menigte bevalligheden in zich; haare houding; haar omgang, alles is treffend en verleidend. Zonder het te willen, bijna zonder het te weeten ontvonkte zij in mij de tederste liefde. Mischien had ik moeten zwijgen, en dien hevigen gloed trachten uit te dooven, maar, mijnheer, is men meester van zijn hart?

De Heer WILLEM, *ter zijde.*

Het meisje deelt voorzeker, buiten weeten van haar vader, in deeze hartstocht; maar, is men meester van zijn hart! (*overluid*) Gij bemint derhalven CECILE.... CECILE bemint u, en vermits haar vader in mij eenig vertrouwen schijnt te stellen, kwaamt gij mij verzoeken om uwe voorspraak te zijn?

H I.

H I P O L I T E.

Ja, mijnheer.

De Heer WILLEM.

Dat hij u met zijne dochter doet trouwen?

H I P O L I T E.

Neen, mijnheer.

De Heer WILLEM.

Hoe! Gij wilt haar niet trouwen!

H I P O L I T E.

Mijnheer... dit is eene gedaane zaak.

De Heer WILLEM.

Hoe!

H I P O L I T E.

Verbeeld u mijnen toestand...

De Heer WILLEM.

Zonder de toestemming haares vaders?

H I P O L I T E.

Zelfs zonder die van den mijnen.

De Heer WILLEM.

Ach! jongeling! zonder de toestemming van twee vader! Hebt gij niet gevoelt hoe misdaadig gij u maakte, welk eene toekomst gij u bereidde? Onvoorzigtig echtgenoot, weerspannig zoon, ook gij zult eens kinderen hebben, ook gij zult eens op het vaderlijk gezag aanspraak maaken; maar, jongeling, met welk een recht zult gij die hooge, die heilige magt uitoeffenen, welke gij zelf geschonden hebt?

HIPOLITE.

Ach! Ik gevoel de gantsche uitgestrektheid van mijnen misftap.

De Heer WILLEM.

Misdaadig ten opzichte van uwen eigen vader zijt gij het niet minder ten opzichte van den vader van CECILE, zelfs ten opzichte van haar, die gij verleid en tot eenen misdaadigen ftap hebt mede gefleept.

HIPOLITE.

Helaas! ik gevoel het maar al te zeer... maar het kwaad is gefchied.

De Heer WILLEM.

Gij hebt het vertrouwen eens braaven mans bedroogen, gij hebt alle de rechten der gastvrijheid gefchonden.

HIPOLITE.

Het kwaad is gefchied.

De Heer WILLEM, *ter zijde.*

Hij heeft gelijk het kwaad is gefchied.

„Vriend! red mij eerst uit het gevaar, en spreek daarna als zedemeester”

ô! Goede LA FONTAINE! De oude kinderen hebben ook de lesfen uwer Fabelen noodig... (tegen HIPOHITE,) Maar, wat toch kon de reden van uw heimlijk huwelijk zijn?

HIPOLITE.

De ongelijkheid van ftaat.

De

De Heer WILLEM.

Hoe! zoudt gij zonder middelen zijn, en uit eigenbelang?...

H I P O L I T E.

Juist het tegendeel, ik ben maar al te rijk... ik ben geen Schilder van mijn handwerk, ik stam af van een der voornaamste geslachten van *Toulouse*.

De Heer WILLEM.

En CECILE heeft haare toestemming kunnen geven.

H I P O L I T E.

Zij weet dit niet; ik ben in haar oog, zo wel als in dat van haaren vader, slechts een schilder.

De Heer WILLEM.

Dit verheugd mij van haar, maar het spijt mij van u.

H I P O L I T E.

Wat zou ik doen. Door het toeval in deeze landstreek gevoerd, deed de liefde 'er mij vertoeven: ik zag CECILE, en beminde haar; zo ik mij aan haar had bekend gemaakt, zou zij mij nimmer hebben aangehoord.

De Heer WILLEM.

En zo uwe ouders uw huwelijk eens doen vernietigen?

H I P O L I T E.

Nooit, mijnheer, nooit. Zij kunnen mij ont-erven, mij uit hunne tegenwoordigheid verbannen, maar niets zal in staat zijn mij van mijne vrouw te scheiden.

308 DE HEER WILLEM,

De Heer WILLEM, *ter zijde.*

Welaan, ondanks zijnen misftap heeft hij een eerlijk en goed hart. (*tegen HIPOLITE*) Maar wie is uw vader?

HIPOLITE.

Hij is raadsheer in het Parlement van *Touloufe.*

De Heer WILLEM.

Raadsheer in het Parlement?

HIPOLITE, *door de fchermen ziende.*

Hemel! wat zie ik? (*Hij loopt verfhrikt heen.*)

ZESTIENDE TOONEEL.

De Heer WILLEM.

Wat is dat? wat mag hem deeren?... (*zich naar de andere zijde wendende*) zou de knecht die herwaards komt hem ook hebben doen vluchten!... welk een denkbeeld!... zo het eens!... het zou bijzonder zijn. (*LA FLEUR komt met een valies op zijne fchoulers op het Tooneel.*)

ZEVENTIENDE TOONEEL.

De Heer WILLEM, LA FLEUR.

De Heer WILLEM.

Zeg eens, vriend, behoort gij bij den heer DE FIERVILLE?

LA

L A F L E U R.

Ja, mijnheer, ik heb die eer; en mijn meester zal binnen een oogenblik hier zijn.

De Heer WILLEM.

Zeg mij eens, bid ik u, heeft hij een' zoon?

L A F L E U R.

Een eenigen zoon... een lieve jongen, de duivel haal mij!

De Heer WILLEM.

Zal hij met zijn vader medekoomen?

L A F L E U R.

Neen, mijnheer, hij is te *Parijs*; die jonge lieden houden meer van de hoofdstad dan van het landleven.

De Heer WILLEM.

Is hij te *Parijs*?

L A F L E U R.

In den schoot der vermaaken, reeds sedert zes maanden.

De Heer WILLEM.

Weet gij het zeker dat hij 'er op dit oogenblik is?

L A F L E U R.

Zeer zeker; hij schrijft elke twee dagen aan mijn heer zijn vader, die zelfs gisteren nog tijding van hem heeft ontvangen.

De Heer WILLEM, *ter zijde.*

Dan is hij het niet... de leverci heeft hem zeker
V 3 bang

bang gemaakt. Die raadsheer kan wel één zijner bekenden zijn... voor het overige kooft die zaak mij niet gemakkelijk voor om in orde gebragt te worden: laat ons echter onze nieuwe slaapkamer eens gaan zien, en voor mijnheer den raadsheer plaats maaken. (*tegen LA FLEUR*) Mijn vriend, ik bedank u. (*Hij vertrekt.*)

A G T T I E N D E T O O N E E L.

L A F L E U R.

Mijn vriend! Die man is zeer gemeenzaam en bij uitstek nieuwsgierig; het was wel goed van mij dat ik hem zo op alles wilde antwoorden, maar, ik ben ook vriendelijk tegen de gantsche wereld; men weet somtijds niet wien men voor heeft.

N E G E N T I E N D E T O O N E E L.

L A F L E U R , G E R M A I N .

(*LA FLEUR staat op het punt om in de koepel te gaan, GERMAIN kooft op het Tooneel en houdt hem tegen.*)

G E R M A I N .

Waar gaat gij toch heen, mijnheer?

L A F L E U R .

Alweder een vraager! Ik ga, werwaards mijne bezigheden mij roepen.

G E R M A I N .

Gij kunt daar binnen toch geene bezigheden hebben.

L A

L A F L E U R.

Ei, ei, kan men geene bezigheden in zijne slaapkamer hebben?

G E R M A I N.

Gij bedriegt u, het is de slaapkamer van mijn meester.

L A F L E U R.

Uw meester! en sedert wanneer zijt gij in dienst van mijnheer DE FIERVILLE?

G E R M A I N.

Ik kan den heer DE FIERVILLE niet: mijn meester noemt zich mijnheer WILLEM.

L A F L E U R.

Mijnheer WILLEM! Is dat de lakenkooper van den advocaat PATELIJN?

G E R M A I N.

Mijn meester verkoopt geen laken.

L A F L E U R.

Laat hij verkoopen wat hij wil, dat is mij het zelfde. Maar, vriendlief weet gij wel wie mijnheer DE FIERVILLE is? Het is slechts een raadsheer uit het Parlement van *Toulouse!*

G E R M A I N.

Een raadsheer!

L A F L E U R.

Van de eerste gerechtskamer, jongelief, niets meer dan dat; en gij begrijpt wel dat uw mijnheer WILLEM....

GERMAIN, *ter zijde.*

Zo ik spreken durfde. (*overluid*) Laat uw meester zijn wie hij wil, de mijne zal hem nooit zijne plaats aftaan, en ik de mijne niet aan u.

L A F L E U R.

Dat moeten wij eens zien, de duivel haal mij!

G E R M A I N.

De duivel haal mij! dat zult gij eens zien.

L A F L E U R.

Gij jaagt mij het bloed in het aangezicht, vriend; daarom raade ik u te zwijgen en een vriendelijker toon aanteneemen, of gij moogt voor mijne gramschap vreezen: 'er moet tusfchen ons eene zekere middenruimte plaats hebben... (*hij beschouwt hem met verachting van het hoofd tot aan de voeten*) dat wil zich boven mij verheffen, en de fchurk draagt niet eens leverei.

G E R M A I N.

Het is waar, ik bek'eed den aanzienlijken post van den voornaamen lakei eens raadsheers niet; ik ben slechts de eenvoudige knecht van een burger; en evenwel, zonder dat men mij zulks behoeft uitleggen, weet ik, en zal nooit vergeeten, hoe veel ontzach, de eenvoudige burger-knecht aan den grooten lakei verschuldigd is.

L A F L E U R.

Wel nu dan! (*ter zyde.*) Hoe vernedert die fchelm mijne titels!

GER-

GERMAIN, *ter zijde.*

Die onbeschofte rekel!... zo hij wist dat ik kamerdienaar ben! Het valt fomtijds wel hard te moeten verbergen wie men is.

L A F L E U R.

Ik ga binnen. (*Hij gaat naar de koepel.*)

G E R M A I N.

Ik heb het u gezegt, mijnheer de gaskonjer, dat gij niet in de koepel zult koomen.

L A F L E U R.

En mijnheer de gaskonjer, jongelief, heeft u geandwoord dat hij 'er wel zal binnen treden.

G E R M A I N.

Neen.

L A F L E U R.

Satansch! Hier zullen wij eens een einde aan maaken.

G E R M A I N.

Gij zult 'er niet binnen gaan.

L A F L E U R.

Ho, ho! in spijt van u.

G E R M A I N.

Dan haal mij de duivel...

TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, De Heer DE FIERVILLE,
MAURICE.

MAURICE.

Lieve hemel! welk een gefchreeuw! welk een
geraas?

De Heer DE FIERVILLE.

Wat deert u, LA FLEUR?

MAURICE.

Waartoe die handelwijs, mijnheer GERMAIN?

Beiden te gelijk.

GERMAIN.

LA FLEUR.

Ik ben geen twistzoe-   Ik ben geen twistzoe-
ker, maar men zal mij niet   ker, maar men zal mij niet
doen zwijgen, en zelfs   doen zwijgen, en i zou
regen eenen Prefident zou   mijnen mee ter zelfs te-
ik mijnen meester en zij   gen den grooten Sultan
ne belangens verdedigen   verdedigen

De Heer DE FIERVILLE

Zwijg! Wat is de reden van uw gefchil?

GERMAIN.

LA FLEUR.

Hij wil in de koepel   Hij wil in de koepel
huisvesten.   huisvesten.

MAURICE.

Ik zei reeds hoe het met de zaak gelegen is. het
is u onbekend! mijnheer GERMAIN, dat wij het met
uwen

nwen meester hebben afgesproken. Mijnheer de Raadsheer zal de koepel betrekken.

GERMAIN.

Ha! dat is iets anders.

LA FLEUR *binnen de koepel gaande, tegen*

GERMAIN.

Neen, ik zal 'er niet huisvesten.

GERMAIN, *ter zijde.*

Hu! ons de koepel te ontnemen om een Raadsheer van 't gewest! wij verdienen dit wel door ons *incognito.*

De Heer DE FIERVILLE.

Hoedanig een man hebt gij in mijn gewoon verblijf geplaatst?

MAURICE.

Een, die zich mijnheer WILLEM noemt.

GERMAIN, *ter zijde.*

Ja wel, mijnheer WILLEM.

MAURICE.

Een eerlijk man, die federt eenige dagen van *Parijs* gekomen....

De Heer DE FIERVILLE.

Sedert eenige dagen van *Parijs* gekomen....

MAURICE.

Om de wateren te gebruiken; maar zodra hij van de aankomst van mijnheer verwittigd was, heeft hij zich bereid getoond zijn plaats aftestaan.

De

De Heer DE FIERVILLE.

Ja?... dit is zeer vriendelijk. Ik zal hem voor zijne goedheid bedanken en hem met zijne wellievenheid geluk wenschen. (*Tegen GERMAIN.*) Mijn vriend, ga naar uw' meester, en zeg hem dat ik verheugd zal zijn hem te zien, en dat ik hem hier verwacht.

GERMAIN.

Dat gij hem hier verwacht?... Ja, mijnheer. (*ter zijde*) Hij zal nog wel goed genoeg zijn om te komen. (*Hij vertrekt.*)

EEN-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

De Heer FIERVILLE, MAURICE.

De Heer DE FIERVILLE.

Volgens uw zeggen, waarde MAURICE, zal ik dan binnen twee maanden mijn kasteel kunnen bewonen.

MAURICE.

Het zal binnen zes weken gereed zijn om u te ontvangen; ik verlaat de werklieden bijna niet.

De Heer DE FIERVILLE.

Dit weet ik, en ik ben in het geheel zeer voldaan over de rekening, welke gij mij zo even van mijne zaaken gedaan hebt.

MAURICE.

Mijnheer, ik behartig dezelve of het de mijne waren.

De

De Heer DE FIERVILLE.

Laaten wij thans eens over de uwe spreken: weet gij wel dat uwe dochter een bevallig meisje wordt; denkt gij 'er niet haast aan, om haar uit te trouwen?

M A U R I C E.

Vergeef het mij, haar huwelijk is reeds vastgesteld, en haar aanstaande echtgenoot zal zelfs binnen agt dagen reeds hier zijn.

De Heer DE FIERVILLE.

Bepaal u wel tot de keuze welke gij doet.

M A U R I C E.

ô! Het is eene zeer goede partij: hij is juist wel niet piep jong meer; het is een jongeling van veertig jaaren.

De Heer DE FIERVILLE.

Welnu dit doet niets ter zaak. Zit hij 'er nog al wel in?

M A U R I C E.

Hij heeft om van te leven.

De Heer DE FIERVILLE.

Gij zijt zeker de man die dit alles beschikt hebt?

M A U R I C E.

Ja, mijnheer.

De Heer DE FIERVILLE.

Men mag dit wel vragen, want de kinderen tegenwoordig.... hoe loszinnig!

M A U-

MAURICE.

’O! Mijn dochter deed nooit iets dan met mijne toefstemming.

De Heer DE FIERVILLE.

Ik moet hetzelfde van mijn zoon zeggen. Ik hoop echter niet dat gij het huwelijk vóór mijne terugkomst van *Parijs* voltrekken zult: ik zal u de eer doen om het huwelijks contract te ondertekenen, en op mijn kasteel de bruiloft te doen vieren.

MAURICE.

Mijnheer, dit is al te veel goedheid.

De Heer DE FIERVILLE.

Gij hebt zorg gedraagen dat hetzelfde zo spoedig herbouwd wordt; ik wil dus ook dat gij ’er het eerste gebruik van hebt. Ik zal mijn zoon medebrennen, het zal u veel vermaak doen hem te leeren kennen!... het is een lieve jongen... het spijt mij wel dat ik geene partij voor hem heb om hem nu maar bij deeze gelegenheid ook uittetrouwen, en dus twee bruiloften te gelijk te vieren. Maar wel-aan, ik belast u met de zorg voor de plegtigheid om mij te ontvangen; gij kent het gewoon gebruik.

MAURICE.

Ja, mijnheer ... de jongens onder de wapenen, de meisjes met bloemen verfiert.

De Heer DE FIERVILLE.

Juist, alle mijne vassallen moeten in aantocht zijn, en zo dra zij mij zien aankoomen, vuur geeven, en mijn hoofdschout zal mij met eene aanspraak verwelkoomen. Offchoon ik ’er niet veel waarde in stel, zal ik deeze huide met vriendelijkheid ont-

VAN-

vangen ; ik wil slechts dat mijne dorpelingen weten wat zij hunnen heer verschuldigd zijn.

M A U R I C E .

Ziedaar den heer WILLEM: ik laat u met hem alleen, en ga mijne bevelen tot uwen middag-maaltijd geeven. (*Hij vertrekt.*)

TWEE-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

De Heer DE FIERVILLE, De Heer WILLEM.

De Heer DE FIERVILLE, Den Heer WILLEM
ziende aankoomen.

ô! Ja!... dit is juist de gedaante van eenen Heer WILLEM.... goeden dag, waarde Heer.... koom nader.... koom nader... wees gedekt.

De Heer WILLEM.

Men heeft mij gezegt mijnheer...

De Heer DE FIERVILLE.

Ik verlang u mijne erkentenis te bewijzen, en u voor uwe welleevenheid te bedanken; gij hebt mij met het beste hart van de waereld uwe koepel afgeftaan.

De Heer WILLEM.

Mijnheer, ik heb mij wel gewagt hier in te aarzelen.

De Heer DE FIERVILLE.

Dit is wonderlijk, want men vindt bij de burgerlieden dat ontzach, dien eerbied niet meer voor aanzien en waardigheid.

De

De Heer WILLEM.

Mijnheer ik behoer niet tot die lieden.

De Heer DE FIERVILLE.

Neen, gij kent het gebruik... bevindt gij u nog al, ten minsten tamelijk wel, in uwe nieuwe kamer?

De Heer WILLEM.

Ik bevinde 'er mij zeer wel, en hoop dat het zelfde bij mijnheer plaats mag hebben.

De Heer DE FIERVILLE, *ter zijde.*

Maar hoe!... die man drukt zich wonderlijk wel uit... Hij is in het geheel niet gek.

De Heer WILLEM, *ter zijde.*

Men heeft mij niet bedroogen .. mijnheer de raadsheer is zeer onbeschaamd.

De Heer DE FIERVILLE.

Gij komt van *Parijs* mijnheer WILLEM? weet gij ook eenig nieuws? Mijn zoon meld mij.... maar gij zult dat zeker niet weten.

De Heer WILLEM.

Wat meld hij u, mijnheer?

De Heer DE FIERVILLE.

Hij schrijft mij, dat de maarschalk DE RICHELIEU, het bewind van *Bourdeaux* verlaaten zal.

De Heer WILLEM.

Mijnheer DE RICHELIEU, ik geloof het niet, hij zou mij dit gezegt hebben.

De Heer DE FIERVILLE, *ter zijde.*

Mijnheer DE RICHELIEU zou het hem gezegt heb-

hebben! (*overluid.*) Hoe! maar gij zijt dan nog al bekend?....

De Heer WILLEM.

Ô, Ja!

De Heer DE FIERVILLE.

Gij verkeert dan wel met lieden, die, door hun aanzien, uwen eerbied verdienen?

De Heer WILLEM.

Zomtijds... (*den Heer DE FIERVILLE aanziende*) niet altijd.

De Heer DE FIERVILLE.

Zoudt gij ook bij toeval weten, of Mevrouw de Princes van *Marfan* te Parijs is?

De Heer WILLEM.

Het is tien dagen geleden dat zij 'er nog was; want des daags voor mijn vertrek, heb ik nog met haar het middagmaal gehouden.

De Heer DE FIERVILLE, *ter zijde.*

Met haar!... (*overluid*) Dit zo zijnde, zult gij ook zekerlijk wel weten, of het gerucht van de verwijdering des kanseliers, eenigen grond heeft.

De Heer WILLEM.

Ik verzeker u dat 'er geen twijffel aan is.

De Heer DE FIERVILLE.

Dit doet mij veel vermaak, want ik heb hem nodig; en men heeft mij op eene aanbeveeling doen hoopen...

De Heer WILLEM.

Maar, ik zelf kan u bij hem aanbeveelen.

De Heer DE FIERVILLE.

Hoe! mijnheer, zoudt gij hem kennen?

De Heer WILLEM.

Hij is mijn neef.

De Heer DE FIERVILLE.

Uw neef! mijnheer WILLEM! zoudt gij!...

De Heer WILLEM.

Ik ben zekerlijk, en in de daad, de Heer WILLEM, maar men voegt 'er gewoonlijk den naam van LA MOIGNON-MALESHERBES bij.

De Heer DE FIERVILLE, *zijn' hoed afneemende.*

Mijnheer DE MALESHERBES! .... Ach! mijnheer!... ik ben wanhoopend...

De Heer WILLEM.

Wees gedekt.

De Heer DE FIERVILLE.

Geloof mij, dat zo ik geweeten had... zo ik had kunnen voorzien... ten minsten ben ik het niet dien gij beschuldigen moet.

De Heer WILLEM.

Ik beschuldig niemand, en daarenboven, het is eene zo geringe zaak. Een ander te doen verhuizen is een recht het welk hier beneden zich een ieder toeëigent; door ijver en behendigheid neemt men beurtlings elkanders plaats in. Het eigenbelang, die groote drijfveer van der menschen daaden, zet aan ieder list en stoutmoedigheid bij. Men onderkruipt, men stelt alles in het werk, doch na her-

herhaalde poogingen bevindt zich een ieder op zijn eigene plaats.

De Heer DE FIERVILLE.

Ach! mijnheer!... ik herhaal het u.... ik was 'er wel verre af te denken... Ik zal zorgen dat men u uwe kamer terug geeve; gij zult zien...

De Heer WILLEM.

Ik heb bemerkt dat gij in dit huis cenigzins gevreesd wordt, en dit is een ongeluk om het welk ik u beklaag.

De Heer DE FIERVILLE.

Geloof ten minsten...

De Heer WILLEM.

Laat ons hier van afftappen en liever van de zaak spreken welke u naar *Parijs* roept, en waar in gij den kanselier noodig hebt.

De Heer DE FIERVILLE.

Hoe! wat! mijnheer! zoudt gij de goedheid hebben!...

De Heer WILLEM.

Indien uwe vraag op billijkheid rust, kunt gij op mijne hulp staat maaken.

De Heer DE FIERVILLE.

Het is een ongelukkig geval: mijn schoonbroeder is in dienst; hij is genoodzaakt geweest tot een tweegevecht te koomen, en ik ga om genade voor hem te smceken.

De Heer WILLEM.

Ik wenschte wel dat ik u, in eene min onaangename zaak, van dienst konde zijn.

De Heer DE FIERVILLE.

Gij kent de wetten der eer; een heilloos vooroordeel, het welk een man op hetzelfde oogenblik misdaadig en onschuldig doet zijn! Men moet in zulk een netelig geval eenige toegeevendheid gebruiken, vermits de eer gebiedt het geen door de wetten verboden wordt. Is het niet zoo? . . . Zie daar de taal van den wijsgeer der menschheid (*ter zijde*) Hemel! welk eene gelukkige ontmoeting; ik ben zeker van mijne zaak.

De Heer WILLEM, *ter zijde*.

Maar, die raadsheer van *Toulouse* moet den vader van onzen jongeling kennen! 'Er valt mij iets in . . . (*overluid*) Mijnheer, ook gij, kunt mij van dienst zijn.

De Heer DE FIERVILLE, *met vuur*.

Ik, mijnheer! — spreek, vraag, beveel.

De Heer WILLEM.

De zaak is zeer naauwgezet.

De Heer DE FIERVILLE.

Gij kunt op mijne bescheidenheid en mijnen ijver staat maaken.

De Heer WILLEM.

In één woord, zie hier het geval: de zoon van een uwer ambtsbroders . . . een onbezonnen jongeling heeft verleid en heimlijk getrouwd . . .

De Heer DE FIERVILLE.

Ach! mijn hemel!

De

De Heer WILLEM.

De dochter van een achtenswaardig, een eerlijk man... kortom van MAURICE.

De Heer DE FIERVILLE.

Van MAURICE!

De Heer WILLEM.

Ja.

De Heer DE FIERVILLE.

Arme MAURICE! Hij, die nog zo even met mij sprak om zijne dochter uittehuwelijken aan den man dien hij binnen agt dagen hier verwagt.

De Heer WILLEM.

Hoe zal hem dit grieven, als hij dit te weeten komt!...

De Heer DE FIERVILLE.

En welk een verdriet voor den vader van den jongeling! Maar, tegenwoordig geeft men zijne kinderen zulk eene slechte opvoeding! .. Mijn zoon zou nooit zulk een' dwaazen stap begaan... Het huwelijk is van geene waarde... maar 'er zal eenig herstel moeten wezen, en wij zullen zorgen dat het meisje aanzienelijke schae'vergoeding verkrijgt.

De Heer WILLEM.

In zulk een geval, mijnheer, ken ik slechts één herstel. Wanneer een minnaar zich door onbezonnene liefde te buiten gaat, is het huwelijk alleen in staat den misftap te herstellen, welke de liefde hem deed doen; deezen band door het hart gevormd, te verbreeken en als onwettig te beschouwen,

wen, waar het slachtoffer, voor de misdaad haares verleiders, te doen boeten.

De Heer DE FIERVILLE.

Gij hebt gelijk, ja, gij hebt gelijk; de verleider alleen is schuldig. (*ter zijde*) Ik moct hem naar den mond praatē.

De Heer WILLEM.

Daarenboven zal de jongeling niet dulden dat men hem zijne vrouw ontnēemt, en ik moet dit ten hoogsten toestemmen: ik zou gaarne zien dat het huwelijk bevestigd wierdt, zo wel uit vriendschap, welke ik voor MAURICE heb, als uit ontzach voor de zeden en de braafheid, welke maar al te dikwijls aan het vooroordeel en het eigenbelang worden opgeofferd

De Heer DE FIERVILLE.

Ik ben het volmaakt met u eens. De zeden, de vooroordeelen... en daarenboven, zo al MAURICE geen edelman is, de helft onzer raadsheeren zijn het ook niet meer dan hij. Het is een man van eerlijken afkomst; hij is de schoonbroeder van onzen schout, en de volle neef van onzen drosfaard; hij is niet rijk, maar zo de vader van den jongeling...

De Heer WILLEM.

De vader van den jongeling is een man van groote middelen.

De Heer DE FIERVILLE.

Welnu! dan heeft zijn zoon ook geene rijke vrouw noodig; en zo de vader maar cenigzins handelbaar is...

De

De Heer WILLEM.

Zal hij dit zijn?

De Heer DE FIERVILLE.

Wilt gij dat ik hem schrijven zal?

De Heer WILLEM.

Gij!

De Heer DE FIERVILLE.

Zonder twijffel: hij zal dit alles mischien liever van een zijner ambtsbroeders te weeten komen, en daarenboven, ik zal hem spreken ... gij begrijpt wel dat wij onder ons niet veinzen?

De Heer WILLEM.

Ik keur dit plan zeer goed.

De Heer DE FIERVILLE.

Daarna zult gij komen, en gij begrijpt wel, dat als dan...

De Heer WILLEM.

Ja, het zal mij vermaak doen zo gij mij den weg baant... 'Er blijft slechts de kleine zwaarigheid overig, dat ik den naam niet weet van den raadshcer aan wien gij schrijven moet.

De Heer DE FIERVILLE.

Wat raakt ons de naam! Ik ken hen allen. (*ter zijde*) Ik kan reeds bijna gissen, wie het is. (*overluid*) Daarteboven ben ik in mijn gezelschap nog al gezien, en ik durve mij vleijen dat ik niet te vergeefs zal schrijven. Ik zal maar aanstonds een brief opstellen, en zo dezelve naar uw genoegen is, zal 'er slechts het opschrift op te schrijven zijn.

De Heer WILLEM.

Zeer goed.

De Heer DE FIERVILLE, *onder het heers
gaan, ter zijde.*

Ik verbeeld mij dat het de zoon van onzen deken zijn kan. Ik wenschte het wel, want ik ben juist zijn groote vriend niet. (*Hij gaat in de koepel.*)

DRIE-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

De Heer WILLEM.

Die man heeft eenige belagchelijke grondstellingen, doch over 't algemeen denkt hij vrij wel; en zo de vader van onzen onbezonnenen niet te veel aan vooroordeelen blijft hangen, zal de zaak welhaast geschikt zijn.

VIER-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

De Heer WILLEM, HIPOLITE.

HIPOLITE.

Ach! mijnheer! wij zijn verloren!

De Heer WILLEM.

Wat deert u, mijn vriend?

HIPOLITE.

Na de hoop, welke gij mij gegeven had, dat gij ons met uwe hulp zoudt ondersteunen, meende ik, dat ik mij vrijelijk aan CECILE konde ontdekken, en haar mijn naam en mijn afkomst te kunnen mededeelen; haar vader beluisterde ons, hij heeft alles gehoord... hij weet alles... daar is hij.

VIJF-

VIJF-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, MAURICE.

MAURICE.

Ach! mijnheer! gij weet het ongeluk van een ontroostbaar vader; een laage verleider, en eene misdadige dochter, ontrooven mij mijne rust en mijne eer.

De Heer WILLEM.

Ik beklag u, gij zijt vader, maar wees bedaard.

MAURICE.

Hoe! zich te vermommen, mij te bedriegen, een misbruik van mijn vertrouwen te maaken.

De Heer WILLEM.

Alles is nog niet verlooren. Het kwaad kan nog hersteld worden.

MAURICE.

Te vergeefsch boezemt u uw goed hart die hoop in; denk slechts aan zijne bloedverwanten, aan de hoogmoed der aanzienlijken; smaad en verachting zullen het loon van deezzen vernietigden huwlijksband zijn.

HIPOLITE.

Vernietigd! nooit, dit zweere ik u bij mijne eer.

MAURICE, *met vuur.*

Hangt het van u af?

De Heer WILLEM.

Stel u gerust, MAURICE, stel u gerust; hoor mij:

X 5

ik

ik heb recht om te gelooven, dat wij zijne bloed-
verwanten naar reden zullen doen luisteren.

M A U R I C E.

Ach! mijnheer! gij kent zijn' vader niet.

De Heer WILLEM.

Neen, maar ik zal voor hem een zeer goeden
brief van den heer DE FIERVILLE krijgen.

M A U R I C E.

Van mijn' heer DE FIERVILLE.

H I P O L I T E.

Van mijn' vader!

De Heer WILLEM.

Zijn vader?

M A U R I C E.

Ja, mijnheer, hij is de zoon van mijnheer DE
FIERVILLE.

De Heer WILLEM.

Dit maakt het geval geheel anders! Hier op had
ik niet gerekend... maar welaan... des te beter...

M A U R I C E *en* H I P O L I T E.

Hoe! des te beter!

De Heer WILLEM.

Ik wagt hem hier. (*zagt tegen* HIPOLITE.)
Ga uwe vrouw haalen. (*HIPOLITE vertrekt.*)
MAURICE, blijf daar.

ZES-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, De Heer DE FIERVILLE.

De Heer DE FIERVILLE.

Zie hier den brief, waarin ik geloof dat gij wel genoeg zult vinden... Arme MAURICE, ik heb uw ongeluk vernoomen en ik beïlaag u, maar gij zult hooren in welke bewoordingen ik aan den vader van den jongling schrijf. (*tegen* den heer WILLEM) Wilt gij eens hooren? (*tegen* MAURICE) luister mijn vriend.

De Heer WILLEM.

Laat zien.

De Heer DE FIERVILLE, *lezende*:

„Het is met leedwezen, mijnheer en waarde
 „ambtsbroeder, dat ik u bedroeven moet, door u
 „eene misftap te doen verneemen, welken uw
 „zoon begaan heeft. Onder eene verdichtende naam,
 „heeft hij zich alhier bij een achtenswaardig man
 „ingedrongen, en is heimelijk met dezelve dochter
 „getrouwd. Het jonge meisje is beminlijk, en
 „fchoon, en heeft eene volmaakte opvoeding genoten:
 „de vader is een oud krijgsman en de afstam-
 „meling van een eerlijk geflacht. Wel is waar,
 „hij is niet van adel, maar, ik houde mij verze-
 „kerd, dat gij te wel denkt, dan dat vooroordeelen
 „u weêrhouden zouden, de eer eener achtenswaar-
 „dige familie te herftellen: hij is niet rijk; maar
 „welk een fchoon gebruik kunt gij van uwe rijk-
 „dommen maaken, zo gij dezelve bezigt, om het
 „ongelijk, door uwen zoon gepleegd, te herftellen,
 „en dus doende zijt geluk te verzekeren! De jon-
 ge

„ge lieden beminnen elkanderen smoorlijk, geweld
 „alleen zal in staat zijn hen te scheiden, en gij zijt
 „de man niet om een middel bij de hand te neemen,
 „hetwelk den naam eens goeden vaders steeds on-
 „waardig is.”

De Heer WILLEM.

Dit is zeer goed.

De Heer DE FIERVILLE; *voortgaande.*

„Ik heb slechts nog eene overweeging bij u in
 „aanmerking te doen koomen, en deeze zal bij u
 „voorzeker van geen gering gewigt zijn: een be-
 „windsman die met het meeste recht van een ieder
 „geëerbiedigd wordt, trekt zich de verëeniging der
 „jonge lieden ten sterksten aan, en die bewinds-
 „man, wiens naam alleen eene lofspraak is, is mijn-
 „heer DE MALESHERBES.”

MAURICE.

Mijnheer DE MALESHERBES!

De Heer DE FIERVILLE.

Hij zelf. *(Hier komen de jonge lieden op het
 Tooneel.*

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, HIPOLITE, CECILE.

MAURICE, *tegen* den Heer WILLEM.

Hoe! Het is de heer MALESHERBES, wien ik
 de eer heb bij mij gehuisvest te zien!

CECILE, HIPOLITE, *op den achtergrond.*

Mijnheer DE MALESHERBES.

De

De Heer DE FIERVILLE, *tegen* MAURICE.

Gij ziet mijn vriend, wat ik voor u doe.

MAURICE, *tegen* den Heer DE FIERVILLE.

Mijnheer, ik ben getroffen ...

De Heer DE FIERVILLE.

Het was niet meer dan billijk.

De Heer WILLEM

Men kan op geene meer dringende wijze schrijven.

MAURICE, *tegen* den Heer WILLEM.

Hoe veel goedheid!

De Heer DE FIERVILLE, *tegen* den Heer
WILLEM.

Ik durve mij vleijen dat de vader zulk eenen brief niet zal kunnen weérstaan. (*Hij geeft denzelfven aan den Heer WILLEM.*)

De Heer WILLEM, *den brief aanneemende.*

Ik hoope en wensche het... Gij had 'er ook nog kunnen bijvoegen, dat ik, met al mijn vermoegen, de bevordering van den jongeling zal ondersteunen.

De Heer DE FIERVILLE.

Wilt gij dat ik het 'er bij schrijve?

De Heer WILLEM.

Neen, neen, de vader zal het wel te weeten komen.

De Heer DE FIERVILLE.

'Er is dus niets dan het opschrift op te schrijven.

De

De Heer WILLEM, *den brief aan den Heer DE FIERVILLE, geevende.*

Zie hier denzelven.... aan zijn opschrift.

De Heer DE FIERVILLE.

Aan zijn opschrift?

De Heer WILLEM, *tegen CECILE en HIPOLITE.*

Koom, mijne kinderen.

De Heer DE FIERVILLE, *zich omkeurende.*

Mijn zoon! (*De brief valt hem uit de hand, de Heer DE MALESHERBES raapt denzelven op, CECILE en HIPOLITE werpen zich aan de voeten van den Heer DE FIERVILLE, de Heer MALESHERBES houdt HIPOLITE tegen, en leidt hem naar MAURICE.*)

CECILE, *tegen den Heer DE FIERVILLE.*

Ach! ik gevoel maar al te wel het gewigt van mijnen misftap! maar zou mij dan niet de geringfte hoop overig blijven? Kan ik in uw oog niet minder fchuldig febijnen, daar ik niet wist dat hij uw zoon was?

HIPOLITÈ, *tegen MAURICE.*

Ach! ook ik gevoel maar al te wel hoe fchuldig ik ben! Maar, ondersteun gij mijne keuze met uwe toeftemming, en wanneer uw hart mij terugfroot, zegt echter alles aan het mijne, dat ik uw zoon ben! Ach! mijn vader!

De Heer DE FIERVILLE.

Laat mij met vreden!.... (*Tegen den Heer MALESHERBES*) zoudt gij mij verrast hebben?

De Heer WILLEM.

'Er heeft geene verrassing plaats; ik heb niet ge-
wee-

weeten dat de zaak uwen zoon betrof, dan, toen gij den brief schreeft.

De Heer DE FIERVILLE.

Ach! mijnheer! in welk eenen toestand hebt gij mij gebragt!

De Heer WILLEM, *den brief openende.*

Wat brengt u dan toch in zulk eene verlegenheid?

De Heer DE FIERVILLE.

Maar, denk toch aan de ongelijkheid van staat...

De Heer WILLEM, *een volzin uit den brief lezende.*

„Ik houde mij verzekerd dat gij te wel denkt,
„dan dat vooroordeelen u weêrhouden zouden, de
„eer eener achtenswaardige famielje te herstellen.”

De Heer DE FIERVILLE.

Een geslacht zonder middelen ...

De Heer WILLEM, *lezende.*

„Welk een schoon gebruik kunt gij van uwe
„rijkdommen maaken, zo gij dezelve bezigt om
„het ongelijk, door uwen zoon gepleegd, te herstel-
„len, en dus doende zijn geluk te verzekeren.”

De Heer DE FIERVILLE.

Die huwelijken zijn nooit gelukkig!

De Heer WILLEM, *lezende.*

„De jonge lieden beminnen elkanderen smoorlijk,
„geweld alleen zal in staat zijn hen te scheiden, en
„gij zijt de man niet, om een middel bij de hand
„te neemen, hetwelk den naam eens goeden va-
„ders steeds onwaardig is.”

De

De Heer DE FIERVILLE.

Ach! mijnheer!...

De Heer WILLEM, *tegen* den Heer DE FIERVILLE.

Het geen geschreeven is, is geschreeven....

HIPOLITE, *ter zijde.*

Hoe! mijn vader heeft dit alles geschreeven!...

De Heer DE FIERVILLE.

Ja, maar ik wist niet....

De Heer WILLEM.

Hoe! mijnheer, zoudt gij een ander aanraaden het geen gij zelf niet doen zoudt? ..

De Heer DE FIERVILLE.

Neen, voorzeker, maar het is....

De Heer WILLEM.

Welaan, geef u goedchiks over: uw zoon is requestmeester: binnen drie dagen vertrek ik met u, naar *Parijs*, om uwe zaak in orde te brengen; en vervolgens gaan wij, op *Malesherbes* de bruiloft vieren.

De Heer DE FIERVILLE.

Hoe zou men u iets kunnen weigeren.... sla toe MAURICE, vergeef het aan mijnen zoon; ik omhelze uwe dochter.

CECILE, den Heer DE FIERVILLE *omhelzende*;

Mijn vader!

HIPOLITE, MAURICE *omhelzende.*

Mijn vader!

(*De jonge lieden werpen zich in de armen van den Heer WILLEM.*)

CECILE, *tegen* den Heer DE MALESHERBES.

Ook gij mijnheer, zult ons een vader zijn.

H I P O L I T E.

Mijn geluk zal mij dubbeld dierbaar zijn, vermits hetzelfde het werk van den Heer DE MALESHERBES is. Ik herkenne hier zijn altijd nederig, gevoelig en rechtvaardig hart; op het land zo wel als in de stad, overal maakt gij gelukkigen, overal zijt gij de deugdzaame MALESHERBES, de onberispelijke bewindsman, de vijand der dwaaling, de achtenswaardige wijsgeer, de vriend der kunsten en wetenschappen: en door uwe strenge braafheid het menschelijk geslacht verheffende, treed gij, waar ook het noodlot uwe schreden wendt, steeds de onsterfelijkheid te gemoet.

AGT-EN-TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, LA FLEUR, GERMAIN.

(Zij komen twistende op het Tooneel.)

L A F L E U R.

Maar, ik zeg u nog eens....

G E R M A I N.

En ik herhaal het u, dat, al waart gij de knecht van den duivel, dit u geen recht zoude geeven om onbescheiden te zijn.

M A U R I C E.

Hoe! zijt gij nog aan het twisten?

G E R M A I N.

Dat heertjen neemt een' toon aan....

VII. DEEL.

Y

De

De Heer WILLEM, *met zagtheid.*

Koom, koom, GERMAIN.

LA FLEUR.

Het is die schobbejak, die zo veel praats maakt.

De Heer DE FIERVILLE, *met een beveelend
gelaat, tegen LA FLEUR.*

Zwijg zeg ik, en heb meer ontzach voor de be-
diende van den Heer DE MALESHERBES.

LA FLEUR, *zijn' hoed afneemende.*

Van mijnheer de...

GERMAIN.

Hij is niets meer dan dat.

LA FLEUR.

Vergiffenis, mijnheer GERMAIN, duizendmaal
vergifenis.... Ik wist niet.... ik zweer het u, op
mijne eer, zo ik had kunnen denken....

GERMAIN.

Het is goed mijn vriend, zet uw hoed maar we-
der op.... Ik zie dat 'er hier geen *incognito* meer
plaats heeft, en ik dank 'er den hemel voor.

De Heer WILLEM.

Thands zal de koepel ons nog beter dan voor heen
bevallen, daar zij ons een aantal vergenogde ge-
zichten kan opleveren.

MAURICE.

Niets spijt mij in deezen, dan dat ik u die koepel
heb tegen willen maaken. Maar uwe vrienden, MON-
TAIGNE en ROUSSEAU, hebben ook dit u reeds doen
vergeeven. En dus zijn wij allen door u gelukkig!

E I N D E.

